

UNIV. OF
TORONTO
LIBRARY

Digitized by the Internet Archive
in 2008 with funding from
Microsoft Corporation

The Book of Ezekiel

TOY

THE SACRED BOOKS
OF
The Old Testament

A CRITICAL EDITION OF THE HEBREW TEXT

PRINTED IN COLORS, WITH NOTES

PREPARED

By eminent Biblical scholars of Europe and America

UNDER THE EDITORIAL DIRECTION OF

PAUL HAUPT

PROFESSOR IN THE JOHNS HOPKINS UNIVERSITY, BALTIMORE

PART 12

The Book of Ezekiel

BY

C · H · TOY

Leipzig

J · C · HINRICHS'SCHE BUCHHANDLUNG

1899

Baltimore

THE JOHNS HOPKINS PRESS

London

DAVID NUTT, 270-271 STRAND

THE BOOK
OF THE
Prophet Ezekiel

CRITICAL EDITION OF THE HEBREW TEXT

WITH NOTES

BY

C · H · TOY, LL. D.

PROFESSOR IN HARVARD UNIVERSITY, CAMBRIDGE, MASS.

Leipzig

J · C · HINRICHS'SCHE BUCHHANDLUNG

1899

Baltimore

THE JOHNS HOPKINS PRESS

London

DAVID NUTT, 270-271 STRAND

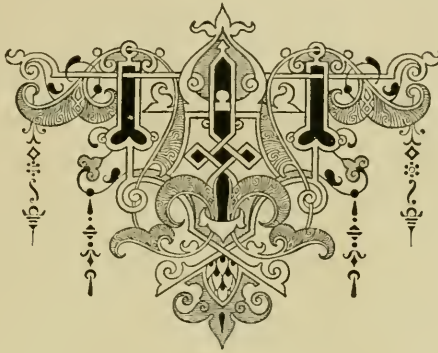
48675
27/8/00

PRINTED BY W · DRUGULIN

PAPER FROM FERD · FLINSCH

Leipzig

- 48 [צפונה might be retained, but 31^a, ושערי העיר על שמות שבטי ישראל, seems to be a gloss, with the *Waw explicativum* (see above, p. 46, l. 52) on שער ראובן וגו' in 31^b (or on ושם העיר וגו' in 35^b). — P. H.]
- (32) In ושער omit the ו.
- (34) Before פאת insert ו as elsewhere in this paragraph. 5
- שעריהם must be written ושערים as in the preceding verses.

- 47 א תָּמְרוּ; read תָּמַר or תְּמָרָה (SMEND), as in v. 19, and in ט (Φοινικῶνος).
 א זאת for וְזאת. The same error in v. 19.
- (20) א מִגְבוּל ט ὄριζαι; write מִגְבוּל; CORN., SIEGFR. מִגְבוּל *forms the boundary*.
 (22) א יָפְלוּ; write Hif. יָפְלוּ, as at the beginning of the verse, and in צט.
- 48 (1) א אָל יָר; write מִן הַיָּם, as in 47, 15.
 א + חֶמֶת, אֵל יָר חֶמֶת, better omitted (though read by ט), as in 47, 17.
 א + לוֹ (SMEND, CORN. וְהָיָה), unnecessary, and an interruption of the order.
 א פָּאֵת קָרִים; read, according to the norm of the following verses, מִפְּאֵת קָרִים
 וְעַד פְּאֵת יָמָה. 5
- (9) א עֲשֶׂרֶת; the necessary עֶשְׂרִים is given by ט. 10
- (10) א רָחַב and אָרְךָ, lacking in ט, may be scribal addition, or original fulness of ex-
 pression.
 א וְהָיָה מִקְדָּשׁ יְהוָה; ט και τὸ ὄρος τῶν ἄγγιτων = וְהָיָה הַמִּקְדָּשׁ, adopted by CORNILL,
 who refers to 43, 12, but here not probable; it is the מִקְדָּשׁ itself, and not its 15
 character as mountain, that here comes into consideration; cf. the similar ex-
 pression in v. 15.
- (11) א תִּמְקָדֶשׁ; write הַמִּקְדָּשִׁים.
 (13) א וְהַלְוִיִּם; read, with ט, וְלִלְוִיִּם, as the sense requires.
 א כָּל; write הַכֹּל (CORNILL). 20
- א עֶשְׂרֶת; read עֶשְׂרִים, as in v. 9, with ט, and after the other measurements.
- (14) א יִמְקְרוּ; read Nif. sing., with ט, and in accordance with the following clause.
 א יִמַּר; write, with EW., CORNILL, Hof'al, יִוַּמַּר; SIEGFRIED 3 plur. Hif.
 יַעֲבֹר; Q^cthib. יַעֲבִיר. Write יַעֲבִיר.
- (18) א וְהָיָה לְעֵמֶת אֵל; read יְהוָה לְעִיר (after CORN., REUSS), and omit the following 25
 הַקִּדְשׁ (repeated from preceding clause). The limits of the city proper having
 been stated above, this verse gives the area devoted to agriculture. Or, we
 might retain the text of א, only transposing וְהָיָה after הַקִּדְשׁ, and adding לְעִיר.
 ט και ἔσονται αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ ἄγίου, = א, see 45, 7; so also צ. CORN. וְהָיָה לְעִיר.
 לְאַחֲזָה. 30
- (20) א אֵל אֲחֻזָּה; read וְזאת אֲחֻזָּה, required by the connection.
- (21) After הָעִיר insert קְרִימָה, according to the norm of the following clause (יָמָה,
 twice).
 For the first אֵל write עַל, and for the second write עַד.
- (21.22) Omit בְּתוֹכָהּ and the prefix מ (twice) in מִפְּאֵתָהּ. These changes are necessary in 35
 order to gain a connection between vv. 21 and 22. The תְּרִימַת הַקִּדְשׁ (v. 21) is
 described as containing the מִקְדָּשׁ הַבַּיִת (v. 21), the אֲחֻזָּת הַלְוִיִּם and the אֲחֻזַּת הָעִיר
 (v. 22), the whole being enclosed by the prince's domain. CORN., SIEGFR. omit
 v. 22. GRÄTZ understands הַבְּתוֹכָהּ (v. 21) as parenthesis, and omits יְהוָה
 לְנִשְׂיָא at end of v. 22. The text is in serious disorder, and the double statement 40
 of the northern and southern boundaries of the royal territory seems unneces-
 sary.
- (25) [For the name יִשְׂשַׁכָּר, *i. e.* יִשְׂשָׁכָר see KITTEL's note on 1 Chr. 7, 1 and BALL's
 remarks on Gen. 30, 18. *Issachar* may be = אִישׁ שָׁכָר; in Assyrian *š+s* or *š'+š'*
 always become *ss*; for instance *karassu* 'his stomach' for *karasš-šu* (DEL. 45
 § 51). — P. H.]
- (28) א וְהָיָה; write יְהוָה. — Before גְּבוּל insert the article. — עַל; write, with ט, עַד.
- (29) א מִגְּחֻלָּה; write the ordinary expression בְּנַחֲלָה. — אֲדָנִי יְהוָה; ט Κύριος θεός.
- (31) The statement in 31^a, of how the gates were named, is here singularly placed,
 interrupting the description of the boundaries, and having the appearance of an 50
 afterthought. Though ט has the order of א, it is better, with CORN., SIEGFR.,
 GRÄTZ, to suppose an early displacement, and transpose, arranging vv. 30. 31 in
 the order: 30^a. 31^a. 30^b. 31^b. The צְפוּנָה at the end of v. 31^a must then be omitted.

- 47 For the וַיַּעֲבְרֵנִי of אֱל stands in Θ και διήλθεν = וַיַּעֲבֵר, which CORN. adopts (and so twice in v. 4), and renders *and one could pass through*, in contrast with the *one could not pass through* of v. 5. Neither text has decidedly the advantage over the other.
- (4) אֱל מים; read constr. מי. HIRTZ suggests that מים was written because מי ברכים = מימי רגלים. 5
- After following וַיַּעֲבְרֵנִי insert במים, according to the norm of the parallel clauses.
- (5) אֱל נחל אשר לא יעבר אֱל, omitted by CORNILL, possibly doublet, but apparently rhetorical repetition.
- (6) The preposition is omitted by BĀR and GINSBURG before שפת הנחל, where the 10 Oriental codd. had אל; insert על with Θ, Qamḥi. See DE ROSSI's note.
- (7) אֱל + קְשׁוּבְנִי, gloss, or copyist's repetition, an interruption of the sense. For אֱל אל read על, with Θ.
- (8) אֱל אל המוצאים; read, with FIELD and CORNILL, after S (L¹ 55, *putrid*), 15 אל המים החמוצים.
- (9) אֱל אל; Θ ἐπί. — אֱל נחלים; read, with Θ, הנחל. EWALD and SIEGFRIED נחלים. The second part of the verse consists of repetitions which, though found in Θ, appear not to be original. After אֱל וַיִּרְפְּאוּ, CORN. inserts המים, and omits the rest of the verse. It is better to omit ^b altogether (so HAUPT).
- (10) K^{ethib} ועמרו may be retained; Q^{ere} עמרו. 20 אֱל יהיו; read, with Θ, יהיה. CORNILL omits תהיה . . . משמות, referring to the different use of the expression in 26, 5.14.
- למינה (Θ καθ' ἐαυτήν), ^ S, is here difficult, and is best omitted; for the use of the term see Gen. 1, 11.12, *al*; if it be retained, it should be written למינה and placed after דגהו (אֱל דגתם) or after כרנת הים הנרול (so HAUPT). 25
- For דגתם write, with Θ, and as the connection requires, דגהו.
- (11) אֱל בצאתו; write וּבְצֵאתוֹ, with Q^{ere} and Θ, and after the emendation of OLSH. (בצה). Omit the ו in אֱל.
- (12) K^{ethib} והיו; write Q^{ere} והיה.
- (13) אֱל ארני יהוה; Θ Κύριος θεός, and so in v. 23. 30
- For זה read זה. Before גבול we expect the article.
- אֱל + יוסף הקלים, a gloss pointing out that, Levi being omitted, the number 12 is gained by counting Joseph as two (the 'ח is to be pointed as dual). Θ had the words in slightly different form (πρόσθεσις σχοινίσματος), but did not understand them. They here interrupt the connection, and it is not likely that Ezekiel 35 would have inserted in this place so well known a fact. The term הקל, also, is strange, the proper word being חלק (CORNILL).
- (15) After הנרול we should expect, from Num. 34, 7.8, the mention of Mount Hor, and CORN. accordingly inserts it. The plus or minus is hard to determine. אֱל הרך must be written ררך. 40
- The הַר צָרְדָה breaks up the standing phrase לבוא תמת, and must be placed after המת.
- (16) It is possible that our סְבָרִים is intended for the זָרִין of Num. 34, 9. אֱל התיכון; read עֵינָן, after Num. 34, 9, and our v. 17, in which the עֵינָן is to be so written. 45
- (17) אֱל + וַצִּפּוֹן, ^ Θ, repetition of copyist. אֱל + וַגְּבֹול תמת, ^ Θ, and not in Numbers. It seems impossible to make anything out of a reference to Hamath after the easternmost point of the boundary has been stated to be Hazar-enan. אֱל is for זאת, as in v. 20. 50
- (18) אֱל מְבִינִי (four times); write בִּין, with Θ and according to the demands of the connection. אֱל על for ער.

- 46 K^ethib יצאו; write Q^rê יצא. The same change is to be made at the end of v. 10.
- (10) As text of v. 10 S had יצא בו יצא אשר בא בשר בתוכם, which has the advantage of putting the movements of the prince in contrast with those of the people, and is, on this ground, preferred by CORNILL. But v. 10 then repeats v. 8, and does not the בתוכם make some difficulty? The prince would in this case not go out among the people, but by a separate way (apparently by the east gate, v. 2). M may be understood as adding the statement that on feast-days (v. 9) he is merely a layman, has no privileges, and goes in and out with the people (HITZ).
- (11) M וְהָיָה, perhaps scribal gloss or copyist's repetition.
- (12) M וְהָיָה (twice), and again in v. 14; write יעשה, with M, the prince being the offerer.
- (13) M וְהָיָה; read, with M, וְהָיָה, as the connection requires.
The following עולם is to be omitted, with M, as in next verse.
- (14) K^ethib ועשו; Q^rê יעשו, which must be written יעשה, the prince being still the subject.
- (15) To the נחלתו of M prefix מ, as in M.
M וְהָיָה וְהָיָה; read וְהָיָה וְהָיָה; M ἀποδοῦσαι.
M וְהָיָה; write, after M, וְהָיָה, as the construction requires.
- (16) M וְהָיָה, copyist's repetition.
- (17) M וְהָיָה; omit the article, the word being in *status constructus*.
K^ethib בירכתם; Q^rê, properly, בְּיָרְכֶם.
- (18) M וְהָיָה; write וְהָיָה, and after following יאפו insert שם, as the form of the sentence requires. M appears to have had ושם in place of the M אשר או.
- (19) The masc. מקצועי may be miswriting for fem.; CORNILL, referring to 1, 8.17; 43, 17, writes רְבִיעִי.
- (20) M וְהָיָה yields no sense. The meaning *enclosed* cannot be got from the Talmudic קטר *to bind*. The Talmud (*Midd. 2, 6*, in LEVY, *Chald. H.B.*) interprets it as signifying *without roof*; and CASTLE (*Lex. Syr.*) cites Syr. قدام ملبس as = *houses not roofed* [cf. PAYNE SMITH 3589; GES.-BUHL¹³ s. v.]. But there is no evidence that the Hebrew word has this sense. קצרות, as in 42, 5 is not suitable here. It is better to adopt the reading קטנות, given in S, and suggested by M. *I atriola*.
- (21) M וְהָיָה + מהקצועות, M, copyist's error, deleted by the M editors.
- (22) M וְהָיָה; better להם.
- 47 (1) M וְהָיָה, כי פני הבית קרים, S, omitted by CORNILL as superfluous.
M וְהָיָה + מתחת, M, here inappropriate, repetition of copyist from preceding clause.
The הבית, after the next word, M, is in place, though not necessary.
- (2) M וְהָיָה; transpose the two words.
- (3) V. 3^a, down to באמה, is omitted by CORN., who takes exception to the expressions קו (here only in Ezek.) and באמה, to the mention of the man (who has not been so mentioned since his first introduction, 40, 3), and to the slightness of the increase of depth of water at the distance of 1000 cubits from the gate. These difficulties are serious, but whether they suffice to throw out the passage as a gloss is doubtful. קו may be scribal error for קנה (see K^ethib in Jer. 31, 39; Zech. 1, 16); קנה seems to be vouched for by Zech. 5, 2; Ex. 27, 9; האיש may be *explicitum*; and, as to the rate of increase of depth of water in this stream, we know too little of the conditions to decide this point. On the other hand, it is not unnatural that, in the account of the measuring, the man should be described as moving eastward. Cf. BERTHOLET.

45

area is for the priests' houses and commons (see 48, 15), corresponding to the cities and commons in Lev. and Num.

- (5) אֱלֹהִים לְשֹׁכְתֵי; עֲשָׂרִים לְשֹׁכְתֵי; ὅ πολῆεις τοῦ κατοικεῖν. Read לְעָרִים לְשֹׁכְתֵי, see Num. 35, 2 (HITZIG).
EWALD לְשֹׁכְתֵי לְשֹׁכְתֵי. See SIEGFRIED'S note.
- (7) אֱלֹהִים לְשֹׁכְתֵי and לְעָמוֹת; write לְעָמוֹת and לְעָמוֹת. The לְעָמוֹת and לְעָמוֹת seem unnecessary, 5
but may be original fullness of writing.
- (7.8) אֱלֹהִים לְשֹׁכְתֵי לְשֹׁכְתֵי; אֲלֵי גְבוּל קְרִימָה אֲרָץ; write, after ὅ, אֲלֵי גְבוּל קְרִימָה אֲרָץ. The following יהיה is to
be written והיה; ὅ και ἔσται.
After נְשִׂאֵי (pointed as constr. plur.) insert יִשְׂרָאֵל, with ὅ.
אֱלֹהִים לְשֹׁכְתֵי לְשֹׁכְתֵי לְשֹׁכְתֵי; והאֲרָץ יִתְּנוּ לְבֵית יִשְׂרָאֵל; ὅ και τὴν γῆν κληρονομήσουσιν οἶκος Ἰσραὴλ. The Greek 10
offers a common and natural expression, but, on the other hand, the connection
favors the reference in the אֱלֹהִים to the royal power.
- (9) אֱלֹהִים יְהוָה (twice); ὅ Κύριος θεός.
CORNILL objects to the absolute construction of רַב לְכֶם; but, besides Deut. 3, 26,
see I K 19, 4. 15
- (12) אֱלֹהִים; read, with ὅ, תְּמַשָּׁה. The next עֲשָׂרִים is to be written עֲשָׂרָה, and the
following וְהַמְשָׁה וְהַמְשָׁה. See ὅ A.
- (13) אֱלֹהִים; and the construction requires וְשֵׁשִׁית.
- (14) אֱלֹהִים + הַבַּת הַשְּׁמֹן, grammatically hard, and an interruption of the sense. On this
verse see PETERS, *Journal of Biblical Literature* 12, 49. 20
The first חֶמֶר must be changed to הֶבֶר, since the preceding clause calls for a
statement of the relation of the בַּת to the כֶּר. The rest of the verse, כִּי עֲשָׂרָה
הַבָּתִּים חֶמֶר, may be omitted as doublet or explanatory gloss; or, if this be retained,
with ὅ, the preceding clause must be thrown out. But it seems more likely
that the second clause is a gloss intended to bring the כֶּר into relation with the 25
familiar חֶמֶר.
- (15) אֱלֹהִים מִמְשָׁקָה יִשְׂרָאֵל, unintelligible; read, with ὅ, מִבֵּל מְשָׁחֹת יִשְׂרָאֵל.
אֱלֹהִים יְהוָה; ὅ Κύριος θεός, and so in v. 18.
- (16) Omit האֲרָץ, with ὅ; 46, 3 is different.
- (18) For sing. תִּקַּח ὅ has plural, address to the people or to the body of priests; אֱלֹהִים 30
is equivalent, only individualizing. In v. 20 ὅ has singular.
אֱלֹהִים וְהַטָּאָה; ὅ τοῦ ἐξιλιάσασθαι.
- (20) אֱלֹהִים בְּשִׁבְעָה בְּחֹדֶשׁ; read, with ὅ, בְּשִׁבְעֵי בְּחֹדֶשׁ לְחֹדֶשׁ, the feast of the seventh month
following naturally on that of the first month in v. 18.
For אֱלֹהִים תַּעֲשֶׂה CORN. reads עֲשֶׂה, referring to the priest, but the address is prob- 35
ably to the people.
- (21) אֱלֹהִים בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם. It is noteworthy, as SMEND points out, that the feast is here
put on the fourteenth day, while in v. 25 the corresponding feast is on the
fifteenth, and one is tempted (with CORN.) to read חֲמִשָּׁה, as in Lev. 23, 6; SMEND
suggests that the text may have been changed to accord with P. On the other hand, 40
ὅ has here the same reading as אֱלֹהִים, and the relation between Ezekiel and Lev.
17—26 makes it possible that the rule of Lev. 23, 5 existed at this time. It seems
safer, therefore, to retain the reading of אֱלֹהִים.
אֱלֹהִים שְׁבָעוֹת; read, with all Ancient Versions, שְׁבָעָה. The order הַפֶּסַח חֲנֻךְ is strange,
and though אֱלֹהִים is supported by ὅ τὸ πᾶσχα ἑορτή, it is better to transpose the 45
two words. [For the origin of the custom of eating unleavened bread at the
feast of the Passover, see the note in the English Translation of *Ezekiel*, p. 199,
l. 40. — P. H.]
- 46 (1) אֱלֹהִים יְהוָה; ὅ Κύριος θεός, and so in v. 16. 50
- (5) אֱלֹהִים + מְנַחָה, superfluous, lacking in v. 7, and, with CORNILL, better omitted.
- (6) אֱלֹהִים הַמִּימִם must be singular, תְּמִים.
- (9) אֱלֹהִים צְפוּנָה is better written צְפוּן or צְפוּנָה.

- 44 (18) אִלּ לא יהגרו בְּנוֹעַ. The expression is found in all the Versions (in \mathfrak{C} in paraphrase) except \mathfrak{S} ; the βίq of \mathfrak{G} is probably corruption of βίza (MONTFAUCON). The old interpretation of יוֹעַ as = *sweat* (ΑΣΞ, Rashi) identifies it with וְעָה Gen. 3, 19 and with Talm. זיעה (*Zeb.* 18^b explains it as מְקוֹם שְׂמוּיעִין (garment), and so GRÄTZ מוֹיעַ, but this word seems not to have been in use. From v. 17 we might surmise צמר *wool*, which, though graphically hard, may be the right reading. Failing a satisfactory interpretation or emendation, the expression is best omitted. 5
- (19) אִלּ + אֶל הַחֲצֵר חֲחִיצוֹנָה, copyist's repetition.
- (20) אִלּ וּפָרַע; write, with \mathfrak{G} , וּפְרָעַם, as the sense requires. 10
אִלּ καλύψουσιν, reading יחפו (2 Sam. 15,30; Jer. 14,3,4; Esth. 6,12; 7,8), or perhaps יכבו.
- (22) אִלּ מוֹרַע בֵּית יִשְׂרָאֵל; \mathfrak{G} ἐκ τοῦ σπέρματος Ἰσραηλ, which is the natural expression. Omit אִלּ בֵּית.
- (24) K^ethib לשפט; write Q^erē לְמִשְׁפָּט. 15
K^ethib וישפטה; write, after Q^erē, יִשְׁפָּטָהוּ.
- (25) אִלּ must be written plural.
- (26) אִלּ קְהָרְתוּ; read, with \mathfrak{S} , קָמָא, this being required by the connection (against \mathfrak{G}), as CORNILL points out; and, with CORNILL, וְנָתַר must then be added at the end of the verse, to make the sense complete. 20
- (27) אִלּ אֶל הַקֶּדֶשׁ + \mathfrak{G} , אֶל הַקֶּדֶשׁ, an unnecessary statement, doubtless an explanatory gloss. אִלּ אֶל אֲדָנִי יְהוָה; \mathfrak{G} Κύριος ὁ θεός.
- (28) וְהִתְהַוָּה. The connection (see second clause) requires the negative, as in \mathfrak{J} (against \mathfrak{G}). Read וְלֹא תִהְיֶה. In the following לְנִחְלָה the prefix ל must then be omitted; it was inserted as the proper construction after הִיתָה. 25
אִלּ בִּישְׂרָאֵל; \mathfrak{G} ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραηλ.
- (30) The אֶל is better written על; \mathfrak{G} ἐπί.
- 45 (1) Omit the second אֶרֶךְ as copyist's repetition.
אִלּ וְעֵשְׂרֵה; write עֵשְׂרִים, with \mathfrak{G} , as the measurements show. 30
- (2) CORNILL is doubtless right in placing v. 2 after vv. 3.4, for vv. 3.4 mark out a subdivision of the area of v. 1, and v. 2 describes a part of this subdivision. Cf., on the other hand, BERTHOLET.
- (3.4) In vv. 3.4 the text is confused in both אִלּ and \mathfrak{G} , and the emendation must be in part conjectural. In v. 3 אִלּ הַמִּקְדָּשׁ is to be omitted, with \mathfrak{G} , as gloss on the following words. The וְבוֹ יִהְיֶה is indeed supported by \mathfrak{G} καὶ ἐν αὐτῷ ἔσται, but can hardly be original, since the קֶדֶשׁ קְדָשִׁים is not *in* the reserved area, but is that area itself. We might read וְיִהְיֶה, if the קֶדֶשׁ at the beginning of v. 4 be retained. But this latter, אֶל \mathfrak{G} , seems to be scribal repetition from the foregoing words, and is better omitted, and then the וְבוֹ יִהְיֶה must, with CORN., be thrown 40 out, and the מִן הָאֶרֶץ of v. 4 attached to v. 3.
- The order of the following part of v. 4 is not clear, but no help is to be got from \mathfrak{G} . The concluding words of v. 4, וּמִקְדָּשׁ לְמִקְדָּשׁ, are obscure. \mathfrak{G} εἰς οἴκους ἀφωτισμένους τῷ ἁγίῳ ἀφ' αὐτῶν, reading לְקֶדֶשׁ for the second word; what it had for the first is doubtful. SMEND וּמִנְרָשׁ לְמִקְדָּשׁ, but the reference to a *free* 45 *place* for the sanctuary is not natural. CORN., after 43,21, מִקְדָּשׁ לְקֶדֶשׁ (לְבַתִּי) *for official dwellings, in accordance with their sanctity*; but such a detail here we do not expect, and it is doubtful whether this sense belongs to מִפְּקָד; the connection in 43,21 is different. SMEND's suggestion for the first word seems the best. We expect mention of the commons, which were an important attachment 50 to the cities, and \mathfrak{G} uses ἀφωτισμένος for מִנְרָשׁ in Lev. 25,34; Josh. 14,4. We must, however, write וּלְמִנְרָשִׁים, corresponding to לְבָתִּים. The second word must be thrown out, in spite of its occurrence in \mathfrak{G} , as a gloss or doublet. The sacred

- 43 (15) **א** וההראל. The better form for the word is אַרְיָאֵל, or אַרְאֵל (in Inscr. of Mesha); **ט** twice ἀρηλ, once ἄρηλ. [Cf. CHEYNE on Is. 29, 1].
א ארבע; read, with **ט**, אַמָּה.
 See CORNILL's notes for his construction of the numerical details of the altar.
- (17) Instead of **א** inf. פְּנוֹת read, with SIEGFRIED, part. פְּנוֹת. 5
- (18) **א** אדני יהוה **ט**; אדני אלהי ישראל **ט**; יהוה אלהי ישראל, so in v. 19. Cf. CORNILL, *Ezekiel*, p. 174.
- (20) **א** ולקחה and ונתתה; read, with **ט**, ולקחוי ונתנוי. The priests are throughout the officiators as in vv. 22. 25 of **א**.
א קַנְוֹתָיו **ט** explicitly κέρατα τοῦ θουσιαστηρίου.
א והטאו; read והטאו, after **ט**. — **א** וּכְפָרְתָהוּ **ט**, **א** **ט**, perhaps gloss. Read וכפרוהו 10
- (21) **א** ולקחה; read, with **ט** ולקחוי. (22) **א** תְּקִיבו **ט**; read תְּקִיבו, after **ט**.
- (23) **א** בְּכַלְתֶּם; write בכלותם, from the connection, and prefix ו, with **ט**.
א תְּקִיבו **ט**; read יְקִיבו, with **ט**.
- (24) **א** וְהִקְרַבְתֶּם; read והקרבום; **ט** καὶ προσοίσετε.
א + הַכֹּהֲנִים, unnecessary if the first verb of the sentence be made 3 pers.; it 15 stands in **ט**, in which the verb is 2 pers.
- (25) **א** תַּעֲשֶׂה, and so **ט**; read יַעֲשֶׂה, as at end of verse.
- (26) The סוּף פֶּסוּק at the end of v. 25 is to be disregarded, and the Oriental K^cthib וְכִבְרוּ (given as K^cthib in HAHN, noted by GINSBURG in margin, but not mentioned in BÄR) to be kept. — Read Q^crê יִדְּיוֹ at end of verse. 20
- (27) **א** ויכלו את הימים **ט**, **א** **ט**, perhaps gloss. — **א** אדני **ט**, **א** **ט**.
- 44 (2) Omit **א** יהוה as *explicitum*.
- (3) **א** את הנשיא **ט**; אַת δούτο. Read אַך, for אַת. The second נְשִׂיא is copyist's repetition. K^cthib אכול (Q^crê אכל) may be retained. 25
- (4) **א** כבוד יהוה את בית יהוה **ט**; קְלָא כְבוֹד יְהוָה אֶת בֵּית יְהוָה **ט**; ἀλλήρης δόξης ὁ οἶκος τοῦ Κυρίου. Read מלא 30
 כבוד יהוה את הבית.
- (5) **א** יהוה (first occurrence) omit as *explicitum*.
א מוֹצְאֵי הַמִּקְדָּשׁ **ט**; בְּכֹל מוֹצְאֵי הַמִּקְדָּשׁ **ט**; κατὰ πάσας τὰς ἐξόδους αὐτοῦ ἐν πᾶσι τοῖς ἁγίοις, but the briefer text of **א** seems preferable. 30
- (6) **א** מְרִי **ט**; **א** אל מְרִי **ט**; **ט** gives the full expression πρὸς τὸν οἶκον τὸν παραπικραίνοντα; read בית המרי, as in c. 2.
א אדני יהוה **ט**; Κύριος ὁ θεός.
- (7) **א** + ביתי **ט**, **א** **ט**, *explicitum*, gloss.
א את לחמי **ט**; לחם. We may, however, take **א** לחמי **ט** as a general term, defined 35 by רום חלב ודם; cf. v. 15.
א ויפרו; write, with **ט**, ותפרו, as the sense requires.
א אל כל **ט**; write בכל, with **ט**.
- (8) V. 8^a of **א**, ending with קָדְשִׁי, is lacking in **ט**, and is perhaps gloss.
א ותשימום; correct the form to ותשימום (HITZ.). 40
א לְכֶם; write, with **ט**, לְכֹן, and attach to v. 9.
- (9) **א** אדני יהוה **ט**; Κύριος ὁ θεός. — **א** לְכֶם; write, with **ט**, בכל.
א בני ישראל **ט**; οἴκου Ἰσραηλ, here not so well.
- (10) **א** אשר תַּעֲנֶה is not so easily accounted for (as scribal insertion) as its omission in **ט**; one is in the same way tempted to omit it in the English translation. 45
- (11) **א** לפניהם **ט**; defining the pronoun, ἐναντίον τοῦ λαοῦ.
- (12) **א** אדני יהוה **ט**; Κύριος ὁ θεός.
א וְנִשְׂאוּ עִוְבֹתָם **ט**, perhaps scribal repetition out of the next verse, yet appropriate here.
- (13) **א** על; write אל; **ט** πρὸς. — **א** והועבֹתם; make the prefix ב, with **ט**. 50
- (15) **א** בני **ט**; בית. At the end of the verse **ט** has Κύριος ὁ θεός.
- (17) **א** + וְכָרְתָהּ **ט**, **א** **ט**, probably a scribal expansion, the service in the house being taken for granted in the text; if retained, it is better written וּבְבֵיתָהּ.

- 42 all these places; it is a scribal insertion induced by the word קנה. The unit, אמה, is left to be supplied. — [For the Hebrew *cubit* see English Translation of *Ezekiel*, pp. 179f.]
- (16.17) אה סכבב ומרר; read, with ט, סכבב ומרר. ט, with fuller statement, καὶ ἐπέστρεψε πρὸς βοῦβῶν καὶ διεμέτρησε. So אה in vv. 18.19. 5
- (17) אה סכבב; read וסכבב, and insert at beginning of v. 18.
- (18) אה אה; read אה.
Before מרר insert ו, here and in v. 19; verses 18 and 19 are better transposed, with ט, so as to gain the regular order: east, north, west, south.
- (20) אה מררו; read מרר. 10
אה לחל *profane*; ט προτειχίσματος *outwork*, = הל, which is improbable. The limits of the sacred territory are wider in 45,4; 48,12, and CORN. therefore throws out this clause (להל . . . להב') as unintelligible. DAV. suggests that the terms *sacred* and *profane* are here used relatively: the Temple-enclosure is sacred in comparison with the land lying outside. 15
- 43 (1) אה שער, copyist's repetition. — At end of verse ט adds καὶ ἐξήγαγέν με.
- (3) אה וקמחא, copyist's repetition.
אה בבאי; read, with ז, בבאו, as the sense requires.
אה ומראית, א S, probably old repetition of copyist, though ט has καὶ ἡ ὄρασις 20 τοῦ ἄρματος οὗ ἴδον. — אה אל (twice) for על.
- (6) At the beginning of v. 6 ט has καὶ ἔστην καὶ ἴδου φωνὴ ἐκ τοῦ οἴκου λαλοῦντος πρὸς μέ, a parallel reading to that of אה.
אה וואיש; write, with ט, וואיש.
- (7) אה את מקום; write, with ט, here and after בקאי, אה, less well, ἐώρακας, = 25 הויה, perhaps corruption of הו.
אה קמותם (point קמותם with טΣ, SMEND, BERTHOLET), gloss, explanatory of וקמחי, or corruption of following word. ט ἐν μέσῳ αὐτῶν, = בתקם, cf. following קתתם.
- (10) To אה prefix ו, with ט. 30
אה ויקלמו מעינותיהם + אה, old doublet (found in ט) of the similar phrase in the next verse (which reads differently in ט), here an interruption.
אה ומררו; ט καὶ τὴν ὄρασις αὐτοῦ. Read ומראיתו. Omit following את, which was inserted after the corrupt verb. [אה את may be a remnant of the original reading מראיתו]. 35
אה ותכניתו; write, after ט, ותכניתו.
- (11) The following אה in ואם may be omitted, or, with ט (αὐτοί), אה may be written.
אה צורת; ט καὶ διαγράψεις. Read צורת.
K^cthib צורתו; write Q^rê צורתו, and so in the succeeding cases. The following וקל צורתו is to be omitted as error of copyist. 40
- (12) אה ואת תורה תבית, א ט, perhaps scribal repetition from the beginning of the verse.
- (13) In ותיק write the article instead of the ו, the word beginning the measurement.
Omit the article in the unit האמה, and after it insert, from ט, גבה, which is here 45 necessary.
אה האמה; write fem., without art. אהת. — אה גב; write, with ט, גבה.
- (14) אה ומתיק הארץ; ט ἐκ βάθους τῆς ἀρχῆς τοῦ κοιλώματος αὐτοῦ; S אה, omitting the תיק. Read מראש התיק, omitting הארץ; the measurement of the altar proper begins at the top of the חק.
ח. Otherwise we may read בארץ בתיק *from the base (which is) at the bottom*. CORN.'s מתיק חיקו is hard. For אה ארבע he writes אה והצי אה.
אה והמה; omit the article; GRÄTZ אמה אמה.

- 41 (25) **א**ל + לַתְּחוֹת הַהֵיכָל, explanatory gloss to preceding word; but it limits the carving to the doors of the nave, instead of including those of the adytum.
- (26) **א**ל + וְהַעֲבִים וְהַצִּיעוֹת הַבַּיִת וְהַעֲבִים, a gloss or a continuation of the text, now unintelligible, perhaps a brief table of contents (PETERS). **Θ** καὶ τὰ πλευρὰ τοῦ οἴκου ἐξυγμμένα (**Θ**^A ἐξυλωμένα). The nature of the **ע** is unknown. 5
- 42 (1) **א**ל הַחַיְצוֹנָה; **Θ** ἑσώτεραν (perhaps scribal error for ἐξωτέρα), less probable, since the preceding scene lies in the inner court.
אל + הַרְרָה, copyist's repetition. **Θ** κατέναντι τῆς πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν, a not improbable detail. 10
Θ gives the number of chambers as five.
- (2) **א**ל + פְּנֵי הַמַּאָה, **א** **Θ**, gloss. To ארך prefix the article, and write מאָה instead of המאה.
אל פתח; **Θ** πρὸς. Read פאת פ.
- (3) **א**ל + נָגַד הַעֲשָׂרִים אֲשֶׁר לְחֶצֶר הַפְּנִימִי וְנָגַד רִצְפָּה אֲשֶׁר לְחֶצֶר הַחַיְצוֹנָה, an old gloss, 15 standing in different form in **Θ**, apparently an explanation of the preceding description (v. 1), but here out of place, and an interruption of the description. On the **Θ** διαγεγραμμένα as = *erased* see J. P. PETERS, *Journ. Bib. Lit.* 12, 47.
- (4) **א**ל + הַחַיְצוֹנָה הַפְּנִימִית, **א** **Θ**, gloss, intended to give a precise statement of the position of the walk between the two parts of the chamber-building. 20
אל דרך; read, with **Θ**, וארך.
אל חֶמֶת; read, with **Θ**, מאָה.
- (5) **א**ל יוֹכְלוּ; **Θ** ἐξείχeto. Read יאצילו, as in v. 6 (Nif'al).
- (6) **א**ל הַחַצְרוֹת; read, with **Θ**, הַחַיְצוֹנֹת. (7) **א**ל; read על. 25
- (8) **א**ל הַנְּהָה; point, after **Θ**, הַנְּהָה. 25
- (9) K^ethib ומהחתח לשכות; read Q^re הַלְשָׁכוֹת ומהחתח לבוא; and write, after **Θ**, לבוא instead of **א**ל בבוא.
- (10) **א**ל בְּרַחֲבֵהּ; read בראש, after v. 12.
אל חֶצֶר; read חצון.
 With דרך begins a new sentence. 30
אל הַקְּדָרִים; read, with **Θ**, הַקְּדָרִים, the description now turning to the south chamber-building.
- (11) **א**ל בְּרַחֲבֵהּ וּבְמִצְעָיֶיהָ; read, after **Θ**, בְּרַחֲבֵהּ וּבְמִצְעָיֶיהָ.
אל וּבְפִתְחֵיהֶן; write ופתחיהן as beginning of a new sentence, as in v. 4, at end.
- (12) **א**ל + וּבְפִתְחֵי הַלְשָׁכוֹת אֲשֶׁר בְּרֶדֶךְ. The first two words are doublet of the preceding, 35 and in place of the last two may be written ל, as in v. 4.
אל הַקְּדָרִים; write לקדום, and connect with ופתחיהן above.
אל + דָּרַךְ, copyist's repetition.
אל הַנְּיָנָה, a corruption; perhaps to be read הַחַיְצוֹנָה, after v. 9. CORNILL מן חֶצֶר הַחַיְצוֹנָה, after v. 9. 40
- (13) Before the second לשכות insert ו, with **Θ**, as the connection requires.
- (14) **א**ל + (v. 14): בְּכַאֲם הַבְּהֵימִים וְלֹא יֵצְאוּ מִהַקְּדָשׁ אֶל חֶצֶר הַחַיְצוֹנָה וְשֵׁם יִנְיָחוּ בְּנִרְיָהֶם אֲשֶׁר יִשְׁרְתוּ: קָהֵן כִּי קָדַשׁ הַנְּהָה וְלִבְשׁוֹ בְּגָדִים אֲחֵרִים וְקָרְבוּ אֶל אֲשֶׁר לְעַם. This statement, copied from 44, 19, is, as CORN. points out, as irrelevant here as it is appropriate there. CORN. keeps the first clause, writing, after **Θ**, ואיש לא יבוא שמה מלבד הבהימים, 45
- (15) **א**ל וּמָדְרוּ; omit the final ו, which has no antecedent. **Θ** inserts as object τὸ ὑπόδειγμα τοῦ οἴκου the plan of the house.
- (16) At the beginning of the measurement **Θ** gives the man's position: καὶ ἔστη κατὰ νώτου τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς, possibly correct, but more probably a gloss on the Hebrew text. 50
אל + הַמְּדָה, repetition from the end of the clause.
 K^ethib אמות; read Q^re מאות.
אל + קָנִים. This word, lacking in **Θ** here and in v. 17.18.19, is to be omitted in

41

written הלני, in construction with the following words. These stand in אַל האַטמוֹת והאַתִּיקִים, for which must be read, with 1 K 6, 4, שְׁקָפִים אֲטָמִים, *latticed*, that is, the *windows* consisted of the openings between beams, through which light could come; so ὧ καταστυαί, ὑποθαύσεις. They were placed in the three parts of the building, and were, according to אַל, נָגַד הַפֶּה, which gives no sense, 5 and seems to be wanting in ὧ (it is deleted by CORN.); a sense may be got by reading נָגַד הַסָּפֶן, the common position of windows in ancient Western Asiatic temples, but the words are better omitted (see below, l. 15).

In the following sentence ὧ accords loosely with אַל, though with additions that yield no good meaning. The description of the interior boarding is parallel 10 to the statement in 1 K 6, 10. The doubtful ἀπ. λεγ. הַיִּהִי is rejected by CORN., who writes הַפּוֹי covered, ceiled, after 2 Chr. 3, 5, where ὧ has ἔσλω, as here, and his emendation may be accepted. Then, following a hint in ὧ (ὁ οἶκος), we may bring the sentence into general accord with 1 K 6, 10 by inserting הַיִּבִּית before 15 הַפּוֹי; אַל הַפֶּה is possibly miswriting of this word. The vertical extent of the boarding is given in the following clause, in which for the הַאֲרָץ of אַל, write מֵהַאֲרָץ, after ὧ ἐκ τοῦ ἔδαφους.

The next statement of אַל, והַהֲלֵנוֹת מְכַסּוֹת, must be omitted as unintelligible; it is not at all probable that the windows were covered, or that such a detail, if given, would be given here; the supposition of an insertion is strengthened by the 20 minuter particulars and repetition of ὧ καὶ αἱ θυρίδες ἀναπτυσσόμεναι τρισῶς εἰς τὸ διακῦπτειν, in which it does not appear why the windows (the window-shutters) should be triply folded, or how this would specially serve the purpose of looking through (and the windows were not meant to be looked through; — this is a later interpretation). 25

(16-26) The section vv. 16-26 is one of the most difficult of the Book.

(17) The אַל מַעַל עַל מַעַל yields no sense, and must be thrown out; ὧ is equally obscure: καὶ ἕως πλησίον τῆς ἑσπεράρας καὶ ἕως τῆς ἔσπεράρας. אַל may be understood as giving the horizontal extent of the boarding by writing מ before הַפֶּתַח. On this sentence see DAVIDSON. 30

The new sentence begins with קַל הַקִּיר (read ועל ועל, v. 17, and the initial ו must be omitted.

אַל; write וּבְהִיבֵל, to answer to בְּפִנְיָי.

אַל מִדֹּת ὧ, is to be omitted as meaningless, probably a gloss.

(20) V. 20 gives the vertical (as v. 17 the horizontal) extent of the ornamentation. 35 אַל מַעַל הַפֶּתַח אַל; עַר מַעַל הַפֶּתַח אַל; ὧ ἕως τοῦ φατνώματος. Read ועל ועל.

The next sentence begins with וְקִיר, for which ὧ seems to have read הַקֶּדֶשׁ; CORN. has הַקֶּדֶשׁ, omitting קִיר, but אַל gives a good sense.

The first הַיִּבֵּל is copyist's repetition.

Instead of קִיר SMEND, after 1 K 6, 31, 33, prefers פֶּתַח, holding this necessary by 40 reason of the מוֹנֹת (v. 21); but a reference to the door seems here out of place, and it is better, with S, to omit מוֹנֹת.

(21) אַל; write, with ὧ, וּלְפָנָי.

In הַמְּזֻבַּח (v. 22).

(22) After the second אַמּוֹת insert, with ὧ, to complete the measurement, 45 וְרִבּוֹ שְׁתַּיִם, fallen out by *homoteleuton*.

אַל; וְרִבּוֹ; ὧ καὶ ἡ βᾶσις αὐτοῦ. Read וְרִבּוֹ.

(24) אַל דְּלֹתוֹת (second); read, after 1 K 6, 34, דְּלֹעוֹת.

אַל + דְּלֹתוֹת שְׁתַּיִם, copyist's repetition, and the ל is to be prefixed to the following דְּלֹתוֹת. 50

For the sake of uniformity שְׁתַּיִם may be written instead of אַל שְׁתַּיִם, after אַחַת אחת. אַל דְּלֹתוֹת לְאַחַת; write לְדֹלֶת אַחַת, to make the expression correspond to the preceding.

41

is described; but, to get orderly arrangement, he is obliged to transpose freely, and it seems unlikely that the original had this formal orderliness. For his construction of the complicated material of this chapter and the next, see his notes.

- (6) אֵל שלוש ושלשים ט τριάντα τρις δις (=פַּעַמַּיִם). Read שלוש ושלשים *thirty three times*, that is, three stories of 30 cells each; 1 K 7, 4. 5. 5
 אֵל וּבָאוֹת ט διόδου, which is its rendering of מִנְרְעוֹת in 1 K 6,6; מ' should probably be read here, in spite of the graphic difficulty; if the מ were omitted because of preceding ם, וּבָאוֹת might perhaps come from נִרְעוֹת; CORN.'s emendation בַּצְעוֹת is ingenious, but the word does not elsewhere occur in this sense (*rebate-ments*). GRÄTZ מוסבֹּת or מְסֻבּוֹת *winding stairway*, after ט's rendering of לולִים in 10 1 K 6,8, and of נִסְבָּה in Ezek. 41,7 (so Rashi). A *stairway* is a desideratum in the next verse, but in this verse (as in 1 K 6,6) the point is the way in which the side-chambers were attached to the house.
 אֵל לְהִיזֵת; write לְהִיזֵת. The אֵל לְהִיזֵת is thrown out by CORNILL as repetition from the next following phrase. 15
 אֵל וְלֹא יִהְיוּ אֲחֻזִּים 1 Kings 6,6 לְבִלְתִּי אֲחוּ, the meaning being probably the same. Verses 6-11 are omitted by SIEGFRIED as unintelligible.
 (7) אֵל וּרְחַבָּה ט και τὸ εὐρὺς. Read וּרְחַבָּה. The next word וּנְקִיבָה is to be read (after CORNILL נִוּסַפָּה נִוּסָּה *and the width increased*. 20
 אֵל כִּי מוֹסֵב הַבַּיִת ט κατὰ τὸ πρόσθεμα ἐκ τοῦ τοίχου. Read כִּי מוֹסֵב הַבַּיִת. It is possible, however, that there lurks in this clause some expression for the mode of ascent from story to story (so Σ3), corresponding to the לולִים of 1 K 6,8, whether this word means *winding stair* (ἑλιδάκη) or *trap-door*. Such a term is to be expected here, but it seems impossible to discover it.
 אֵל + לְמַעְלָה, apparently repetition from the context. ט ὅπως δια- 25 πλατύνεται ἄνωθεν, whence we might read לְמַעְלָה לְמַעַן רְחַב לְמַעְלָה.
 אֵל וְכֵן; read, with ט, וְכֵן.
 After יַעֲלֶה insert (according to 1 K 6,8) עַל הַתִּיכּוֹנָה וּמִן הַתִּיכּוֹנָה. The following הַתִּיכּוֹנָה must then be omitted.
 (8) אֵל וְרָאִיתִי לְבַיִת ט και τὸ θραεὶ τοῦ οἴκου, perhaps out of 'וּרְאֵה לְבַיִת' (DAV.). A verb 30 *to see* is improbable, as the Prophet nowhere else uses such a form in the description of the measurements. Read וְסִבִּיב לְבַיִת; CORNILL וּמָסָר *foundation*. הַבַּיִת may be doubtfully retained in the sense of *raised platform* (DAV., SIEGFRIED). CORN. takes the verses in the order 7.9.11.8.10.12.
 מוֹסְרוֹת; write מוֹסְרוֹת. 35
 אֵל אֲצִילָה ט διαστήματα, = מִנְרְעוֹת; ט רֵחַב *space, breadth*. Possibly = *to the elbow* (13,18), as a measure of the cubit. It is omitted as unintelligible by REUSS, CORNILL.
 (9) After מִנְרְעָה insert, with ט, חֲמֵשׁ אַמּוֹת, to which the main objection is that the same measurement is given in 11^b; yet such a repetition is not improbable. 40
 The בַּיִת (first occurrence) must be read בֵּין to correspond to the following בֵּין. CORNILL וּמִנְרְעוֹת לְבַיִת וּלְבַיִת *there was a free space &c.*, omitting the בַּיִת, for which ט has ἀνὰ μέσον = בֵּין אוֹרְחַי or בֵּין.
 (15) אֵל וְאַתְּקִיָּה; write, after Q^re, וְאַתְּקִיָּה.
 (15.16) A new paragraph begins with וְהַהִיכָל in v. 15, and the following word must be 45 connected by ו, as in ט. The סוֹף פְּסוּקָה at the end of v. 15 must be ignored.
 (15) אֵל וְאַלְמִי; write וְהַאֲלָם. The three parts of the house, namely, *nave, adytum*, and *porch*, are thus given.
 The following הַחֵצֵר is rendered by ט τὸ ἐξωτερικόν, = הַחֵצֵר, but is better omitted, as there is only one porch. 50
 (16) The predicate is given in אֵל הַתְּפִיִּים, for which read, after 1 K 6,9 [cf. Hagg. 1,4] הַתְּפִיִּים *paneled* = ט περατωμένα.
 A new sentence begins with the next word of אֵל וְהַתְּלֹגִים, which must be

- 40 אֵלֵיהֶם; write עליהם.
- (40) אֵלֵי + לעוֹלָה, probably gloss; the description of the side-wall as being *outside a person going up to the door* instead of *outside the door* is unnatural. 5
 ὁ ῥόακος (in some MSS ῥύακος), apparently the rendering of a derivative of רוּחַ, read instead of אֵלֵי מְחוּצָה; אֵלֵי עוֹלָה was read by ὁ עוֹלָה; אֵלֵי לַפְתַּח הַשַּׁעַר ὁ הפונה; after the first and second שְׁלֶחֶנוֹת ὁ inserts קְרִימָה, *i. e.* it gives two tables by the sidewall of the drain, and two by the vestibule.
- (41) אֵלֵיהֶם; write עליהם. 10
 אֵלֵיהֶם יִשְׁחַטּוּ הַזְּבַח נֶגֶד שְׁמוֹנֶה שְׁלֶחֶנוֹת הַזְּבַח; שְׁמוֹנֶה שְׁלֶחֶנוֹת יַעֲלִיֶהֶם יִשְׁחַטּוּ הַזְּבַח, from which the הוֹבַח after יִשְׁחַטּוּ might be adopted.
- (42) ὁ is identical with אֵלֵי.
 אֵלֵי + לעוֹלָה, scribal repetition from below where it is said, both in אֵלֵי and in ὁ, that these tables were for the implements of sacrifice, and for זְבַח as well as עוֹלָה. 15
 אֵלֵיהֶם; write עליהם. — In אֵלֵי וַיִּבְחֹו omit the initial ו, with ὁ.
- (43) אֵלֵי מְכַסִּים לְכַסּוֹת מִקְטָר; ὁ ἑλεᾶξευμένον, = נִיֵּית; after הַשְּׁלֶחֶנוֹת וְאֵל ὁ has מְכַסִּים לְכַסּוֹת מִקְטָר; 15
 וּמְחֻרָב; coverings for the tables are not improbable, though why they should be protected from dryness is not clear.
 The ו in וְאֵל is better omitted so that v. 43 shall form one sentence.
 Before following בָּשָׂר insert ל.
- (44) At the beginning of v. 44 insert, with ὁ, וַיִּבְיֵאֵנִי, marking a new paragraph. 20
 אֵלֵי וּמְחֻצָּה, write הוֹצָה. ὁ has καὶ εἰσῆγαγέ με εἰς τὴν αὐλήν τὴν ἑσωτερᾶν = להצֵר הפנימי, omitting אֵלֵי לַשַּׁעַר. Retaining this last we must omit הפנימי, since it is not the inner gate through which the Prophet is led. The לח' הפ' is, perhaps, repeated by ὁ from next clause.
 Before following לְשִׁבּוֹת insert, with ὁ, וְהִנֵּה, and for following שְׂרִים read, with ὁ, שְׂתִים. 25
 אֵלֵי אֲשֶׁר; read with ὁ, אַחַת, parallel to the following אַחַת (אֵלֵי אַחַד).
 וּפְנֵיהֶם אֵלֵי, וּפְנֵיהֶם.
 אֵלֵי הַקְּרִים, miswriting for הַרְרוֹם (so ὁ), which the connection shows. The whole verse is omitted by SIEGFRIED as incurably corrupt.
- (48) אֵלֵי (second); ὁ αὐ. Read אֵלֵי, which is required by the context. 30
 After השַּׁעַר insert, with ὁ, אַרְבַּע עֶשְׂרֵה אַמָּה וְקַבְּצוֹת הַשַּׁעַר. The width of the doorway is not three cubits (as in אֵלֵי), but fourteen cubits, with two jambs of three cubits each, which gives twenty cubits for the whole front, as in v. 49. The words fell out of אֵלֵי by *homoteleuton*.
- (49) אֵלֵי עֶשְׂרֵי; read, with ὁ, שְׁתֵּי, giving 1-2 cubits for the breadth of the porch from 35
 east to west, which accords with the other measurements: outer wall 5, porch 12, wall of temple 6, outer room 40, dividing wall 2, inner room 20, wall 6, annex 4, outer wall 5, = 100 cubits for whole length of Temple-building from east to west (DAVIDSON).
 אֵלֵי אֲשֶׁר; read, with ὁ, עֶשְׂרֵי; the statement of the number of steps is here 40
 necessary.
- 41 (1) אֵלֵי + רֵחַב הָאֵהֶל, ὁ, a gloss noting that the details in the text regarded the 45
 breadth of the Temple, or comparing them with the measurements of the אֵהֶל in Exodus; Ezekiel does not use אֵהֶל for the Temple.
- (3) For הַפְּתָח וְהַרְחֵב CORNILL writes הַרְחֵב הַפְּתָח, not improbably, though the רֵחַב is easily 45
 understood.
 After וְהַרְחֵב insert, with ὁ ἐπιμαίδας, קַתְּפוֹת, the sidewalls must be mentioned in order to give the whole width; ὁ (more fully than אֵלֵי) πηχῶν ἐπτά ἔθθεν καὶ 50
 πηχῶν ἐπτά ἔθθεν.
- (4) אֵלֵי אֶלְי הַתִּיבָּה; אֵלֵי פְנֵי הַתִּיבָּל; CORNILL.
 (5) אֵלֵי הַצְּלָע, ὁ πλευρᾶς; cf. הַצְּלָע, 1 K 6, 5, where ὁ has μέλαθρα *ceilings* or *roofs*.
 CORNILL הַצְּלָע לְבֵית סְבִיב סְבִיב, in order to introduce the side-structure before it

- 40 \mathfrak{G} has αὐτήν καὶ τὰ θεε καί, cf. v. 29; these details are, both in \mathfrak{M} and in \mathfrak{G} , uncertain.
- (25) \mathfrak{M} ואילמו; write ואלמו. — V. 25^b is omitted by CORNILL as unnecessary repetition.
- (26) For עלותו write sing. עלתו (\mathfrak{G} αὐτῆ=לו) and for ואילמו write ואלמו.
 \mathfrak{M} לפנייהם; read לפנימה, after \mathfrak{G} ἔσωθεν. SIEGFR. omits לב' וא', as in v. 22. 5
 At the end of the verse write איליו for K^cthib אלו.
- (27) At the beginning of the verse \mathfrak{G} had נגד שער ההצר ושער נגד שער לחצר; CORN. לשער נגד שער לחצר. The shorter form of \mathfrak{M} ושער לחצר seems here preferable, since it is not obscure.
 \mathfrak{M} + ודרך ההרום, \mathfrak{G} , repetition from the preceding clause; the measurement would be more naturally northward, since the Prophet does not reach the inner 10 gate till v. 28.
- (28) The second הרום is lacking in \mathfrak{G} , and is in fact not necessary. If it be retained the article must be omitted in השער.
- (29) The Q^rê plur. forms אלו (איליו), האו, and the like, and the K^cthib אלא are to be written throughout this chapter, and it will be unnecessary to note them. 15
 V. 29^b (= 25^b) is omitted by CORNILL.
- (30) \mathfrak{M} + ואלמות סביב סביב ארך המש ועשרים אמה ורחב המש אמות, \mathfrak{G} , copyist's repetition from preceding verse.
- (32) \mathfrak{M} אל הקרים ודרך הפנימי ודרך הקרים; \mathfrak{G} εἰς τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολάς=אל אל השער הפונה הן, two equally good readings. GRÄTZ, holding that the east has 20 been sufficiently treated above, proposes to read הן west for הקרים.
- (33) V. 33^b=29^b.25^b of \mathfrak{M} , is omitted by CORNILL. (34) \mathfrak{M} ואליו; \mathfrak{G} αὐτῆ.
- (36) Following the norm of v. 33, after ואלמו insert במקדש המזבח, and after לו insert ולאמו. — V. 36^b=25^b, is omitted by CORNILL.
- (37) \mathfrak{M} ואילו; read ואלמו, with \mathfrak{G} , and from the connection. 25
 \mathfrak{M} ואליו; \mathfrak{G} αὐτῆ=לו or אלו. Three times, here and in vv. 26.34, \mathfrak{G} has this reading, which, for its shortness, might be preferable, but for the \mathfrak{M} readings in vv. 6.49, in which forms of הלע are maintained. Where מעלע is employed, it may be better to write the preposition ב before the numeral.
- (38-43) In vv. 38-43 the texts of \mathfrak{M} and \mathfrak{G} differ widely, so that, instead of attempting to 30 construct an eclectic text, it will be better to give \mathfrak{G} in full. \mathfrak{G} : 38 τὰ παστοφόρια αὐτῆς καὶ τὰ θυρώματα αὐτῆς καὶ τὰ αἰλαμμων αὐτῆς ἐπὶ τῆς πύλης τῆς δευτέρας ἔκρυσις 39 ὅπως σφάζουσιν ἐν αὐτῇ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ ὑπὲρ ἀγνοίας 40 καὶ κατὰ νώτου τοῦ ῥόακος τῶν ὀλοκαυτωμάτων τῆς βλέπουσης πρὸς βορρᾶν δύο τράπεζαι πρὸς ἀνατολάς κατὰ νώτου τῆς δευτέρας καὶ τοῦ αἰλαμ τῆς πύλης 35 δύο τράπεζαι κατὰ ἀνατολάς 41 τέσσαρες ἔνθεν καὶ τέσσαρες ἔνθεν κατὰ νώτου τῆς πύλης ἐπ' αὐτὰ σφάζουσι τὰ θύματα κατέναντι τῶν ὀκτώ τραπεζῶν τῶν θυμάτων 42 καὶ τέσσαρες τράπεζαι τῶν ὀλοκαυτωμάτων λίθιναι λελαξευμέναι πήχεος καὶ ἡμίσεος τὸ πλάτος καὶ πήχεων δύο ἡμίσεος τὸ μήκος καὶ ἐπὶ πήχυν τὸ ὕψος ἐπ' αὐτὰ ἐπιθήσουσιν τὰ σκεύη ἐν οἷς σφάζουσιν ἐκεῖ τὰ ὀλοκαυτώματα 40 καὶ τὰ θύματα 43 καὶ παλαιστὴν ἔξουσιν γείσος λελαξευμένον ἔσωθεν κύκλω καὶ ἐπὶ τὰς τράπεζας ἐπάνωθεν στέγας τοῦ καλύπτεσθαι ἀπὸ τοῦ ὕετου καὶ ἀπὸ τῆς ξηρασίας. Neither \mathfrak{M} nor \mathfrak{G} gives a satisfactory text in vv. 38-43, and the details of the sacrificial arrangements can hardly be recovered. See SMEND, CORNILL, DAVIDSON, SIEGFRIED, GRÄTZ, BERTHOLET. For the principal differences of 45 \mathfrak{M} and \mathfrak{G} in this section cf. especially ll. 49-53 and p. 105, ll. 4-7. 9-11. 15-17.
- (38) \mathfrak{M} ואליו; write sing. השער.
 \mathfrak{M} ואליו; \mathfrak{G} ואליו, here meaningless; \mathfrak{G} ἔκρυσις drain seems to be connected with \mathfrak{M} ואליו washed; \mathfrak{M} ואליו, \mathfrak{G} . 50
- (39) 39^a \mathfrak{G} , which connects 38 with ואליו.
 In 39^b ואליו \mathfrak{G} , which does not clearly indicate any place for the slaying of the הלע.

- 40 which, however, departs too far from א and ט, and is unnecessary. GRÄTZ suggests a combination of א and ט: מנג ומקיר התא, and the reading מוקרה *from the beam*. SIEGFR. omits 13^b. 14. 15 as unintelligible.
- (14) א read, with CORNILL, וימד, following v. 13; SMEND דרך. 5
א; read, after ט, האלם.
א, an impossible number; write, with ט, עשרים. After this word CORNILL inserts, not with great probability, the פתח נגד פתח of v. 13.
א and the gateway adjoined the pillar of the court, which yields no sense. ט θεειμ τῆς πύλης, whence EWALD: השער הצר השער, but the court did not, properly speaking, adjoin the guard-rooms. SMEND throws 10
out א, rendering: *and adjoining the court was the gateway*. DAVIDSON: *and adjoining the porch (אלם) was the court round about the gate*. The clause is omitted in S, and by CORN. Read א אלם השער הצר, and the court adjoined the 15
vestibule of the gateway, that is, one passed from the vestibule into the court, a statement that explains the position of the vestibule. The transposition of הצר 15
and השער offers no serious difficulty, and the reading אלם (איל א) is favored by ט.
- (15) א read, ופעל, as this gives one terminus of the measurement; the other terminus is given further on by על לפני, which must be read עד לפני (CORNILL omits על).
א K^ethib היאתן; write Q^re האיתן, which is, perhaps, for איתון or איתון (st. אתי); 20
the word occurs only here. Transpose and read איתון השער *from the vestibule of the gateway*; ט τὸ αἶθριον τῆς πύλης ἔξωθεν εἰς τὸ αἶθριον αἶλαμ τῆς πύλης ἔσωθεν; αἶθριον = לפני, and ἔξωθεν = התיצוני, instead of היאתן, a reading which is not improbable.
- (16) א אליהם; write איהם *their wall-pillars*. 25
א לאלמות; write לאלם. The sing. is necessary, as there was only one vestibule to each gateway.
In following וחלונות omit the initial ו. — א אל (three times); ט ἐπί.
At end of v. 16 ט has ἔνθεν καὶ ἔνθεν (of the palm-trees) = מפה ומפה, a natural and not improbable reading. 30
- (17.18) א החיצונה; ט ἐσωτέρα. In v. 18 ט renders the first רצפה by στοαί, the second 35
by περίστυλον, as in v. 17; it probably had a text different from that of א.
CORN. brackets התחתונה הר' as suspicious, since it seems to have no place in the structure.
- (19) Before v. 19 CORNILL inserts לשער לתצר הפנימי נגד השער לקדים, as vv. 23. 27, but 40
the detailed statement in v. 19 compared with that in these verses does not favor the insertion.
After רחב ט has τῆς αὐλῆς, a proper explanation, but perhaps unnecessary.
Farther on, ט read שער instead of א הצר; between the two readings there is no serious difference. 40
א + והצפון והקדים והצפון, gloss or scribal corruption. ט τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς. καὶ ἤγαγε με ἐπὶ βορρᾶν καὶ ἰδού πύλη = שער והנה הצפון ויאני דרך הצפון והנה קדימה ויביאני דרך הצפון והנה שער, while the הצפון may be the word of our text, (displaced in א). It is simpler, however, to read, at the beginning of v. 20, ויביאני אל השער. The wording of א is here somewhat different from that 45
of the parallel v. 24. — א והשער; ט καὶ ἰδού πύλη, not so well.
- (20) Before מך insert the connective ו.
(21) K^ethib ותאו, write Q^re ותאיו. — K^ethib ואילו and ואלמו; write ואיליו and ואלמו.
(22) K^ethib ותלונז and ותמרו; write Q^re ותלונז and (with omission of ו) ותמריו. For 50
אילמו write אילמו (twice in this verse).
א לפנייהם; read לפנייהם, after ט ἔσωθεν. SIEGFR. omits this and the preceding word.
- (23) א ולקדים; read, with ט, בשער לקדים. GRÄTZ renders ט by ולקדים.
(24) K^ethib אלו; write איליו; see on 40, 9. For אילמו write אלמו. Before these words

- 40 (1) G begins the chapter with $\kappa\alpha\iota \acute{\epsilon}\gamma\acute{\epsilon}\nu\epsilon\tau\omicron$. — A בראש השנה (an expression found nowhere else in OT), G $\acute{\epsilon}\nu \tau\omega \pi\rho\acute{\omega}\tau\omega \mu\eta\eta\iota$. Read בראשון. The month is necessary here. The *New Year's Day* of A is probably a later scribal corruption or paraphrase; a year could not begin on the tenth day of the month, except possibly for jubilee (Lev. 25,9), and that is improbable (*cf. Kosh ha-Shanah*, 8^b). In support of A see notes of HITZ., SMEND. Possibly A read בראש חרשים, *cf.* Ex. 12, 2. 3.
- A + שמה, G , scribal insertion, which interrupts the connection.
- (2) A במראות; G $\acute{\epsilon}\nu \delta\rho\acute{\alpha}\sigma\epsilon\iota$; read sing. מראת, which is more accurate.
- A + הביאני, G , insertion induced by the שמה, which made a new sentence necessary. — A אל; write על.
- A מנגב; G $\acute{\alpha}\pi\acute{\epsilon}\nu\alpha\upsilon\tau\iota$. Read מנגרי; the statement *in front* is here more natural than *on the south*.
- (4) A הַרְאוּתְּךָ הַבְּאִתְּךָ; omit the two final ה's, which are either vowel-letters, or copyist's repetition from the following letters.
- (5) A וקומתו; read וקומתו.
- (6) A ויבוא; read ויביאני, as in vv. 1. 17 &c.
- K^{c} thib במעלתו; write $\text{Q}^{\text{r}}\acute{\epsilon}$ במעלתיו. For A ויעל במעלתיו G $\acute{\epsilon}\nu \acute{\epsilon}\pi\tau\acute{\alpha} \acute{\alpha}\nu\alpha\beta\alpha\theta\mu\omicron\iota\varsigma$ = בעעלה, supplying the number of steps to be expected here. Yet, in vv. 22. 26 the number (in the other gates) is introduced in a more formal manner, and it is perhaps here inserted by the Greek scribe for the sake of completeness.
- A + ואת כף אחר קנה אחר רחב; G , copyist's repetition from preceding clause, here meaningless.
- (7) A ויבין התאים; G $\kappa\alpha\iota \tau\omicron \alpha\iota\lambda\alpha\mu$ (= איל) $\acute{\alpha}\nu\acute{\alpha} \mu\acute{\epsilon}\sigma\sigma\omicron\nu \tau\omicron\upsilon \theta\epsilon\eta\lambda\alpha\theta$. The *pilaster* (איל) is here certainly to be supplied in thought, though the original text may say simply *the space between*. [א has no connection with Assyr. *tū*. The Assyr. word does not mean *chamber* but *incantation*. In the passage II R 23, 4^a we must read *a-rat-ti-i* instead of *amar ti*; see DELITZSCH, HW 141^b; 701^b; *cf.* MEISSNER'S *Supplement*, p. 18^a. — P. H.]
- In vv. 7^b. 8 G gives the dimensions of the second and third קָא (*guard-rooms*) at 30 length (the numbers are the same as for the first), while A in 7^b gives the inner פָּף or *vestibule*. The two texts are entirely different, and show the hands of revisers; but both are probable, and we have no clear grounds for choosing between them. — On אולם or אָלם see note on 8, 16.
- (8) A + ויגד את אָלם השער מהבית קנה אחר; G , copyist's repetition from preceding sentence.
- (9) K^{c} thib ואלו; write, after $\text{Q}^{\text{r}}\acute{\epsilon}$, ואילו (the medial י in איל is better expressed).
- (10) A לאילים; write אילים.
- (11) A + ארך השער שלוש עשרה אמות; old gloss (SMEND), found in G , except that the latter has $\epsilon\upsilon\rho\sigma$ for ארך; but even with this change the statement contradicts 11^a, and for the number *thirteen* there seems to be no place in the description. CORNIL transposes 11^a after 12, thus gaining unity in the arrangement of the details; but whether the original had this unity is doubtful.
- (12) Before וצמה the insertion of מפה is syntactically necessary.
- A + נבול, copyist's repetition, breaking up the clause וצמה אחת מפה.
- V. 12^b, from והקא to end, is omitted by CORN. as superfluous. The sing. תא is strange, and should, perhaps, be changed to plural, though the word may be used for the whole structure on both sides of the passage-way.
- (13) Instead of A גַּן G has $\tau\omicron\iota\chi\omicron\varsigma$, which CORN. adopts as relieving the obscurity of the measurement. As we are ignorant of the architectural methods and expressions of Ezekiel's time, it is perhaps better to keep the harder phrase of A , and understand G as an interpretation; the measurement *from roof to roof* seems to mean *over all*. — For A מנן הקא, CORN. writes מקור האתיון (*cf.* v. 15),

- 39 (9) For the two verbs of אֱל and וּבְעֵרוּ וְהִשִּׁיקוּ אֱל has καὶ καύσουσιν, and there is ground for omitting אֱל וּבְעֵרוּ (so CORN.), which occurs below in the verse, especially as there is little or no difference of meaning between בער and נשק. It would be better if we could here have a word meaning *to collect*, corresponding to יִשְׂאוּ and יִהְיוּ in v. 10, of which, however, there is no trace, except in ע and וּמִקְתוּבֵרִין 5 *provide* or *load themselves with* (arms &c.); if this is not corrupt, it may possibly represent a form of נשא in אֱל, from which might come our והשיקו; the synonym וּבְעֵרוּ might be retained, or rejected as scribal insertion.
- אֱל וְעִנְיָהּ, אֱל (as in 38, 4), which has κοιτοίς = חָזַן, or רָמַח, or תְּנִיתָ.
- (11) אֱל וְשָׁם אֱל; אֱל δνομαστόν. Point שָׁם. — אֱל גִּי; write גִּיא as elsewhere in this chapter. 10
אֱל וְהַעֲבָרִים; וְהַעֲבָרִים, taking the word as proper name, *Abarim*, east of the Dead Sea, with J. D. MICH., EICHH., HITZ., CORN., SIEGFR. (and with the approval of REUSS). Though *Abarim* is elsewhere the name of a mountain range, a valley might well be so called. In the translation *the Valley of the Passers-by* the עֲבָרִים must refer to the Scythians, while in vv. 14. 15 it is the designation of 15 those who traverse the land in search of dead bodies.
- In אֱל πολυάνδριον we have the word המון, which is a copyist's insertion.
אֱל + וְהַעֲבָרִים; וְהַעֲבָרִים היא אֱת הַעֲבָרִים, omitted as unintelligible; literally *and it stops the traversers*, not the *invaders* (who are dead), nor (DAVIDSON) *travelers* in general (which is against the use of עֲבָרִים in this section, and in itself not probable) but 20 the *searchers* (who, however, are not to be stopped). אֱל καὶ περιοικοδομήσουσι τὸ περιστόμιον τῆς φάραγγος, whence CORNILL (approved by SIEGFR.) וְהַעֲבָרִים וְהַעֲבָרִים; but הַעֲבָרִים (occurring elsewhere only in Deut. 25, 4, of the muzzling of an ox) is a strange term for shutting off access to a valley; nor does it appear why the mouth of the valley should be closed. We should rather expect some such 25 statement as *the traversers shall prepare it*, but the words (perhaps a gloss) are deformed beyond recognition. — אֱל K^{ethib} הַמוֹנִה; read Q^{erê} הַמוֹנוּ.
- (14) אֱל + וְהַעֲבָרִים; אֱל, repetition from the first part of the verse; it is here impossible, since it means the searchers and not the invaders. 30
אֱל + וְהַעֲבָרִים; אֱל θάψαι; HITZ., CORN. לחקר *to search*.
- (16) אֱל + וְהַעֲבָרִים; וְהַעֲבָרִים, an old gloss, or repetition of the immediately preceding, read by אֱל in its Hebrew text; the sense seems irrecoverable: no city has been spoken of, and no emendation is satisfactory. CORN. וְהַעֲבָרִים *and it is all over with his multitude*. We might write, after v. 11, וְהַעֲבָרִים *and it is all over with his multitude*.
- (19) אֱל; CORN., after SA as well as the Coptic Version and some Greek MSS, 35
בשר, which preserves the combination *flesh and blood*, as in v. 17, but this harmonizing is suspicious.
- (21) אֱל + וְהַעֲבָרִים; אֱל ἐν ὑμῖν = בָּנִים; CORNILL בָּנִים (I will demonstrate my glory) *on Gog*. אֱל gives a good sense, *I will manifest my glory among the nations*.
- (25) אֱל + וְהַעֲבָרִים; אֱל omits כל, or read על. CORNILL על. 40
- (26) אֱל + וְהַעֲבָרִים; read נָשׂוּ, with HITZ. A marginal note in HAHN and GINSBURG (not in BÄR) gives the reading (Q^{erê}) וְהַעֲבָרִים. As the passage is one of promise, the threat of וְהַעֲבָרִים is out of place.
- אֱל + וְהַעֲבָרִים; אֱל ἀτιμῶν; CORN. כל מִרְתָּם *all their rebelliousness*, to agree with following כל מעלם. — אֱל + וְהַעֲבָרִים. 45
- (27) אֱל + וְהַעֲבָרִים; אֱל, omitted in accordance with the phraseology of the chapter.
- (28) אֱל + וְהַעֲבָרִים; CORN. הגלית. אֱל omits 28^b from וְהַעֲבָרִים to end, but the contrast in the second clause is necessary. — BÄR אֱתָם; GINSB. אֱתָם.
- (29) אֱל + וְהַעֲבָרִים; אֱל ἀνθ' οὐ; read, with CORN., GRÄTZ, אֱל + וְהַעֲבָרִים.

- 38 of particulars there are chances of errors both in א and in ט, and the shorter text is not necessarily the better.
- (5) פּוֹט is strange in this enumeration of Northern peoples; we should perhaps read לוֹד, which is added in ט^A and many other ט codd. (H-P 87.88.22.26, *al.*) and ש^H.
- (7) אֱלֹהִים; read לֵי, with ט, as the context requires. 5
- (8) אֱלֹהִים is grammatically confused; predicates (הוֹצֵאתָ, מִקְבַּצְתָּ) are used of ארץ which properly belong only to עַם, and there is an abrupt transition from 3 sing. fem. to 3 plur. Further, the clause הוֹצֵאתָ . . . עַל הַרִי is parallel to, and explanatory of, the preceding clauses; it cannot be taken (א, SIEGFR.) as dependent on what goes before (*a land . . . gathered . . . to the mountains* [ט ןֶחֱזַץ] *of Israel*). § 10 transposes: *thou shalt come against the mountains . . . and against a land*. Order is partly restored by the omission of הוֹצֵאתָ . . . עַל הַרִי (so CORN.), which appears to be composed of two glosses. We should perhaps also insert עַל עַם after מְחַרְבֵּם (*cf.* v. 12), though it is possible that ארץ may here be used, by rhetorical license, as = עַם. — For ארץ אֵל read עַל ארץ. 15
Instead of מְחַרְבֵּם we must, from the parallelism, read מִתְחַרְבָּה.
- (9) אֱלֹהִים תִּהְיֶה cannot be construed. GRÄTZ inserts before it בְּאֵרֵת הַיָּמִים, as in v. 16, which is syntactically hard; better omit ת, with REUSS, CORN., SIEGFR.
- (11) Before הַשְּׂקָטִים ט has ἐπί (CORN. *על*), probably a free translation; after הַשׁ in ט stands ἐν τῇ ἡδυστοῦ ἡ δὲ, perhaps scribal addition in Hebrew text of ט. The 20 following לְבִטָּה בָּלָם is thrown out by CORN., on account of the יֹשְׁבֵים of the next clause, as stylistically improbable.
אֱלֹהִים; באין חומה ט; ט ἐν τῇ ἡδυστοῦ ἡ δὲ.
- (12) אֱלֹהִים; אל; write על.
- (13) אֱלֹהִים כְּפִירִיהָ is highly improbable, if not impossible; traders would not be called 25 *lions* by Ezekiel; read רַבְּלִיָּה, a common word in c. 27, and sufficiently like כ to account for the corruption; CORN. כְּנַעֲנִיָּה.
For the sake of the symmetry, which is suggested by the form of the sentence, the preceding וּמִתְחַרְבֵּי is better written with suffix, וּמִתְחַרְבֵּיהָ. וּמִתְחַרְבֵּי (בִּפְרֵ) וּמִתְחַרְבֵּי (בִּפְרֵ) and so §; ט *kings*. 30
- (14) אֱלֹהִים אֲדַנִּי, ט. — אֱלֹהִים תְּדַע gives no sense; ט ἐξερθῆσθαι. Read תְּעוֹר.
- (16) אֱלֹהִים + נוֹנָה, ט, gloss.
- (17) ט inserts וְטוּטוּ after יִהְיֶה; there seems to be here, either in א or in ט, a confusion with the preceding verse.
The interrog. ה is better omitted, with ט, before אָתָּה; there is no propriety here 35 in a question; the statement is meant to be positive.
אֱלֹהִים הַנְּבִיאִים, ט, an easy omission or insertion.
אֱלֹהִים שָׁנִים may be retained as = *for years*, but the construction is suspicious; טִּי connect it by ו with יָמִים; א in *diebus illorum temporum*.
- (18) אֱלֹהִים בְּאַפִּי, ט; ט omits ב before the next noun, and combines חֲמָתִי and קְנֹאִי as 40 subject of תַּעֲלֶה. For the construction עֲלֶה בְּאֵף, *cf.* ψ 18,9.
- (21) אֱלֹהִים קְרִי קְרִי, an unnatural expression; ט πᾶν φόβον. Read קְרִדָּה (CORN., ORELLI); אֱלֹהִים אֲדַנִּי, ט. — אֱלֹהִים קְרִי קְרִי is perhaps repetition from next clause. — אֱלֹהִים אֲדַנִּי, ט.
- (23) After הַיָּחִידִים וְהַקְּדוֹשִׁים ט has καὶ ἐνδύσασθαι = וּנְבִירָתִי, one of the few cases in which the plus is in the Greek. CORN. thinks it in favor of ט that its text offers two 45 Hithpa'els and two Nif'als, but the symmetry may be *contra* as well as *pro*. נִבְרָתִי may be doublet of נִבְרָתִי, or may have fallen out through resemblance to it.
- 39 (1) אֱלֹהִים אֲדַנִּי, ט; so, too, vv. 10. 13. 17. 20. 50
(2) וּשְׂמֵתָךְ is regarded by GRÄTZ as corrupt repetition of preceding word [*cf.* above, p. 99, l. 49].
אֱלֹהִים אֲדַנִּי; write אֲדַנִּיךָ.

38 (1) WINCKLER (in Part 4 of the Second Series of his *Altorientalische Forschungen*) regards this Section as an appendix, composed in the time of Alexander the Great, between the battles of the Granicus and Issus (B. C. 334-333). Israel, he remarks, has long since returned from exile (not in Babylonia but) among the nations (38, 8. 12. 17). The *chief* (38, 2) is Alexander, who has become prince of Meshech (Phrygia) and Tubal (Cappadocia); the *isles or coasts* (39, 6) are the Grecian lands; 38, 5 (mention of Paras, Cush, Phut, that is, Persia and the country south of Egypt) is a later insertion. The basis of this section is the contest, described in the Babylonian cosmogonic poem, between Tiāmat and the celestial gods (*cf.* GUNKEL, *Schöpfung und Chaos*), here applied, with explanatory remarks, to the situation of Israel at a definite time; and a third hand has added the closing exhortation, from 39, 22 (or, 23) to the end.

To this ingenious exposition there are at least two serious objections: Alexander would have been called *King of Greece*; and he would have been regarded not as an enemy, but as a savior.

(2) Whether אֱלֹהֵי רֹאשׁ is the same with the תִּירַס of Gen. 10, 2, and, if so, which is the right spelling, is uncertain. [A land רֹאשׁ does not exist (contrast Crit. Notes on Isaiah p. 166, l. 18); נְשִׂיא רֹאשׁ must mean *chief prince* (so AV); *cf.* כֹּהֵן הַרֹאשׁ *chief priest* 2 K. 25, 18; Ezr. 7, 5; 2 Chr. 19, 11. Several chiefs ruled over the tribes of מִשְׁכַּח וְהַבֵּל, but above them all was a נְשִׂיא רֹאשׁ. According to WINCKLER (*l. c.* p. 166) נְשִׂיא is an explanatory gloss on רֹאשׁ; but if it were a gloss it would probably not have been repeated in v. 3. In ψ 110, 6, which was written at the time of Zerubbabel, אֶרֶץ רְבָה רֹאשׁ על אֶרֶץ רְבָה, which refers to the King of Persia, אֶרֶץ רְבָה = *qag-quru rapāstu* in the Akhæmian inscriptions (*cf.* Crit. Notes on Isaiah, p. 199, note **). Nor is there a land מְנוּגָה; מְנוּגָה is chief prince of מִשְׁכַּח וְהַבֵּל; מְנוּגָה is an interpolation (not found in v. 3 and 39, 1) which is derived from Gen. 10, 2, and in that passage מְנוּגָה seems to be a corruption of גּוֹג due to the influence of the following וּמְדֵי (see HOLZINGER *ad loc.*). 1 Chr. 1, 4 naturally depends on the passage in Genesis. In Ezek. 39, 6 ט read מְנוּגָה for גּוֹג (ט^{Cr}, it is true, has Μαγῶν). Magy seems to be used there as a collective name for tribes of Persia (v. 15; 39, 2). גּוֹג may originally be not a proper name but an appellative; note the gentilicium *Gag'ā* (= Northern barbarian) in the first letter of WINCKLER's translation of the Amarna tablets (KB 5, p. 5, l. 38; *cf.* the excursus on the Amarna tablets in the English Translation of *Joshua*, p. 51, l. 29). גּוֹג may therefore be a term like our *Great Mogul* or the German *Grosstürke* (= English *Grand Turk*, *Grand Seigneur*). Several appellatives have for a long time been looked upon as proper names (פרעה, חרתן, רבי־סרים, רבשקה, &c.) גּוֹג is certainly not an 'echo' of the Lydian *Gyges*; nor can it have any connection with the Greek Ὠγγύσιος (WINCKLER, *l. c.*, p. 164, n. 2). — P. H.]

(3) אֵלֶיךָ אֱלֹהֵי; write אֵלֶיךָ.

(4) For אֱלֹהֵי וְשׁוּבְבַתֶּיךָ וְנָתַתִּי חֲתִים בְּלִתְיֶיךָ וְהוֹצֵאתִי אוֹתָךְ אֱלֹהֵי; the other Versions follow אֱלֹהֵי; σὺνδῆσθε; σὺνδῆσθε may be rendering of 'שוב' (Is. 49, 5) or of 'הוצ' (2 S 10, 16). 'שוב', however, must here mean *turn back*, and is then out of position; it should stand after 'נ' ח' ב' (SMEND, *cf.* 29, 4; Is. 37, 29). This last expression is suspicious, since it implies coercion, while Gog is JHVH's willing Minister (v. 7). It seems better to omit, with CORN., the whole phrase before 'הוצ'. The verb 'ש' is variously rendered by the Versions: *Ἰ circumagam*; *Ἰ אָגַם*; *Θ, περι-σπερέψω*; *Ἰ אֶשְׂרֵל*. It is omitted by SIEGFR. as corrupt form. [שׁוּבְבַתֶּיךָ וְנָתַתִּי חֲתִים] וְשׁוּבְבַתֶּיךָ may be a misplaced gloss on שׁוּבְבַתֶּיךָ in 39, 2; but these two verbs should be transposed to the beginning of v. 4. — P. H.]

אֱלֹהֵי וְשׁוּבְבַתֶּיךָ וְנָתַתִּי חֲתִים בְּלִתְיֶיךָ וְהוֹצֵאתִי אוֹתָךְ אֱלֹהֵי; *Ἰ πέλας καὶ περιεφαλαῖα καὶ μάχαιρα*. HITZ. objects to *צנה* as inappropriate for cavalry, (but the army was not necessarily composed of cavalry only), and CORN. adopts the text of *Ἰ*. In such enumerations

- 37 Θ omits ענמיה, and takes preceding verb as causative 3 sing.; scribal omission or insertion.
- (8) אל ויקרם; $\text{S}\mathfrak{S}$ take it as Nif., and this form is favored by the connection; Θ ἀνέβαiven.
- (9) אל אדני אל Θ . — אל הרוח אל Θ , perhaps insertion of *explicitum* by a scribe. 5
- (10) אל והנבאתי, Hithp., for which CORN. writes Nifal, on the ground that Ezekiel uses Hithp. only in 13, 17, and there in a special sense. As Hithp. and Nif. are used elsewhere interchangeably, it is doubtful whether this point can be pressed.
- (11) אל הנה; write הנם, the following part. requiring an expressed subject. Θ attaches הנה to the part., omits הנה, and has Κύριος after וי אלי. 10
- (12) אל אדני אל Θ .
 אל עמי אל $\Theta\mathfrak{S}$, both here and at end of v. 13 (where it is found in Θ but is lacking in \mathfrak{S}) a gloss. In any case the reading of Θ in v. 13 (τοῦ ἀναγαγεῖν . . . τὸν λαόν μου), not according in form with preceding clause, is less probable than that of אל . It is not necessary to regard עמי as original in v. 13 (CORN.) in order 15 to explain its presence as gloss in v. 12.
- (16) K^{ethib} חברו; write Q^{ere} חבריו.
 אל אחר Θ δευτέρων = אחר, here unnecessary; the contrast is expressed by the two אחר.
 אל + אפרים, עץ אפרים, an old gloss, found in Θ , introduced from v. 19, but here inappropriate, since the connection requires that only the tribal name be given, and it is Joseph that is contrasted with Judah. GRÄTZ על אפי.
 K^{ethib} חברו; write Q^{ere} חבריו.
- (17) אל והיו לעץ אחד, ליעץ אחר והיו לאפרים בידך; write, with \mathfrak{S} (ססססס סס ססס סססס), והיו לעץ אחד, בידך, from which easily come text of אל , and that of Θ εἰς ῥάβδον μίαν τοῦ δῆσαι 25 εἰσπτάς καὶ ἔσσονται ἐν τῇ χειρὶ σου. In אל the לעץ אחד was repeated by a scribe, and in its own place it was corrupted into לאפרים; in the text of Θ one of these phrases was modified into a word (HITZ., CORN. לאפרים) which was rendered by δῆσαι.
 After אל אחר אל אחר GRÄTZ inserts ועשיתם, as in אל v. 19. 30
- (19) אל אדני אל Θ . — K^{ethib} חברו; write Q^{ere} חבריו.
 אל ונתתי אתם עליו את עץ יהודה ועשיתם לעץ אחד והיו אחד בני אל ; ונתתי אתם עליו Θ καὶ δώσω αὐτοῦς ἐπὶ τῆν φυλῆν Iouδα καὶ ἔσσονται εἰς ῥάβδον μίαν τῇ χειρὶ Iouδα. Following the corrected form of v. 17, we may read בידו לעץ אחד והיו עץ יהודה והיו לעץ אחד בני אל . The עץ את עליו is awkward scribal expansion, and לעץ אחד ועשיתם a doublet; the 35 last אחד of אל is naturally לעץ אחד. Instead of τῇ χειρὶ Iouδα of Θ it is better to write בידו, the substantive being, as more explicit, less probable than the suffix.
- (21) אל בני אה and מסביב Θ πάντα οἶκον, and ἀπὸ πάντων τῶν περικύκλω αὐτῶν. Θ also writes τῆν γῆν τοῦ Iσραηλ for אל ארמתם (cf. v. 19).
 BÄR אליהם; GINSBURG אלהם. 40
- (22) אל + למלך, scribal repetition introducing a tautology.
 K^{ethib} יהיה; write Q^{ere} יהיו. — אל + עוד, אל Θ , repetition of copyist.
- (23) אל ובשקוציהם ובכל פשעיהם אל Θ , possibly addition of scribe.
 אל מושבתיהם here meaningless; Θ ἀνομιῶν. Read מושבותיהם, with SMEND, *al*. GRÄTZ, סמאתיהם . . . והשיבתי (36, 29). — אל ואני אהיה Θ καὶ ἐγὼ Κύριος ἔσομαι. 45
- (25) אל אבותיכם; write, with Θ , אבותיהם, as the syntax requires.
- (26) אל ונתתים והרביתי אותם אל Θ , either Greek omission through similarity of initial words (נתתים and ונתתים), or plus of the Hebrew scribe. The נתתים (lacking in \mathfrak{S}), in absolute sense, makes a difficulty, and in 17, 22, where it occurs in אל , it is lacking in Θ ; still, such a sense cannot be called improbable. 50
- (28) אל את ישראל Θ αὐτοῦς. The Hebrew expression is perhaps the *explicitum* of a scribe.

- 36 (1) אֱל write על, with ט.
 (2) אֱל; וּבְמֹתָ ט; ἔρημα, = שְׁמֹתָ or הַרְבוּתָ; the former is perhaps graphically the easier. Deut. 32, 13; Mic. 3, 12 hardly support 'ב', which term Ezekiel uses elsewhere only of idolatrous shrines; CORN. שְׁמֹתָ.
 (3) אֱל; יַעַן וּבִיעַן; write יַעַן וּבִיעַן, as in 13, 10. 5
 אֱל; שְׁמֹתָ; read נָשָׁם snort, as in Is. 42, 14 (HITZ.), the initial נ having fallen out through the preceding י. CORN. שְׁאָט, after v. 5.
 (4) אֱל; אֲרָנִי (twice), ט.
 (5) אֱל; כָּלָא; write כָּלָא, as in margin. 10
 אֱל; בְּשָׂטָט; ט; ἀτάσσαντες ψυχάς, a rendering which does not affect the readings of 25, 6. 15 (on which see notes).
 For אֱל; כָּל לָבַב (τ μετ' εὐφροσύνης) read לָב. בֶּשׁ.
 אֱל; מִנְרָשָׁה unintelligible; ט; τοῦ ἀφανίσαι; ε; ejecerunt, ט; תְּרִכּוֹת, representing נִרְשָׁה. CORN. regards ט; τοῦ ἀφανίσαι as rendering not of מִנְרָשָׁה (which he takes to be corruption of מִנְרָשָׁה), but of some form like לְמַחָה (whence אֱל; לְמַעַן), and suggests 15
 מִנְרָשָׁה, or, what is perhaps better, of רָשָׁתָה, which was then miswritten under the influence of מִנְרָשָׁה. For לָבוּ we may write וּבִזָּה, so that the expression will mean to possess it and to plunder it; cf. S; אֱל; אֲנִי סִבְבוֹס, אֲנִי. GRÄTZ, לְלַעַג וּלְבוֹז (after v. 4), omitting מִנְ, — simpler and perhaps preferable. 20
 (6) אֱל; אֲרָנִי, ט.
 (7) אֱל; בָּה אָמַר אֲרָנִי יְהוָה, ט, but preferable after לָכֵן.
 אֱל; אֵל = עַל or אֵל.
 (8) אֱל; יִשְׂרָאֵל, ט, perhaps gloss. (10) K^ethib; כָּלָא; write Q^rê כָּלוּ.
 (11) אֱל; יִרְבּוּ וּפָרוּ, ט, here natural, but possibly scribal addition. 25
 After אֱל; וְהִטַּבְתִּי (אֱל; הִיטַבְתִּי) insert לָכֵם, here necessary; so ט; ὑμῶν.
 (12) In אֱל; 12-15 and ט; 13, 14 the passage from plur. to sing. pron. may be rhetorical variation from mountains to land, or scribal inadvertence.
 (13) אֱל; אָמַרִים; write אָמַרִים (after יַעַן), with CORNILL and SIEGFRIED-STADE. 30
 K^ethib; אֲתִי; write Q^rê אֲתִי.
 (14) אֱל; תִּכְשְׁלִי; write תִּשְׁבְּלִי, as in preceding verse.
 (15) אֱל; תִּכְשְׁלִי, miswriting for תִּשְׁבְּלִי. The clause of אֱל; עוֹד תִּכְשְׁלִי עוֹד, ט, is perhaps scribal repetition from preceding verse.
 אֱל; אֵלֶיךָ; write עֵלֶיךָ, as in 19, 4; 27, 30, and with ט.
 (17) Before כְּתָמָאָה ט; has καὶ ἐν ταῖς ἀκαθαρσίαις αὐτῶν = וּבְטִמְאוֹתָם, probably repetition of following word. 35
 (18) V. 18^b of אֱל; from עַל הָרִים, ט, perhaps gloss.
 (20) אֱל; וַיְבֹאוּ; write plur. וַיְבֹאוּ. — Omit אֱל; לָהֶם, with ט.
 אֱל; בְּאֲמַרִים; write בְּאֲמַרִים, with ט, and omit following לָהֶם.
 (22) אֱל; אֲרָנִי, ט. 40
 (23) אֱל; נָאֵם אֲרָנִי יְהוָה, ט, perhaps insertion of Hebrew scribe, perhaps omission of Greek copyist by homoteleuton.
 (27) אֱל; אֵת אֲשֶׁר, cf. Ew. §§ 333^a. 337^b; Ges.-Kautzsch²⁶, § 157, c. GRÄTZ, עַד אֲשֶׁר.
 (33) אֱל; אֲרָנִי, ט. 45
- 37 (1) אֱל; + יְהוָה, after רוּחַ, explicitum; ט^v takes it as subject of preceding verb. The expression 'רוּחַ' occurs elsewhere in Ezek. only in 11, 5 where it is appropriate; in 11, 24 אֱל; has אֱלֹהִים, 'רוּחַ אֱלֹהִים', which is there difficult, and the 'רוּחַ' is better omitted. Here the 'רוּחַ' might be taken as subject of the verbs after יְהוָה יִרְדּוּ. 50
 (3) אֱל; אֲרָנִי, ט^v.
 (5) אֱל; אֲרָנִי, ט. — רוּחַ וְחַיִּיתָם; ט; πνεῦμα ζωῆς = רוּחַ חַיִּים.
 (7) אֱל; + קוֹל, ט, gloss or doublet to רַעַשׁ, — an interruption of the construction.

- 35 (5) \aleph בני \aleph ; \aleph οἶψ. The text of \aleph is confused: in ἐν χειρὶ ἐχθρῶν the last word, = אִיבִים, seems to represent \aleph אִירֵם.
- (6) \aleph + וְרָפְפָה וְרָם אֶעֱשֶׂה וְרָם לְרָם \aleph , corrupt repetition of following clause. \aleph רָם שָׁנְאָה \aleph , yields no sense; \aleph εἰς αἶψα ἤμαρτες. Read, with CORN., אַשְׁמַת רָם.
- (7) For \aleph לְשִׁמְמָה וּשְׁמָמָה read, with HITZ., לְשִׁמְמָה וּמְשָׁמָה, as in v. 3; 33, 28. 29. The first \aleph is not a possible form. \aleph עֵבֶר וְשָׁב \aleph ; \aleph ἀνθρώπους καὶ κτήνη, variation of a familiar expression; cf. 14, 13; 36, 11, *al.*
- (8) \aleph אַתְּ הָרִיו \aleph , \aleph καὶ ἐνπλήσω τῶν τραυματιῶν βουούσης; but this introduces an improbable order, since after מלא the thing filled regularly precedes that with which it is filled. CORN.'s objection, that *its mountains* is improbable since it is *Mount Seir* that is addressed, is not valid; the Prophet has in mind the land, which contained both mountains and valleys. Variation of pers., as in vv. 7. 8, is not uncommon in OT. — \aleph חֲלָלוּ; GRÄTZ חֲלִים.
- (9) K^ethib תִּשְׁבְּנָה; Q^erê תְּשׁוּבְנָה, miswriting of תִּשְׁבְּנָה (CORN.). Write תִּשְׁבְּנָה (Qal of 15 (יִשָּׁב)); CORN. תּוֹשְׁבְנָה. — \aleph וַיִּדְעָהָם; write וַיִּדְעָתָהּ, with \aleph .
- (10) \aleph וַיִּרְשָׁנָה \aleph ; write וַיִּרְשָׁתָהּ, with \aleph \aleph \aleph , the sing. being called for by the context.
- (11) \aleph אֲרָנִי \aleph . \aleph וְעִשִּׂיתִי \aleph ; \aleph καὶ ποιήσω σοι. Read וְעִשִּׂיתִיךָ; CORN. בְּךָ וְעִשִּׂיתִי. \aleph עִשִּׂיתָ; write עִשִּׂיתָ. 20
Of v. 11^b \aleph gives a much shorter form than \aleph . \aleph כַּאֲפֶּה וְקָנְאָתָה אֲשֶׁר עִשִּׂיתָ \aleph . \aleph כַּשְׁנֹאתָךְ \aleph κατὰ τὴν ἔχθραν σου, = כַּשְׁנֹאתָךְ \aleph (adopted by CORN.) commends itself by its simplicity, but its minus may be due to *homæoteleuton* (עִשִּׂיתָ and עִשִּׂיתָ).
- \aleph מִשְׁנֹאתִיךָ; write מִשְׁנֹאָתָהּ. The expression is deleted by GRÄTZ as dittogram. 25
 \aleph בָּם (first occurrence), \aleph \aleph , perhaps scribal complement.
- \aleph בָּם (second), \aleph \aleph ; read בְּךָ, with the sense that JHVH is to be made known through them, rather than to them; \aleph \aleph may be an interpretation after v. 12.
- (12) \aleph כָּל \aleph ; \aleph φωνῆς = קוֹל, not improbable. \aleph אֲשֶׁר אָמַר עַל ה' לֵאמֹר שְׁמָמוּ \aleph ; \aleph ὅτι εἶπας τὰ ὅρη Ἰσραὴλ ἔρημα. \aleph 's full formula of quotation is here suitable. — K^ethib שְׁמָמָה; write Q^erê שְׁמָמוּ. 30
- (13) \aleph וַתִּגְדְּלוּ \aleph and וַתִּגְדְּלוּ \aleph . \aleph בְּפִיכֶם and וַתִּגְדְּלוּ \aleph . A Heb. verb עָתַר in the sense of *rich, plentiful*, is, as CORN. points out, doubtful (the stem has not this sense in Pr. 27, 6, and the text of Jer. 33, 6 is not certain); and what is here demanded by the connection is 35
a verb of quality rather than of quantity. No satisfactory emendation offers itself: הִעָתִיק occurs only in the senses *proceed, move*; הִעָצִים is not unsuitable in meaning, but is not supported by the Versions. Θ , ἐβόησατε; \aleph *derogastis*; \aleph כִּנָּא. HITZ. is no doubt right in regarding this עָתַר as the Aramaic form of Heb. עָשָׂר. The expression is omitted by CORNILL but symmetry seems to require a clause here, and the text may be retained, with change of plur. endings to singular. Its form, however, is probably due not to Ezekiel, but to an Aramaizing scribe.
- (14.15) Verses 14. 15 contain a doublet, \aleph and \aleph being both corrupt. \aleph כִּשְׂמֵחָה כָּל הָאָרֶץ yields no sense; it cannot be rendered *to the joy of the whole earth* (ORELLI). 45
The following emendation, proposed by CORN., brings out the malicious joy of Edom, and its occasion, namely, the desolation of the Israelitish territory. The shorter and more original form is found in 14, where כִּשְׂמֵחָה כָּל הָאָרֶץ is, after the norm of 15^a, to be read כִּשְׂמֵחָתָה לְאַרְצִי, and כִּשְׂמֵחָתָה בֵּית יִשְׂרָאֵל is explanatory gloss to כִּשְׂמֵחָתָה or אֲרָצִי. 50
- (14) \aleph omits the אֲרָנִי of \aleph .
- (15) Instead of עַל אֲשֶׁר CORN. writes בִּי. \aleph כָּלָה; \aleph καὶ ἐξαναλωθήσεται, = וְכָלָה. — After יהיה \aleph has ὁ θεὸς αὐτῶν.

- 34 (6) \mathfrak{M} + צאני (second occurrence), \wedge \mathfrak{G} , insertion of subject, or gloss.
- (8) רעי \mathfrak{M} ; read, with \mathfrak{G} , הרעים; JHVH nowhere else calls the evil rulers *my shepherds*. [\mathfrak{M} רעי may have been abbreviation for רעים; cf. note on Is. 38, 12. — P. H.] CORN. omits צאני רעי את צאני ולא דרשו רעי as an improbable redundancy.
- (9) \mathfrak{M} וְשָׁמְעוּ דְבַר יְהוָה \wedge \mathfrak{G} , not indispensable, but appropriate; scribal plus or minus. 5
- (10) \mathfrak{M} אַל; write על.
- \mathfrak{M} צִאֵן; write, with \mathfrak{G} , צאני; the ן has fallen out of \mathfrak{M} through following ו.
- (11) \mathfrak{M} אַרְנִי \wedge \mathfrak{G} .
For \mathfrak{M} אַרְנִי אֲנִי וְדַרְשָׁתִי \mathfrak{G} has ἰδοὺ ἐγὼ ἐκζητήσω, free translation.
- (12) V. 12 is in disorder in \mathfrak{M} and in \mathfrak{G} . First, for הָיְתָה read הִיָּתָה, as in \mathfrak{G} , and then 10 omit בְּתוֹךְ, which, though found in \mathfrak{G} , appears to have been added as a necessary connective, after the suffix had been attached to הִיָּתָה. The significant fact about the *day* is that on it the sheep are scattered, not that the shepherd is then with the sheep. Further, the expression at the end of the verse, בְּיוֹם קָנָן 15 וַיִּקְרַץ, there out of place, is to be transposed after נִפְרָשׁוֹת, furnishing the reason for the scattering of the flock. In \mathfrak{G} it occurs at the end of the verse, and also, with the order of the two synonyms reversed, after הִיָּתָה, giving an intolerable sense, and being probably scribal displacement; its occurrence at the end of the verse may also be explained as the repetition of a Hebrew copyist, followed by \mathfrak{G} , which thus adopts the errors of \mathfrak{M} , and adds its own. CORN., following \mathfrak{S} , 20 writes at the beginning בְּיוֹם כּוֹפֵה (referring to Am. I, 14), omits the following four words, and in the rest of the verse adopts the text of \mathfrak{M} . \mathfrak{TC} reproduce \mathfrak{M} ; for \mathfrak{M} וַיִּקְרַץ . . . בְּיוֹם . . . נִפְרָשׁוֹת \mathfrak{S} has וַיִּקְרַץ בְּיוֹם . . . נִפְרָשׁוֹת, passing apparently by error of eye from first to second בְּיוֹם (in the emended text).
- (13) \mathfrak{M} אַל, miswriting for על. (14) \mathfrak{M} אַל; write על. 25
- (15) After אַרְבֵּעִם \mathfrak{G} has καὶ γνώσκονται ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος.
- (16) \mathfrak{M} וְאַתָּה הַשְׂמִינָה \wedge \mathfrak{G} , perhaps scribal insertion.
- \mathfrak{M} אַשְׁמִיר \mathfrak{G} φυλάξω. Write אַשְׁמִיר, as the connection requires.
Before following אַרְעָנָה \mathfrak{G} inserts ו.
- (20) \mathfrak{M} + אַלֵּיהֶם \wedge \mathfrak{G} , here inappropriate. 30
- (21) \mathfrak{G} has the simpler form ἐπὶ ταῖς πλευραῖς καὶ τοῖς ὤμοις ὑμῶν διωθεῖσθε καὶ τοῖς κέρασις ὑμῶν ἐκερατίζετε καὶ πᾶν τὸ ἐκλείπον ἐξεθλίβετε; the plus of \mathfrak{M} may be scribal expansion.
- (23) BÄR הקימתי; GINSBURG, on the authority of "the majority of MSS," הקמתי \mathfrak{M} הִיא יִרְעָה אֹתָם \wedge \mathfrak{G} . 35
- (25) \mathfrak{M} לְבָטַח \wedge \mathfrak{G} , possibly gloss. — K^{thib} ביעורים; write Q^{re} ביעורים.
- (26) \mathfrak{M} וּסְבִיבוֹת; omit the initial ו, with \mathfrak{G} .
- \mathfrak{M} + בְּרִכְנָה \wedge \mathfrak{G} , probably repetition from end of verse.
CORN. וְגַתְתִּי לָהֶם רְבִיבִים, omitting נְבִקְתִּי.
 \mathfrak{M} נִשְׁמִי; better נִשֵּׁם, as above in the verse. 40
- \mathfrak{M} + הִזֵּוּ \wedge \mathfrak{G} , complementary insertion.
- (29) \mathfrak{M} מִטְּעֵ לְשֵׁם \mathfrak{G} φυτὸν εἰρηνης; read שלם מ' שלם *a well-appointed plantation* (so SIEGFR.); CORN. מ' שלם *a rich (better unimpaired) plantation*. HITZ. maintains \mathfrak{M} *a plantation for renown* (so RV), but the expression is hard.
- (30) \mathfrak{M} + אֶתָּם \wedge \mathfrak{G} , destroys the parallelism. — \mathfrak{M} אַרְנִי \wedge \mathfrak{G} . 45
- (31) \mathfrak{M} + וְאַתָּן \wedge \mathfrak{G} , which had the אֶתָּם at the end of the clause; אַתָּן is perhaps corruption of following צאני. The omission of וְאַתָּן gives the proper emphasis to the sentence.
- \mathfrak{M} + אַדָּם \wedge \mathfrak{G} , perhaps corruption of following אֶתָּם, or (CORN.) insertion from 36, 37; it is here meaningless. GRÄTZ מרעת אדמת (Zech. 13, 5). 50
Before אַנִּי insert ו, with \mathfrak{G} .

35 (2.3) \mathfrak{M} על; write אַל. Cf. 6, 2; 21, 2.7; 25, 2. — \mathfrak{M} אַלִּיךְ; write עִלֶּיךְ.

- 33 *vivere in justitia sua in quacumque die peccaverit*, giving the sense by supplying *in justitia sua*. A proper form is secured by writing וַיִּצְדָּק in place of the initial ו; צ' may easily have fallen out through following צִדִּיק. CORN. omits from וַיִּצְדָּק to the end of the verse; the clause is possibly a gloss.
- (13) אַל; read תַּחֲתָא. — K^ethib צִדְקָתוֹ; write Q^erê צִדְקָתוֹ. 5
- (15) אַל + רָשַׁע אַל, marginal note (*explicitum*). — (16) K^ethib תַּטְאוּ; write Q^erê תַּטְאוּ.
- (20) אַל ואמרתם אַל; καὶ τοῦτο ἐστὶν ὃ εἶπατε = וְהָאִשֶׁר אָמַרְתֶּם, which CORN. adopts, referring to Gen. 6, 15; Ex. 29, 38; but these contain instructions, and are different from our passage. The Heb. text of אַל may have contained אִשֶׁר in the sense of *because*, and וְהָ may have been copyist's repetition from preceding יַחֲתָא. 10
- (21) אַל עשרה שנה אַל; בשתי עשרה שנה אַל; also δεκάτω (and δωδεκάτω for following עשרי of אַל). Read בעשתי, with S, which would be about six months after the fall of the city, ample time for a fugitive to reach Babylonia (DAVIDSON).
- (22) אַל; read אֵל. 15
אַל לפני בוא הפליטה אַל; πρὶν ἔλθεῖν αὐτόν. The *explicitum* of אַל is perhaps scribal insertion. — אַל ויפתח פי אַל is omitted by GRÄTZ.
- (25) אַל על הדם אַל is to be retained; see note on 18, 6. אַל omits vv. 25 (except first three words) and 26 and the first three words of 27, perhaps by copyist's error (see similar beginnings of vv. 25 and 27); but the plus of אַל is possibly gloss after 20 c. 18 (vv. 6, 11, 12 &c.).
Write אֱלֹהִים and עֵינֵיכֶם for אַל אֱלֹהִים and עֵינֵיכֶם.
- (26) אַל fem. עשיתן; write עשיתם. (27) אַל אֱלֹהִים; write אֱלֹהִים.
- (30) אַל דָּבַר; write דַּבְּרִי. — אַל + אַחַד אַל, doublet of following phrase.
אַל זֶה הַדְּבַר אַל, probably omission of the Greek scribe. 25
- (31) אַל + עָמִי, gloss (*explicitum*).
אַל עֵנָבִים אַל; ψεύδος. Read כִּנְבִּים; the word in the text (which here affords no satisfactory sense) is miswriting from following verse.
אַל + עָשִׂים אַל, insertion to supply verb to עֵנָבִים, but inappropriate for כֻּבוֹבִים.
אַל הַלֵּךְ אַל, but here necessary for the phrase. — Before אַחֲרַי supply ו, with אַל. 30
- (33) Before אַל הִנֵּה בָאָה אַל inserts ἐρῶσθιν, but the exclamation more naturally belongs to the Prophet.
- 34 (2) אַל אֱלֹהִים לרעים אַל; omit אֱלֹהִים לרעים אַל as *explicitum* or marginal title to the section; אַל אֵל, and retains לר'. 35
הִירְעוּ רוּעִים אוֹתָם אַל; ἠὲ βόσκουσιν ποιμένες ἑαυτοῦς; CORN. אוֹתָם אַל. The reading of אַל is parallel to the following clause, and that of אַל also is appropriate; the difference between the two may be due, on either side, to scribal fancy.
- (3) אַל תֵּלֵב; אַל τὸ γάλα; point תֵּלֵב. 40
- (4) אַל אֶת הַנְּחֹלֹת לֹא הִנְקַתֶּם אַל is omitted by CORN. as not occurring in the parallel v. 16, the נְחֹלֹת, further, being scarcely distinguishable from חֹלֵה; variations of this sort, however, cannot be called improbable, and a Greek scribe might easily omit such a clause.
After v. 16 CORN. writes הִנְקַתֶּם instead of אַל רָפְאֵתֶם אַל. אַל is here identical with אַל. 45
[The clause לֹא בִקְשַׁתֶּם אֶת הָאֲבָרָה וְאֵת הָאֲבָרָה suggests the proper explanation for Eccl. 3, 6^a. — P. H.]
אַל וַיִּבְחָקֶנָה; write וַיִּבְחָקֶנָה, taking the word, after v. 16, as the object of the following verb, and cf. Lev. 25, 53. We must then, following אַל, omit אֶתֶם, which was inserted because בַּחֲוָה was taken as adverbial. 50
- (5) After אַל הַתַּפְצִינָה אַל has τὰ πρόβατά μου, insertion of subject for clearness.
אַל + הַתַּפְצִינָה (at the end of the verse), אַל, copyist's repetition of the first word of the verse.

- 32 contrasting the burial of Meshech-Tubal with that of the warriors of the olden time. Of these, as of the others, it is said that they were a terror while they were alive, but the difference is that the *gibborim* are buried in their armor. מַעוֹלִים; ὁ ἀπ' αἰῶνος. Read מַעוֹלִים (HITZ.).
 Instead of נַפְלִים CORN. writes נַפְלִים, and refers to Gen. 6,4 — a possible but unnecessary emendation. On נַפְלִים cf. SCHWALLY, ZA '98, pp. 142ff.
 For מִן עֲוֹנָתָם CORN. writes צִנְתָּם *their shield* (SIEGFR. plur.), completing the warrior's outfit, and getting rid of the *iniquity*; the latter term is hardly possible, and CORN.'s emendation is appropriate; write plur., to correspond with ראשיהם. HITZ. עוֹרוֹתָם (cf. 37,6.8). 10
- (28) מִן גְּבוּרִים; read, with HITZ., CORN., after שֶׁ, גְּבוּרָתָם (see v. 29).
 מִן תְּשֻׁבָרָה, ὁ ὐψ, found in GA3C and (*sub asterisco*) in G^{Mr}SH; probably corrupt doublet of following תִּשְׁכַּב. GRÄTZ, תִּקְבֵר, which gives a good sense, but this verb does not occur elsewhere in the paragraph.
 This verse, with its 2. pers. sing., corresponds to v. 19, and forms a natural ending to the discourse. In the next two verses the style of address is different from that of vv. 22-27, and vv. 31.32 form a second ending (with 3. pers. sing.) to the discourse. We must either take v. 28 as an interpolation, or regard vv. 29-32 as a paragraph added by the Prophet or by a scribe. Cf. BERTHOLET and English Translation of *Ezekiel*, p. 166, l. 8. 20
- (29) שֶׁ appears not to have read מַלְכִּיהָ, but its text is here in disorder; it omits אָרוֹם (in place of which stands ἐδόθησαν), and for אֲשֶׁר apparently had אֲשׁוּר; there is no obvious reason for mentioning both מֶלֶךְ and נָשִׂיא, the two terms being synonymous in Ezekiel (HITZ. refers to מִי and אֲלוֹפִים used of Edom in Gen. 36,31.40), but it is not clear that מִי should be deleted. 25
- (30) מִן בְּהִתִּיתָם מִגְּבוּרָתָם; read, after v. 27, בְּהִתִּיתָם. ὁ οὖν τῷ φόβῳ αὐτῶν καὶ τῇ ἰσχύι αὐτῶν. — BÄR צִדְנִי; GINSBURG צִדְנִי.
 מִן + בּוֹשִׁים, ὁ ὐψ, meaningless for the text, a gloss of uncertain origin.
 Before עָרְלִים insert אַת (or בְּתוֹךְ), as in 28. The prep. seems preferable after שָׁכַב [cf. DRIVER's note on Lev. 15,18]; in the preceding vv. it is omitted after יָרַד. 30
 Though the usage is not clear, here (v. 30) אַת before הַלְלִים should probably be omitted, with שֶׁ.
 On the etymology of נָסִיךְ (Assyr. *nasāku* 'to appoint') cf. DELITZSCH, HW 472, and WEINEL, ZA '98, p. 17.
- (31) מִן פְּרָעָה; ὁ βασιλεὺς Φαραῶν. 35
 מִן + חִילוֹ, ὁ ὐψ, a gloss or copyist's repetition from v. 32. More exactly, שֶׁ read חִיל for the הַמּוֹן of מִן, and probably הַמּוֹן should be read for the חִיל in מִן; the repetition would then be exact. Read חִילוֹ, with שֶׁ, for מִן הַמּוֹנָה.
- (32) מִן נִתְמַיִן; read נָתַן, according to the norm of the chapter, and retain K^{thib} חֲתִיתוֹ (Q^{re} חֲתִיתִי). The 1 pers. was probably written in order to introduce divine agency. — מִן K^{thib} הַמּוֹנָה; read Q^{re} הַמּוֹנִי. 40

- 33 (5) מִן נֹקֵה; read הַנֹּקֵה, with WELLH. (in SMEND), as in v. 3, the הוּא manifestly referring to the watchman. 45
- (8) רָשָׁע (first occurrence), ὁ ὐψ, probably copyist's repetition, מִן 3,18; the following רָשָׁע (after הוּא) also is better omitted as gloss; see note on 3,18.
- (11) מִן אֲרָנִים and אֲרָנִים, ὁ ὐψ.
- (12) מִן אֲרָם בֶּן אֲרָם, ὁ ὐψ, perhaps scribal insertion, but not out of place. 50
 The concluding clause of v. 12 is in disorder. מִן יוֹכַל לְקִוּוֹת בְּהַיּוֹם הַזֶּה, which is not parallel in form to the preceding clause, and furnishes no antecedent for בְּהַיּוֹם. שֶׁ omits בְּהַיּוֹם and the two following words; *et justus non poterit*

- 32 (16) **A** וְקוֹנְנָהּ; **G** reads 2 pers. sing. (referring to the Prophet), and inserts ו before following בְּנֹת. The reference to the Prophet seems less likely than the indefinite 3 pers. plur. Some Heb. codd. have 3 plur. imperf.
- (17) The month has fallen out in **A**, but is given in **G**; after בְּרֵאשׁוֹן שָׁנָה insert בְּרֵאשׁוֹן (*cf.* v. 1).
- (18) **A** וְהָמוֹן **G** ἰσχυόν. CORN. writes פָּרַעַה מֶלֶךְ, on the ground that the King is the person addressed in the following description; the Prophet, however, does not distinguish between King and people.
A אִתָּהּ; read, with HITZIG, אִתָּהּ. GRÄTZ, עֲתָה בִּיגוֹת גּוֹיִם.
- (19) In vv. 19-25 **A** and **G** differ both in wording and in order, and neither offers a satisfactory text. Especially in vv. 19-22 the emendations of **A** must be largely conjectural; see HITZ., EW., SMEND, CORN., SIEGFR., and BERTHOLET. V. 19, with the first three words of v. 20, is placed by **G** in v. 21, after גְּבוּרִים (a brief phrase being interposed), and constitutes the address of the warriors to the King; **G** omits 21^b, which is the address in **A**, and is nearly identical with 19.20^a of **A**. **G** is simpler, but the repetition of **A** is in keeping with the style of the section. [For vv. 19ff. compare the description of Hades in a fragment of the Babylonian Nimrod Epic (ed. HAUPT, pp. 17.19); see *Beitr. z. Assyr.* 1,318f.; A. JEREMIAS, *Izdubar-Nimrod* (Leipzig, 1891) p. 43; GEO. SMITH, *Chaldean Account of Genesis* ed. SAYCE (London, 1880) p. 237 (German edition, p. 197) 20 and *cf.* English Translation of *Ezekiel*, p. 165, l. 7. — P. H.]
- (20) **A** וְהָמוֹן + אִתָּהּ. The second and third of these words, wanting in **G**, are to be omitted as affording no sense, and the omission of the first helps to introduce order. V. 20 of **A** stands thus in **G**: ἐν μέσῳ μαχαίρας τραυματιῶν (read τραυματιῶν μαχαίρας) πεσοῦνται μετ' αὐτοῦ καὶ κοιμηθήσεται πᾶσα ἡ ἰσχυς 25 αὐτοῦ = בְּתוֹךְ חַלְלֵי הָרֵב יַפְלוּ אִתּוֹ וְשָׁכַב כָּל הָמוֹנוֹ. In accordance with this the unintelligible מְשֻׁבּוֹ of **A** may be changed to שָׁכַב. Further, in v. 20, to preserve the form of address, אִתָּהּ must be changed to אִתָּהּ, and הָמוֹנֶיךָ, and Verses 19. 20 are thus retained as address of the Prophet, as in 31, 18; 32, 2.
- (21) The abrupt transition of **A** from 2 pers. to 3 pers. makes a difficulty, and **G** 30 similarly passes from 3 pers. to 2 pers.
A וְהָמוֹן שְׂאוֹל אֶת עֹזְרָיו; **G** ἐν βόθει βόθρου γίνου, = בְּיַרְכְּתֵי בּוֹר הַיָּה, as in v. 23. The texts are wholly different, and both are hard; **A**'s combination of Egypt and its *helpers* is, however, in accordance with Ezekiel's usage (see 30,8; 31,17). The verbs in 21^b must be made imperatives, and the form made parallel to 35 19^b.20^a. Instead of שְׂאוֹל שְׂכָבוּ וְרָו שְׂכָבוּ write וְרָו שְׂכָבוּ.
Insert אִתָּהּ before הָעֲרָלִים, and בְּתוֹךְ before חַלְלֵי.
- (22) The same order should be observed, as far as possible, in the descriptions of the various nations. Instead of סְבִיבוֹתַי קְבֵרְתֵי read סְבִיבוֹת קְבֵרְתָהּ, as in 24^a of **A** and in 22 of **G**.
A וְהַנְּפִלִים; read גְּפִלִים, but the word is suspicious, cutting in two a familiar expression, and ought perhaps to be omitted.
- (23) **A** וְהָמוֹן + אִתָּהּ. copyist's repetition out of v. 22.
A חֲתִיתָהּ; read חֲתִיתָם, as in v. 26.
- (24) **A** וְהַנְּפִלִים; read גְּפִלִים, as in 22.
- (25) Of v. 25 **G** has only the two words near the end: בְּתוֹךְ חַלְלִים. The verse consists of repetitions out of the preceding description, and even the words found in **G** are better omitted, after the norm of v. 30 (at end).
- (26) **A** וְהָמוֹן קְבֵרְתֵיךָ; read סְבִיבוֹת קְבֵרְתָהּ, as in v. 22.
A מְחַלְלֵי; read חַלְלֵי, as throughout the section. The מ is copyist's repetition from 50 preceding word.
- (27) **A** וְלֹא יִשְׁכָּבוּ **G** ἄσκεισθαι (and so S). The negative is better retained with HITZ., SMEND, CORN., SIEGFR., SKINNER (*Expos. Bible*), the verse apparently

32

is contrary to the opening words of the *qinahs* in 31,2.18, and does not do justice to the contrast suggested by following **וְאַתָּה בְּתַנִּין**. It is less difficult to take the words as expressing a comparison (so the Versions) and read **אֵל כִּי ג'** **אֵל** may have fallen out by reason of preceding **אֵלָיו**, and **נ** have been inserted from preceding **נ**: *thou art like a lion* &c., *but thou art* &c., the first clause being sarcastic; but the connection suggests a reflexive form (Hithp. **הִרְמִית**, the **נ** being easy miswriting for **ה**. CORN. **נָר' עֲלֶיךָ אֵיךְ נָר'** *a lion of the nations* (Nebuchadnezzar; cf. 31, 12) *is upon thee! how art thou undone!* This helps the halting rhythm, but the allusion to N. is not natural here. GUNKEL, *l. c.*, *thou wert like a lion-whelp* (**כִּי גוֹרִים**); but **ג' אֵל** is not a possible expression. BER- 5 THOLET reads **אָוִי לָךְ פָּרַעַה מֵה גוֹי**.

וְאַתָּה, introducing a contrasted comparison; **וְ**, not so well, attaches **אַתָּה** to preceding clause, and puts the **ו** before **בְּתַנִּין**.

וְאַתָּה; read, with EW., **בְּנִהְרוֹתֶיךָ**; see Job 41, 12. GUNKEL, *Chaos* 72 retains **וְ**, seeing here an allusion to the mythical *dragon = sea*. For further proposed 15 emendations of v. 2, see CORNILL.

(3) **וְ**, **אֲדַנִּי**, **וְ**.

וְ + **אֲדַנִּי**, an interpreting gloss (see note on 31, 6). **וְ**, omitting **בְּקָהֶל עַמִּים רַבִּים**, **δίκτυα λαῶν πολλῶν**, but this also introduces alien matter.

וְ; read, after **וְ**, **וְהֶעֱלִיתֶךָ**; the verb was made plur. in **וְ** to agree with 20 **עַמִּים**.

(4) **וְ**, **עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה אֲטִילֶךָ**, **וְ**, which here, by copyist's error, introduces an expression from v. 6. The phrase of **וְ** is omitted by CORN. as destroying the rhythm; it seems, however, to be an allowable parallelism.

וְ, **חֵית כֹּל הָאָרֶץ**, an unexampled order of words. **וְ** had **כֹּל** before **הֵיט** also. It is 25 better to transpose **הֵיט** and **כֹּל**; cf. 34, 28.

(5) **וְ**; **רְמוֹתֶיךָ** here gives no sense; **Σ** (and perhaps **Σ**) **רְמוֹתֶיךָ** *thy putrescence, thy corpse*; **Σ^H** **רְמוֹתֶיךָ**; **Σ** **αἰματος** (probably a guess); **Σ** **sanie tua**. Read **רְמוֹתֶיךָ**, or better sing. **רְמוֹתֶיךָ**, which affords a good parallel to **בְּשָׂרְךָ**. GRÄTZ, **רְמוֹתֶיךָ**. CORN. rejects v. 5 as inept since the beast is devoured in the preceding verse; 30 but such rhetorical cumulation is permissible.

(6) **וְ** + **מִן הַיָּם**. The **מִן הַיָּם** is gloss explanatory of the unusual **מִן הַיָּם** *thy overflow*, and **הַיָּם**, here out of place, is copyist's insertion from preceding verse.

(9) **וְ**; **αἰχμαλωσίαν σου**, whence CORN. and STADE **שְׂבִיךָ**. To this emendation, in itself attractive, there are serious objections: it is not captivity but 35 destruction with which the chapter is dealing; the effect is to terrify the peoples (HITZ.); the expression *bring thy captives among the nations* is unexampled and improbable (Num. 31, 12 is different); and the parallel v. 10 calls for a reference to destruction here (DAVIDSON pertinently compares *when I brandish my sword*). It is better to retain **שְׂבִיךָ**, and as to **הַיָּם**, either to take it in the sense of spread- 40 ing news (so HITZ., REUSS; but this is hard), or change it against all the Versions, to **הַיָּם** or **הַיָּם**. It seems better to read **בְּהִיבִי**, which in the old-Hebrew script is nearly identical with **בְּהִיבִי**. SIEGER. retains **וְ**, rendering **שְׂבִי** *ruins, wreck*, a doubtful sense.

וְ; read **אֵל**.

45

(10.11) **וְ**, **בְּעוֹפֵי אֵל**; GRÄTZ. **וְ**, **אֲדַנִּי**, **וְ**.

(13) BUDDE finds the rhythm of v. 13 faulty, and CORN., to secure symmetry, omits **אֲדַנִּי** and **בְּהִיבִי**, and, to avoid repetition, changes the second **הַיָּם** to **הַיָּם**, as in v. 2. It is doubtful whether rhythmical perfection should be insisted on in such a discourse. 50

(14) **וְ**; **αἰσχύσει**, = **אֲשָׁכִיט**. — **וְ**, **אֲדַנִּי**, **וְ**.

(15) **וְ**; **ὅταν διασπερώ**, and CORN. **בְּזִרְתִּי**, which he connects with the emendation **שְׂבִי** of v. 9.

- 31 (7) אֵל is better written עַל, which is the word for *beside*, cf. 17,5,8; a similar correction should probably be made in Is. 11,5; Jer. 41,12, *al*.
- (8) אֵל כּפָרָתוֹ, copyist's error for כּפָרָתוֹ, as in v. 5.
- (9) אֵל + יָקָה עֲשִׂיתוּ, אֵל, insertion of a scribe to introduce reference to divine agency, inappropriate in this purely descriptive piece. 5
- (10) אֵל אֲדַגֵּן, אֵל. — גָּבַהּ; write 3 pers. גָּבַהּ, to accord with the context. אֵל וְיָקָה לְבָנוֹ; אֵל וְיָקָה לְבָנוֹ; CORN. וּיְרָא. But the whole expression אֵל ל' בְּגָבְהוֹ must be omitted as gloss; the ל' mars the well-maintained allegory.
- (11) אֵל + אֲדַגֵּן נִרְשָׁהּ, in which neither 'רָשׁ nor 'רָשׁ is appropriate for a tree; though found in the Versions (except אֵל), it must be regarded as a gloss 10 (like the paraphrase of אֵל) pointing to the King of Egypt. אֵל καὶ ἐποίησε τὴν ἀπόλωλαιαν αὐτοῦ, the Heb. of which is uncertain (only 'רָשׁ is omitted). CORN. אֵל וְיָקָה עָלָיו בְּנִרְוֹן *he went up against it with an ax*. SIEGF. omits.
- (12) אֵל; אֵל. — אֵל כּפָרָתוֹ, copyist's error for כּפָרָתוֹ, as in v. 8. 15
אֵל וּיְרָדוּ מִצֵּלָה. For the verb HITZ. writes וּיְרָדוּ, CORN. וּיְרָדוּ, GRÄTZ וּיְפָרְדוּ, but a change of text seems hardly necessary.
אֵל + וְיָטַשְׁתָּם (second occurrence), an old gloss, found in אֵל, but an inappropriate remark and an interruption of the sense, due to the same feeling that prompted the insertion in v. 11, or repetition of same word above. אֵל καὶ ἠδάψισαν αὐτόν; CORN. וְיָטַשׁוּ *and were dismayed*. 20
- (13) אֵל, אֵל, for עַל. — אֵל כּפָרָתוֹ, copyist's error for כּפָרָתוֹ, as in vv. 8, 12.
- (14) אֵל + אֵל לֹא יַעֲמֵרוּ אֵלֵיהֶם בְּנִבְהָם. These words (found in אֵל) appear to be a gloss, perhaps after 10^b; the sentence becomes symmetrical by their omission. CORN. (with אֵל) omits אֵלֵיהֶם and (with אֵל) the following כִּי, and thus also gains symmetry. But in vv. 3, 5, 10 only two points are given in the description of the tree, that 25 it is *exalted in stature*, and that its *top is in the clouds*; even when the suspicious אֵל is omitted, יַעֲמֵרוּ still seems out of place.
- (15) אֵל + אֵל, אֵל, interruptive explanatory gloss. — אֵל עֲלָפָה; אֵל עֲלָפָה.
- (16) אֵל וּיְנַחֲמוּ; GRÄTZ וּיְנַחֲמוּ.
אֵל + אֵל תַּחַתֵּיתָּ, אֵל; the reference is to the rival earthly kingdoms, as in v. 9. 30
אֵל וְיָטַב, אֵל, which read ו before מִבְּקָר; the plus of אֵל may be gloss.
- (17) אֵל אֵל is better read אֵל; אֵל ἔν.
אֵל here gives no satisfactory sense, whether as *arm*, *might* (SMEND, REUSS), or *seed*=*underwood* (CORN.) or *aftergrowth* (ORELLI). Read עֲזָרָיו (so also GRÄTZ), as in 30,8; 32,21. DAVIDSON, *arm*=*helpers*. 35
The following יָשָׁבוּ of אֵל is better written יָשָׁבִי, with אֵל of κατοικοῦντες.
אֵל בְּתוֹךְ חַיֵּיהֶם אֲבָרֻן; אֵל ἐν μέσῳ τῆς ζωῆς αὐτῶν ἀπώλοντο אֲבָרֻן=אֲבָרֻן. The 'ח is here improbable; the verb is appropriate, and we may insert אֲבָרֻן. The preceding יָרַדוּ is to be pointed as impf.
- (18) Instead of אֵל מִי נְדַמִּיתָ CORN. writes אֵל נְדַמִּיתָ *how hast thou perished!* אֵל is supported by 31,2, and by אֵל here; yet one expects a reflexive form, as in אֵל 31,2.
אֵל + אֵל, אֵל, unintelligible, probably copyist's repetition from following בְּכָבוֹד, or perhaps for אֵל.
אֵל בְּכָבוֹד וּבְנִדָּה בְּעֵי עֵרֹן, אֵל, perhaps omitted in אֵל by *homoteleuton*, though 45 possibly a gloss of the Hebrew scribe. GRÄTZ omits אֵל עֵי עֵרֹן as dittogram.
אֵל וְהִנְדָּתָּ; אֵל κατὰβηθῆν καὶ καταβύβασθη. The נְדָתָּ, read by אֵל, may be the source of אֵל כִּכָּה; see 32,19.
אֵל הוּא; אֵל οὗτως. — אֵל K^ethib; המוּנָה; Q^erê. 50
- 32 (1) אֵל בְּשַׁתֵּי עֲשָׂרָה; read בְּעֲשֶׂתִי עֲשָׂרָה, with 3, which accords with the order of 30,20 and 31,1.
- (2) אֵל כִּפִּיר גֵּוִים נְדַמִּיתָ *O lion of the nations, thou art undone* (REUSS, ORELLI, SIEGF.)

- affirmation of v. 21 is, however, identical with that of vv. 22, 26; the two paragraphs, independent predictions, declare the ruin of Egypt. The verb in v. 21, שברתי, is to be taken as general assertion, and as expressing the same fact as the future ושברתי in v. 22. GJA^O have two adjectives, the second being variously rendered, no rendering except that of G^{ACr} (συντριβομένου) representing \mathfrak{M} ; 5
 \mathfrak{S} omits the second.
- (23) V. 23 of \mathfrak{M} is omitted by CORN. as being identical with 26^a, and here interrupting the parallelism of vv. 22 and 24. It appears, however, to occupy the same position in the subsection 22-24 as 26^a in the subsection 25, 26. It is found in all the Versions. 10
- (24) \mathfrak{M} ושברתי את ולעות פרעה ונאק נאקות קלל לפניו \mathfrak{M} ; \mathfrak{G} και ἐπάξει αὐτὴν ἐπ' Αἴγυπτον καὶ προνομεύσει τὴν προνομιῆν αὐτῆς καὶ σκυλεύσει τὰ σκύλα αὐτῆς. We seem to have here not two recensions of one original text, but two texts, both of which have claims to acceptance: \mathfrak{G} has the standing expression, \mathfrak{M} is more picturesque. Possibly, however, \mathfrak{M} and \mathfrak{G} give each a part of a longer original. In regard to the ἐπάξει αὐτὴν it is to be observed that the expression (Hif. of בוא with חרב) occurs in Ezekiel only of JHVH, and we should, therefore, in any case expect the 1. pers. here. 15
- (25) \mathfrak{M} על; אל; read על. 20
- 31 (3) \mathfrak{M} + אשור, an old gloss, found in \mathfrak{G} ; made by a scribe who saw here an allusion to Assyria. J. D. MICH., EW., SMEND, ORELLI read אשור and take it as in construct relation with following ארו; but this is syntactically hard. REUSS suggests תאשור, with ארו as gloss; CORN. reads תאשור, and changes ארו to ארירי. But as \mathfrak{G} renders ארו in 27, 5 by κυπάρισσος, and has the same word here, it is simpler 25 to omit אשור. It is omitted by SIEGFR. Cf. note on 27, 6.
- \mathfrak{M} והקיש מצל \mathfrak{G} , and a shady forest, an improbable description of a tree; the Versions, except \mathfrak{G} , take it freely as = with thick foliage. GRÄTZ changes ו to ב, but this also gives an improbable comparison. The context suggests adj. + 30 noun. The expression appears to be a gloss. [Cf. WELLM. on ψ 72, 16.]
- (4) \mathfrak{M} הלך \mathfrak{G} ἤγαγε; read הליכה, causative, as in parallel \mathfrak{M} שלחה. \mathfrak{M} מטעה; read מטעו, to agree with the context, the reference being to ארו. \mathfrak{M} כל עצי השדה. The כל עצי is to be omitted as inappropriate; the canals carry water to the soil, not to the other trees, which do not here come into consideration. The word was introduced from the expression in the next verse. It seems 35 better also to write שרה instead of השרה, in which the article probably comes from הש' in v. 5; the suffix is needed here as in מטעו.
- (5) For נבהה write גבהה; the Aramaizing form in \mathfrak{S} is probably due to a scribe. \mathfrak{M} ותארכנה פאתיו \mathfrak{G} , perhaps scribal doublet. V. 5 should end with רבים; see next note. 40
- (6) \mathfrak{M} + בקעפתיו. The preceding word, pointed in \mathfrak{M} בשלחו, when it shot them (the branches) forth, is here forced and unnatural, though the verb is properly employed in 17, 6. The two terms, 'בש' and 'בס' (only one of which is given in \mathfrak{G}) appear to be parallel, one an explanation of the other. HITZ. (and so apparently REUSS) omits בשלחו; but CORN. pertinently observes that the commoner 45 word (here 'בס') is more likely to be the gloss, and it seems better, with him, to omit 'בס', and point בשלחו, taking שלה as in Cant. 4, 13 (cf. ls. 16, 8).
- \mathfrak{M} כל גוים רבים \mathfrak{G} πᾶν πλῆθος ἔθνων; \mathfrak{I} coetus gentium plurimarum. The self-contradictory combination of כל רבים (= many, not great, as in RV) is found only here and in ψ 89, 51, and in the latter passage the text is corrupt (see notes 50 of CHEYNE and WELLM.). Read, with \mathfrak{I} and GRÄTZ, 'ר קהל ג' (cf. the gloss in 32, 3, and Is. 17, 12), notwithstanding the suggestion of כל from the context. REUSS omits כל.

- 30 connection suggests כול [incorrect *scriptio plena* for כל; cf. Jer. 33,8 בתיב]; ℳ has Λίβες, which may be for לוב here or for preceding פוטס; we may read כל, and change לור to לוב (so S). — After Jer. 25,20 (in which פלשתים follows on ערב), the unintelligible אלה ארץ הברית וכל בני ארץ הברית (25, 16), with CORN., SIEGFR.; the ארץ ב' may be gloss. 5
At the end of the verse ℳ has ἐν αὐτῆ, = בה, as אלה (and ℳ) in v. 6, a natural insertion or omission.
- (6) אלה בה אמר יהוה אלה, ℳ, looks like a scribe's formula inserted to mark the beginning of a paragraph; yet cf. the equally difficult v. 10, where ℳ has the formula. CORN. omits, with ℳ, and inserts the בה of ℳ (v. 5) at beginning of this verse. 10
אדני אלה, ℳ.
- (9) אלה מלאכי, ℳ, omitted by CORN. — For the following אלה בנים ℳ has σπείδοντες = אצים or רצים; the latter was read by some Greek codd. (εσσμ), and is adopted by CORNILL. 'מל' might be omitted as doublet of the preceding word, מלאכים, and the reading *swift messengers* (מלאכים אצים) is simple and satisfactory (cf. 15 Is. 18,2, מל' קלים). On the other hand, the text of אלה is good (messengers sent by JHWH, and ships, as in Is. 18,2), and from it that of ℳ may be derived without difficulty; אלה may be retained as the harder.
אלה בפתח, ℳ, syntactically not easy, but its absence is more easily accounted for than its presence, and see Jud. 8, 11. 20
HAHN כיום מצרים; read ביום מ', with ℳ and BÄR and GINSBURG.
- (11) אלה אהוה, ℳ, perhaps fallen out by similarity to preceding word. ℳ wrongly connects הוא ועמו with preceding יר. 30
(12) אלה ומקרת את הארץ ביד רעים אלה, ℳ, a clause parallel to the following; whether insertion or omission is doubtful. 25
- (13) אלה והקברתי גלולים אלה, ℳ, to be omitted; Ezekiel has in mind throughout the chapter the political relations only.
אלים; ℳ μεγιστάνας; read אלים.
אלה; read בארץ. ℳ καὶ ἄρχοντας Μέμφεως ἐκ γῆς Αἰγύπτου καὶ οὐκ ἔσονταί ἐν αὐτῆ, omitting the rest of the verse, from which (Μέμφεως being corrupt repetition) we have ומשיאים מארץ מצרים; between this and אלה there is little ground of choice. 30
(14) אלה את פתרום; ℳ καὶ Φαθωρής, and CORNILL. ארץ פ'. 35
(15) אלה נא; read נה, with ℳ, נה being mentioned in the preceding verse. GRÄTZ מנא אמן, Jer. 46, 25; cf. Nah. 3, 8. 35
(16) אלה סן אלה, ℳ ἡμεῖς; read סון אלה, which the geographical relations favor.
נה צרי יומם. RV, and *Noph shall have adversaries (AV, distresses) in the daytime*, doubtful in translation and sense. ℳ καὶ διαχυθήσεται ὕδατα = ונפוצו מים, favored by SMEND, but not natural. The connection suggests the storming of a city, and CORN.'s emendation commends itself: *its walls* (shall be) 40
broken through. REUSS, *seine Mauern* (sollen) *durchbrochen* (werden). SIEGFR. omits.
- (17) אלה והנה בשבי תלכנה אלה and they (the cities) shall go into captivity; ℳ αὶ γυναικας, in contrast with preceding בבורי; but the meaning is given in v. 18, בה' הל', in which ב' refers to cities. 45
- (18) אלה מוטות yokes; better sing. מטה sceptre. 45
(21) אלה לתבשה, ℳ, perhaps repetition from preceding לתבשה, לא תבשה לשום התהל; yet this last is repetition of first תבשה, and an additional repetition does not seem out of place in this excited utterance.
(22) אלה על; read על. 50
אלה + את ההוקה ואת הנשקרת. These words are a scribal insertion intended to harmonize the sing. זרוע of v. 21 with the plur. זרועות of v. 22; it is explained that not only the already broken arm (v. 21) but also the sound one is to be broken. The

- 28 been discovered. Θ τοὺς θησαυροὺς σου καὶ τὰς ἀποθήκας σου, and so \mathcal{S} ; \mathcal{I} *decoris tui et foramina tua*. No satisfactory explanation has yet been proposed. \mathcal{A} + \mathcal{B} בּוֹנֵנוּ , \mathcal{A} Θ , an interruption of the sense, apparently the insertion of a scribe who thought a verb necessary to $\text{תּפִּיךְ וּנְקִיבִיךְ}$. The סִיף פְּסוּקִים must be placed after בְּךָ , so as to read *in the day when thou wert created I placed thee with the Cherub*. Cf. DAVIDSON.
- (14) \mathcal{A} אֵת ; point אֵת , with Θ μετά ; the King is not the Cherub, but is under his supervision — a fuller picture than is given in Gen. 2.3. Before כְּרוּב insert the article, with Θ , and in accordance with the context. \mathcal{A} + \mathcal{B} $\text{מִמְשַׁח הַסּוֹכֵךְ}$, \mathcal{A} Θ , here meaningless or inappropriate, a gloss or addition to bring this figure into connection with the Cherub of the Temple. הַסּוֹכֵךְ is taken from 1 K 8,7, and מִמְשַׁח (which cannot have anything to do with anointing) is probably a corruption of some other term. It does not occur in v. 16. \mathcal{I} *extentus*, perhaps = מִמְשַׁח , Pu. part. [Cf. also Assy. *mašāxu* 'to measure,' Aram. ܡܫܚܢܐ which, according to JENSEN in BROCKELMANN'S *Lex. Syr.*, is a Babylonian loan-word, the genuine Aramaic stem being ܡܫܚܐ (with $\text{ܠ} = \text{ܢܫ}$, ܫܐ); cf. ܝܫܡܢ and ܝܫܡܢܐ and ܝܫܡܢܐ &c.; see also *Beitr. z. Assyrl. 1, 181, n.**]. מִמְשַׁח might be interpreted to mean *colossus*; cf. אֲנָשֵׁי מִדָּה &c., and הַסּוֹכֵךְ is perhaps the *protector*, the *guardian deity* (Assyr. *ilu mušallimū* or *lamassu damqu'*; see DEL. HW, p. 381^b and English Translation of *Ezekiel*, p. 155, l. 6. — P. II.] Cf. also GUNKEL, *Chaos*, p. 148, and A. LOISY, *Revue d'hist. et de lit. rel.*, 1896, pp. 233 ff. \mathcal{A} וּנְתַתִּיךְ ; omit י , and connect the verb with preceding אֵת הַכְּרוּב .
- \mathcal{A} + \mathcal{B} הֵייתָ . Either this word or הַתְּהַלַּכְתָּ must fall out, the two saying the same thing. The בְּהַר קִדְשׁ אֵל is natural complement to $\text{אֵת הַכְּרוּב נְתַתִּיךְ}$. Θ has ἐφενήθης in both places. The presence of הֵייתָ in \mathcal{A} is more easily accounted for, as scribal insertion or as doublet from preceding אֱלֹהִים .
- (15) \mathcal{A} בְּדַרְכֵיךָ ; Θ ἐν ταῖς ἡμέραις σου, perhaps by dittography of the Greek scribe from following ἡμέρας. CORN. omits.
- (16) \mathcal{A} מְלִי ; read מְלֵא . Θ ἔπλησας = מְלֵא , adopted by CORN., SIEGER., GRÄTZ. This may be the right reading, or the final א may have been added by a scribe from following תּוֹכֵךְ . \mathcal{A} וַאֲחֵלְלֵךְ ; Θ ἐτραυματίσθης = וַתַּחַלֵּל . \mathcal{A} כְּרוּב ; write הַכְּרוּב , with Θ . — \mathcal{A} + \mathcal{B} הַסּוֹכֵךְ ; see v. 14.
- (17) \mathcal{A} שַׁחַתָּ ; GRÄTZ שַׁחַתָּ . After $\text{תַּעֲשֶׂה$ Θ inserts διὰ πλῆθος ἁμαρτιῶν σου, which CORN. adopts, omitting the same expression from the beginning of v. 18, where also it is found in Θ . The position of the words in \mathcal{A} is not unsuitable.
- (18) \mathcal{A} הַלֵּלָה ; Θ ἐβεβήλωσα . — \mathcal{A} מִקְדָּשֶׁיךָ ; the connection requires קִדְשֶׁיךָ .
- (19) \mathcal{A} שַׁמְמוּ , Θ στενάξουσιν , miswritten for στουγνάξουσιν (so Θ AMR); see note on Is. 46, 8. — P. II.]
- (20) \mathcal{A} אֲדַנִּי , \mathcal{A} Θ . \mathcal{A} יִדְעוּ ; Θ γνώσῃ ; in vv. 23.24 both \mathcal{A} and Θ have 3 pers. plur.
- (21) \mathcal{A} $\text{וּשְׁלַחְתִּי בָהּ}$, \mathcal{A} Θ , possibly insertion of the Hebrew scribe, more probably omission of the Greek scribe by *homoteleuton*. Θ had בְּךָ instead of \mathcal{A} בָּהּ , and the 2 pers. pron. throughout the section, vv. 22.23; this is easier for us, but the change of pronoun is frequent in Hebrew, and Θ probably here writes freely in \mathcal{A} וַיַּפְלֵל ; read וַיַּפְלֵל . (Greek style.)
- (22) \mathcal{A} מִמְאִיר ; GRÄTZ מִבְעִיר . — \mathcal{A} אֲדַנִּי , \mathcal{A} Θ .
- (23) At the end of the verse Θ adds καὶ ὁ θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν. \mathcal{A} מִסְבִּיבוֹתַם ; GINSBURG מִסְבִּיבוֹתַם .
- 29 (1) \mathcal{A} gives 10th year, 10th month, 12th day; Θ 12th year, 10th month, 1st day. The dates in 30, 20; 31, 1 make \mathcal{A} more probable.

- 27 (32) אֵל; אֵלִיךְ; write עֵלִיךְ.
 אֵל, understood by \mathfrak{I} (*carmen lugubre*) as from נֵהָה; \mathfrak{C} οἱ υἱοὶ αὐτῶν. CORN. omits. Write בְּנֵיהֶם.
 אֵל, פְּרָמָה (BĀR, GINSB.), not כְּרָמָה; the word affords no sense, the Versions give nothing better, and CORN.'s emendation בְּרָדָה *glorious*, commends itself as being graphically deducible from the word in the text and as offering an appropriate contrast to the destruction described in v. 34. D. H. MÜLLER כְּרָמָךְ *like a* 5
- (33) אֵל, רִבִּים, \mathfrak{C} .
 [rock-cliff.]
- (34) אֵל, עֵת נִשְׁבַּרְת בְּיָמִים; \mathfrak{C} οὐκ ἔστιν συνετριβήσῃ ἐν θαλάσῃ. Read עֵתָה נִשְׁבַּרְת בְּיָמִים. Some MSS have the perf. (DE ROSSI). 10
 אֵל, בְּתוֹכָךְ; read, with CORN., בְּתוֹבוֹ.
- (35) אֵל, רַעְמוּ פָּנִים; \mathfrak{C} καὶ ἐδάκρυσεν τὸ πρόσωπον αὐτῶν (and so \mathfrak{S}); \mathfrak{I} *mutaverunt vultus*; CORN. רַמְעֵי, GRÄTZ, זַעְפּוֹ, neither of which suits פָּנִים. The verb רַעַם is unsatisfactory, but nothing better suggests itself. For פָּנִים read פְּנִיהֶם.
- (36) After בְּעַמִּים CORN. inserts שְׂמָחוּ, to complete the elegiac rhythm. 15
- 28 (1) WINCKLER (*AT Untersuch.*, pp. 114 f.) holds that c. 28 was not written by Ezekiel, his grounds being that the section vv. 11-19 is a weak imitation of c. 27, that 1-10 (in which Tyre is destroyed by JHVH) is parallel to c. 26 (in which the destroyer is Nebuchadnezzar), and that the reference to Daniel and the חַרְטֻמִּים (v. 3) 20 points to a late post-Exilic date. These considerations do not appear to be decisive. We have here a series of denunciations of Tyre, like those against Egypt in cc. 29-32, with natural resemblances and differences. In v. 3 the reference is to *sages* who might easily belong to the 6th century B.C.
- (2) אֵל, אֲרָנִי, \mathfrak{C} . 25
- (3) אֵל, הִנֵּה אֵל; \mathfrak{C} הִלֵּא אֵל. — K^ethib רְנָאֵל, see note on 14, 14.
 אֵל, כָּל קָתוּם; \mathfrak{C} σοφοί. Read חֲרְטֻמִּים. CORN. חַרְטֻמִּים, on which WINCKLER bases an argument (see above, l. 21): 'ח' is a term of P, and might have been used by Ezekiel. Cf. 31, 8.
 The stem עָמַם has here not the sense *hide* or *deep*, *obscure*, but = *reach to*, 30
- (6) אֵל, אֲרָנִי, \mathfrak{C} . [equal.]
- (8) אֵל, וּמָתָה; write וּמָתָה in accordance with Ezekiel's usage in 2 sing. masc.; the ה is probably late scribal addition.
- (9) אֵל, מִחֲלֵיךְ; point מִחֲלֵלְךְ, sing., parallel to הֲרַג. \mathfrak{C} omits מ' בִּיר מ', which, however, is here desirable. (10) אֵל, אֲרָנִי, \mathfrak{C} . 35
- (12) אֵל, חוֹתָם תְּכָנִית, unintelligible in אֵל and the Versions. \mathfrak{C} ἀποσφραγίσματα ὁμοιώσεως, and so \mathfrak{S} ; \mathfrak{I} דְּמֵי לִמְנָא רְצוּתָא, *like a painted vessel*, reading apparently תְּכָנִית (so Rashi, who renders it *painting*). [תְּכָנִית (cf. 43, 10) seems to be = Assyrian *taknitu* 'careful preparation, model' (DEL. HW 338^a); for חוֹתָם cf. Hag. 2, 23; Jer. 22, 24; Cant. 8, 6; the expression means *one who is under special care and protection*, a *special protégé* or *favorite* (\mathfrak{C} ἀποσφραγίσματα ὁμοιώσεως, i. e., *an impression of the same seal*, is practically equivalent to עָשׂוּי בְּצִלְמוֹ, i. e. *cast in same mold*; cf. note on Gen. 1, 26). The description in the following verse presupposes this metaphor of the *model signet-ring*. חוֹתָם is Hebrew, not Assyrian; Assyriology can shed no light on this problem (contrast CORNILL and BERTHOLET 40 *ad loc.*), though we may find same day the corresponding Assyrian term *kunúk* (or *qunúq*; DEL. HW 589) *takniti*. — P. H.]
 אֵל, מְלֵא חֲקֻמָּה, \mathfrak{C} , perhaps gloss on the preceding words, after vv. 3, 4.
- (13) In the number of precious stones given in v. 13 the Versions vary (\mathfrak{C} 12, \mathfrak{I} 9, \mathfrak{S} 8), and in so uncertain a detail there seems no reason for departing from אֵל. 50
 אֵל, יִשְׁפָּה; GINSB. יִשְׁפָּה, on the authority of the majority of MSS and of the Venice edition of 1524-25.
 אֵל, יִגְקָרְיךְ, apparently technical goldsmith's terms, whose meaning has not

- place. [According to WINCKLER, *Mittheil. der Vorderasiat. Gesellschaft* (Berlin, 1896) pp. 203 ff. צמר means perhaps *grapes*; cf. GES.-BUHL³, 709^b.]
- (19) א + ויון. ו. G omits ויון, which is corrupt doublet of the following word. Dan or Vedan (RV) is out of the question, and Dedan (EW., SMEND) is introduced in the next verse. But also ויון (G kai oivov), standing here without connection, is to be regarded as corruption of preceding ביין; the rendering Javan is precluded by the occurrence of that name in v. 13. The order of words in א has been greatly changed by scribes. 5
- The following מאוזל, pointed מאוזל (G εξ Ασηλ), must be transposed after נתנו (so G), in order that the Damascus-verse may end with the regular formula נתנו בעבוננו [cf. above, p. 83, l. 8], the verse-division being made after 'נ'; v. 19 is thus devoted to Uzal, as v. 18 to Damascus.
- (20) א + חפש; G (supported by SC) μετὰ κτηνῶν ἐκλεκτῶν.
- (22) א + רכלי. This word is out of keeping with the norm of Ezekiël's sentence throughout the list of countries. It is either a very old scribal repetition (it is found in G), or the corruption of the name of a place; CORN. writes חוילה (Gen. 10, 7) which, he thinks, could not well be wanting here. The connection between Ezekiël and Gen. 10 is close; there are, however, many names in that chapter that he does not mention.
- (23) א + רכלי שקא, repetition from preceding verse, here meaningless, though G found it in its Hebrew text. 20
- א + רכלתך. The word can hardly stand alongside of the following חמה רכליך (which expression is supported by Ezekiël's usage, vv. 13.17.21.22), and the concluding word of the verse. MEZ, *Gesch. d. Stadt Harran*, 1892 (cited by SIEGFR.) writes חמה רכליך אשר וכל מדי רכליך, in which חמה רכליך and בני עדן (Grätz ומ' בבל) strongly commend themselves. — For חמה CORN. writes חמנה.
- (24) א + ברמים; GRÄTZ ברשים. — א + במרכלתך; read, with CORN., חמה רכלתך, after v. 21; this gives a proper end to the sentence, which in א is incomplete. [For ג'לומים cf. note on Isaiah 3, 23, *ibid.* p. 82, l. 13. — P. H.]
- (25) א + שרותך; G (πλοία) ἔμποροι σου ἐν τῷ πλῆθει ἐν τῷ συμμικτῶ σου, in which which ἐν τῷ πλῆθει, = ברם, is doublet out of preceding רכליך. Read רכליך במערבך; א + שרות seems to have arisen from the ש of תרשיש and corruption of רכל into רות. The preposition is after the construction in vv. 17.22.24. Ἄ, λειτούργει σοι, = שרתוך, and so CORN., DAVIDSON; but the expression *ships of Tarshish served thee* is not natural. C in *ships of the sea they rowed* (שיטין), and *brought thee wares*, 35 whence SMEND suggests ב אשרי לך, and GRÄTZ שרותיך. HITZ. שרותיך; SIEGFR. omits ש as unintelligible, and CORN. מ as gloss.
- (27) א + מערבך (first occurrence), omitted by HITZ., CORN., GRÄTZ (?), as gloss which destroys the symmetry of the sentence. 40
- א + ובקל; omit ב, scribal error.
- (28) א + ריעשו מנרשות; G לקול זעקת חבליך ריעשו מנרשות; G πρὸς τὴν κραυγὴν τῆς φωνῆς σου οἱ κυβερνηταὶ σου φόβῳ φοβηθήσονται, transposing 'ק and 'ו, transferring suff. from 'ח to 'ק, and reading some word = φόβῳ in place of מנ' א. The connection supports the general form of א: the pilots of the sinking ship cry out, their cry shakes the earth (cf. Jer. 49, 21). But א + מנ' א common land is inappropriate; REUSS, SM. take it as = *coasts*; 3 *classes*; EW. *fleets*; RV^M *waves*; CORN., GRÄTZ write מרעשת (after G φόβῳ), a word that does not elsewhere occur in OT; SIEGFR. omits; REUSS attaches מפתך of v. 27 to v. 28; CORN. writes מנ' א זעקת, after 26, 15; 31, 16; 32, 10. But these passages and Jer. 49, 21 indicate here a word for *land* or *structure*, possibly הארצות or מנרליך, cf. Jer. 5, 17; Josh. 19, 29.
- (31) א + קרחה (HAHN), is the form given in BÄR and GINSBURG. V. 31 is lacking in G, and is omitted by CORN. as expansion of the preceding verse; the omission in G may be scribal oversight. 50

- 27 (Onom.² 367, from the Armenian name for Cappadocia) וַגְּמָרִים; 𐤆 Pygmai; CORN. וַגְּמָרִים, Gen. 10, 18. Cappadocia seems too remote. Zemar, occurring in Gen. 10, 18 along with Arvad, is more probable, but still an uncertain name. The word seems to be the name of a people, and, till a satisfactory emendation is reached, must stand as in **Al**. Cf. BERTHOLET. 5
- (12) After כסף **G** has καὶ χρυσίον, here improbable; gold is nowhere else in OT mentioned in connection with Tarshish (SMEND).
 נתן (= Assyr. *nadānu*, DEL. HW 450^b, c) means to sell, and עֲבוֹן (= Assyr. *uzūbu*, HW 35^a, from *ezēbu* 'to let'; cf. MEISSNER, *Supplement*, p. 4^b) is some stipulated compensation (syn. מערב; cf. vv. 27, 33); נתן בעוֹבוֹן = to give up for a consideration. We must prefix the ב *pretii* (GES.-KAUTZSCH²⁶ § 119, p) throughout to עוֹבוֹן and delete it before the objects sold. In v. 13 e. g. we must read . . . כסף [עוֹבוֹנוֹיךָ] נפש אדם . . . נתנו עוֹבוֹנוֹיךָ **Al** instead of נתנו עוֹבוֹנוֹיךָ . . . בכסף; so, too, in v. 13: . . . נפש אדם [ב]מערכך נתנו [ב]מערכך contrast STADE, *Akad. Reden und Abhandl.* (Giessen, 1899), p. 132. — P. H.] 10
- (14) **Al** + וַפְּרָדִים, corrupt doublet of following וַפְּרָדִים; or else, scribal addition to preceding סוּסִים. It is found in **G**, which renders it ἵππεις; but it must here mean horses; **G** omits וַפְּרָדִים, which, however, it is better, with CORN., to retain as natural accompaniment of סוּסִים, and to suppose that it has fallen out of **G** by scribal error. פְּרָשִׁים, being identical in meaning with סוּסִים, is hardly original. 15
- (15) **Al** רָדוֹן; read רָדוֹן, with **G**, רָדוֹן coming below, v. 20.
 Instead of **Al** סְחָרָת point סְחָרָת.
 Κῆθιβ; write Qῆθῆνῖς. On the word cf. H. LÉWY, *Sem. Fremdwörter im Griech.*, pp. 35f. 20
- (16) **Al** אָרָם; read, with **G** (ἀναρῶπιτος) and **S**, אָרָם, the progression here being from south to north, and Syria coming in v. 18. The details of the products of Edom are doubtful. **G** omits אֶרְנָקָן and בּוּיָן, retaining the other textile fabric, וַרְקָמָה, for which CORN. suggests וַרְקָתָה (a precious stone), as in 28, 13. After וַרְקָמָה **G** inserts ἐκ Θαρσεῖς = מַתְרִישִׁי, and for וַרְאָמוֹת וַכְּבָד writes the proper names καὶ Λαμῶθ καὶ Χορχορ (Ἡ Α Ραμμωθ καὶ Κορχορ). HITZIG, regarding the mention of textile stuffs between precious stones as improbable, would omit these three words; CORN. gets rid of them by emendations and omissions. In **Al** and **G** we have two different texts, and our ignorance of the Edomite commerce makes it difficult to decide between them. Possibly **Al** presents a mixture of two verses, one (with precious stones) relating to Edom, the other (with stuffs) relating to Syria. Except here, אַרְנָמָן and בּוּיָן are not mentioned in the description of the commerce of Tyre, vv. 12-25. 30 35
- (17) **Al** בַּחֲטִי מִנִּית **G** ἐν σίτου πράσει καὶ μύρων; **S** سَلْسَلٌ مِسُونٌ; **T** בחטי ריחוש. The second word may be the name of a product. CORN. בחטים וַנְּבָאָתָה wheat and spicery, see Gen. 43, 11, an attractive emendation; GRÄTZ ומור וְנָחַשׁ. **S** rice seems to be a guess (or, for ריחוש?), **T** ריחוש perhaps balsam. As 'מ may be the name of a place [cf. Jud. 11, 33], **Al** may be doubtfully retained.
Al פָּנֵג פָּנֵג ἄπ. λεγ.; **G** κασίας cassia; **S** مِسَلٌ millet [cf. מִסְלָה, Mishn. פָּרְגָּה]; **T** קלוויא = Heb. קָלִי roasted grain; 𐤆 balsamum. It appears to be here meant as a sort of grain; CORN. emends to דוֹנָג wax [cf. HOFFMANN, *Phön. Inschriften*, p. 15]. 40 45
- (18) **Al** בָּרַב מִצְיָדָה **G**.
Al וַצְמַר צָהָר וַדָּן וַדָּן וַדָּן. **G** καὶ ἔρια ἐξ Μιλήτου καὶ οἴνον. CORN., after an inscription of Nebuchadnezzar (see SCHRADER, COT 2, 22): wine of . . . Çimmin, Hilban, Aranabau; [cf. WINCKLER in KB iii, 2, 33, 23 and C. J. BALL in PSBA (Feb. 7 '88) p. 217. — P. H.], writes וַצְמַר וַאֲרַנְבָּן, omitting צָהָר as repetition of צְמַר. This emendation has the advantage of accounting for **Al** וַדָּן וַדָּן as miswriting of a text-word, and is ingenious and attractive; but see next note. צָהָר may signify some color (cf. 𐤆 coloris optimi, and Jud. 5, 10), or may be the name of a 50

- 26 obviously rhetorical variations of one theme, and may well be from the same hand.
- (20) אֱלֹהִים יִירֶי בֹרֵא; read אֱלֹהִים, with ὁ πῶς, and to accord with following אֱלֹהִים.
 אֱלֹהִים (BÄR) בְּחֶרְבוֹת, and ὁ ὤς; read בְּחֶרְבוֹת, from the connection.
 אֱלֹהִים וְנִתְּמֵי צְבִי; ὁ μὴ δὲ ἀναστῆς, in which CORNILL happily recognizes תְּמֵי צְבִי; read 5
 אֱלֹהִים וְנִתְּמֵי צְבִי (ORELLI).
 (21) אֱלֹהִים וְנִתְּמֵי צְבִי, ὁ, perhaps scribal expansion. CORNILL omits this phrase, and for following עֹר לֵא writes עֹר.
- 27 (2) Though this discourse is called a קִינָה, the elegy proper is contained in vv. 10 10
 32-36. [See also WINCKLER, *AT Untersuchungen*, p. 115.]
 (3) אֱלֹהִים הַיִּשְׁבֵּתִי; write הַיִּשְׁבֵּתִי. — אֱלֹהִים אֲדִנִּי, ὁ.
 אֱלֹהִים; WELLM. (in SMEND) אֲדִנִּי אֲנִי, which seems unpoetically explanatory.
 (4) אֱלֹהִים גְּבוּלֶיךָ; CORN. זְבוּלֶיךָ, but *dwelling-place* seems less appropriate than *domain*;
 גְּבוּלֵי גְרָאָץ.
 (5) אֱלֹהִים; read, with GRÄTZ, לְהַתִּיר (cf. מִשְׁתִּיר in v. 6).
 (6) אֱלֹהִים אֲשֶׁר־יָרָא; read, with ἔ, BOCHART, &c., בְּתֵאשְׁרִים; see Is. 41, 9; 60, 13, and cf.
 note on Ez. 31, 3.
 (7) אֱלֹהִים לֵהִיֹּת לָךְ לִנֵּס, standing in ὁ in corrupt form, is omitted by CORN. as gloss, on
 the ground mainly that נֵס here can only mean *flag*, and that ancient ships had 20
 no flags; see his excellent note. On the other hand, נֵס is used of a sail in Is.
 33, 23, whence it may probably be inferred that sails (which were often colored)
 served as distinguishing signs for ships, which is the statement of אֱלֹהִים; see also
 DAVIDSON's note. [נֵס may be an Assyrian loan-word, = *nīšu* 'elevation' or
 'something raised up,' stem נִשָּׂא (see DELITZSCH, HW 485^b and cf. מִשְׁאֵת Jer. 6, 1), 25
 and this is identical with *nīšu* 'signal, mark (cf. שְׂאֵת, Lev. 13, 2 &c.), symbol'
 (DEL. HW 482^b). — For the ס = Assy. ש see above, p. 64, l. 32. — P. H.]
 (8) אֱלֹהִים יִשְׁבִּי; ὁ καὶ οἱ ἄρχοντές σου οἱ κατοικοῦντες, apparently a doublet, whence
 CORN. נִשְׂבִּי instead of יִשְׁבִּי. Graphically either of these words might come from
 the other; נִ is parallel to זִקְנִי in v. 9, but the general term ' is also appropriate. 30
 (9) The description of the commerce of Tyre, vv. 9^b-25^a, is regarded by MANCHOT
 (JPT, 14, 423 ff.) and BERTHOLET as a later insertion, the קִינָה, vv. 3^b-9^a. 25^b-36,
 being complete and unitary without it. Yet the geographical details are in
 Ezekiel's manner, and he is probably the author of the commercial description;
 it either belongs to the original form, or was inserted by the Prophet. Such 35
 detailed descriptions, with recurring formulas, are not out of accord with Ezekiel's
 style; cf. cc. 16. 17. 19. 20. 23. Nor is there an observable transition, in 3^b-9^a. 9^b-25^a,
 from poetry to prose; proper poetical rhythm we do not find till we come to
 the lament, vv. 32-36. Although, therefore, the supposition of an interpolation is
 attractive, it may be better to retain the present form of the chapter. 40
 (10) אֱלֹהִים פָּרַס seems out of the question, and לֹר is doubtful; cf. W. M. MÜLLER, *Asien
 und Europa*, pp. 115 f. As the territory intended is Egyptian, it is better to con-
 form this list to that of 30, 5, and read כּוּשׁ (so GRÄTZ), פּוּט; see note on
 30, 5.
 (11) אֱלֹהִים + וְחִילֶיךָ; we might read בְּחִילֶיךָ, as in preceding verse, but a name of place is 45
 more natural here. HALÉVY (*Mélanges d'épigraphie*, 69) reads וְחִילֶיךָ *Cilicia*, and
 CORN. emends הַתְּלוֹן, both geographically possible, but not highly probable,
 the relations between Tyre and these places being uncertain. Failing a satis-
 factory geographical name, the word must be omitted, perhaps (GRÄTZ) as
 dittogram from v. 10. [See also WINCKLER (*AT Untersuch.* 180), who suggests 50
Chalkis, west of Damascus.]
 אֱלֹהִים סַבִּי, ὁ.
 אֱלֹהִים וְנִתְּמֵי צְבִי; ὁ (and so ὁ) φῦλακες, = שְׁמֵרִים; ἔ קַפּוּדֹקִיאִים *Cappadocians*, whence LAG.

- 25 Assy. stem *šāṭu* (impf. *išīṭ*), a synonym of *qullulu* (cf. KING, *Magic*, No. II, 10, DEL.) seems to mean *to slight, to neglect*; the synonym *nāqu*, on the other hand, which may be identical with Heb. נָאָץ (cf. DEL. HW 646^b), does not occur in any connected text. — P. H.]
- לְשֹׁמֵר אֶת; Ἐξαλείψαι (cf. Ḥ in 9,6); GRÄTZ אֶת לְשֹׁמֵר.
- (17) אֶת בְּתוֹכָהּ חָמָה, Ḥ, possibly scribal addition. 5
- 26 (1) The month, fallen out of אֶל, is not supplied by the Versions, but, as the destruction of the city is here assumed, the date must be later than the fifth month (Jer. 52, 12). 10
- (2) אֶל בְּלִילֵי; CORN. דְּלִילֵי, with reference to 38, 11; GRÄTZ דְּלִילֵי. אֶל מְלֵאָה; Ḥ ἡ πληροῦς; Ḥ דְּהֵנָּה מְלֵאָה; HITZ. מְלֵאָה; SIEGFR., CORN., GRÄTZ מְלֵאָה. The fulness seems to be more naturally said of Tyre, as in אֶל (cf. 27, 25), and the curt antithesis in אֶל מְלֵאָה הַחֲרִיבָה, without expression of subjects, is appropriate in this exclamatory sentence. 15
- (3) אֶל אֲרֵנִי, Ḥ. אֶל בְּהַעֲלוֹת; Ḥ ὡς ἀναβαίνει, = בְּעֵלוֹת, and so Ḥ. Our word (Hif. instead of Qal) might be scribal imitation of preceding העֲלִיתִי (CORN.); yet the construction of Qal with לְגִלְיוֹ is difficult; the ל is hardly distributive (HITZ.), or original Aramaizing sign of acc. (SMEND). For ל, Ḥ have ב; Ḥ *mare fluctuans*. If we write 20 Qal inf., ל should be changed to ב; it is perhaps better to retain Hif., and omit ל as the insertion of an Aramaizing scribe. Cf. v. 19.
- (4) BÄR הוֹמַת; GINSBURG חֲמוֹת.
- (5) אֶל אֲרֵנִי before יהוה, Ḥ; so, too, v. 5. — אֶל אֵל; write על; Ḥ ἐπὶ σέ. אֶל וְעַם רַב; write וְעַם רַבִּים, with Ḥ καὶ συναγωγῆς ἐθνῶν πολλῶν. 25 WELLM. (in SM.) וְעַם רַב, but the reference appears to be to a number of peoples, not as in 17, 15, but as in 32, 3.
- There is no ground for referring vv. 7-15 to the siege of Tyre by Antigonus, B.C. 315-313 (MANCHOT, JPT, 14, pp. 423 ff.).
- (9) אֶל וּמַחִי קָבְלוּ; Ḥ καὶ τὰς λόγχας (רִמָּח) αὐτοῦ ἀπέναντί σου; Ḥ *et vineas et arietes*. 30 There seems to be no reason for departing from אֶל.
- (10) אֶל וְנִלְגַל וְרָכַב; Ḥ καὶ τῶν τροχῶν τῶν ἄρμάτων, less probable; the acervation of terms is after Ezekiel's manner. CORN. omits וְנִלְגַל, to preserve symmetry.
- (11) אֶל תָּרַד; Ḥ κατάξει = יוֹרֵד. There is little to choose between the two readings.
- (12) Ḥ puts all the verbs in v. 12 in the sing., continuing Nebuchadnezzar as subject; 35 here also it is hard to decide between Ḥ and אֶל. The sing. seems more natural, but might for that very reason be written by a Hebrew or Greek scribe. אֶל יִשְׁמוּ; Ḥ ἐμβαλεῖ; GRÄTZ יִשְׁלִיכוּ.
- (14) אֶל אֲרֵנִי, Ḥ. Ḥ has Κύριος in v. 15; on what grounds is not clear.
- (15) אֶל בְּהֲרִגְךָ הָרֵג; Ḥ ἐν τῷ σπᾶσαι μάχαιραν (חַרֵּב), two equally good readings. Instead 40 of אֶל בְּהֲרִגְךָ point as Qal, הָרֵג.
- (17) [The plur. יָמִים is *amplificative*; cf. Gen. 1, 10; ψ 24, 2; and above, p. 70, l. 51.—P. H.]
- (17.18) The elegy in Ḥ reads thus:—
- Πῶς κατελύθης ἐκ θαλάσσης, ἡ πόλις ἡ ἐπαινετή,
Ἡ δούσα τὸν φόβον αὐτῆς πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν; 45
Καὶ φοβηθήσονται αἱ νῆσοι ἀφ' ἡμέρας πτώσεώς σου.
- This commends itself by its simplicity and symmetry, and is to be adopted instead of the longer form in אֶל; a comparison of the two texts will make it evident how the additions in אֶל have arisen.
- (19) To אֶל בְּהַעֲלוֹת add suff. י as in preceding בְּתִי. 50
- Between vv. 19-21 (destruction by the sea) and vv. 1-6 (destruction by the nations) there is no discrepancy (MANCHOT, JPT, 14, 446); the former is made possible by the latter, or is poetical statement of the latter. The two descriptions are

- 24 (14) אַל וְלֹא אֲנִי, וְלֹא אֲנִי, scribal plus or minus.
 אַל שְׁפָטְךָ, וְקִוּוּ. שְׁפָטְךָ. — אַל אֲרִנִּי, אַל.
 (16) אַל וְלֹא תִבּוֹא דְמִקְתָּךְ, וְלֹא אֲנִי, possibly scribe's expansion.
 (17) אַל הִתְאַפֵּק רִם מִשְׁתוּמִם; CORN. הִתְאַפֵּק רִם מִשְׁתוּמִם, *restrain thyself, maintain a stupefied silence.* 5
 Instead of אַבְל מִתִּים אַבְל SMEND writes אַבְל מִתִּים, which may be accepted, though it is against the order in the Versions; cf. HITZ.'s note.
 For אַל אֲנִי WELLH. (in SMEND) suggests אַנְשִׁים, which, however, hardly yields the sense *bread of mourning*; for the custom of the funeral-meal DAVIDSON compares Jer. 16, 7. *I cibos lugentium*, and so \mathfrak{C} . Read אֲנִי, after Hos. 9, 4, 10 'א, וְאֲרִי, וְאֲרִי (and so \mathfrak{S}), *I panis lugentium.*
 (18) On the text of וְאֲרִי see CORN.'s note. (21) אַל אֲרִנִּי, אַל.
 (22) אַל אֲנִי; read אֲנִי, as in v. 17.
 (23) אַל וּפְאִרְכִּים; read וּפְאִרְכִּים, after the analogy of the rest of the verse.
 (24) אַל אֲרִנִּי, אַל. 15
-
- 25 (3) אַל אֲרִנִּי (twice) אַל.
 אַל אַל (3 times); וְאֲרִי; read עַל.
 D. H. MÜLLER (*Proph.*) omits the last clause of the verse on strophic grounds.
 (4) אַל יִשְׁבוּ Pi., only here; וְאֲרִי read Qal. 20
 (6) אַל אֲרִנִּי, אַל.
 אַל וְתִשְׂמַח בְּכָל שִׂאשְׂךָ בְּנִפְשׁ אַל, and so \mathfrak{C} , except that in the last two words they omit suff. וְ and prefix בְּ; אַל שִׂאשְׂךָ, and this word is confirmed by Θ , σὺν πάσι τοῖς μετὰ σοῦ, = בְּכָל שִׂאשְׂךָ. The בְּכָל 'וְ' is suspicious in itself, since the preceding expressions have infs., and it is lacking in וְ (followed by \mathfrak{S}) καὶ ἐπέχαρος ἐκ 25 ψυχῆς σου; that this expression is the rendering of 'ב' ש' (and not of 'ב' 'וְ') appears from the translation by וְ of the similar phrase in v. 15, and from \mathfrak{L} (ed. RANKE) here, *et insultasti in anima tua* (malicious joy). Instead of 'ב' 'וְ' we should, if it be not deleted, have to read וְשִׂאשְׂךָ בְּכָל (cf. 36, 5), but it is better to omit it, since, if it were original, it would be hard to account for its absence 30 from וְ; it appears to have been introduced into אַל from 36, 5. CORN. retains this expression, and omits ש' בְּכָל, holding the latter to be lacking in וְ. GRÄTZ inserts לְב after כָּל (as in 36, 5). Before ש' insert ו, with וְ, and as the connection requires.
 (7) K^ethib בְּ, error of transcription for Q^re בּו. 35
 אַל לְנִימִם; וְ ἐν τοῖς ἔθνεσι.
 אַל אֲשִׁמְרֶךָ; וְ ἀπωλεία; CORN. omits it as destroying the parallelism. D. H. MÜLLER assumes, after 'א, a long lacuna as necessary to complete the stanza.
 (8) אַל אֲרִנִּי, אַל.
 אַל + וְשִׁעִיר, אַל, here out of place, as the next paragraph is devoted to Edom. 40
 Before יהוּדָה וְ inserts Ἰσραηλ, addition for completeness.
 (9) אַל + מִהֲעֵרִים, אַל, copyist's repetition of following word, which is to be written מְעֵרִים from the connection.
 אַל מְעֵרִי. The prep. is most easily taken in the privative sense (GES.-KAUTZSCH²⁶, § 119, y); the whole expression is difficult. The Versions, except וְ, follow אַל. 45
 K^ethib וְקִרְיָמָה; read Q^re וְקִרְיָמָה.
 (10) אַל וְנִתְתִּיה; omit the ו which breaks the syntactical connection. — אַל בְּגוֹיִם, אַל.
 (12) אַל אֲרִנִּי, אַל. — אַל נִקְּם, אַל. — אַל וַיֵּאשְׁמוּ; GRÄTZ וַיֵּשְׁמוּ.
 אַל בְּהֵם; וְ δίκην. Read נִקְּם as above in this verse.
 (13) אַל אֲרִנִּי, אַל. — Connect מִתִּינֶן with the following words. 50
 (14-16) אַל אֲרִנִּי (three times) אַל. — BÄR אֲרִי (v. 14, first occurrence); GINSE. אֲרִי.
 (15) אַל בְּשָׂאֵט בְּנִפְשׁ; וְ ἐπιχαιρόντες ἐκ ψυχῆς; *I toto animo* (and so Σ); \mathfrak{S} *with desire of their soul*; \mathfrak{C} *with exultation צִפּוּחַ of soul*. See note on v. 6 above. [The

- 23 [For vv. 40-44 cf. PAUL RUBEN's *Crit. Remarks*, p. 22. — P. H.]
- (45) In אֹתָהֶם make the suffix fem., הֵן (cf. DIEHL *Pron. pers. suff.*, Giessen, 1895).
- (46) אֱלֹהִים; read עליהן [see, however, note on Jud. 19,24. — P. H.]
- (47) אֱלֹהִים; read inf. abs. רְנוּם, in accordance with preceding and following constructions, and with אֱלֹהִים. 5
 אֱלֹהִים + קָהַל, found in all Versions; omit, with CORN., as inappropriate after the change of the preceding verb; perhaps scribal repetition from preceding verse. Make the suff. in אֱלֹהִים בְּנֵיהֶם and בְּנֵיהֶם feminine [cf. above, l. 3].
- (49) אֱלֹהִים; וְנִתְּנָה; S 1 pers. sing. — אֲדַרְשֶׁנּוּ, אֱלֹהִים. 10
- 24 (2) אֱלֹהִים + אֵת עַצְמֵם הַיּוֹם, copyist's insertion from the end of the verse, here out of place. — אֱלֹהִים אֵל, error for על.
- (3) אֱלֹהִים; אֵל בֵּית אֱלֹהִים; אֵל πῖ. — אֲדַרְשֶׁנּוּ, אֱלֹהִים. 15
 The second שֵׁפֶת of אֱלֹהִים, אֱלֹהִים, may be accidental repetition, or it may be for emphasis.
- (5) אֱלֹהִים; מִמְּבַחֵר; אֱלֹהִים מִמְּבַחֵר. 15
 אֱלֹהִים, an old miswriting for הַעֲצִיִּים (BÜTTCHER, EWALD).
 אֱלֹהִים, error induced by preceding רֵתַח; read נִתְּחִיהָ *pieces*, v. 4 (SMEND; cf. HITZ.).
- (6) אֲדַרְשֶׁנּוּ, אֱלֹהִים. 20
 V. 6^b of אֱלֹהִים, beginning with לְנִתְּחִיהָ, is better, with CORN., transposed to follow v. 10, where it agrees with the *empty* of v. 11, while in 6^a there is no mention of *pieces*. With this omission the connection between the *rust* of 6^a and the *blood* of 7 becomes clear.
- (7) צִחִיתָ has no connection with Assyr. *cuçit*; *cuçit* means *marsh, fen-land* or an 25
artificial island in the midst of a lake. — P. H.]
 אֱלֹהִים; שְׂמַתְהוּ, שְׂמַתְהוּ; אֱלֹהִים 1 pers. sing., as in v. 8, but the retaliatory tone of v. 8 is thus lost.
- (9) אֲדַרְשֶׁנּוּ, אֱלֹהִים. 30
 אֱלֹהִים; אֵי עִיר הַדְּמִים, אֵי, אֱלֹהִים, is possibly insertion from v. 6^a; but, though an interruption of the description, it stands not inappropriately at the beginning of this fresh address.
- (10) אֱלֹהִים; הִרְקָה הַמִּרְקָחָה (in all Versions) *brew the broth*; so ΣΞ (probably also ΑΘ) and 35
 Rashi; אֱלֹהִים ἡλαττωθη ὁ ζωμός, perhaps for ἐψηθη ὁ ζ. (so S); אֱלֹהִים *order the troops*; see HITZ., SM., CORN.; SIEGFR. omits it as uncertain in meaning. According to Rashi the meaning of the stem, both here and in Ex. 30,25.33 (*the anointing oil*), is *to make a mixture*.
 אֱלֹהִים; וְהַעֲצִיִּים יִתְּרוּ, אֱלֹהִים, is best omitted as scribal insertion, on account of the strangeness of the expression; the bones are not burned but boiled; see v. 5.
 Here insert v. 6^b of אֱלֹהִים; לֹא נִפְלַעְתָּהּ עָלֶיךָ; see above, note 40
 on (6), l. 21.
- (11) אֱלֹהִים; וְנִתְּחִיהָ בְּתוֹכָהּ טְמֵאתָהּ תִּתֵּם הַלְּאֵתָהּ אֱלֹהִים. CORN. takes exception to this clause as ill- 45
 written and meaningless; but is not this mention of the purpose to remove the impurity presupposed by the interpretation given in v. 13? טְמֵאתָהּ in our verse might be considered interpretation of הַלְּאֵתָהּ (though it should then stand second instead of first), but the two may naturally be mentioned.
- (12) אֱלֹהִים; הַלְּאֵתָהּ הַלְּאֵתָהּ, אֱלֹהִים, corrupt repetition of the preceding words, and here meaning- 50
 less. The sense *she has wearied herself* (or *me*) *with toil*, if it could be got from the words, is here out of place.
 Before the next following clause CORNILL inserts כִּי, omitting וְ.
- (12.13) אֱלֹהִים; וְזָמָה: בְּמִצְתָתְךָ זָמָה; הַלְּאֵתָהּ, meaningless. 'ה' is scribal repetition of the same word standing just before, בְּטָמְאָה is repetition from 'מָטָה below, and זָמָה is explanatory gloss. The words break the connection between vv. 12 and 13.

- 23 **A** קובע; **Θ** φυλακῆν; CORN. (but not after **Θ**) ברים, which suits the connection; but **A** also yields a good sense.
- (25.26) **A**, v. 25^b, beginning with המה, and v. 26 are omitted by CORN. as interpolation, the passage has somewhat the appearance of an explanation, but is in place. It is given in all the Versions. 5
- (28) **A** שנאת; Ew., holding this to be not in keeping with the connection, ונאת or ונית; CORN. omits it. It is a bit of realism; cf. 16, 37.
- (29) **A** ונקתך; omit ו, and delete סוף פסוק of v. 29 with **Θ**, taking ומה' והו' as subject of following עשה.
- (30) **A** עשו may be retained as perf. or inf. abs., or we may write plur. עשו. 10
For **A** על אשר **Θ** has καί.
- (32) **A** אדני **Θ**.
Θ gives vv. 32.33 in shorter form than **A**, omitting להצק וללענ (32) and ושמןן (33). The plus of **A** may be scribal insertion, especially the interjected phrase in v. 32 (explanatory gloss), but this is not clearly the case. 15
SIEGFR. brackets as glosses the words addressed to Jerusalem in both verses (היה) &c. in v. 32, and the first three words in v. 33, thus gaining a simple and clear sentence. CORN. omits להצק וללענ, with **Θ**, in v. 32, and reads המלא in v. 33. GRÄTZ places ומרבה להביל next after והרחבה. The text of **A**, with its interjected exclamations, may be retained, except that ושמןן, **Θ**, should probably 20 be omitted as gloss; cf. above, note on 4^b (so HAUPT).
- (34) **A** ואת הרשיה תגמני + **Θ**; ואת τὰς νεομηνας αὐτῆς ἀποστρέψω, = ואת הרשיה and a doubtful verb (HITZ. suggests גמר). **S**, followed in part by GRÄTZ, has the improbable reading *thou shalt shave thy hair*. **A** must be rendered *its sherds thou shalt crush* (Num. 24, 8), an inappropriate conception. For **A** ה' HITZ., 25 would read שמריה *its dregs*, and CORN., accepting this, proposes הנמאי *drain its dregs*, an attractive conjecture but for the rare verb נמא. DE WETTE, REUSS *lick* for 'ג'. The expression is better omitted, with SIEGFR.
A ושניך הנהקי, **Θ**, though hard, may be retained.
- (34.35) **A** אדני (twice), **Θ**. 30
- (38) **A** + ביום ההוא, **Θ**, inapposite insertion from next verse.
- (40) The mixture of persons and numbers in vv. 40-42, bizarre to modern taste, is sustained in general by all the texts. **Θ** omits השלחנה in v. 40, and for לאשר has εὐθὺς. CORN. makes all the predicates 3 pers. plur., and GRÄTZ all the suff. plur. fem. — For **A** באו לאשר, GRÄTZ reads באו מאשר. 35
והנה באו מאשר.
- (41) **A** לפני; the suff. in **S** is 3 plur. fem., in **Θ** 3 plur. masc.; **A** עלי, **S** 3 plur. fem. suff. The sense of **A** is good.
- (42) **A** שְׁלֵי; **Θ** ἀρμονίας. Read שְׁרִים, cf. 26, 13. — For **A** ואל GRÄTZ suggests וף. **A** + מוכבאים; omit as doublet or corrupt repetition of following כובאים (**Θ**); **Θ** has ἡκουτας, and **S** adducebantur et veniebant. The connection favors **A** סיבאים. 40
CORN. makes a text widely different from that of **A** **Θ**.
A ויריהן and ראשהן, with fem. suffixes referring to the two women; write suff. הם since it is obviously the men that are adorned.
- (43) **A** + היא; ויאמר לבלה נאפום עת (עַתָּה Q^oרֵד) יונה (יונו Q^oרֵד) תונתיה; היא + **A** 45 probably a gloss, and in any case an interruption of the description, and untranslatable. It is a comment on the conduct of the women, but the original text is irrecoverable. **Θ** καὶ εἶπα, Οὐκ ἐν τούτοις μοιχεύουσι; καὶ ἔφαθ' ὁ πόρνος; καὶ αὐτὴ ἐξεπόρνευσεν. The readings of the Hexapla give little help; see F. H. D.'s notes. Cf. also CORN.'s emendation and note.
- (44) **A** אליה; read אליהן, from the connection. 50
A ויבוא, point as plur., with **Θ** | probably); cf. following באו. The expression 'אל' is omitted by CORNILL.
A אשת הוקה; **Θ** τοῦ ποιήσα ἀνούταν. Read לעשות זמה. [For זמה cf. on Jud. 20, 6.]

- is possible, but so general an expression is here not unnatural. It is better to point שפטים as elsewhere in the Book.
- (12) אֱלֹהִים; read עַל אֱלֹהִים.
 אֱלֹהִים; read רַבִּים, as in v. 5; [contrast above, p. 76, l. 48].
- (13) אֱלֹהִים; Ew. וְתָרָא. — For 13ª CORN. proposes וַיְבֹאוּ אֵלֶיהָ וַיִּטְמְאוּהָ. The first pers. 5 is appropriate here, JHVH speaking as an observer. אֱלֹהִים follows אֱלֹהִים.
- (14) אֱלֹהִים; read אֲנָשִׁים מְחֻקִּים. — K^chñb; read Q^crê כְּשָׂדִים.
- (15) אֱלֹהִים; point חֲגֹנְרִי, from the connection, and with the Versions.
 For the various Greek renderings of אֱלֹהִים טְבוּלִים, and origin of the corrupt reading of אֱלֹהִים παραβαπτά, see HOLMES-PARSONS. 10
- (16) K^chñb תַּעֲנֵב, Q^crê תַּעֲנֵבָה; see Ew. 191^c, OLSH. 228^b, GES.-KAUTZSCH²⁶ § 48, d, KÖNIG, 1,645.
- (17) אֱלֹהִים; GEIGER (*Urschrift*, 398), not so well, דָּרִים.
 אֱלֹהִים; read וְתִשְׂבַּע, after a suggestion of CORNILL's; *was sated* fits the connection much better than *was defiled*; cf. 16,28,29. 15
 אֱלֹהִים is regarded by GRÄTZ as dittography.
- (18) אֱלֹהִים; omitted by CORNILL (against אֱלֹהִים) as carelessly written, as containing a doublet, and as interrupting the sense. It may be equally well understood as fulness of expression.
- (19) In vv. 19.20 אֱלֹהִים has the verbs 2 sing. fem. On תַּעֲנֵבָה (v. 20) see note on v. 16. 20
- (20) אֱלֹהִים; GRÄTZ וְזָמַת as = *memb. vir.*, with אֱלֹהִים αἰδοῖα, but this seems to be the sense of בָּשָׂר.
- (21) אֱלֹהִים; read לְמַעַן, with אֱלֹהִים, and לְמַעַן, after אֱלֹהִים, v. 3. HITZ., SM.
 אֱלֹהִים; read בְּעִשְׂוֹת מִצְרַיִם, taking דָּר as a softened expression for 'בת', and מִצְרַיִם as agent, and so this last term is taken 25 by REUSS, DAV., SIEGFR.; but in v. 3 'מ' is name of place. Point בְּעִשְׂוֹת, as in v. 3. Cf. GEIGER, *Urschr.* 397. GRÄTZ בְּעִשְׂוֹשׁ.
- (22) אֱלֹהִים, אֱלֹהִים.
- (23) GRÄTZ deletes וְכֹל, comparing v. 15; it may be sufficient to cancel the ו. 30
 אֱלֹהִים; read רַבִּים; see above, p. 76, l. 43. WINCKLER (*AT Untersuch.* 178) omits כֹּל בְּנֵי אַשּׁוּר on the ground that *Pegôd*, *Sô'a* and *Qô'a* did not belong to Assyria. To avoid this difficulty insert ו before כֹּל. [In his *Altorient. Forsch.*, second series, 2,254 (1899) WINCKLER proposes to read שֹׁת (=Assyr. *Sutû*) instead of שׁוֹע, and קִיר instead of קוֹע (*the Babylonians, all the Chaldeans, Pekod, the Suteans and Kir*, with the gloss *all Assyrians*; cf. 35 Arrian iii, 8,5 and Crit. Notes on Isaiah, p. 197, l. 37. — P. H.]
- (24) הַצֵּן, a ἄπ. λεγ., not understood by the Versions. אֱלֹהִים ἀπὸ βοῶν = מִצֵּן, as in 26,7, adopted by CORN., GRÄTZ; but the geographical notice, appropriate in the historical statement of c. 26 (whence it was perhaps inserted by a Greek scribe), is not so natural here. אֱלֹהִים מִצֵּן and אֱלֹהִים בְּמַנְיָא *with arms*, followed by 40 RV, but the weapons are mentioned farther on in the verse. For later Jewish renderings, see Rashi, ed. BREITHAUPT. The connection favors the sense *multitude*, and it is better either so to understand הַצֵּן, or, with BÖTTCHER, SMEND (who refer to 26,10), to read הַמֶּן (cf. HITZ.). FRIEDR. DELITZSCH (in BÄR) finds the stem in Assyr. *eçinsî* (Flood-tablet 1,43), which he takes as = 45 *heap together, collect*. [The stem of *eçinsî*, however, is צֵאן = ظعن, Aram. טָעַן (see Gen. 45,17, E) *lade*; cf. ZIMMERN, *Busspsalmen* 98,2; FRIEDR. DELITZSCH, *Prolegomena* 176; JENSEN, *Kosmol.* 413,77; and especially BELSER in *Beitr. zur Assyr.* 2,142. In his HWB 556^a DELITZSCH takes the stem צֵאן *to lade* to be identical with צֵאן *to fill*; cf. MEISSNER, *Supplement*, p. 80^a. — P. H.] In the 50 uncertainty as to the meaning and existence of הַצֵּן it may be allowed to remain in the text (taken as = *multitude*), and the preposition ב should be inserted before it. It is omitted by REUSS and SIEGFRIED.

- 22 retains **א**, only omitting כך; but the nation is never the object of חלל elsewhere in Ezekiel. Σ, καταρπύσω σε; **ΑΘ** (in St. Jerome) *contaminabo te*. EW., GRÄTZ ונתחמתי.
- (18) K^ethib; סוג Q^erê. -- BÄR סנים; GINSBURG סינים. **א** בתוך פור סנים כספ. **א** ביהו **א** εν μέσῳ ἀρχαίου ἀναμειγμένους ἐστί, after which CORN. omits בור, which, 5 however, is supported by v. 20. He also omits סנים. **א** היו **א**; GRÄTZ הם.
- (19) **א** ארני.
- (20) Before קבצת the particle כ is required by following בן. **א** וכנסתי אתכם 10 **א** συνῆλθω, = בנסתי, which CORN. adopts, and, with **א**, omits אתכם 10 at the beginning of v. 21. **א** is simpler, **א** more vivid.
- (24) **א** קטרה; **א** βρεχόμενη; read Pual perf. of מטר, מטרה (HITZ., CORN.), or better, with SMEND, ORELLI, part. מטרה. The following נשמה may be pointed, against Masorah, as Pual perf.
- (25) **א** קשר נביאה; read אשר נשיאה, with **א** ἡς οἱ ἀφηροῦμενοι, as the connection re- 15 quires.
- (26) Omit article in **א** הטמא.
- (27) **א** לאבד נפשות **א**, **א** **א**, omitted by CORN., hardly a gloss. CORN. transposes v. 28. 29, on the ground that the *people* (v. 29) should be contrasted with the *princes* (27), and that the *man* of v. 30 stands naturally in connection with the *prophets* 20 (28). The order of **א**, however, *princes, prophets, people*, is also a natural one.
- (28) **א** ארני **א**.
- (29) **א** עשקו (second occurrence); read עשו, after **א** αὐτὸ ἀναστρεφόμενοι μετὰ κρίματος. The combination of עשק with בלא משפט is inapposite.
- 25
- 23 (2) **א** יהיו is placed by **א** after נשים; but this is hardly ground for changing the order of **א**.
- (3) **א** + וני, **א** **א**, scribal insertion which breaks the connection. **א** רני, **א** **א**, omitted by CORN.; cf. GEIGER, *Urschrift*, 397. The omission of **א** may be free translation, while the insertion of רני in **א** is not easily accounted 30 for. We should rather expect its omission as *vox inhonesta*.
- (4) **א** + אהליבה וירושלם, evidently an explanatory gloss, though found in all the Versions (so HAUPT).
- (5) **א** אל for על; see preceding clause. **א** קרובים, an ancient miswriting (found in all the Versions), not appropriate for 35 the Assyrians. EW. *warlike*, from Aram. קרב *war*, but this is highly improbable for Ezekiel, even if there were such an adj.; SMEND *warriors*; HITZ. *red* (= قلب *to turn red*, used of ripening dates!) explained by following *clothed in purple*; CORN. קרואים, as in v. 23, in sense of *famous* (cf. Num. 1, 16; 26, 9), but this sense is not proved; REUSS, SIEGFR., STADE regard the word as probably 40 unrecognizable corruption. Read רבים (Jer. 39, 13), which suits the connection, is an Assyrian title, and is graphically not hard. The ק, having got into v. 5 (perhaps from preceding ר) would be repeated in vv. 12. 23.
- [In Jer. 21, 4 SH has מַגְלָל for **א** המלהמה (את כלי); *qarābu, naqrabu, qitrubu* 'battle, war' are also found in Assyrian, but the common Assyrian word for 45 *warrior* is *qurādu*, which is also used as an epithet (*qurādu Bel*, &c.); cf. SCHRADER, KAT² 516 below. קרובים (also קרואים, v. 23) may be a corruption of קרודים = ASSYR. *qurāde* 'warriors' or 'the warlike' (DELITZSCH, *Handwörterbuch*, p. 596^b). ASSYR. has no article; therefore קרודים, not הקרודים; *qurāde* may have been looked upon as a part of the proper name. — P. H.] 50
- (8) **א** רני **א**; see v. 3.
- (10) **א** ופשוטים עשו בה **א**, omitted by CORN. as marring the parallelism, and on account of the divergencies of the Versions; he holds it to be a gloss after 16, 41. This

- 21 The second הוֹכֵרֶכֶם יען (found in \mathfrak{G}) is omitted by CORN. as tame, scribal repetition; it is better taken as rhetorical repetition.
- \mathfrak{M} בַּפָּה; \mathfrak{G} ἐν τοῦτοισ; HITZ., CORN., SIEGFR. בַּהֶם (that is, *on account of your sins*). For \mathfrak{M} , cf. 29,7.
- (30) \mathfrak{M} חָלַל רָשָׁע; HITZ., SIEGFR. (in SIEGFR.-STADE) חָרַשׁ ה' *overmastered* (degraded) 5
by wickedness; SIEGFR. (in KAUTZSCH) omits ח'. Better *profaned, wicked* (cf.
v. 34, and ψ 75,5).
- (31) \mathfrak{M} אֲרֵנִי \mathfrak{G} .
 \mathfrak{M} וְאֵת לֹא וְאֵת; \mathfrak{G} οὐ τοιαύτη ἔσται. Write וְאֵת לֹא וְאֵת, *these are no more*, after
reading in next verse. The same expression in the next verse CORN. emends to 10
וְאֵת לֹא וְאֵת כִּוָּתָהּ הַהִיא, after \mathfrak{G} οὐαὶ αὐτῇ τοιαύτη ἔσται. The meaning of the passage
seems to be, however, that the crown shall vanish till the future king comes.
- (33) \mathfrak{M} אֲרֵנִי \mathfrak{G} . — \mathfrak{M} אֵל (twice); write עַל.
 \mathfrak{M} לְהַכִּיל, which affords no sense, must be changed to הַהֵל, and transposed so as
to stand before פָּרַק, as in v. 15. 15
- (34) \mathfrak{M} אוֹתָךְ; read, with HITZ., CORN., אוֹתָהּ, the reference being to the sword.
For following אֵל read עַל.
 \mathfrak{M} חֲלֵלִי; read חֲלֵלִים (see v. 30).
- (36) \mathfrak{M} בָּאֵשׁ; GRÄTZ וּבָאֵשׁ.
- (37) \mathfrak{M} תְּהִיָּה; read תְּהִי, the predicates elsewhere in the paragraph being feminine. 20
- 22 (2) \mathfrak{M} הִתְשַׁפֵּט (second occurrence), \mathfrak{G} , probably repetition for emphasis.
- (3) Before עֵר \mathfrak{G} inserts ω , as in 24,6.
 \mathfrak{M} עֲלֶיהָ; $\mathfrak{S}\mathfrak{C}$ בְּתוֹכָהּ, after preceding clause.
At end of v. 3 CORN. inserts לְקֵרֵב יָמָה *that her day may draw near*, to bring out 25
the parallelism with the next verse. GRÄTZ transposes לְבֹא עִתָּהּ to end of verse.
 \mathfrak{M} yields a good sense.
- (4) \mathfrak{M} וְתִקְרִיבֵי יָמֶיךָ וְתִבֹּא עַד שְׁנוֹתֶיךָ; \mathfrak{G} καὶ ἤγγισας τὰς ἡμέρας σου καὶ ἤγγισας καιρὸν
ἐτῶν σου; I agree with \mathfrak{G} ; \mathfrak{S} *thy days are near, and the time of thy years is at*
hand; \mathfrak{C} *the day of thy destruction is near, and the time of thy disgrace is at* 30
hand. The Oriental Jews also read עַתָּה instead of עַד (and so 2 MSS of DE ROSSI).
The verbs should be either both Qal or both Hif.; the latter form is favor-
ed by v. 3 and the whole connection: Jerusalem has so acted as to bring
out its punishment. In the first clause we must read sing. *day* (it is the day of
judgment that is meant, cf. v. 3) and in the second clause we then expect *time*. 35
 \mathfrak{M} שְׁנוֹתֶיךָ must be omitted (with CORN.) as gloss, and עַתָּה written as parallel to
יָוֶמְךָ. GRÄTZ inserts קִין after עַד. \mathfrak{M} yields no sense. By error of eye GINSBURG,
instead of וּבִגְלוּלֶיךָ, has עַד שְׁנוֹתֶיךָ, which stands immediately beneath on the
page [evidently misunderstanding of a correction in final revise. — P. H.].
- (5) \mathfrak{M} הַשֵּׁם; GRÄTZ הַשֵּׁם.
- (7) \mathfrak{M} עָשׂוּ בְעֶשֶׂךָ; cf. \mathfrak{M} and \mathfrak{G} in vv. 12,29; 18,18. 40
- (8) This verse (found in $\mathfrak{G}\mathfrak{S}\mathfrak{C}$) is omitted by CORN. as the insertion of a ritualistic
editor; but Ezekiel in this section freely mingles ritual and moral offenses. \mathfrak{G}
has the verbs in 3 plur., and this is perhaps the true reading; the direct address
to the city is found also in \mathfrak{M} v. 12, where \mathfrak{G} again has 3 pers. 45
- (9,12) \mathfrak{M} אֵל הַקְּרִיָּה; write עַל הַקְּרִיָּה, as in 18,6. — \mathfrak{M} אֲרֵנִי \mathfrak{G} .
- (13) \mathfrak{M} אֵל, for עַל. — \mathfrak{M} דְּמִיךָ; write דְּמִיךָ, the following verb הִיוּ calling for the plural.
- (14) \mathfrak{M} לִימִים; read בִּימִים, with \mathfrak{G} $\acute{\epsilon}\nu$.
- (16) \mathfrak{M} וְנִחְלָתִי; point as 1 p. (so \mathfrak{G}): וְנִחְלָתִי *and I will be profaned* (SMEND, DAVIDSON);
for the idea, cf. 13,19; 20,9; 36,20, and v. 26 below. The form in \mathfrak{M} is perhaps 50
meant to get rid of the mention of the profanation of JHVH; \mathfrak{C} אֵתְּקַדֵּשׁ. Instead
of ν CORN. writes אֲשֶׁר, and changes following בְּךָ to בָּהּ, with the sense *whereby*
I have been profaned, which does not agree with the time of v. 15. SIEGFR.

- 21 (17) אַל for על.
- (18) אַל ומה אם גם שבת מאַסַּת לא יהיה אַל, connected with the omitted clause of v. 15, and equally unintelligible. Cf. the שבת מושל of 19, 14.
- (19) אַל ותכּפּל הָרֵב שְׁלִישֵׁתָהּ אַל. The text is meaningless, but stands in all the Versions. A natural emendation would be: וואמרָה הָרֵב נְבָשִׁים, but it is graphically not easy. 5
CORN., והשׁבּל הרב שלישים, simple and ingenious, but not natural; שלישים means not *heroes* but *officers* (here not appropriate), and the sword in the text is described by its relation to the slain, not to the slayers. HITZ., ותכּף להרב שלישה, *curve* (the hand) *for a third sword*. PETERS, ותכּף להרב (omitting שלישה as gloss), taking the verb in the sense (not elsewhere found) 10
to seize with the hand. These are both graphically attractive; but, according to the context, the sword cannot be in the Prophet's hand.
אַל; ההדרת אַל; Ἐκστήσεις (so ISÖ); GRÄTZ המחררת.
אַל; הָרֵב הָלָל הַגְּדוּלָה; read הָרֵב הָלָל הַגְּדוּלָה, in accordance with preceding clause.
- (20) אַל והמְבַשְׁלִים אַל; ὁ ἄσθενούντες; read והמְבַשְׁלִים, parallel to הללים. 15
אַל; נתתי אַבְחָה; read, with אַל, לטְבַחָהּ, נתנו לטְבַחָהּ. On an Assyrian אבּחּ = synonym of טבּחּ see FRIED. DELITZSCH in *Zeitschrift für Keilschriftforschung*, 2, 395; [cf. *Heb. Langu.* 29; *Prol.* 75; AW 27. The Assyrian stem אבּחּ = טבּחּ, however, does not exist. DELITZSCH does not give it in his HWB, p. 5^b, and *ibid.* p. 299^a he admits that the synonym of *maqācu* 'rack' II R 23,9 a.b is *naḫbaxu*, not *nabbaxu* = 20
na'bxu, (see *Beitr. z. Assyr.* 1, 176 s. v. *naḫbaxu*, and cf. ZDMG 40, 729 below). Instead of *abūxu* 'torture' *Prol.* 75, 3; AW 27 [cf. ZIMMERN, *Busspsalmen*, 93] DELITZSCH reads now *apuxu* (see HWB, 112). — P. H.]
אַל; אַך; read אַך. אַל. Ἐ εὐ. CORN., הָרֵה *sharp*, with אַ *acuti*.
The doubtful ἀπαξ λεγ. מעטה is better written מרטה, as in vv. 14, 15, with Ew., 25
SMEND, CORN., GRÄTZ.
- (21) אַל gives four terms, of which two are *right* and *left*, for the directions of the sword. It seems better, with BÖTTCHER, to get the other two directions by changing אַל התאהרי והתאהרי אַל, and הקרימי והשימי. CORN. retains התאהרי, deriv-
ing it from הדר (Ἐ δῆνυ), and, with אַל, omits השימי as miswriting of השמילי 30
which the scribe forgot to cancel. אַל gives only the two directions *right* and *left*.
אַל; פניך; S I pers. suff.; GRÄTZ, פיפיותך.
- (22) After אַל הַמְתִּי CORN. inserts בּם, to complete the expression.
For אַל אַל write על, as in vv. 17, 19.
- (24) אַל אהר; write fem. אהת. 35
אַל + אַר after ויך, אַל, scribal repetition of following אַל ברא (SMEND).
בראש after עיר, אַל Ἐπ' ἀρχῆς; write אַל ראש.
After following אַל אַל insert אַל, to make the phrase complete, *at the head of the road to each city* (cf. SMEND).
- (25) אַל וירושלם בתוכה אַל; καὶ ἐπὶ Ἱερουσαλῆμ ἐν μέσῳ αὐτῆς; write וירושלם בתוכה. 40
- 26) אַל אַל; write על (so אַל).
- (27) אַל + אַל, here out of place, copyist's repetition of same phrase in this verse below. [For אַל, see above, p. 47, l. 46.] CORNILL, אַל, *to appoint captains*.
אַל בצה, *in crushing* (crushing), here inappropriate; אַל ἐν βῶ. Write אַל בצה
(HOUBIGANT cited by ROSENMÜLLER), a noun which may probably be assumed 45
from the verb יצרה *shout*, Is. 42, 13 (though this verb is apparently not in אַל
and Zeph. I, 14, אַל ἀλαλαξάντες (SMEND). CORN. holding this noun to be doubtful,
writes אַל רנה. [Cf. *Assyr. qāru* 'shout,' af. *šučruxu* 'to shout.')
- (28) אַל + אַל, unnecessary alongside of אַל בעניהם.
אַל + אַל שבעות להם, unintelligible gloss (perhaps on אַל אַל. אַל. Ew., they 50
think they have weeks upon weeks שבעות).
אַל; אַר; אַל.
- (29) אַל; אַל; אַל; הוכרם; point as Hif il הוכרם (twice). אַל הוכרם is scribal, incorrect form.

- 20 copyist's repetition of the following וְבָרוּתִי (LAG., *Prov.*, v; GGN 1882, pp. 168 ff. = *Mitth.* 1,91). CORN. במוסר. On HITZ.'s emendation בְּרִית מְסַרֵּת *pan of purifying* see KLOST. (in STRACK-ZÖCKLER), KITTEL (in KAUTZSCH), BUDDÉ (in HAUPT), on 2 Sam. 13,9. To the reading במספר CORN. objects that מ' means not *tale, count* (*Zählung*) but only *number* (*Zahl*), and that a synonym of שָׁבַט is here demanded. But in 1 Chr. 9,28 we have *they brought them in by tale* (בַּמִּ), and both שָׁבַט and בְּרוּתִי (v. 38) refer to a process of numbering.
- (38) אֱלֹהִים; ὁδοί, = כִּי, not preferable to אֱלֹהִים. — יבואו אֱלֹהִים; read plur. יבואו.
- (39) אֱלֹהִים; ἔξαρτε, = אברו, or correction to avoid the apparent command to practice idolatry. HITZ., after ὅ, בערו; CORN. העבירו *put your idols away* (*pass your idols through the fire*), SIEGFR. *burn your idols*; but הַע' does not mean *burn*, and to *pass idols through fire* (*i. e.* offer them up) would be an unexampled procedure (according to CORN. it is suggested by vv. 26.31). אֱלֹהִים is favored by the antithesis וְאַחַר = *but afterwards, not and then*.
- אֱלֹהִים; ἄμ αἰνῶν ὑμῶν εἰσακούετε, so as to agree with preceding clause; HITZ., CORN., אֱלֹהִים אֲשֶׁר. אֱלֹהִים ironically bids them serve idols now, declaring that hereafter they shall serve JHVH alone; ὅ seriously commands the destruction of idols. The harder reading seems preferable. As to the possibility (denied by HITZ.) of participle instead of imperf. in future negative conditional clause, cf. EW. § 335^b; GES-KAUTZSCH²⁶, § 159, v.
- (40) אֱלֹהִים + בארץ, ὅ; omit, with CORN., as apparently dittography out of ארצה, and here dragging and superfluous. GRÄTZ omits the ב of בכל.
- (43) אֱלֹהִים; אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם and כל אֱלֹהִים, scribal plus or minus.
- (44) אֱלֹהִים; ὅ ἔπαυε τὸ ἄνομα μου μὴ βεβηλωθῆ, the last word being insertion after vv. 9.14.22. — אֱלֹהִים, בית ישראל and ארני, ὅ.
- 21 (1) ὅ (followed by ΣΞ, ARV) improperly includes אֱלֹהִים 21,1-5 in c. 20.
- (2) אֱלֹהִים אל (twice); write על.
- אֱלֹהִים; write ננכה, or בננב. ὅ writes Θαίμαν, Δαγῶν, Ναγεβ for אֱלֹהִים נגב, תימנה, דָּרוֹם, נְגִבָה.
- (7) Before אֱלֹהִים בֵּן אֲדָם ὅ inserts הַנְּבִיאַת. — אֱלֹהִים; write על (twice).
- אֱלֹהִים; τὰ ἄγρια αὐτῶν; write מַקְרִשֵׁה; for the plural, cf. 7,24.
- (8.9) אֱלֹהִים; אלך and אל; write עליך and על.
- (9) אֱלֹהִים; write צפונה; ὅ ἕως βορρᾶ.
- (12) אֱלֹהִים; write על.
- (14) אֱלֹהִים (BÄR and GINSBURG) ארני, with edd. Brix., Ven. 1518, 1521, Complut., *al.*; see DE ROSSI. The reading יהוה seems preferable because Ezekiel nowhere else has א alone in his own utterances; see 18,25.29; 33,17.20, and cf. CORNILL *Proleg.*, p. 173.
- (15) אֱלֹהִים; הָיָה לָהּ; read, with CORN., הָהָלָה. SMEND, SIEGFR., GRÄTZ, הִיָּת (ὅ ἔπαυε γένη), which is graphically simpler, but does not so well suit in the (apparently) identical expression in v. 33. Ἰ ut *splendeat*, Σ ἰ-ב-פ. are free renderings of אֱלֹהִים; ὅ gives a loose paraphrase.
- אֱלֹהִים + עץ. For these words, which are unintelligible, no satisfactory emendation has been proposed, and they are better omitted. There is possibly an allusion to 19,10-14; cf. note on v. 18 below. See SMEND, CORN., DAVIDSON, SIEGFR., GRÄTZ, BERTHOLET. [*Cf.* FRIEDRICH DELITZSCH in *Zeitschrift für Keilschriftforschung*, vol. 2, p. 390; ZA 1,51, *Prol.* 135,1; WB 333; HWB 47^b; C. LEVIAS, *A Grammar of the Aramaic Idiom contained in the Babylonian Talmud*, Cincinnati, 1896, § 185 = *Hebraica* 13,78. — P. H.]
- (16) אֱלֹהִים; GRÄTZ, 1 pers. sing. — אֱלֹהִים; לְמַרְטָה; write לְטוֹבָה, from the parallelism (הוֹרֵג). The error was probably caused by the preceding מַרְטָה. CORN. omits it and the two preceding words.
- אֱלֹהִים + תָּרַב, a gloss which interrupts the connection.

- 19 (11) Instead of מְטוֹת and שְׁבִטֵי of אֱל write sing., with $\text{\textcircled{C}}$, and as in v. 14; and make the predicates sing. here and in v. 12, and, in accordance with these changes, omit plur. ending in מְשָׁלִים. [The plural forms, מְטוֹת and שְׁבִטֵי, however, may again be *amplificative*; see above, p. 70, l. 50. — P. H.].
For אֱל עֲבוֹתִים *thick branches* (so CORNILL) read עֲבוֹת *clouds*. 5
- (14) אֱל ותצא אש ממטה בריקה פריה אכלה. The connection of v. 14 with preceding context is not clear: the vine is cast down, the branch is burned (v. 12), the vine is transplanted (v. 13); whence, then, the fire of v. 14? If the verse be retained as a concluding resumptive statement, then, since the purpose seems to be to say that the destruction of the nation comes from the royal house, and since the 10
'בר' מִמֶּנּוּ is inapposite, it is better to omit פריה, with $\text{\textcircled{C}}$, take 'בר' as object of אכלה, and (with CORN.) insert article before מטה.
Instead of למשול write מִשָּׁל as in emended text of v. 11.
- 20 (1) אֱל ישראל; $\text{\textcircled{C}}$ οἴκου Ἰσραηλ, and so CORN.; see note on 14,3. 15
- (3) אֱל אלהם; write אליהם. — אֱל ארני, $\text{\textcircled{C}}$ (twice).
- (5) אֱל ארני, $\text{\textcircled{C}}$. — אֱל ישראל; $\text{\textcircled{C}}$ τὸν οἶκον Ἰσραηλ.
אֱל ואשא ידי להם and the following ואשא ידי לָרַע בֵּית יַעֲקֹב are regarded by CORN. as glosses; HITZ. thinks the second an insertion that interrupts the connection. They are found in $\text{\textcircled{C}}$ (the first, however, as אורע ἐγώπισθη), and may be only 20
redundancies of style.
- (6) אֱל נתתי תור; $\text{\textcircled{C}}$ τὸ τοῖμαστα; $\text{\textcircled{S}}$ יהבתי; $\text{\textcircled{I}}$ provideram; write נתתי, as in v. 15. תור is used only of *reconnoitering* or *spying out* (Deut. 1,33).
Before וְנָת insert ארץ, with $\text{\textcircled{C}}$.
- (7) אֱל אלהם; write אליהם. 25
- (9) אֱל ואעש; CORN. (after $\text{\textcircled{S}}$) not so well: ואחוס. The general term עשה is here needed. — אֱל התל; point as infinitive.
- (10) אֱל להוציאם מארץ מצרים, $\text{\textcircled{C}}$, from similarity to preceding מצרים. CORN. retains the former, and omits the latter as marring the parallelism and here inappropriate. It is a redundancy which appears to belong to the style of the 30
chapter.
- (13) אֱל אותם; GINSBURG אתם.
- (14) אֱל ואעשה; CORN. ואחוסה, as in v. 9. — אֱל התל; point as infinitive, as in v. 9.
- (15) After נתתי the sense requires the insertion of להם, as in $\text{\textcircled{C}}$.
Before וְנָת insert ארץ, with $\text{\textcircled{C}}$; cf. v. 6. 35
- (21) Before התנים $\text{\textcircled{C}}$ inserts καὶ = גם. — אֱל אותם; GINSBURG אותם.
- (22) אֱל והשבת את ידי, $\text{\textcircled{C}}$, perhaps scribal insertion.
אֱל ואעש; CORN. ואחוס, as in v. 9. — Point התל.
- (26) אֱל למען אשר ידעו אשר אני יהוה, $\text{\textcircled{C}}$, omission or insertion of scribes.
- (27) אֱל ארני, $\text{\textcircled{C}}$. — אֱל עוד זאת; $\text{\textcircled{C}}$, not so well, ἕως τούτου = עוד זאת. 40
- (28) אֱל ויהיגו שם בעם קרבנם, $\text{\textcircled{C}}$, scribal plus or minus. — אֱל עבות; GINSB. עבת.
- (29) V. 29 of אֱל, ואמר אלהם מה הקמה אשר אתם הקמים שם ויקרא שמה בקמה עד היום הזה, is an ancient insertion, also found in $\text{\textcircled{C}}$, an etymological gloss, improbable for Ezekiel, who nowhere else gives an etymology; cf. FIELD's note; LAG., *Mitth.* 1,213.
- (30) אֱל ארני, $\text{\textcircled{C}}$. 45
The interrog. ה before בָּרַךְ is omitted by CORN. (against $\text{\textcircled{C}}$) as inappropriate and probably repetition of preceding ה. The interrogative form is, however, natural and vigorous.
- (31) אֱל ובראשית; $\text{\textcircled{C}}$ καὶ ἐν ταῖς ἀρχαῖς, = ובִּרְאשִׁית, which CORN. adopts, but the parallelism (בהעביר) favors אֱל. 50
אֱל לכל; read בכל, with $\text{\textcircled{C}}$. — After עד היום insert היה, with $\text{\textcircled{C}}$. — אֱל ארני, $\text{\textcircled{C}}$.
- (33,36) אֱל ארני in both verses, $\text{\textcircled{C}}$.
- (37) אֱל במקפת הברית; $\text{\textcircled{C}}$ ἐν ἀρτομῶ. Read במקפָר, with EW., SMEND. The הברית is

- 19 mars the elegiac rhythm, but gives an unsatisfactory thought, and does not accord with v. 10. *How was thy mother a lioness!* is impossible both in Hebrew and in English or German; I *quare mater tua leona inter leones cubavit* is out of the question. Read הָקִיָּה (cf. Cant. 2,9), which gives an opening like that of v. 10, and prefix ל to לָבִיא . This change (the verse-division being made at אָרִיּוֹת) restores the rhythm not unsatisfactorily; but rhythm and sense are improved by transposing רַבְּעָה after כַּפְּרִים (so CORN.). BUDDE (ZAT 2, 1 ff.) inserts a second ר' in this place. G follows H , only giving ἐγερθήθη for רַבְּעָה .
- (4) H וַיִּשְׁמְעוּ ; read, with HITZ. וַיִּשְׁמְעוּ raised a cry. The following עָלִיו must then be changed to עָלִי . 10
- (5) H וַיִּתְּלָה ; G ἀπαῖστα ἄπ' αὐτῆς ; CORN. נוֹאֵלָה acted unwisely. H is unsatisfactory, whether we render *waited* or *delayed*, but nothing better presents itself. Possibly we should read נָחַלָה , Nif. of חָלָה sick (cf. 34,4; Is. 17,11), or נִהְלָא he was removed (cf. Mic. 4,7), or נִרְחָה he was carried off. 15
- H אָחַר ; read אָחַר , with G .
- (7) H $\text{וַיִּרְעֵ אֶלְמֹנֹתָיו}$ is unintelligible. G $\text{καὶ ἐνέμετο (= ירע) τῷ θρόνῳ αὐτοῦ}$ (מעיו)? S *he walked in his might*, free rendering after G . T *he destroyed his castles* (or, palaces). I *didicit viduas facere*. EW. $\text{וַיִּרְעֵ אֶרְמִנֹּתֵיהֶם}$ to which HITZ.'s objection that רַעַע may be used of breaking vessels but not palaces (for which נָתַן is the word) seems to hold. HITZ.'s own emendation $\text{וַיַּעַר אֶל קְעֻנֹּתָיו}$ he carried off his 20 prey to his lair is somewhat remote, and so that of CORN., who changes HITZ.'s verb to וַיִּרְבֵּעַ , he lay down in his lair, referring to $\text{פֶּשַׁע 104,22; 139,3}$. MARTI (cited by SIEGFR.) reads וַיִּרְבֵּעַ and he multiplied his widows (suggested also by DAVIDSON), but the connection favors a reference to some physical destruction. GRÄTZ וַעֲרִים (Is. 13,22, אֶרְמִנֹּת or אֶלְמֹנֹת and $\text{וַיִּרְעֵ אֶלְמֹנֹתָיו}$ lies to רַעַע as 25 to רַעַע above. It is perhaps impossible to restore the text with certainty. The connection seems to require for אֶלְמֹנֹת some parallel to $\text{עֲרִיָּה$, and for the verb a sense akin to *destroy*, a parallel to הַחְרִיב ; I suggest $\text{וַיִּרְעֵ לְמַעַנֹּתֵיהֶם}$ and he ravaged their dwellings (cf. Jer. 31,28 where this verb occurs as synonym of various expressions of destruction). 30
- H $\text{וַיַּעַר אֶלְמֹנֹתָיו}$ may appropriately be said of a lion, and CORN.'s emendation $\text{וַיַּעַר אֶלְמֹנֹתָיו}$ seems unnecessary.
- (8) For H וַיִּתְּנוּ , which has no object expressed, CORN. writes וַיִּתְּנוּ beset, after S כָּנַס , I *convenerunt*. As in the parallel and equivalent expression in v. 4, וַיִּשְׁמְעוּ עָלִיו , the appropriate object of the verb (קול, cf. Neh. 12,42 with Josh. 6,10) is omitted, so here קול is omitted; render *and the nations cried out against him*; cf. DAVIDSON. The Versions support H , of which S עָלִיו give free renderings. GRÄTZ וַיַּחֲנוּ .
- (9) H $\text{וַיִּתְּנֵהוּ בַסּוּנָר}$ must be placed after בְּבָבֶל , and $\text{וַיִּבְאֵהוּ בַחַיִּים}$ after וַיִּבְאֵהוּ as in v. 4; he is led to Babylon, and there kept in a cage. The words $\text{וַיִּבְאֵהוּ בַמַּצְדוֹת}$ are clearly 40 a gloss (possibly after 17,20) on $\text{וַיִּתְּנֵהוּ בַסּוּנָר}$ (CORN.). G $\text{καὶ εἰσῆγαγεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν}$. [For H $\text{וַיִּתְּנֵהוּ בַסּוּנָר}$ write סִנָּר = Assyr. šigāru 'cage'; see *Hebraica* 1,226 (for Heb. $\text{ס} = \text{Assyr. } \text{š}$, see note on 16,4). In the passages quoted by LEVY, *Neuhebr. Wörterb.* s. v. סִנָּר we must read $\text{סִנָּר} = \text{ساجور collar of a dog}$ (contrast *Beitr. z. Assyr.* 1,372 below). The pronunciation סִנָּר instead of סִנָּר (cf. BROCKEL- 45 MANN s. v.) is, of course, derived from our passage. — For $\text{וַיִּבְאֵהוּ בַחַיִּים}$ see notes on the English Translation of *Ezekiel*, p. 132, l. 53. — P. II.]
- H וַיִּבְאֵהוּ ; read עָלִי . — The קִינָה -rhythm fails in g^b .
- (10) VV. 10-14 form a second קִינָה with not very well defined elegiac rhythm. H בְּרִמָּה ; read בְּרִמָּה , a word which is possibly contained in G $\text{ὡς ἄνθος ἐν βοῦν} = 50$ בְּרִמָּה . EDW. CALMET (cited, with disapproval, by HOUBIGANT) בְּרִמָּה ; EW. בְּרִמָּה ; CORN., SIEGFR. omit. Rashi, רִמִּין , *thou art like one whose mother was a vine*. Cf. BÖTTCH. in *Stud. u. Krit.*, 1850, pp. 604 ff.

- 18 in Dan. 1, 10), and the collocation חוב חבלתו is difficult. — HALÉVY, RÉJ, Vol. 24, p. 48, objects to the fem. form חבלה, and reads חבל השיב ישיב.
- (9) אמת; read אתם, with ט αυτά, as in v. 19. — ארני, א ט.
- (10) א + מאלה; read ויעשה אה מאהר, apparently corrupted doublet of the following clause; the unintelligible אה is probably repetition out of אהר (DAVIDSON). ט has for this and the following clause: καὶ ποιοῦντα ἁμαρτήματα ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῦ δικαίου οὐκ ἐπορεύθη, which gives a good sense, and is adopted by CORN. and SIEGFR., but seems rather to be a paraphrase of the text of א (SMEND) with the form of which it is not easily brought into relation. The omission of the last clause of v. 10 gives tolerable clearness to the text. This clause possibly arose from a miswriting of the words (as emended) in v. 11: עשהביאםעלהם, the אה having been afterwards added. The ποι. ἁμ. of ט may represent חטאת, and the rest may be a gloss after v. 14.
- (11) א + נם; read אם ט, בי אה, — אל הקרים; read על הדם, as in v. 6.
- (13) For BÄR's תועבות GINSBURG writes תעבות. 5
- (14) א + ורא; ט φοβηθη, CORN. וירא, SIEGFR. ורא; the latter reading accords best with the context; cf. GINSBURG's note. 15
BÄR קהן; GINSB. קהן.
- (15) א + הקרים; read הקם, as in v. 6.
- (16) BÄR ערם; GINSBURG ערום. 20
- (17) א + מעני; read עול, as in v. 8 and in ט.
- (18) א + אה, unintelligible gloss, or accidental insertion of a copyist.
- (20) K^ethib רשע; insert article with Q^erê.
- (21) K^ethib חטאתו; read Q^erê חטאתיו.
- (22) א + לו, א ט. 25
- (23) א + ארני, א ט. — מררכיו; read sing. with ט. — BÄR הלא; GINSB. הלווא.
- (24) א + וחי, א ט, insertion of Hebrew scribe, an interruption of the thought. K^ethib צדקתו; read Q^erê צדקתיו.
- (26) א + עליהם, א ט, which inserts עליו after following עשה; this reading is supported by v. 24, and is to be adopted. For עליהם GRÄTZ reads הוא. 30
- (28) א + ויראה, read ורא, as in v. 14; א ט, omitted by CORN. and SIEGFR. as scribal insertion from v. 14, appropriate there but not here. The contrast expressed in v. 14 is not found here, but the ascription of fear to the sinner is appropriate. The word may have dropped out of ט by scribal accident. 35
K^ethib וישב; Q^erê וישב; read ושב.
- (29) א + יתכן; read plur. יתכנו, to agree with the plur. subject. ט here has sing. subject and verb.
- (30) א + לכן, א ט, perhaps lost by *homoteleuton* with preceding יתכן. 35
א + ארני, א ט.
- (31) א + במ; read בי, with ט (HITZ.), as the connection requires; במ, moreover, is 40 not an allowable complement to פשע; for the construction SIEGFR. compares Jer. 33, 8.
- (32) א + ארני, א ט. 45
א + והשיבו והיו, א ט; a natural conclusion to the discourse, perhaps added by a scribe.
- 19 (1) א + אל, scribal error for על.
א + נשיא; read sing. נשיא, with ט, and to agree with the sing. pron. in next verse; so EW., HITZ., CORN., DAVIDSON, ORELLI. [The plural in such cases, however, may be *amplificative*; see note on 29, 3; cf. פש 24, 2; 42, 7; 105, 15; 137, 1, &c. 50 and Notes on Isaiah, p. 109, l. 9 — P. H.]
- (2) The rhythm of the verse is in disorder, and the word מה, found in all the Versions, offers serious difficulties. The translation *What was thy mother?*² not only

- difficulties. That it refers to the second eagle seems certain (so Rashi, HITZ., CORN.) from the interpretation (vv. 12-21) of the allegory: vv. 3-6 are explained in 12-14; 7 in 15; 8.9^a in 16; 10 in 18ff.; 9^b must be explained in 17, and we expect it to say that *he* (the eagle) *will not avail when it* (the vine) *is plucked up*. As the text stands, it naturally refers to the first eagle, but in any case 5 it is defective. Following v. 17 we may insert *יעשה* after *עם רב* and, in accordance with the context, write *בנתק* or *בנסע* (ἔκασπασα) for *למשאות*; this last is a corrupt form, for *משאת* (cf. OLS. § 199^e), or in some way affected by following *אוהה*. CORN. inserts *יבוא* after *ולא*, and for *ליום שאת למ'* writes *ליום שאת למ'*; but *ליום שאת למ'* is never used of plucking up a tree. HITZ. takes *למ'* as = *to elevate* (to prosperity), a 10 sense that does not agree with the *מש'*. GRÄTZ *למ'*. For prep. *ל* we must write *ב*, after the *במלחמה* of v. 17: *during the plucking up*. There still remains the difficulty that in part of this clause (*עם רב*) the figure of the allegory is abandoned, and these two words should perhaps be deleted.
- (10) *אל* *יבש* and *תיבש* at the end of the verse, *אל* CORNILL; the Versions here vary 15 without materially affecting *אל*.
- (14.16) *אל* *לעמרה*; GRÄTZ *לעברו*, after *ע*. — *אל*, *ארני*, *אל*.
- (17) *אל* *יעשה*; GRÄTZ *יושיע*.
אל *רבות*, *אל*; perhaps omission of Greek copyist by *homaoteleuton*.
- (19) *אל*, *ארני*, *אל*. 20
אל *הפיר*, apparently from *פיר*, though found elsewhere (ψψ 33, 10; 89, 34), is probably *scriptio plena* for *הפיר*, from *פר*.
- (20) *אל* 20^b, beginning with *והביאוהו* *אל*, *אל*, deleted by CORN. The statement that Zedekiah shall be taken to Babylon seems not out of place here, though it is not easy to account for its absence from *אל*; possibly the eye of the *אל* scribe 25 skipped from *בבלה* to *בכל*, and *והב'* was afterwards omitted as unintelligible. *אל* *מעלו*; GRÄTZ *במעלו*.
- (21) *אל* *מִבְּרָחוּ* (Q^ré *מברחיו*); read *מבתרו*, as in 23, 7. *ואת כל מ'* is lacking in *אל*, and is possibly gloss on following *אנפיו*; it is omitted by CORN.
- (22) *אל*, *ארני*, *אל*. 30
אל *הרמה ונתתי*, *אל*, *אל*, fits the parallelism, though it may be omitted without serious loss. The text of *אל* in this verse shows some confusion. The construction of *נתתי*, without expressed object (cf. following *שהלתי*), is to be noted. CORN. follows *אל*. GRÄTZ *ונטעתי*.
- (23) CORN.'s emendation *פארה* for *אל פרי* is attractive, as the cedar is not properly a 35 fruit-bearing tree; but the text here appears to follow that of v. 8, where the nouns are the same, and the verbs change places, and *פרי* may be used in the general sense of *product*; *אל καρπόν*. After *אל* *תחתיו* CORN. inserts *כל חיה*, as in 31, 6. GRÄTZ *כל ח' השרה*. 40
- 18 (2) At beginning of the verse *אל* inserts *בן אדם*, an expression easily inserted or omitted.
אל *על ארמת ישראל*; *אל* *ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραηλ*; cf. 12, 22 where in this expression, in a similar connection, *אל* agrees with *אל*.
- (3) *אל*, *ארני*, *אל*. — *אל*, *לכם*, *אל*. 45
אל *מושל*; *אל* *λεγομένη*; CORN. *מושל*.
- (6) *אל* *אל הקרים*; read *על הקים*, after 33, 25. Eating with the blood was a ceremonial crime, but not eating on the mountains; see W. ROBERTSON SMITH, *Religion of the Semites*², 343; cf. English Translation of *Leviticus*, p. 87, l. 10.
אל *גדה*, read *בגדתה* (Lev. 15, 20, CORNILL) or *טפאת הגדה* (Ezek. 22, 10, SMEND); 50 *אל* *ἄφ' ἑαυτῶν οὐσαν*.
- (7) *אל* *חוב*; read *שוב* (CORN.), which accords better with the construction in vv. 12. 16; *חוב*, moreover, is an Aramaic word, not found elsewhere in OT as noun (verb

- 16 expressed by \mathfrak{GAVS} , and might be omitted; but, as the temporal sense of כמעט is here not appropriate, we may read \mathfrak{Q} for \mathfrak{K} and \mathfrak{Z} for \mathfrak{S} , which brings out the contrast in the two clauses, as in חסוך הוה חוביך אילהין \mathfrak{C} . [An Assyrian word *qiffu* 'a little' does not exist. In the Charter of Nebuchadnezzar I, col. i, l. 19 we must read *saxvi*; see HILPRECHT's edition of the text, Leipzig, 1883, p. 2, n. 3 and DELITZSCH's HWB 493. *Saxvu* means perhaps *pit, well* (בור); cf. שיקה, שיקה, שיקה, *s* for *š* as in *xursāniš* &c. Cf. also *me šaxātu*, ASKT 114, 14 where *šaxātu* is perhaps plur. of שיקה. The \mathfrak{n} of the verbal stem שחת is secondary (against DELITZSCH, *ProL*. 119); cf. Syr. \mathfrak{L} \mathfrak{M} &c., Assy. *bāru* 'to catch,' originally in a pit (באר). — P. H.] 10
- (48.50) \mathfrak{M} ארני, \mathfrak{A} \mathfrak{S} . — \mathfrak{R} ראיתי; \mathfrak{I} *vidisti*. 15
- (51) $\mathfrak{K}^{\text{e}}\text{thib}$ אחותך ועשיתי; read אחותיך ($\mathfrak{Q}^{\text{e}}\text{rè}$) and עשית \mathfrak{M} . 15
- (52) \mathfrak{M} לאחותך; read plur. לאחותיך. 15
- \mathfrak{M} 52^b (beginning with \mathfrak{W} ונס את) omitted by CORN. as repetition of 52^a; it seems to be repetition by the Prophet for emphasis. 15
- (53) \mathfrak{M} ושובת \mathfrak{S} \mathfrak{A} \mathfrak{P} \mathfrak{S} \mathfrak{D} \mathfrak{P} \mathfrak{S} \mathfrak{R} \mathfrak{E} \mathfrak{S} \mathfrak{A} \mathfrak{W} ; read ושבתי \mathfrak{M} . 15
- (54) \mathfrak{M} \mathfrak{S} \mathfrak{V} \mathfrak{E} \mathfrak{N} \mathfrak{D} \mathfrak{W} \mathfrak{P} \mathfrak{A} \mathfrak{R} \mathfrak{O} \mathfrak{P} \mathfrak{P} \mathfrak{I} \mathfrak{S} \mathfrak{A} \mathfrak{I} \mathfrak{M} \mathfrak{E} , possibly from הכעס, more probably corruption of \mathfrak{P} \mathfrak{A} \mathfrak{R} \mathfrak{O} \mathfrak{P} \mathfrak{P} \mathfrak{E} \mathfrak{I} (\mathfrak{A} \mathfrak{S}). We might then read בנהמך (as GRÄTZ suggests), and this would suit the statement of v. 53, while \mathfrak{M} is supported by the general context (vv. 51-53). 20
- (57) \mathfrak{M} \mathfrak{R} \mathfrak{E} \mathfrak{T} \mathfrak{E} ; read \mathfrak{Q} \mathfrak{R} \mathfrak{E} \mathfrak{T} \mathfrak{E} , with CORN., after v. 36; רעה is interpretation. 20
- \mathfrak{M} \mathfrak{E} \mathfrak{T} \mathfrak{E} \mathfrak{H} \mathfrak{I} \mathfrak{T} \mathfrak{E} ; read \mathfrak{E} \mathfrak{T} \mathfrak{E} \mathfrak{H} \mathfrak{I} \mathfrak{T} \mathfrak{E} , as the connection demands. 20
- \mathfrak{M} ארם; read, with \mathfrak{S} , ארם, Edom, and not Syria, being Israel's enemy at this time. The following words וכל סביבותיה (\mathfrak{A} \mathfrak{S}), are a gloss, here out of place. 25
- Before following בנות insert \mathfrak{I} .
- (59) \mathfrak{M} ארני, \mathfrak{A} \mathfrak{S} . 25
- $\mathfrak{K}^{\text{e}}\text{thib}$ וועשיתי; read $\mathfrak{Q}^{\text{e}}\text{rè}$ ועשיתי. For the \mathfrak{V} CORN. substitutes \mathfrak{B} , which he transfers from the beginning of the verse; this is unnecessary if the verb be taken in present time. 25
- (61) \mathfrak{M} \mathfrak{B} \mathfrak{K} \mathfrak{H} \mathfrak{T} \mathfrak{E} ; \mathfrak{S} \mathfrak{S} \mathfrak{B} \mathfrak{K} \mathfrak{H} \mathfrak{T} \mathfrak{E} . The latter reading is regarded as probable by HITZ., and adopted by CORN., GRÄTZ; but the reading of \mathfrak{M} agrees well with the context. On the readings of \mathfrak{A} and \mathfrak{O} cf. FIELD's note. 30
- (63) \mathfrak{M} ארני, \mathfrak{A} \mathfrak{S} . 30
- 17 (3) \mathfrak{M} ארני, \mathfrak{A} \mathfrak{S} . 35
- (5) \mathfrak{M} \mathfrak{K} \mathfrak{Q} \mathfrak{A} \mathfrak{S} ; error of copyist, perhaps from preceding יקח \mathfrak{I} *ut firmaret radicem*, and \mathfrak{C} למקוע נצביה seem to be mere attempts to supply a probable sense, as is the *he placed it* of RV. No Hebrew word קח is known. 35
- (6) \mathfrak{M} פראות; read פארות (so GINSBURG); the connection calls for a synonym of ברים; see 31, 5.6.8. On the true reading of \mathfrak{M} see notes of DE ROSSI, BÄR-DEL., and 40 GINSBURG. 40
- (7) \mathfrak{M} אחר; read אחר, with \mathfrak{S} \mathfrak{S} \mathfrak{I} . 40
- \mathfrak{M} עליו, read אליו, with \mathfrak{S} \mathfrak{P} \mathfrak{R} \mathfrak{O} \mathfrak{S} \mathfrak{A} \mathfrak{U} \mathfrak{T} \mathfrak{O} \mathfrak{N} . — In ורליותי make suff. fem. 40
- (8) \mathfrak{M} אל; write על, as in v. 5. 40
- (9) Before אחר \mathfrak{S} inserts \mathfrak{D} \mathfrak{I} \mathfrak{D} \mathfrak{T} \mathfrak{O} \mathfrak{U} \mathfrak{T} \mathfrak{O} , and CORN. לכן, a natural introduction more easily inserted than omitted. 45
- \mathfrak{M} ארני, \mathfrak{A} \mathfrak{S} . 45
- \mathfrak{M} תעלה; insert the interrog. ה, probably fallen out by reason of the preceding ה (HITZIG). 45
- \mathfrak{M} ויבש כל תרפי צמחה תיבש. This expression, difficult as it stands, might be assimilated in form to the last clause of v. 10 by inserting תיבש before ויבש; but it is better, with CORN., SIEGFR., to omit the תיבש here. 50
- \mathfrak{M} ולא בורע גדולה ובעם רב למשאות אותה משרשה. The clause presents various 50

- 16 **א** וְהָיָה לְהַפְדָּךְ, deleted by CORN. as superfluous and interruptive. It is lacking in **S**, and might be dispensed with; but it gives an effective ending to the sentence.
- (36) **א** אֲרָנִי **א** **ט**.
א נְחֻשְׁתֶּךָ, for which ORELLI suggests בַּשֶּׁתֶּךָ, and SMEND תּוֹנִיתֶךָ; but the text is to be retained, the word probably having an obscene sense. **ט** בַּהֲתַחֲךָ, and so the old Jewish interpreters; see GEIGER *Urschr.* 391.392 and the notes of HITZ., CORN., DAVIDSON, BERTH., and FRIEDR. DEL. (in BÄR). [*Cf.* post-Biblical נְחֻשֶׁת *under part, lower portion* (LEVY, NHCW, p. 374^b below). Assy. *šupīlu ša sin-ūišīti* 'pudenda mulieris' is not derived from the stem שָׁפַל, but from *šupīlu*, a Šaf'el of the Piel of בַּעַל = פֹּאֵל = *subdue* (see DELITZSCH's *Handwörterbuch*, p. 514). However, שָׁפַל may be an old Šaf'el of פֹּאֵל = בַּעַל, just as Assy. *šākānu* 'to make' is a Šaf'el of כָּן *to be*. The *p* in *ušpīlu* is due to partial assimilation of the כ to the preceding causative š; *cf.* Assy. *dišpu* 'honey' Mand. רופשא (NÖLD., MG, § 51) = *dišbu*, *dibšu* = (רִבֵּשׁ); see *Beitr. z. Assy.* 1, 2. — P. H.] 15
- א** וְנִגְנַךְ, omit, with CORN., as old gloss (found in **ט**) making direct mention of idolatry. — For the following וְכַרְמֵי בְנֵיךְ אֲשֶׁר he writes וְכַרְמֵי בְנֵיךְ, but there seems to be no ground for throwing out the reference to child-sacrifice. For **א** כְּרָמֵי read (with **ט**) בְּרָמֵי, as is required by the connection.
- (37) **א** עֲרֵבָה; read עֲנַבָּה, with GRÄTZ, HAL., as in 23,5 *al*; עֲרֵב *pleasant* is here hardly 20 suitable.
- א** וְאֵת כָּל אֲשֶׁר אָהַבְתָּ עַל כָּל אֲשֶׁר שָׂנְאַתָּ, found in the Versions, is omitted by CORNILL as a gloss, the first half being repetition, the second introducing the hand of enemies as means of punishment instead of the malicious joy of supposed friends, as the context has it. It seems to be rhetorical repetition with explanatory addition, = *whether thou art now on friendly or unfriendly terms with them, or, not only the enemies* (which was to be expected), *but also these thy friends.* 25
- (38) **א** מִשְׁפָּטֵי; omit the י, the plur. being uncalled for.
א וְשֹׁפְכַת דָּם **א** **ט**, but in accord with v. 36.
א וְנִתְחַךְ דָּם חֲמָה וְקֹנָה; read וְנִתְחַךְ בֶּן ח' וְק' (see 23,25). The text has been influenced by following וְנִתְחַךְ אֶתְךָ בֵּינָם; CORN. conjectures וְנִתְחַךְ חֲמָתִי וְקֹנָתִי 30
- (39) **א** נִבְּךָ; write plur. גְּבִיךָ, to accord with following נְרָמָה.
- (41) **א** בַּתִּיךָ; HALÉVY אֹתְךָ.
א וְהִשְׁבַּתִּיךָ **ט** καὶ ἀποστρέψω σε, from שׁוּב. CORN. transfers this word and the rest of v. 41 to v. 42 after בְּךָ. 35
- (42) **א** וְסָרָה קִנְיָתִי מִפֶּךָ וְשִׁקְטִי וְלֹא אָכַעְסָ עוֹד + **א**, rejected by CORN. and SIEGFR. on the ground that it contains a promise, which is out of place in this strain of denunciation. DAVIDSON takes it to express the completion of punishment, the thought of the paragraph being then summed up in v. 43. It does not accord with the context, and should be omitted as a gloss, or changed into a threat. 40
- (43) K^cthib וְזָכַרְתִּי; write זָכַרְתָּ. — וְתִרְנֹנִי; write Hif. תִּרְנֹנִי.
א בְּרֹאשׁ; read בְּרֹאשֶׁךָ, with **ט**. — אֲרָנִי **א** **ט**.
א וְלֹא עָשִׂיתִי אֶת הַנְּזָמָה עַל כָּל הַזְּעֵבָתֶךָ + **א**, an inappropriate statement, since זָמָה (here introduced as something additional) has been the subject of the whole paragraph. For **א** **ט** has καὶ οὐτως, = וְכֵן. — For עָשִׂיתִי HALÉVY reads נִשִּׂיתִי. 45
- (45) אֲשֶׁר נָעְלוּ אַנְשֵׁיתֶךָ וּבְנֵיהֶן, גְּעֵלַת אִישָׁה וְכִנְיָה, and נְעֵלַת אִישָׁה, omitted by CORN. as meaningless, express religious faithlessness; they seem almost a necessary pendant to the preceding statements *thou art the daughter of thy mother* &c. — **א** אַחֲוֹתֶיךָ; write plur. אַחֲוֹתֶיךָ.
- (47) K^cthib עָשִׂיתִי; write עָשִׂיתָ.
א קָטָה, an unknown word. SCHULTENS, EW., HITZ., SIEGFR. = Arab. كَط only; FRIEDR. DELITZSCH (in BÄR) = Assy. *qiṭtu* 'a little'(?); ORELLI: *a little*, from *kaṭ to cut*; SMEND, GRÄTZ, DAV.: corruption from כָּקַעַט; CORN.: not original. It is not 50

- 16 or to throw vv. 18 and 19 together without regard to length, or even to insert ותקחי at the beginning of v. 19.
- (19) א + ויהי, gloss; see note on v. 16 above.
For א האבלתיך, S (ܐܒܠܬܝܚܝܐ) read מאבלתיך. — א, ארני א, S.
- (20) א, לי א, S. 5
CORN. omits מתנוותך המעט as grammatically suspicious, and the whole of v. 21 as identical in meaning with, and a gloss on, v. 20^b. The passage omitted by him, however, is an appeal based on v. 20. In מתנוותך it is better, with Q^rê, to insert ם before ך; see v. 15.
- (22) א ואת על כל תוֹתֵךְ וְתוֹתֵךְ וְתוֹתֵךְ; ואת כל תוֹתֵךְ וְתוֹתֵךְ וְתוֹתֵךְ 10
תוֹתֵךְ.
K^ethib וְתוֹתֵךְ; read, as in margin, וְתוֹתֵךְ.
א + היית, S S; S ἔζησας = היית, after v. 6.
- (23) א, אוי אוי לך א, S; possibly a gloss, more probably omitted in S by scribal error.
א, ארני א, S. 15
- (25) K^ethib תוֹתֵךְ; read plur., with Q^rê, תוֹתֵךְ. — א, אל; read על, with S.
- (26) א תוֹתֵךְ; read תוֹתֵךְ.
- (27) א והנה נְטִיחֵי יְדֵי עֲלִיךְ וְאֶנְרַע הֶקֶד וְאֶתְנַךְ בְּנַפֶּשׁ שְׁנֵאוֹתֶיךָ בְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים הַנְּכַלְמוֹת מִדְּרַכְךָ וְזֹמָה + א.
This verse, though found in S, is to be omitted as interrupting the list of infidelities (Egypt, Assyria, Chaldea), and as chronologically out of place. It is 20
an old gloss, added by a copyist who felt that the Philistine domination ought not to go unmentioned. The representation of the Philistines as ashamed of Israel's idolatry is strange. In any case זֹמָה (here syntactically impossible) must be regarded as a gloss on מִדְּרַכְךָ. HALÉVY, *l. c.*, defends the verse.
- (29) א קִנְיֵן א, S; perhaps scribal omission in the Greek, perhaps insertion in א from 25
17,4. CORN. omits ב' ארני ב' (here and in 17,4).
For א תוֹתֵךְ (read plur.) S has (by scribal error) τὰς διαθήκας σου; cf. note on v. 30.
- (30) א מָה אֶמְלֶה לְבִתְךָ, a somewhat difficult expression, for which, however, the Versions suggest no satisfactory emendation. S τὶ διαθῶ τὴν θυγατέρα σου; perhaps = 30
30 מִלְּמָה אֶעֱשֶׂה לְבִתְךָ (see Hos. II, 8); S (ܐܒܠܬܝܚܝܐ) א, א, perhaps same text as that of S; S in quo mundabo cor tuum.² (and so S^{Mrms}) א, א, being derived from מל מל circumsise, in the tropical sense (CORNILL); for similar readings of S^H see FIELD. S had our text *how great the wickedness of thy heart!* (whence GRÄTZ 35
35 נדרלה for 'א). The expression *how weak thy heart!* fits not badly into the connection; לבתך may be old copyist's error for לבך, or possibly the feminine form was invented or adopted (it is ἄπαξ λεγ.) in allusion to the idea of weakness (SMEND). CORN. writes לְבִרְיֶךָ, מָה לִּי לְבִרְיֶךָ being suggested by the διαθῶ of S and the *testamento tuo* of the Coptic and Arabic Versions; but this hardly suits the connection. HALÉVY proposes the doubtful לבה of Ex. 3, 2. 40
40 א, ארני א, S. — Instead of א שְׁלֵטָה S has καὶ ἐξεπόρνευσας τρισσῶς (= וְשִׁלְשַׁת) ἐν ταῖς θυγατράσιν σου.
- (31) In א בבנותיך omit the ם. — K^ethib עֲשִׂיתִי וְהִייתִי; read Q^rê עֲשִׂיתִי and היית א despise, unsuitable; S συνάγουσα; read, with GRÄTZ, קבץ (cf. 22, 20; 2 Chr 24, 5); HITZ. קשש = קשש; CORN. לקט (Gen. 47, 14). 45
- (32) א ואת את אישה תקח את זרים + א; האשה המנאפת תהא אישה תקח את זרים + א (with variations from א); a general observation, here out of place and an interruption of the sense. 50
- (34) א בתינותיך; read Hif. inf. בהנותך, and connect with the following clause (so EWALD, SMEND, DAVIDSON).
The following words לא ואתה ריך are omitted by CORN. as an interruptive and obscure gloss; but, the correction of the preceding word being made, they are a necessary part of the antithesis.

16

though, with CORN. and against \mathfrak{G} , we omit the following נתתיך. HALÉVY, *Rev. des Ét. Juives*, Vol. 24, pp. 30 ff., רעננה *flourishing*. After the command to live (v. 6) we expect a statement of what JHVH did for the rescued infant (so DAVIDSON); read רביתך, from which might easily come (the η falling out by reason of the following \mathfrak{H}) רבי רבבה and \mathfrak{G} רבי. GRÄTZ בה רבי. 5

\mathfrak{H} שרים; read שריך, with \mathfrak{G} .

\mathfrak{H} בערי עניים. Emend, with SMEND, after v. 8, to בעת דורים; WELH. (in SMEND) ענינים; CORN. ער עדים (also proposed by J. D. MICHAELIS; cf. HAUPT's note on Gen. 18, 12 in BALL's *Genesis*, p. 118, l. 49); HALÉVY, בעת עדיים. The reading of \mathfrak{H} is scribal change to avoid *vox inhonesta*. 10

(8) \mathfrak{H} ארני, \mathfrak{A} \mathfrak{G} .

(9) On the use of the verbs סוך and משה cf. H. WEINEL in ZAT '98, p. 19.

(10) [The combination of תהש with Assy. *taxšû* 'sheep' is impossible. There is no Assyrian word *taxšû*. Instead of *taxšû* we must read *gabšû* (cf. DEL. HW 194^a and 705^a), and this word does not mean *sheep* but *inflated skin* either of sheep 15 (Assyr. *immerû*) or of goats (Assyr. *enzu*). *Gabšû* is derived from *gabšu* 'mass, fullness, inflation,' just as *maxrû* 'first' from *maxru* 'front,' קרמא from קרם; see DELITZSCH, *Ass. Gr.* § 65, No. 37; NÖLD., *Syr. Gr.* 2 § 135. — P. H.]

(13) K^cthib ששי; read Q^crê שש.

K^cthib שבלתי; read Q^crê אבלת. The final ' in perf. 2 sing. fem. seems in Ezek. to 20 be not an old form but a scribal error.

\mathfrak{H} ותצלקי למלוכה + \mathfrak{A} \mathfrak{G} , omit as gloss giving the political explanation of the preceding figure.

(14) \mathfrak{H} ארני, \mathfrak{A} \mathfrak{G} .

(15) \mathfrak{H} לו יהי + \mathfrak{A} \mathfrak{G} \mathfrak{S} , and unintelligible; probably a gloss, whose origin cannot now 25 be traced with certainty; HALÉVY לו יהי *whoever he be*. See next note.

(16) \mathfrak{H} לא היה ולא באות ולא יהיה + \mathfrak{A} \mathfrak{G} και ου ην εις ελθησ ουδε ην γνηται; 30 \mathfrak{S} لا احدث ولا يحدث ولا يكون; \mathfrak{I} *sicut non est factum neque futurum est* = לא היה ולא יהיה (and so Σ); \mathfrak{C} לא כדבר ולא כדחוי; \mathfrak{C} *not according to what was right and proper*, perhaps the free rendering of the same text as that of \mathfrak{I} . We have here the gloss of v. 15 with the added באות, לא, which is perhaps for באת לו. CORN. transfers these two words to v. 15, and reads there לו באת ולו היית, which is perhaps intelligible as a gloss, but should not be admitted into the text; the use of באת of the female is at least doubtful (DAVIDSON). Possibly the glossator wrote simply 35 לו היית as a comment on, or expansion of, the concluding statement of v. 15, and the words got into vv. 16 and 19 by error of copyists, and in mutilated form; in v. 16, further, scribal miswriting inserted לא באות, which may have come from the preceding במות לך.

(18) K^cthib נתתי; write Q^crê נתת.

\mathfrak{H} ושקני וקטרתי נתתי לפניהם is omitted by CORN. as an insertion from v. 13, and 40 in the next verse he omits רבש האבלתך ושמן ודבש האבלתך. His grounds are that *honey* was not a lawful offering (Lev. 2, 11), and that the verse-division is here disturbed, v. 19 being the only one in the indictment (vv. 16-20) which does not begin with ותקחי; by throwing vv. 18 and 19 into one he gains the desired symmetry, and the excessive length of the new verse he avoids by the omissions. So far 45 as regards the honey, Ezekiel is here speaking of unlawful cults; nor is it certain that the rule of Lev. 2, 11 obtained in his time. The mention of *flour* and *oil* is to be expected; for a Greek libation of *honey* (instead of *wine*) to the Sun-god see Ath. 15, 48. [Honey was offered also to the gods of Babylonia; see Neb. Grot. i, 20; ii, 33; cf. SCHRADER's *Keilinschriftliche Bibliothek*, 3, 2 (Berlin, 1890), pp. 33, 37; DELITZSCH, *Handwörterbuch*, p. 280^b below s. v. *ximētu*. — P. H.] CORN.'s criticism of the verse-division is acute; but, in the absence of other sufficient grounds for his omissions, it is better to accept the irregularity, 50

- 14 preferred, for the supposition is not *if some exiles should, like Noah, Daniel, and Job, bring their children away* (for the rescued remnant are not righteous), but *even if* (contrary to the statement of v. 16) *some persons should be spared*. For a different view, see MÜLLER, *Proph.*, pp. 132f.
CORN., to avoid the tautology, omits **על ירושלם את כל אשר הבאתי** and inserts **כל** 5 before **הרעה**; but the repetition in **א** is not without force, and is found in **USS**.
- (23) **אדני א**, **א** **ט**. — In vv. 22.23 **א** from **ונחמתם** to **עלילותם** is omitted in **ט**, apparently by *homœoteleuton*.
- 15 (4.5) On the mistranslation of **ט** see SCHLEUSNER, CORN. 10
- (6) **אדני א**, **א** **ט**.
אשר נתתו א. The 1 p. is here inappropriate, and we must read Nif'al, **נתן**, as in v. 4. But the **אשר** is also syntactically interruptive, and must be omitted; in the protasis **נתן** belongs naturally to **באשר**. The alteration in **א** seems to have been made by an early scribe who wished to express clearly the sovereignty of 15 JHVH.
- (7) **א** **ט**; GRÄTZ suggests **וראו א**. — **וידעו א**, with **ט**, the reference being more naturally to the Jerusalemites than to the exiles.
- (8) **אדני א**, **א** **ט**. — After **מעלו א** GRÄTZ would insert **בי**.
- 16 (3) **אדני א**, **א** **ט**. 20
האמרי א. Omit the article, with **ט**, as in v. 45; it is the indefinite categories *Amorite, Hittite* that the description has in mind.
- (4) **א** **ט**. **לא קרת שרף א**. On the reading of **ט** οὐκ ἔδησας τοὺς μαστοὺς σου (a corruption of **א**) see CORNILL's note. 25
א **ט**, **למשעי א**, an obscure word, perhaps a gloss; it is regarded as suspicious by SMEND, and omitted by CORN. and SIEGFR. On the Assyrian *mesû* as = *wash*, see FRIEDR. DELITZSCH in BÄR's *Ezekiel*; [*Handwörterb.* 419^b; cf. **ברמעת** (**ט**) **ברמעת** (**ט**) **עירשי אקסה** (**ט**) **לאתנקאה** (**ט**) **עירשי אקסה** (**ט**) **לאתנקאה** (**ט**)]. It must be an Assyrian loan-word, the final **י** expressing the long final vowel in Assyrian (*ana mesû*); it may have been a technical term. For the **ש** in Hebrew = Assyrian **ם** (*Johns Hopkins University Circulars*, Aug. 1887, p. 118^b) compare **שוק** 'street,' properly 'narrow passage' (cf. *sîqu* 'narrow' = ضيق, with partial assimilation of the initial sibilant to the final **ق**; see *Hebraica* 1, 231; *Am. Journ. of Phil.* 8, 267 = *Assyr. E-vowel*, p. 3). For *sîqu* 'street,' diminutive *sugâqu* = 35 **سقاقي**, see also *Beitr. z. Assyriol.* 3, 582, l. 27. The form **فَعِيل** of Arabic diminutive forms is due to **أماله**: **غزِيل** = *Assyr. uzâlu* must be explained in the same way as modern Arabic *lisân* for *lisân*, &c. In Assyrian an *â* is changed into *ê*, not only under the influence of a preceding *i* (*girrêti* for *girrâti*), but also under the influence of a preceding *u* (for instance, *šurmênu* 'cypress' for *šurmânu*, 40 *kurummêti* for *kurummâti* (cf. my remarks on *unnênu* = *hunnânu* 'prayer' in the *Critical Notes on Isaiah*, p. 117, n. *); the *u* in such cases may have been sounded as *ii*, cf. also note on 19, 9. — P. H.] **ΑΘ**, **ωτηριαν** = **למישע**; see further FIELD, *Hex.*
- (5) **א** **ט**; **אל פני א**; write **פ** **על**, as in 29, 5; 32, 4; 33, 27 *al*. 45
- (6) **א** **ט**. **ואמר לך בךמנה חיי א** (second time), **א** **ט**, to be omitted as copyist's repetition, here uncalled for.
For **א** **בדמך** (after **לך**) the Heb. text of **ט** seems to have had **בדמך**, where **מ** is probably scribal miswriting for **ב**.
- (7) **א** **ט**. **myriad**, is here inappropriate, abandoning the figure which is maintain- 50 ed throughout the rest of the verse (CORN., DAVIDSON); the sense of the term is defined by following **והרבי והגדלי**. **ט** imp. **πληθύνου**, = **רבי**, adopted by CORN., and favored by REUSS, but the connection hardly permits a command, even

- 13 Aramaic-speaking scribe, who noted that the figure in the text contained an allusion to birds.
- (22) אֱ הַכַּוּוֹת; write הַכַּוּוֹת (HITZ.), as in next clause, and with טו, which, however, attach 2 plur. suff.
 אֱ שָׁקֵר, אֱ, omitted by CORN., perhaps gloss to point out clearly that the כַּוּוֹת 5 of the righteous must be false.
- 14 (1) אֱ וַיִּבְאוּ; write וַיִּבְאוּ, to agree with plur. subject; cf. 20, 1.
 אֱ יִשְׂרָאֵל; ט Ισραηλ; ס כַּסֵּף; CORN. בית ישראל. אֱ inserts בית between וַיִּבְאוּ and יִשְׂרָאֵל 8, 11, 12, and omits it 20, 1, 3; ט omits it here and 20, 3. It seems to be a 10 matter of choice.
- (3) אֱ על for אל, see v. 4.
- (4) אֱ אֲדָנִי, אֱ.
 K^othib, אֱ; Q^orê בַּא. Read בִּי, as in v. 7. For בִּי בִּרְבִּי גִלּוּלִי וְ בַּא has ἐν οἷς ἐνέχεται ἢ διὰ νοῖα αὐτοῦ, and in v. 7 in place of בִּי ἐν ᾧ ἐνέχεται ἐν αὐτῷ. The two Greek 15 readings may represent the same Hebrew text (and this text would contain more than בִּי), in which case there is omission or addition in אֱ or ט in v. 4 or in v. 7. The other Versions support אֱ.
- (5) אֱ הָלָם, אֱ, possibly scribal addition.
- (7) אֱ בִּי; on the reading of ט see on v. 4 above.
- (8) אֱ וְהַשְׂמוּתֵיהוּ. Read וְהַשְׂמוּתֵיהוּ; ט καὶ θήσονται αὐτόν.
 אֱ מִשְׁלֵי must be written sing. 25
 אֱ לְהַרְפֵּה; ט εἰς ἔρημον καὶ εἰς ἀφανισμόν = לְשִׂמְמָה וּלְמִשְׁמָה; CORN. לְהַרְפֵּה וּלְמִשְׁלֵי. Such familiar phrases are specially liable to scribal change.
- (11) אֱ אֲדָנִי, אֱ.
- (14) אֱ דִנְיָאֵל, and so v. 20; 28, 3, for which BÄR and GINSBURG give Q^orê דִּנְיָאֵל, a 30 *scriptio plena* probably not original.
 אֱ וַיִּנְצְלוּ נַפְשָׁם; ט σωθήσονται, = וַיִּנְצְלוּ, as in v. 16. ט is followed by EW., HITZ., CORN. Piel occurs nowhere else in this sense, but, as it is found only three times (Ex. 3, 22; 12, 36; 2 Chr. 20, 25) the usage is hardly sufficient to cause its rejection here.
 אֱ אֲדָנִי, אֱ. 35
- (15) To אֱ לוֹ CORN. objects that the distinctive sense of this particle is here inappropriate, and writes או, after v. 17; but for the simple hypothetical force of לוֹ see Gen. 50, 15; Mic. 2, 11. A strong (though perhaps not decisive) ground for writing או here is the construction in vv. 17, 19. ט seems to have had לוֹ. [For לוֹ (i. e. אֱ or + וֹ verily) = או see *Johns Hopkins University Circulars*, Vol. 13, 40 No. 114 (July, 1894), p. 107^b; cf. the note on Ezra 1, 5. Gen. 50, 15, is not hypothetical but means simply: *Joseph will surely prosecute us* (cf. DELITZSCH, *Assyr. Handwörterbuch*, p. 373^b). Ez. 14, 12-20 must have been influenced by the Babylonian Account of the Flood, col. iv, ll. 12-20 (HAUPT, *Nimrod-Epos*, p. 142, ll. 180-194); cf. DELITZSCH, *Paradies*, 146; JEREMIAS, *Izdu- 45 bar-Nimrod*, p. 54, n. 92; GUNKEL, *Chaos*, p. 428. — P. H.]
- (16) Before אֱ שְׁלֵשֶׁת insert ו (as in v. 18), the condition being here continued.
 אֱ אֲדָנִי, אֱ.
- (18) אֱ אֲדָנִי, אֱ.
- (19) אֱ אֵל, copyist's error for על.
- (20) K^othib דִּנְיָאֵל, see note on v. 14. — אֱ אֲדָנִי, אֱ. 50
- (21) אֱ אֲדָנִי, אֱ. — אֱ אֵל for על.
- (22) אֱ הַמּוֹצִיאִים; ט οἱ ἐξάγουσιν; ס مخرج; I *educentium*. The passive sense is to be

- 13 (9) **א** היתה; **ש** ἐκτενῶ = גטיהי, which is Ezekiel's term in threats (14,9 *al.*), and is here the probable reading.
א אל; write על. — **א** ארני **א** **ש**.
- (10) **א** והנם; **ש** καὶ αὐτοί = והמה.
- (11) **א** ויפל (ו is unnecessary). Though יפל stands in all the Versions, it is an unexpected anticipation of v. 12, and should be omitted, probably doublet of תפל (so CORN.).
 For **א** היה CORN. writes הנה, with **ש**; but it is better, after v. 13, to read היה. GRÄTZ takes it as imperative.
א ואתנה; **ש** καὶ δώσω, whence WELLH. (in SMEND) ואתנה; CORN. אתן. The rendering *ye* is improbable. If it be taken as verb, its object may be אבני (**ש** **א**), or נפש (**ש**); the latter construction is adopted by CORN., the former is favored by v. 13. If the construction of **ש** be followed, תפלה is left suspended; it is hardly possible to take it as relative clause. (**א** lapides . . . *desuper irruentes*), and it must be omitted.
- א** תבקע, Piel; point as Nif'al (**ש** βαρῆσεται).
 (13) **א** ארני **א** **ש**.
 After **א** בקמה insert אתן, **ש** ἐπέδξω. CORN. reads תפלנה, omitting following לקלה.
- (15) **א** וואמר; write Nif'al ויאמר, with **ש** **ש**, and as in **א** v. 12.
א אין (twice); read אנה, after v. 12. [אין may mean *where?* Compare אן Gen. 20 42,7, &c., אן, Assyr. *ānu*, Arab. *أُنَى*. Ass. *ānu* means both *where?* and *there is not*; see DELITZSCH, HW, p. 48^b below and p. 49^a above. אין *ēn* is a later modification of *ān*; comp. *rāšu, rēšu*, &c. — P. H.]
- (16) V. 16 of **א** is explanation of the preceding figure, probably added by the Prophet, since it seems too long and formal for a scribal gloss. It is bracketed by CORN., but retained by SMEND, SIEGFR. as an exclamation.
א אל; read על, with **ש**.
- (18) **א** ארני **א** **ש**.
א ירי; omit the terminal י, probably scribal miswriting from following י. יר is sing. of class, like following ראש. We may also write ירים.
א המסכחות; omit the article as here out of place; **ש** ἐπιβόλαια.
א הנפשות תצורנה לעמי ונפשות לכנה תחיינה **ש** αἱ ψυχὰι διεστράφησαν τοῦ λαοῦ μου καὶ ψυχὰς περιποιούντο; **א** *et cum caperent animas populi mei vivificabant animas eorum* (להן); **ש** *the souls of my people ye hunt, and your own souls ye keep alive* (so substantially **ש**, but paraphrasing). The idea given in **א** **ש** is the only one that suits the connection (so Rashi, HITZ.); but the expression of the genitive by לעי and לכי is hard, and the latter word is lacking in **ש**. CORN. omits both these as glosses, and for תמותנה (after v. 19); this change of verb is without Versional authority, and introduces prematurely the antithesis *kill . . . save* of v. 19. The reading 'נפ' עמי תצ' ונפשותיך תח' would give a good sense, but has no other support. The expression is better omitted as in its present form unintelligible.
- (19) **א** לעמי **ש** λαψ, adopted by CORNILL.
- (20) **א** אל, scribal error for על. — **ש** **ש**; read במ (HITZ.), with **ש** **ש**.
א + לפרחות, **ש** **ש**, perhaps gloss, more probably here scribal repetition from the end of the verse.
א ורועתיכם, where the pronoun of the 2 p. makes a false reference; read ורועתיים. CORN. brackets מעל ור' on the ground that מ' ראש' does not occur in the parallel clause in v. 21.
א את נפשים, a false form and here meaningless. CORN.'s happy emendation אתן is to be adopted: *I will set free the souls* &c.
א + לפרחות; **ש** εἰς διασπορασμόν, perhaps = לורח, cf. 6,5; **א** *ad volandum*, from Aram. פרח; **ש** freely, Af'el, **א** **א**. The word is apparently a gloss by an

- 12 We get a satisfactory text by omitting the הוּא לְעֵין הוּא of אֵל. HITZ. omits הוּא אֵת הַאֲרִיץ of אֵל, against v. 6; CORN. and SIEGFR. follow אֵל.
- (14) K^cthib עֲרִיהָ, Q^rê עֲרִי; read עֲרִי, cf. 30,8; 32,21; and so we must read in 31,17. Sing. עֵר in concrete sense, = *helper*, is used in OT only of individuals, always of God except in Gen. 2,18.20 (Eve); for Hos. 13,9, see Nah. 3,9. 5
- (19) אֵל אֲדֹנָי אֵל. — In אֵל לְיֹשְׁבֵי הָאָרֶץ the ל must be taken as = *concerning*, or changed to עַל. אֵל; write עַל, as in v. 22, and with אֵל.
- (22) אֵל אֲדֹנָי אֵל ἁπόλλωλεν ὄρασις, which is more energetic.
- (23) אֵל אֲדֹנָי אֵל. אֵל וְדָבָר; ὁ λόγος, probably a free rendering of אֵל (CORN. ‘a guess’); Ew. וְעָבַד, 10 after Is. 28,21; CORN. וְיָא, after Ezek. 7,7; 22,4, and SIEGFR. regards this as probable. The reading of אֵל, supported by אֵל, is intelligible; for the close relation between דָּבָר and חוּהָ, see Is. 2,1.
- (25) אֵל + אֲדָבַר אֵת אֲשֶׁר, repetition of copyist; see the expression in the next clause and in v. 28. אֵל λαλήσω τοὺς λόγους μου λαλήσω καὶ ποιήσω = וְאָעֲשֶׂה 15 (adopted by CORN.), which may be miswriting of אֵל, or may have come from the text אֲדָבַר דָּבָר by repetition of the verb. The next two verbs אֵל puts in 1 p. instead of 3 p.; the difference is not important.
- אֵל אֲדֹנָי אֵל.
- (27) אֵל אֲמַרִים; אֵל λέγοντες λέγουσιν = אֲמַרִים לאמר. Before this, אֵל inserts ὁ παραπικραίνων = הַקְרִי, which may have arisen out of אֲמַרִים. 20
- (28) אֵל אֲדֹנָי אֵל אֵל (twice). אֵל דָּבָר; אֵל λαλήσω = אֲדָבַר, which CORN. adopts. אֵל is favored by the similar expression at the end of v. 25. אֵל וְעָשִׂיהָ, אֵל ποιήσω, perhaps free rendering of אֵל, perhaps = עֲשִׂיהָ; cf. אֵל, v. 25. 25
- The two sections vv. 21-25 and 26-28 are parallel predictions, probably written at different times.
- 13 (2) אֵל אֵל, write עַל, with אֵל, the section being directed *against* the prophets. אֵל הַנְּבִיאִים; read imp. הַנְּבִיאָה, with אֵל καὶ προφητεύσεις, the part. being a meaning- 30 less repetition. The text has been not a little worked over by the scribes; thus § here adds להון.
- אֵל לִנְבִיאֵי מַלְאָכָה, an impossible construction; a part. at least would be necessary, as in v. 17; read אֵלֵיהֶם, with אֵל πρὸς αὐτούς. The reading of אֵל seems to be a gloss on אֵלֵיהֶם (after v. 17), which expelled the latter from the text (cf. CORN.). 35
- HITZ., SIEGFR. retain אֵל.
- (3) אֵל אֲדֹנָי אֵל. אֵל οὐαὶ τοῖς προφητεύουσιν ἀπὸ καρδίας αὐτῶν = מַלְאָכָה עַל הַנְּבִיאִים מַלְאָכָה, from which אֵל appears to have been expanded by the insertion of הַנְּבִיאִים as gloss, and the substitution of the final clause 40 (CORNILL).
- (5) אֵל עָלֵיהֶם; אֵλ ἐστησαν = עָמְרוּ. The change of person, as in vv. 4.5.6 in אֵל, is common; אֵל simplifies. For אֵל פְּרִצוֹת read sing., after אֵל, with CORN., STADE, the וּת being dittography from following word. 45
- אֵל בְּמַלְאָכָה, אֵל, perhaps gloss, perhaps expelled in אֵל (οἱ λέγοντες) by לאמר or האמרים.
- (6) אֵל וְקָסָם. Read verb וְקָסְמוּ, with אֵל μαντευόμενοι. Or, two infs. abs. הוּוּ קָסָם may be read.
- אֵל הַאֲמַרִים, omit the article, as the clause is a simple circumstantial one. 50
- (7) אֵל וְאֲמַרִים, omit ו (circumstantial clause). The whole clause is lacking in אֵל, and may be scribal repetition after v. 6.
- (8) אֵל אֲדֹנָי אֵל אֵל (twice). — אֵל אֵלֵיכֶם, write אֵלֵיכֶם, אֵל ἐφ’ ὑμᾶς.

- II (22) After **Al** בְּנִפְיָהֶם CORN. inserts מֵעַל הָאָרֶץ as in 10,19, a complement that seems necessary on account of the following לעֲמָנִים לְעִמָּהֶם; cf. 1,20.
- (23) **Al** וַיַּעַל כְּבוֹד יְהוָה מֵעַל תוֹךְ הָעִיר **Al** To this CORN. objects that JHVH was not over the midst of the city, but in the sanctuary, and emends (looking to 10,2ff.) to וַיַּעֲמֹד עֲשָׁן עֲלֶיהָ מִתּוֹךְ הָעִיר (smoke of the burning city), transposing the words to the end of the verse. But the expression *midst of the city* is a general one, the contrast being between the *city* (in which stood the Temple) and the *mountain* to which JHVH, abandoning the city, now goes. CORN.'s change of text is too violent, and does not accord with the report of the man which we expect after 10,2.
- (24) **Al** + בְּרִיחַ, found in **G**, but producing an improbable tautology. **U** και ἀνέβη ἐν ἀπὸ τῆς ὀρέσεως, which HITZ. and CORN. adopt; but **Al** is more natural. 10
- 12 (2) **Al** בְּתוֹךְ בֵּית הַקֹּדֶשׁ; **G** ἐν μέσῳ τῶν ἁγίων αὐτῶν, = בְּתוֹךְ הַתְּעֹבּוֹתִיהֶם, an expression that occurs nowhere else in Ezek. (a similar expression is found in Lev. 16,16), and does not accord with the following clause. HITZ. מְרִמָּה, after Jer. 9,5; CORN. follows **G**, holding that מְרִי ב' is corruption of מְרִי. 15
 Before אֲנִי אֲנִי insert ו, with **G**.
- (3) **Al** + וְנִלְחָה, **G**, copyist's repetition of preceding word. 20
- (4) **Al** בְּכִלְיָי; **G** first כ, but the comparison is here appropriate. **Al** לְעִינָיִהֶם (second time), **G** **SVS**, perhaps scribal repetition from preceding occurrence.
- (5) **Al** הוֹצֵאתָ. Write Qal יִצְאָתָּ, with **GS**, as the connection requires.
- (6) CORN., changing the order of words, writes בְּעֵלְטָה תִּצְאָ לְעִינָיִהֶם עַל קִתְּרָתָא מְשָׁא, on the ground that **Al** exhibits an intolerable *hysteron proteron*; but the order in **Al** seems not unnatural. 25
Al הוֹצֵאתָ. Write Qal תִּצְאָ, with **GS**.
- (7) **Al** בְּכִלְיָי; **G**, but necessary. **Al** כַּאֲשֶׁר; **G** κατὰ πάντα ὅσα. 30
Al + בְּיָדְךָ, **G** **SVS**, explanatory gloss, or scribal corrupt repetition from preceding or succeeding word.
Al הוֹצֵאתָ. Write Qal יִצְאָתָּ, with **GS**.
- (10) **Al** הַנְּשִׂיאַת הַמְּשָׂא הוּא בִירוּשָׁלַם וְכֵן בֵּית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵמָּה בְּתוֹכָם. A difficult text, supported in general by all the Versions, which, however, suggest no satisfactory emendation. For the first three words **SV** has ὁ ἄρχων καὶ ὁ ἀφηγούμενος, repetition of הנְּשִׂיאַת; **GA**SH τῷ ἄρχ. κ. τῷ ἀφ.; **S** **לְיָדְךָ מִמְּשָׂא יִשְׂרָאֵל** = זֶה נִשְׂאָה יִשְׂרָאֵל; **T** **עַל רֶגֶל מְטוֹל נְבוּאָתָא הָרָא**. We may suppose a play upon words in מְשָׂא (taken in its two senses of *burden* and *prophecy*) as in Jer. 23,33-40, especially v. 33 (as in **G**) *ye are the מְשָׂא*, and render *The prince is this burden* (or *massā*) &c.; or על might be inserted before הנְּשִׂיאַת (so **S**) and כל בית (in any case write בְּתוֹכָם for בְּתוֹכָם). See DAVIDSON, HITZ. Otherwise the passage must be omitted as gloss (so CORN., SIEGFR.), though it seems to be a natural introduction to what follows. Cf. BERTHOLET. 35
- (12) For אל write על, as in v. 6. 45
 In **Al** וַיִּצְאָ omit the ו, with **G**, as error of copyist.
Al וַיִּהְיֶה; write sing., with **G**.
Al הוֹצֵאתָ, Hif. inf., write Qal יִצְאָתָּ (so **G**), as the connection requires.
Al אֲשֶׁר לֹא יֵרָאֶה לְעֵין הוּא אַתְּ הָאָרֶץ. The לעֵין, **S** **ST**, is perhaps copyist's corrupt repetition of preceding יען, and הוא is *explicitum*; in **T** **עַל רֶגֶל דִּתְּבַב** because he has sinned there is perhaps the suggestion of an early עון. **G** ὅπως μὴ ὁραθῆν ὀφθαλμῶν καὶ αὐτόσ ἦν γῆν οὐκ ὄψεται is an expansion of **Al**, introducing an idea (that the king should not be seen) foreign to the purpose of the description (cf. v. 6). 50

- II (3) **¶** **¶** לא בקרוב בנות בתים **¶**; **¶** οὐχὶ προσφάτως οἰκοδόμηται αἱ οἰκίαι; Ew. adopts the interrogative form, and CORN. and SIEGFR. the whole reading of **¶**, but the categorical rendering (HITZ., SMEND, DAVIDSON) agrees better with the context (expectation of war). The war-party says not *Our houses* (fortifications?) *are just rebuilt, we are safe*, but *This is no time for the peaceful occupation of housebuilding* (cf. Jer. 29, 5), *war is imminent, we are safely enclosed in Jerusalem*. 5
- (6) **¶** הלליכם; **¶** νεκροὺς ὑμῶν, and GRÄTZ גלוליכם.
¶ הלל **¶**; **¶** τραυματιῶν; CORN. הרונים. **¶** repeats הלל as in 35, 8; **¶** has rhetorical variation.
- (7) **¶** ארני **¶**. 10
¶ ארני; read **¶** ארני, with **¶**.
- (8) **¶** ארני **¶**.
- (11) Verses 11, 12 of **¶**, **¶**, are an appendage (v. 10 ends with the formal concluding phrase), made from vv. 7, 10 and 5, 7, yet possibly added by the Prophet himself in a revision. They are regarded as spurious by HITZ., omitted by CORN., and 15 bracketed by REUSS. A similar resumptive statement occurs in 13, 15. Before **¶** תהי insert לא, the negative being here regular, if not necessary. **¶** אל, scribal error for על.
- (13) **¶** ארני **¶**. — Before כלה the interrog. ה may have fallen out, through preceding ה.
- (15) Omit second אַתְּחִי of **¶**, **¶**; repetition of copyist, giving an emphasis unnatural 20 in this connection.
¶ אַתְּחִי; **¶** αἰχμαλωσίας. Write גַּלְתֶּךָ (or גְּלוֹתֶךָ), as the connection requires.
¶ אַתְּחִי; point as perf. חִקִּי (HITZ., after Rashi, Abarbanel). The Jerusalemites simply describe the fact, as appears from the following clause.
¶ הארץ, omitted by CORN. as *explicitum* which has entered the text from the 25 margin. היא and הארץ exclude each the other. הארץ is supported by **¶**, and is required by the connection, there being no antecedent to היא; the latter may be regarded as the insertion of an Aramaizing scribe. If the verse be a fragment, an antecedent to היא may have fallen out; but this is a conjecture not to be employed except on strong grounds. 30
- (16) **¶** ארני **¶**.
- (17) **¶** ארני יהוה +. לכן אָמַר כה אמר ארני יהוה +. This phrase, though found in all the Versions (except that **¶** omits אָמַר) is better omitted as an interruption of the discourse, probably a copyist's repetition from the preceding verse. If it be retained, the form of **¶** is better. 35
¶ אהנם (twice); **¶** αὐτούς. Read אהנם, as the connection requires.
¶ אהנם; **¶** διέσπειρα αὐτούς. Read אהנם.
¶ אהנם; read אהנם, after **¶**.
- (19) **¶** אהר; **¶** ἐτέραν, = אהר; **¶** אהר; **¶** רחל may be corruption of חרת. Read אהר as in 36, 26 (so CORN.). HITZ., SMEND, ORELLI, and SIEGFR., following **¶**, write אהר, 40 which also gives a good sense. Cf. the similar passage, Jer. 32, 39, where **¶** has אהר, and **¶** ἐτέραν, but **¶** אהר and **¶** חר. The confusion between the readings אהר, אהר and אהר began early.
¶ אהר. Read אהר, as the connection requires, and so **¶**.
- (21) **¶** אהר לב, and so **¶**, but the expression *their heart goes to the heart of their* 45 *detestable things* is intolerable. **¶** quorum cor post offendicula . . ambulat; **¶** ובתר פולחן. These give the general sense, and so HITZ. וְאַחַר, which SMEND accepts. But the Prophet passes in v. 21 to a class of persons different from those of v. 20, and the transition is better marked by CORN.'s emendation (adopted by DAVIDSON and SIEGFR.) וְאַחַר אַחֲרֵי but as for these, their heart goes after their 50 idols. HITZ.'s reading is graphically easier, but leaves the sentence incomplete. One Heb. MS has כל instead of לב, an unsatisfactory scribal attempt at emendation. GRÄTZ אל כל.

- 10 and now (and not in c. 1) that JHVH leaves His sanctuary in Jerusalem. But on this supposition it is not easy to explain the vision of c. 1. The Prophet is perhaps to be thought of as now standing in the outer court.
- (6) $\text{אל} +$ מכינות לחרובים, scribal insertion from the following verse.
- (7) $\text{אל} +$ הכרוב and מכינות לחרובים, אל , which thus begins the verse as if with the statement that the man himself takes the fire, but in the second clause says that it was given him. As in the command of v. 2, of which this is the fulfilment, no intermediate person is mentioned, it seems better to omit such references here. In ^b we may read (after v. 2) וישא וימלא את הפניו ויצא, or, what is perhaps more probable, we may omit the clause לבש הכרובים (so HITZ., 10 CORN., SIEGFRIED). V. 8, which accounts for the Cherub's hand, must then be deleted. The procedure in v. 7 may have been suggested to a scribe by Is. 6, 6, where, however, the circumstances are different. Somewhere in this connection we should expect the man to return (as in 9, 11) and report. His report is not mentioned, and seems to have fallen out of the 15 text without leaving a trace behind. CORN. introduces an allusion to it by a transformation of 11, 23.
- (9) The section vv. 9-17 is omitted by CORN. and SIEGFR. as a scribal repetition out of c. 1, induced by the remark in 20-22. The variations between this description and that of c. 1 rather seem to indicate that this is from the hand of the Prophet, 20 who is concerned to exhibit the identity of the Cherubs with the Creatures. אל הכרוב; omit the article (twice in v. 9).
- (11) אל אחריו, אל האָהר, less well; we expect an indication of the direction of the motion.
- (12) See note on 1, 18. The original of אל is probably the same here as there, but 25 here it has been further expanded, with the purpose of supplying the chariot completely with eyes: before ויבניהם is placed וכל קצרים, and after ויבניהם is added ויבניהם; as the paragraph is occupied with the wheels, the assignment of eyes to the bodies and wings of the Cherubs is out of place. אל ואופניהם and האופנים, glosses, having no syntactical connection with the text. 30
- (14) $\text{אל} +$ (vv. 14. 15) פני אדם והשלישי פני אריה והרביעי פני נשר: וילמו הכרובים היא החיה אשר ראיתו בנהר כְּבָר אריה והרביעי פני נשר: וילמו הכרובים היא החיה אשר ראיתו בנהר כְּבָר 35 in אל , and the two verses interrupt the description of the wheels. The description of the cherub-faces is given below in vv. 21. 22, and there is here besides the strange substitution of *cherub-face* for the *bull-face* of 1, 10. Ezekiel does not identify the face of his Cherub with that of the bull either in c. 1 or in 41, 19, and the Assyro-Babylonian bull-deities and lion-deities are human-faced. Verses 14. 15 must be omitted here, nor is there any place in the chapter where they can be appropriately put; they are a scribal insertion, partly from c. 1, and partly from the context (15^b from 20^a). In any case, הכרוב should be changed to שׂוֹר, 40 and פני omitted before השני, and probably before האהר (in אופן אהר v. 9, the pointing of אופן is apparently scribal error). V. 14 is regarded as gloss by HITZ., SMEND, CORN., SIEGFR.
- (17) $\text{אל} +$ כי רוח היתה בהם, scribal insertion from 1, 20; Ezekiel reserves the use of חיה till his identification of כרוב and חיה in v. 20 (CORN.), as in c. 1 he makes no 45 mention of כרוב.
- (18) אל פעל מקתן הבית אל ; אל από του οίκου ; but see 9, 3; 10, 4.
- (19) אל בצאתם, omitted by CORNILL as marring the parallelism. אל ויעמד, sing.; write plural.
- (21) Omit second ארבעה of אל , as in next clause. 50
- (22) אל $\text{ὑποκατάτω τῆς δόξης τοῦ θεοῦ ἡραγλ}$, after ראיתי, scribal insertion from v. 20. $\text{אל} +$ מראיהם, marginal remark which has got into the text.

10 intended to identify the *Creatures* of c. 1 with the *Cherubs* of the Temple, and are in general supported by the Versions, they must be retained (CORN. vv. 8-17). The order in c. 10 differs from that in c. 1: 10, 1 (*throne*)=1, 26; 10, 8 (*hand*)=1, 8; 10, 9-13 (*wheels*)=1, 15-18; 10, 14 (*4 faces*)=1, 10; 10, 16, 17 (*motion*)=1, 19-21. C. 1 describes first *Creatures*, then *wheels* and *throne* (with *divine form*); c. 10 5 first *throne* (*divine form* in 8, 2), then *wheels*, *Cherubs* — an exact reversal. D. H. MÜLLER, *Ezech.*, pp. 20 ff., explains this from the Prophet's different positions in the two cases: in c. 1 his attention is naturally, says MÜLLER, first attracted by the foundation of the vision, while in c. 10, the chariot being on the south of the Temple (v. 3), he could at first see only its top, since the corner 10 of the Temple-wall intervened. More probably the diversity arises from the fact that c. 1 gives the formal description, while c. 10, presupposing c. 1, mentions only the points required by the writer's purpose. Thus, v. 8 (which, however, is probably a scribal insertion) accounts for the *hand* of v. 7; vv. 9-22 state the main resemblances between *Cherubs* and *Creatures*. Each chapter may be used for 15 the criticism of the other, but absolute identity of the two cannot be assumed.

V. 1 seems doubly out of place: it separates 9, 11 from 10, 2, is remote from its own context vv. 9-22, and is best bracketed, with CORN., SIEGFR. It might be regarded as a fragmentary introduction to a new section (we expect the *man* on the throne, as in 1, 26) in this fragmentary chapter; it may somehow be connect- 20 ed with the change of position of the chariot (v. 3); but its connection with the context is so loose that it is here unintelligible as a part of the narration, nor can it well be placed after v. 8. Cf. HITZIG, MÜLLER, BERTHOLET.

אל וט; ὁ ἐπάνω; write על; CORN. ממעל.

אל כמראה and נראה, א ט; whether there is expansion in אל or compression in ט is 25 uncertain.

- (2) אל + ויאמר, after הברדים, scribal repetition.
- אל כריב, sing; ט plur., here necessary.
- (3) The suffix in בנאי is better omitted, with ט; בנאי is perhaps from accidental inversion of the last two letters of בוא. Verses 3-5 are a parenthetical explanation 30 of the situation, the narration of v. 2 being resumed in v. 6. Since 8, 3, 4 the cherub-chariot has changed its place from north side to south side, but the movement has not been mentioned (see v. 5).
- (4) Instead of the ויהי of אל CORN., against ט, writes נעלה יי וכבוד יי, after אל 9, 3, of which he regards our passage as the repetition, rendering *Now the Glory of JHVH* 35 *had risen up from the Cherub*. This change simplifies the description; but, since there appear to be omissions in the Heb. text, it is perhaps better to retain אל, with the understanding that the *Glory* has changed position since 9, 3, though the fact is not mentioned.
- אל כריב; write plur., as in v. 2. 40
- אל אה הענן והקצר קלאה אל, אה הענן, CORN. on the ground that the obvious intention is to express the contrast that the cloud fills the court while the *Glory* of JHVH fills the Temple, though the converse is said in the text. The cloud, however, may be supposed to accompany the divine person to the threshold of the house, while His brightness shines over the court. 45
- (5) For על טבהן write אל ט' as in 9, 3.
- The *sound of the wings* is apparently an allusion to the movement assumed in v. 3; according to HITZ. (on 1, 24) it was produced by the flapping of the wings on the bodies when the chariot came to a stand.
- אל שרי is characteristic of P, with which document Ezekiel has no little in common. 50 The verse is regarded by CORN., SIEGFR. as a later addition.
- D. H. MÜLLER (pp. 26f.) holds that the *Cherubs* from which the כבוד rose (here and in 9, 3) are those not of the chariot, but of the Temple, and that it is here

- city are come near. This sense is intelligible and appropriate, but it is to be observed that **ב**, when so used, is elsewhere sing., and is always preceded by **יזב**, or **עת**, or **שנה**, except in Mic. 7,4, where the text is doubtful (**מצפיד** seems to be gloss), and that **בוא** would be more appropriate than **קרב** in this connection. **קרבנו** may be pointed either as Qal or as Piel. 5
- א** **ואיש בלי משקתו בידו**; **א** CORN., GRÄTZ, SIEGFR. as repetition from next verse, on the ground that no **איש** has been mentioned, **פקדות** being abstract. This difficulty disappears when **ב** is taken as concrete. The difference between **ט**'s renderings of the clause in vv. 1 and 2 is probably translator's variation.
- (3) **א** **עליו והכרוב** and **עליו**; write plur., with **ט** and in accordance with the general usage in c. 10. [The name **כרוב** may be Babylonian; it does not mean *powerful*, however, but *propitious*, syn. *damqu*; cf. *šedu damqu*, *lamassu damqu* &c. — P. H.] **א** **קסת הכפר**; **ט** **קסת**; CORN. **הקסת**, as in v. 11.
- (4) **א** **יהיה** + **ט**, superfluous. Read **Q^cte** **אליו** instead of **K^cthib** **אלו**. 15
א **בתוך ירושלם**; scribal explanation; **ט** **μέσση** **Ιερουσαλημ**, **α** preceding clause. **א** **בתוכה**; **ט** **ἐν μέσση αὐτῶν**.
- (5) Read **Q^cte** **אל** and **ענינם** instead of **K^cthib** **על** and **ענינם**.
- (6) **א** **בהולה**, omitted by CORN. as destroying the symmetry of the clause, and as included in the **נשים**, but here appropriate as complementary to **בהזר**; see Jer. 20 51, 22; Lam. 1, 18; 2, 21; Zech. 9, 17; 2 Chr. 36, 17; ψ 148, 12. If any one of the five terms of **א** is to be omitted, it should be **וקן**.
א **הקנים**, omitted by CORN. as false gloss, on the ground that the reference must be to the men in 8, 16, who are not called **קנים**; these latter, however, may have been Elders (in the Prophet's view) as well as those in 8, 11. 25
- (7) **א** **צאו ויצאו והכו בעיר**. The **וי**, **ט** (**ἐκπορευόμενοι καὶ κόπητε**), interrupts the sense, and should be omitted. The command is given here, the fulfilment in v. 11. CORN. fills out **א** by inserting **והכו** after **צאו**.
For **א** **הצרות** write **הוצות**, with CORN., SIEGFR., after **ט** **ἄδους**; this accords better with the following statement, *they went forth, and smote in the city*. 30
- (8) **א** **ונאשאר אני**, **ט**, omitted by HITZ. and CORN. as false form and unnecessary. EWALD **נאשאר**. It is descriptively effective, yet not so obvious as to suggest a gloss. The order of words is strange; read **ואני נשארת** (as in Is. 49, 21), or, more simply, **ואני נשאר** (cf. **ואני שכולה**, Is. 49, 21). The **אני** first perhaps fell out, and was then inserted in the wrong place. On the MSS readings see BÄR and DE 35
ROSSI. [The **K^cthib** **נאשאר** can hardly be explained as *scriptio plena* for **נשאור**; it seems to be a fusion of **נשאר** and **אשאר** (HITZIG); cf. KÖNIG, *Lehrgeb.* 1. 266.]
א **אדני**, **ט**.
א **כל** before **שארת**, **ט**, unnecessary and inappropriate.
- (9) Instead of **רמים** (GINSB.) BÄR writes **המס** [cf. Gen. 6. 11], against the MS evidence; 40 see DE ROSSI. The Versions (**ט** **λαῶν** = **עמים**, corruption of **ה**) had **רמים**.
א **המס**; **ט** **ἀδικίας καὶ ἀκαθαρσίας** = **המס** **ונטאה**. CORN., after 7, 23, writes **המס**, GRÄTZ **נטאה**. **א** may be retained, = *injustice*, from **נטה** [cf. Ex. 23, 2; Mal. 3, 5], though the sense is doubtful. **נטאה** is here not appropriate, and **המס** is graphically too remote from **נטה**. 45
- (10) **א** **לא יהום מימיני**; **ט** **לא יהום מימיני**, to avoid the anthropomorphism; **ס**, with similar freedom, **لا ايسوف حذاه**, which CORNILL adopts.
- (11) Instead of **א** **K^cthib** **באשר** **Q^cte** writes **בכל אשר**, which is found in no Version, and is unnecessary. 50
- 10 (1) This chapter presents serious difficulties: it has a fragmentary appearance, and it is not easy to explain the order of the verses. The chief difficulty lies in the parts relating to the Cherubs, vv. 1.8-22; but as these verses are obviously

8 (היכל) that is here meant, in contrast with the previously mentioned enclosure (בית).

On the spelling of אילם see BÖTTCHER, *Neue Ährenlese* (on Ezek. 40, 16), LAG. *Mitth.* 1, 100, and CORN.'s note here. The prevailing form in א is אילם or אֵלֶם, rarely Q^rè אֵלֶם. But in Ezek. 40, 16-36 occur the forms אֵילֶם and אֵלֶם, and אֵלֶם² have אילא (see FIELD, *Hexapla*). As the etymology of the word is uncertain, and the Masoretic and Græco-Jewish traditions of the form of technical architectural terms cannot be confidently relied on, we have little to guide us in the determination of the spelling. It is, however, to be observed that the א text in which the form אֵילֶם or אֵלֶם occurs (found only in plur.) is specially corrupt, and the authority of א in such a case is not great; it seems better, therefore, to write אֵלֶם or אֵלֶם. It is possible that the *é* is a later pronunciation of *û*. [Cf. also HAUPT, *The Assyrian E-vowel*, Baltimore, 1887, p. 14, No. 9; DELITZSCH, HW 32; ZA 11, 351, and for the change of *u* and *e*, Notes on Isaiah, p. 100, l. 32. — P. H.] א כעשרים וחמשה, א ὡς εἴκοσι; see 11, 1. The numbers in Ezek., א and א, are somewhat uncertain, and there is little ground here for choice; *twenty* may have been taken in א as round number, or *twenty-five* in א may be in imitation of 11, 1.

א משתחויתם, scribal error; omit the second ת.

א קדקה, א א, perhaps scribal omission, the word being not absolutely necessary, 20 and perhaps Heb. gloss.

- (17) א כי מלאו את הארץ חמם, deleted by GUNKEL, *Chaos*, p. 142, n., as incorrect gloss; חמם is not before referred to in c. 8, but is naturally suggested from c. 7. א וישבו להכעיסני, א א, but a natural heightening of the picture; cf. 16, 26. א אפם. Read אפי, after the תקוני סופרים, and take זמורה in sense of *stench*, or read זרה; the connection requires an expression of disgust or anger on JHVH's part. A reference to a ritual act is out of the question. Cf. Deut. 33, 10; Am. 4, 10. The Versions are discordant. א they send (*shame*, בההא, perhaps =) a *stench* to their nostrils; א they snort (سوفف) with their nostrils, perhaps taking 'ז as = *noise*; א follows א. א αυτοι ὡς μασκρίζοντες they are as scorers [turn up their noses], which seems to be a free translation of an expression not understood. Possibly the Hebrew text of א did not have זמורה (J. P. PETERS), and the translators supplied יד: they put the hand to the nose. But it would then be hard to account for the י of א; even to late emending scribes the connection would not suggest a Cyprian or Persian ritual act, which, moreover, would be alien to Israelitish ideas. א αυτοι ἐκτίνουσιν τὸ κλίμα ὡς μασκρίζοντας, obviously a partial correction after א. Σ, freely, και ὡς ἀφιέντες εἰσὶν ἤχον ὡς ἄσμα δὴ τῶν μασκρήσων αὐτῶν. It is possible that זמרה here has the sense of *crepitus ventris*, *stench* (Qam'û, Rashi). If this seem improbable, we may read זרה, as in Num. 11, 20 (זרא). The change to אפי then becomes necessary. The coarseness of the expression is not an objection to it; but it is unnecessary to go to the length of the Jewish commentators translating יד by *crepitus ventris* [cf. Hor. Sat. i, 9, 69.70 *vin'tu curtis Judæis oppedere* = καταπέρδειν], or by *membrum virile*; see LEVY, NHWB. Cf. BUXTORF, s. v. זמרה, J. H. MICH., *Bibl. Heb.*, on this verse, and BREITHAUP'T's note in his translation of Rashi. HITZ. 45 takes יד as = *sickle*: the Judeans, as it were, cut off their own noses. GUNKEL, l. c., they snort the snot (זרמה) from (מעל) their noses.

(18) א חמל; HAHN, GINSBURG: אחמול.

א וקראו באוני קול גדול ולא שמע אותם, א א, perhaps expanded scribal repetition from following verse.

- 9 (1) א בִּקְרוֹת, read sing., as in Is. 60, 17; א ἡ ἐκδήσις; א visitationes; א render as concrete noun, as the connection suggests. CORN., SIEGFR. *the visitations of the*

- 8 אֱלֹהֵי זֶה, אֶשׁ; CORN. retains אֱלֹהֵי as a rare word (only elsewhere in Dan. 12,3), and therefore not likely to be a gloss, and rejects בְּעֵינַי הַחֲשֵׁמַל. It seems better to follow 1,27, rejecting אֱלֹהֵי אֵשׁ as superfluous, and changing זֶה to אֵשׁ; אֱלֹהֵי זֶה may be regarded as a scribal variation, rare in OT, but probably not rare in the post-Biblical period. זֶהוּרָא. 5
- אֱלֹהֵי הַחֲשֵׁמַלָּה, perhaps fem. paus. form (OLSH. § 133, STADE § 308, SIEGFR.-STADE, WB), more probably scribal error for הַשֶּׁמֶל, the ה coming from following י.
On אֱלֹהֵי זֶה for צִינִית see note in BÄR-DELITZSCH.
- (3) Before אֱלֹהֵי שֶׁעַר insert ה; אֶשׁ τῆς πόλης.
אֱלֹהֵי הַפְּנִימִית (*the inner court*); omit the ending ת, שֶׁעַר being masc.; see 40,44; 10 46,1.
אֱלֹהֵי הַמְּקִנָּה, write הַמְּקִנָּה, Hif. of קָנָה; the word is perhaps a gloss on הַקְּנָאָה; אֶשׁ τοῦ καταμῆνου, from קָנָה. See DE ROSSI's note. The clause beginning with אֲשֶׁר is bracketed by CORN. as prolepsis (see v. 5); it seems intended to indicate that the image had formerly stood here, but that the Prophet did not expect to see 15 it still in its old place. GUNKEL, *Schöpfung. u. Chaos*, p. 141, n., after ψ 68,31, (*the wild beast of the reed*), reads הַקְּנָה, taking סָמַל הַקֵּץ as = the image of the Chaos-dragon (*Tiāmat*).
- (5) אֱלֹהֵי הַמּוֹבָחָה; אֶשׁ τῆς πρὸς ἀνατολὰς = הַמּוֹרָה, but necessary introduction to v. 6. CORN. omits the last two words. 20
אֱלֹהֵי הַקְּנָאָה הוּא בְּנָאָה, אֶשׁ. סָמַל הַקְּנָאָה הוּא בְּנָאָה may be an insertion in recognition of the mention of the image in v. 3. — בְּנָאָה is ἀπαξ λεγ., and here perhaps gloss. GRÄTZ מבֹּאָה.
- (6) אֱלֹהֵי הַרְאָה, in v. 12 הַרְאָה; it is unnecessary to change here. K^{thib} מהם; read, with Q^{tré}, מֵהֶם.
אֱלֹהֵי הַבַּיִת, אֶשׁ, but better retained, and the article should be prefixed to הַבַּיִת 25 and גְּרָלוֹת.
אֱלֹהֵי לְרַחֵקָה *to go away*; אֶשׁ ἀπέχεσθαι; ΑΘ, τοῦ μακρυνθῆναι; read Piel with suff. לְרַחֵקָה.
- (7-9) An obscure passage, sustained by all Versions, except that אֶשׁ omits in v. 7 from יָוָי to end (*and I looked, and lo, a hole in the wall*), and in v. 8 בָּקִיר twice. The 30 omission of the *hole* relieves the difficulty somewhat but not materially; CORN., further, by the deletion of v. 8, gets rid of the act of *digging*, but does not account for the presence of v. 8 in אֱלֹהֵי. The process described, while obscure, is neither impossible nor improbable. Cf. HITZ., SMEND, BERTHOLET.
- (10) אֱלֹהֵי הַקְּדֻשָׁה, כֹּל תְּבָנִית רְמֵשׁ וּבְהֵמָה אֶשׁ, but appropriate. That many animals were at this 35 time held sacred by the Israelitish people is probable from the old worship of bulls and serpents, and from Is. 65,4; 66,3. (Cf. SMITH, *Rel. Sem.*², p. 357). GRÄTZ כֹּל תְּבָנִית.
אֱלֹהֵי שֶׁקֶץ; write שְׁקוּצִים, after אֶשׁ, and insert before it כֹּל from the connection. אֱלֹהֵי שֶׁקֶץ 40 is syntactically hard.
- (11) אֱלֹהֵי עֲמָר, אֶשׁ. אֱלֹהֵי עֲמָרִים, אֶשׁ. אֶשׁ states that Jaazaniah was standing before the Elders. But the statement of אֱלֹהֵי, that the Elders were standing before the pictures, is important for the situation, though the sense in אֶשׁ is good.
אֱלֹהֵי עֲנָן, אֶשׁ; perhaps omitted by the Greek scribe as unnecessary.
- (12) אֱלֹהֵי הַחֲשֵׁמַל, אֶשׁ, which writes the following clause ἐν τῷ κοιτῶντι τῷ κρυπτῶ αὐτῶν. 45 So אֱלֹהֵי הַחֲשֵׁמַל; אֶשׁ *sleeping-chamber*, אֱלֹהֵי בֵּית מִשְׁכְּבֵיהֶם. These renderings point to מִשְׁכְּבוֹ instead of מִשְׁכְּבֵיהֶם, but *sleeping-room* is out of the question; מִשְׁכְּבֵיהֶם may be taken as sing. collect., or may be pointed as plur., and for חֲרָרִי the sing. may be written as in אֶשׁ (though this is not necessary). HITZ., CORN., SIEGFR. omit the clause as scribal addition; it is, however, a natural and effec- 50 tive touch.
אֱלֹהֵי אֲמָרִים, write אֲמָרוֹ as in 9,9, or else supply הַמָּה.
- (16) אֱלֹהֵי הַיְחִיל, CORN. בֵּית; but it is precisely the entrance to the building itself

- 7 (20) א וְצָבִי עָדִיו לְנֶאֱוֹן שָׂמְהוּ, omitted by CORN. as feeble and interruptive. That it is old is shown by its presence in G, and the difficulties seem not great enough to call for its deletion. The charge is that they have made their wealth their pride, which was shown in ritual display, cf. v. 24; 24,21; 30,6. Point שָׂמְהוּ.
א אֲשַׁקְצִיהֶם, ^ G, but Ezekielic; see 11,18. Prefix ו to ש'. 5
- (21) א וְרָשָׁעִי, G τοῖς λοιμοῖς. Read, with CORN., עֲרִיצִי, cf. 28,7; 30,11; 31,12; 32,12.
א וְהִלְלוּהָ; write Q^orê והלוהו.
- (22) א וְהִלְלוּ, G μαινοῦσι, and CORN. טמאו, possible but unnecessary. CORN. takes the following verbs as preterits, and refers the pollution of the Temple to the Israelites, rendering: *and I turn my face from them, for they have defiled my precious treasure (the Temple), and entered it, and profaned it*, as in 23,39. This keeps the same reference for the pronouns throughout the verse, and gives in itself a good sense, offering a reason for the punishment in the idolatry of the people. Yet the reason is given in v. 23, and the connection favors the reference of the profanation of v. 22 to the invaders of the city. 15
The מהם והסבתי פני מהם (ἀπαξ λεγ.) is to be understood of the Jews, the rest of the invaders. Point בָּה.
For צָפוֹן G has ἐπισκοπήν, = פָּקְדָה or some form from צָפָה.
א פְּרִיצִים, omitted by CORN. as misplaced representative of עֲרִיצִי, v. 21. G ἀφυλάκτως may be free rendering of א פְּרִיצִים (SCHLEUSNER, who refers to GA 23,39); 20 CORN. takes it to be interpretation of the בוא (careless, irreverent entrance into the Temple).
- (23) א עֲשֵׂה הַרְתוֹק אֲנִי make the chain, unintelligible. G καὶ ποιήσουσι φυρμόν, the meaning of which is not clear; 3 fac conclusionem; CORN. עֲרַה וּבִקוֹק raze and empty! see HITZ. Some threat of punishment is involved, but the text is corrupt beyond emendation. 25
א מִשְׁפָּט, lacking in G (πλήρης λαῶν), omitted by CORN., SIEGFR., but here not out of place; for the thought, cf. 22,25-27. GRÄTZ משפך.
- (24) א וְהִבְאֵתִי רֵעִי גוֹיִם וְיָרְשׁוּ אֶת בְּתוּבָתְךָ, ^ G, whence it may have fallen out by homoteleuton. The threat that their houses should be taken was not a small one. 30
א עֲיִים; read עָיִם; G τῆς ἰσχύος αὐτῶν. — Instead of הַשְּׁבֵתִי G points הַשְּׁבֵתִי.
(26) א אֵל, scribal error for עַל.
After א מִנְבִּיאַי CORN. inserts וְלֹא יִמְצְאוּ, something like which is necessary; the complete expression is best obtained by supplying וְאִין, see end of v. 25.
- (27) א הַמֶּלֶךְ יִתְאַבֵּל + א, ^ G, scribal doublet of following clause; Ezekiel always uses 35
א מֶלֶךְ and never מֶלֶךְ of Zedekiah, who is here referred to.
א מְדַרְכֶּם; read 'כָּר', as in G, and א 7,3.8.9; 18,30, &c.; מֶן could not here introduce the instrument.
- 8 (1) א בְּשָׁשִׁי; G πέμπτῳ. The date is uncertain. In G the interval between 1,2 and 40 8,1 is 384 days, in א 413 days. SMEND thinks that the latter is correction introduced (after the change in 4,5 from 190 to 390) to gain the time required by 3,16 and 4,5.6 (= 397 days). But if the 40 of 4,6 be retained (as it is by SM.), the time required is 7 + 390 + 40, for which א does not suffice (cf. DAVIDSON), unless (HITZ.) we suppose an intercalated month in the 5th year. See note on 4,6. 45
G πέμπτῳ may be accidental assimilation to following πέμπτῃ. [Cf. WINCKLER, l. c., 96.]
א אֶשׁ and אֲרָנִי, ^ G.
(2) א אֵשׁ, read אִישׁ, with G ἀνδρός, as 1,26 (according to MERX, JPT 9,75, a recessional change). 50
א מִמְרֹאה stands in א before the first מַתְנִי, but not before the second. We may omit it here, with G; or better, insert it before second מַתְּ, after 1,27, and in accordance with Ezekiel's general manner of describing the vision.

- 6 *ye shall learn that I am JHWH when there shall be* &c. \mathfrak{S} retains 'והי, and omits בהיות.
- \mathfrak{M} הקְרוֹתֵיכֶם; the ם is scribal miswriting.
- (9) \mathfrak{M} אשר (second occurrence), \mathfrak{S} is scribal insertion.
 \mathfrak{M} נשברתי *I have been broken*, is here unintelligible; \mathfrak{S} ὁμῶσκα = נשבעתי. The 5
 simplest emendation is that of WELLM. in SMEND, וְשָׁבַרְתִּי. CORN. בשברי.
 \mathfrak{M} + אשר קָר, \mathfrak{S} \mathfrak{V} , insertion for clearness, but unnecessary and contrary to OT
 usage; cf. Hos. 9, 1 &c.
 \mathfrak{M} אל הרעות אשר עשו \mathfrak{S} , omitted by CORN. as scribal addition after 20, 43; it is,
 however, in Ezekiel's manner. — Before לבל we should, perhaps, insert ו. 10
- (10) V. 10 reads in \mathfrak{S} : καὶ ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ Κύριος λελάληκα. The plus of \mathfrak{M}
 may be scribal insertion, though it is here not forced; cf. Jer. 35, 17.
- (11) \mathfrak{M} ארני \mathfrak{S} . — \mathfrak{M} אל; read על, with \mathfrak{S} ἐπί; cf. Jer. 4, 28.
 \mathfrak{M} + רעות, \mathfrak{S} \mathfrak{V} , superfluous, and contrary to the general rule of *stat. constr.* (cf.
 PHILIPPI, *Stat. Constr. in Hebr.*, pp. 8 f.). \mathfrak{S} abominaciones malorum; \mathfrak{S} connects 15
 the two terms by ו; EW. takes 'ר as in apposition with 'תו; SMEND retains it as
 adj., citing Is. 28, 1 (on which cf. EW. 289, PHILIPPI, *loc. cit.*); CORN., SIEGFR. \mathfrak{A} .
 \mathfrak{M} אשר \mathfrak{S} .
- (12) The order of \mathfrak{M} in the first two clauses of v. 12 is inverted in \mathfrak{S} .
- (13) \mathfrak{M} + הנשאר, \mathfrak{S} gloss, הַנִּצְוָר, which was wrongly taken to be from נצר (HITZ). 20
 \mathfrak{M} וירעתם, as if address to the exiles; but the reference, as appears from v. 12, is
 to the people in Jerusalem. Read וידעו. \mathfrak{S} has second person throughout this
 verse except in last clause. \mathfrak{M} אל, scribal error for על.
- \mathfrak{M} ותחת כל אלה עֲבַתָּה and בכל ראשי ההרים \mathfrak{S} . CORN. retains these, and rejects the
 other two phrases of \mathfrak{M} as common expressions and therefore natural glosses. 25
 But the procedure of \mathfrak{S} is best accounted for by retaining all of \mathfrak{M} , of which, we
 may suppose, the Hebrew text of \mathfrak{S} had lost a part, or which the \mathfrak{S} translator
 undertook to simplify; the fulness of \mathfrak{M} is not unnatural.
- (14) \mathfrak{M} דִּבְלַחַת is here inappropriate; there is no known place *Diblah* answering to
 the geographical requirements of the passage; the natural emendation is רבִּלְתָּה 30
 (J. D. MICHAELIS); see Jer. 52, 10, in which passage \mathfrak{S} has the same miswriting,
 while \mathfrak{M} is correct (ORELLI).
 \mathfrak{M} ידעו \mathfrak{S} 2. pers. plural.
- 7 (2) \mathfrak{S} + εἰπόν before בה אמר, Greek complement, cf. 39, 17 (SM.); EW., HITZ., CORN., 35
 SIEGFR. insert אמר; 39, 17 has בה אמר א' י' בה אמר א' י' not before it.
 \mathfrak{M} ארני \mathfrak{S} .
 Insert בא, with \mathfrak{S} , after first קָץ, which in \mathfrak{M} is left suspended; cf. v. 6.
- (3) In vv. 3-9 the order of \mathfrak{S} differs from that of \mathfrak{M} , the verses standing as follows:
 6 (3 words). 7. 8. 9. 3. 4. 5 (4 words), that is, vv. 3-5 are put after 6-9. The explana- 40
 tion of this diversity appears to be that \mathfrak{M} section 2-9 consists of two parallel parts,
 2-4 and 5-9, and the copyists early introduced confusion by mingling the two.
 \mathfrak{S} omits parts of vv. 5, 6; it is simpler to omit 8, 9, which present a slightly
 expanded form of 3, 4. We thus obtain a distinct form for 5-7, and the section 2-13
 appears to consist of four similar dithyrambic utterances, 2-4, 5-7, 10, 11, 12, 13. 45
 HITZ. sees two recensions in 3-7 and 8-11. CORN. \mathfrak{A} 3, 4, and arranges the rest:
 6 (part). 7 (part). 8. 9. 5. 6 (part). 10. 7 (part).
 \mathfrak{M} שלחתי; read שפכתי, as in v. 8 (so GRÄTZ).
- (5) \mathfrak{M} ארני \mathfrak{S} .
 \mathfrak{M} אהת, inappropriate; the rendering *an evil, a unique evil* is syntactically and 50
 lexicographically inadmissible; read, with \mathfrak{S} (בהר, בלעף), אַתָּה or אַתָּר.
- (6) For אליך of \mathfrak{M} read עליך, after v. 2, and so באה for בא.
- (7) \mathfrak{M} אליך; read עליך.

- 5 **A** ידעו is somewhat better, in this connection, than **G** ἐπιγνώση; the address in 2 pers. begins in the next verse.
- (14) **A** ולקחה, **G**, which for the בניום of **A** had ובנתך. Here are two different texts, each of which is possible, but the θυγατέρας of **G** has not the same justification here as in 16, 55. 'ולח' may be repetition of preceding word, or insertion from 5 v. 15.
- (15) **A** היתה, scribal error for הייתה (**G**).
Of the four initial terms of **A** only two are given by **G**, στενακτιή και δηλαιστίη (which two are omitted is doubtful); and CORN. accordingly emends to שמה שמה, after 6, 14. In view of the impassioned character of the discourse the 10 abridgment of **G** is at least doubtful; the מוסר might be changed to שמה so as to get a common phrase, but the strangeness of 'מ is in its favor. Cf. PAUL RUBEN, *Crit. Remarks*, p. 11, who takes 'מ (צרו) as = *object of abhorrence*, a sense here appropriate, but hardly demonstrable; 'מ = *lesson, warning*. The *dismay* of צ is free rendering. 15
In ^b the same question arises as to ובתכהות המה, **G**, which may be doubtfully retained.
A + יהוה דברתי, interruptive insertion, after v. 17.
- (16) **A** תצי, point תצי, to agree with the following statement.
A + הרעב, insertion from next clause. The general declaration *when I send my 20 evil arrows* is first made, and the particulars are then given.
A הרעים, **G**.
A בהם; the connection requires the second person.
A + אשר אשלה אותם לשחתכם, **G**, doublet of preceding clause.
A + ורעב אקה עליכם, **G**, a parallel clause to the following, but not superfluous. 25
- (17) **A** + רעב ו, interruptive repetition, from preceding verse.
- 6 (1) With this chapter cf. Lev. 26, 25-40; the resemblances between the two passages are so numerous as to suggest that they belong to the same period.
- (2) **A** אליהם, write עליהם, in accordance with Ezekiel's usage after הקבא, and with **G** 30 ἐπ' αὐτά.
- (3) **A** ארני (*bis*), **G**.
K^{ethib} נאות (defective for נאות, Q^{ere} נָאוֹת cf. עָרִים Jud. 10, 4); better נַיֹּאוֹת, as in 35, 8.
A אגדתי, **G** 3 sing. fut. pass., = Heb. 3 plur., as the next two verbs. 35
- (4) **A** נשברו, **G**, perhaps from scribal oversight; it is appropriate to הקנינים.
- (5) **A** + ונתתי את פגרי בני ישראל לפני נלוליהם, **G**, scribal repetition of preceding clause; cf. Lev. 26, 30.
- (6) For **A** תחרבנה הערים CORN. writes היערים ההלכנה, in order to get a literal description of the desolation of the land; but the קמות were also in the ערים, 1 S 9, 12; 40 cf. Ezek. 16, 24.
A ונשבתו and ונשבתו, **G**, (which CORN. follows), perhaps scribal expansion. For יאשמו read ישמו (GRÄTZ, SIEGFRIED), with **G**. For נשבתו GRÄTZ suggests נשברו.
A ונמחו מעשיכם, **G**, and omitted by CORN. It is a proper general expression, 45 and may have fallen out of **G** by *homoteleuton*.
- (7) **A** בתיכם; better בתוכם (CORN.), the slain falling in the midst of the idols, as in v. 13. — After יהוה GRÄTZ adds דברתי.
- (8) **A** והתקתי, **G**, yields no good sense, and breaks the connection. For יה' Ew. (followed by SMEND) writes דברתי, which he attaches to v. 7: *ye shall learn that 50 I, JHVH, have spoken*. The transition is perhaps best made (CORN.) by וקיה, which might easily have fallen out owing to its similarity to the preceding יהוה; but it is a question whether we should not simply omit יהוה, and read (as in v. 13) *and*

- 5 Θ + καὶ ἐπεὶ, = וואמער, before אל כל בית י, which is required by the introductory formula of v. 5, according to Ezekiel's constant usage at the beginning of an exhortation (cf. 6, 3; 13, 2. 3. 18; 14, 4; 16, 3; 17, 3, 20, 3. 27, al.). The כל is suspicious, not occurring elsewhere; perhaps scribal insertion to secure accordance with ממנו תצא אש.
- (5) ארני א, Θ V.
- (6) To ארצות prefix the article as in Θ . Θ ἐπεὶ = תאמר, for תמר. ארני א, לרשעה, Θ CORN. as gloss, perhaps introduced to explain how Israel could be more disobedient than the nations who had not the Law. It is found in Θ (Θ V al., τῆ ἀνομίαν, H-P 23 al. εἰς ἀνομίαν), and in all other Versions, is not without 10 force, and may be retained in spite of the break of symmetry which it produces.
- (7) ארני א, Θ . ארני א yields no sense, since a verb המן, if it existed, could only mean to be tumultuous. BÖTTCHER's emendation המרת, Hif. inf. of מרה (followed by CORN., 15 DAVIDSON, ORELLI, SIEGFR., BERTHOLET; and so apparently REUSS: *trotzig*) is easy and suitable. S makes it from מנה, here unsuitable. Θ ἡ ἀφορμῆ ὑμῶν your occasion (of sin); it is not clear what Hebrew word this represents; for a suggestion see CORNILL. GRÄTZ משרטי המירכם משפטי.
- א + לא, the presumable sense being that Israel had not even done according to 20 the just laws of the nations. Yet, after 11, 12 (though this is lacking in Θ) it seems better, with S, REUSS, EWALD, SMEND, to omit the negative; the antithesis is between the good laws of JHVH and the evil practices of the nations.
- (8) ארני א, Θ V. ארני א, גם אני א, Θ . The גם implies a contrast, as in Jer. 7, 11: I, too, (see your doings, 25 and) am against you.
- (9) ארני א, Θ V. ארני א, Θ AVMr κατά, which CORNILL follows; H-P 23 al. οὐδ.
- (11) ארני א, Θ . ארני א, בכל שקוציך א, Θ . The heaping up of synonyms is characteristic of Ezekiel, but the plus may here be due to a scribe. 30 ארני א yields no satisfactory sense; withdraw (my eye) after Job 36, 7 (GES., REUSS, ORELLI, RV^M) is against the context, in which the point is that his eye is not withdrawn; diminish, take from (the people), after Deut. 4, 2 (RV, HÄVERNICK), is too feeble for the tone of the passage. The Versions also are unsatisfactory: Θ (followed by S) ἀρῶ ἀπόσσωμαί σε, from גרש or באס, supplying 35 object, a simple and attractive reading, but not in accord with the usage of Ezekiel, who never employs this form of threat: I confringam, פרץ, or perhaps, as C (קטר) and some MSS, גרע cut off, similarly inappropriate. Ew., following 24, 14, emends to לא אפרע I will not forbear, go back, which is appropriate and attractive; but the insertion of the negative is difficult, and the sense here is 40 somewhat different from that of 24, 14 in which JHVH's resolution not to recede from His threat is emphasized; HITZ. Nif. of פרע I will give myself free rein, after Prov. 29, 18, a doubtful expression, used in Prov. in bad sense; CORN. אתנרה I will bestir myself, enter the field, which gives in itself a good sense, but is too military, and does not suit the following clause; a similar objection applies to 45 אנע I will strike (in), proposed by SIEGFRIED (in KAUTZSCH's AT); DAVIDSON's עליך (v. 8; 21, 8) is graphically easy, but from the connection we expect a verb here. From the formula in 8, 18 (also referred to by DAV.) we get אעשה בתמה which seems best to meet the conditions, in spite of its length; if fallen had fallen out, אעשה might easily have been corrupted into אנרע. 50 On גם (twice) in this verse see note on v. 8.
- (12) ארני א, ימותו א (Θ ἀναλωθήσεται, never elsewhere for מות), a doubtful detail (CORN.).
- (13) ארני א, והנהמתי, והנהמתי א, Θ , the plus or minus of a scribe.

- 4 עלִיךְ, making JHVH lay the load; this removes the difficulty of posture, but the suggestion of the context is better.
- (5) שלש מאות אֵל, read, with א, מאה (so all recent critics). The reading of אֵל arose from the desire (probably a teaching of the schools) to make the two terms of punishment represent the traditional abode in Egypt (390 + 40 = 430). The number 190 gives a possible chronology; the *term. a quo* is the capture of Samaria, B.C. 722, and the *term. ad quem* B.C. 557 (40 years from 597), which gives 165 years for the captivity of Israel; 390 is historically impossible, and the Prophet has an actual chronology in mind. In v. 4 א (except a few Cursives) has 150 after הימם, probably the addition of a א scribe; the number is obtained by subtracting 40 from 190, which latter is held to include the captivity of Judah. 5
- (6) אֵל + שְׁנִיתֵי אֵל, אֵל, scribal complement.
- (7) Omitted by CORN. as presenting a physically impossible action (v. 8); but this is scarcely a difficulty, since it is not probable that the acts of the vision were really performed by the Prophet, nor is it clear that the posture was impossible. 15
אֵל השופה; א στερεώσεις, = תחזק, and so אֵל; אֵל *extentum* (*exertum*); אֵל = אֵל. The word, though somewhat strange, is intelligible.
- (8) אֵל מצורִיךְ is changed unnecessarily by CORN. to שִׁבְכָךְ עַל צַדֶּךָ; a variation from the phraseology of v. 6 is not unnatural.
- (9) אֵל חֲטִיִּים is hardly original (see 45, 13); read חֲטִיִּים. 20
אֵל שלש מאות; read, with א, מאה, as in v. 5.
- (10) אֵל אשר תאכלנו, scribal expansion; read, with א, תאכל.
- (12) אֵל תאכלנה; עשה is the appropriate verb, as in v. 15 (though אכל is possible). Read תעשינה. — אֵל והיא אֵל א (except H-P 62) אֵל; anticipation for emphasis. 25
אֵל צַעֲתָא, according to GEIGER, *Urschr.* 410, intentional softening of the objection-able צַעֲתָא.
- (11) אֵל, passing over v. 11, refers to v. 10; *thou shalt eat* (read *prepare*) *it*, that is, the food of v. 10. The reference to water in v. 16 makes it improbable that v. 11 is scribal insertion; it is better to invert, with HAUPT, the order of vv. 11. 12. For CORNILL's treatment of the passage see note on v. 1. 30
- (13) אֵל καὶ ἐρεῖς τάδε λέγει Κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ οὕτως φάγονται οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἀκάθαρτα ἐν τοῖς ἔθνεσιν, the second half of which is simpler than אֵל, though not therefore necessarily original. The ויאמר יהוה of אֵל has its brusqueness in its favor, and there is no apparent reason for the אלהי ישראל of אֵל. The יהוה, however, is better omitted, in accordance with v. 16, as *explicitum*. 35
- (14) אֵל Κύριε θεὸ ἐν Ἰσραὴל; אֵל ארני יהוה אֵל. 35
אֵל + ἐν ἀκαθαρσίᾳ after אֵל אֵל, scribal complement.
- (15) K^cthib צַעֲיֵי; read Q^crê צַעֲיֵי as the commoner substantive form, though K^cthib is allowable. The word occurs only here in OT, and it is impossible to say what was the pronunciation in Ezekiel's time. 40
- 5 (1) אֵל ὁ ὑπερ ἄρον, = מתער *sharper than a barber's razor*, an attractive reading, which, however, would require the omission of לך תקנה (so actually אֵל). The insertion of כ before תער (אֵל), though permissible, is not necessary (see 4, 12, and cf. GES.-KAUTZSCH²⁶, § 118, w). 45
אֵל גלבים, GRÄTZ גלבים.
- (2) אֵל באור אֵל, אֵל ἐν πυρ. We should expect אֵל, but the possibility of אֵל = *fire* is shown by Is. 47, 14, and by Is. 31, 9 (if the text be correct).
אֵל makes four divisions by repeating the first of אֵל.
אֵל + לקחה, superfluous, scribal addition (CORN.); prefix the א to the following word. 50
אֵל + אֵל אֵל אֵל אֵל, gloss, after v. 12, here an interruption of the description.
- (4) אֵל + אֵל אֵל אֵל, gloss, the omission of which is necessary if the next-following correction be adopted.

- 3 מַשְׁמִים אִלּוּ, here stative; see GES.-KAUTZSCH²⁶ § 53, e; EW. § 122^c; there is no need to point as Polel (after Ezr. 9, 3, 4).
- (16) וַיְהִי אִלּוּ; write הִיּהּ, as in the Prophets generally, and everywhere else in Ezek., 26, 1; 29, 17 *et al.*; the פִּסְקָא in the middle of the verse perhaps led a scribe to make a new beginning (CORN.). GRÄTZ, taking the ׀ as sign of a lacuna, would supply וַיִּאֲסְרוּנִי בְּעִבּוּתֵימִי; but this seems improbable. 5
- (18) אִלּוּ תְמוּתָא, for which Θ (θαυατωθῆθη) seems to have had תוּמָא, which is the legal phrase, and *cf.* 18, 13; but the Prophet may have varied his phraseology. אִלּוּ וְלֹא הוֹדַרְתוּ + אִלּוּ, tautologous, and, from comparison of 33, 8, better omitted. CORN. (against Θ) writes וְלֹא נוֹהֵר, that is, *if he do not accept the divine warning*; 10 but the point here and in c. 33 is manifestly the effect of the Prophet's warning. Before אִלּוּ רָשַׁע (first occurrence) insert article. אִלּוּ הַרְשָׁעָה, Θ, perhaps scribal insertion. — אִלּוּ + רָשַׁע, scribal complement.
- (19) אִלּוּ הַרְשָׁעָה הוּא אִלּוּ הַרְשָׁעָה הוּא. The verse should perhaps be emended after 33, 9; it has the appearance of having been expanded by scribes. The רָשַׁע of אִלּוּ should 15 have the article.
- (20) אִלּוּ וְלֹא הוּכַח צַדִּיק אִלּוּ, CORN. as being unsupported by the parallelism; but it seems to be in keeping with the context.
- (21) In אִלּוּ הוֹדַרְתוּ צַדִּיק either וּ or צַדִּיק must be omitted (*cf.* v. 19). The latter seems to be a gloss, and the וּ should be retained (against Θ). 20 אִלּוּ צַדִּיק + אִלּוּ (second occurrence), Θ, scribal complement. אִלּוּ וְהוּא לֹא חָטָא הוּי יָתִיה כִּי נִזְקֶה. The relation of this verse to the preceding demands the statement that the righteous man, if he sin, shall die (REUSS, CORN.). Read יָמוּת בחטאתו יָמוּת; *cf.* 33, 13, 18. CORN. suggests that the present text is a correction to avoid the statement that a righteous man, though warned, might sin 25 and die. The reading is old, being given by Θ.
- (22) אִלּוּ + שָׁם, Θ; a reference to the place indicated in v. 15 would here be too remote.
- (25) אִלּוּ נִתְּנִי, and in next line: וְאֶקְרִיךְ; but it is JHVH who binds him; the impersonal form of אִלּוּ may be scribal change to avoid an unpleasant anthropomorphism. 30 Read נִתְּנִי וְאֶקְרִיךְ. Θ have pass. (δέδονται, *data*), which may be free rendering of אִלּוּ; CORN. נִתְּנִי.
- (27) אִלּוּ אֲרִנִּי, Θ.
- 4 (1) CORN. arranges the verses of c. 4 in the following order: 4. 5. 6. [7]. 8. 9. 12. 13. 35 14. 15. 1. 2. 3. 10. 11. 16. 17, meaning to separate sharply the two symbolic acts (the siege of the city, and the bearing of the nation's sin): but it seems to be the Prophet's purpose to combine the two. In CORN.'s arrangement vv. 10, 11 are out of place, since they do not naturally connect themselves with v. 3 (though they might well stand before v. 16), and in v. 4, with which he begins, the 40 introductory בִּן אָרַם is wanting. See note on v. 12. [הַלְבָּנָה means here, of course, a *clay tablet*, not *tile* (AV) or *Ziegelstein* (SIEGFRIED in KAUTZSCH); *cf.* BERTHOLET *ad loc.* and see English Translation of *Ezekiel*, p. 98, ll. 37 ff. — P. H.] אִלּוּ + אֶת יְרוּשָׁלַם, gloss (though found in all Versions). 45
- (2) [חַרְבֵי נְרִים has no connection with חַרְבֵי לַמְּבָרֵי; the Babylonian battering engine had no ram's head like the Roman *arietes*; see English Translation of *Ezekiel*, p. 103, l. 6. The stem seems to be כַּרְר = Assyr. *karāru* 'to pull down, destroy' DEL. HW 355^b; contrast MEISSNER's *Supplement*, p. 50^b) or חַרְר may be = Assyr. *kāru* 'wall' (DEL. HW 349^b). — P. H.] 50
- (3) BÄR notes that חַרְבֵי הַנְּרִים (with final ה) occurs only here; the ה is not original.
- (4) אִלּוּ עָלִי... שָׁמַת; read, with CORN., וְשָׁמַת, and עָלִי, in accordance with 4^b. 5, 6; the attitude prescribed by אִלּוּ is impossible. WELLH. (in SMEND) reads שָׁמַתִּי and

- 3 in these places are some disjunctive some conjunctive. [*Cf. Beitr. z. Assyr.* I, 10. — P. H.]
- (5) אל וכבדני לְשׁוֹן ט , but favored by the similar expression in the next verse. It is hardly insertion from Ex. 4, 10, rather it is a familiar expression. אל בית ישראל אל , an inappropriate old gloss (found in ט) which contradicts 5 the whole context; it could be retained only by inserting before it אם כי . With ט insert ו before לא . — אל $\text{שׁ עמקי וְכבדני לי}$ ט ; CORN. , SIEGFR., as repetition from v. 5; it is, however, a natural and probably original repetition.
- (6) $\text{ט} + \sigma\upsilon\delta\delta\acute{\epsilon}$ $\sigma\tau\iota\beta\alpha\rho\upsilon\varsigma$ $\tau\eta$ $\gamma\lambda\acute{\omega}\sigma\sigma\eta$, seems to be doublet. אל לא after אם , which yields no satisfactory sense; neither the adversative (*but*) 10 nor the strong asseverative rendering is here in place. Better omit לא , with טטט (SMEND); or, with GRÄTZ, write ל , and take the clause as expressing unreal condition; only the statement *foreign peoples would hear* brings out the contrast of v. 7. The apodosis here is without introductory ו ; *cf. DRIVER, Tenses*, c. 11. For defense of rendering *but* for אם לא , see HITZ. D. H. MÜLLER (*Ezech.-Stud.*, 15 p. 30) renders *If I (emphatic) had not sent thee to them, they would hear thee, i. e., they would receive the Prophet as friend, but not as divine messenger*. But the text does not emphasize the pronoun, nor is this conception found elsewhere in prophetic writings. [$\text{לא} = \text{ל}$ *forsooth*; see p. 63, l. 42. — P. H.]
- (8) אל הוֹק ט $\kappa\alpha\tau\iota\sigma\chi\acute{\upsilon}\sigma\omega$, adopted by CORN. ס has verbs for both adjectives of 20 the verse.
- (9) אל נתי מִצְחָק ט . It is a natural complementary expression, and so far suspicious; but it is in Ezekiel's manner.
- (11) אל ארני ט . On divine names in Ezekiel see CORN., *Ezech.* 172-5. The choice of names appears to be in general so arbitrary that I confine myself to noting 25 the differences between אל and ט .
- (12) קרום , emendation, after 10, 4, of S. D. LUZZATTO and HITZ. (CORN.) for the inappropriate אל ברוך . Latter may be scribal corruption; MERX (JPT 9, 75) and GEIGER (*Urschrift* 318) regard it as intentional change to avoid an unworthy conception of JHVH, מקום , according to MERX, being taken as = *divinity*, and 30 the verse thus seeming to say that God put off His Godhead. But המ' is used in Rabbin. literature not for *divinity*, but as a paraphrase for *God* (see *Shabb.* 13^b, and the references in BUXT. *Lex.*), and such a usage is improbable for Ezekiel's time. D. H. MÜLLER (*Ezech.-Stud.*, p. 16) thinks that אל is sustained by 35 the קרוש of Is. 6, 3, 4, and that Ezekiel below lays stress rather on הנשא than 35 on רום . But this does not relieve the text of its difficulties, or recognize the bearing of 10, 4 on it.
- (13) ט $\kappa\alpha\iota$ $\dot{\iota}\delta\omicron\nu$ $\phi\omega\nu\acute{\eta}\nu$, where $\dot{\iota}\delta\omicron\nu$ seems to be for $\dot{\iota}\delta\omicron\upsilon$ (*cf.* I, 25) which is here possible, but unnecessary. ט $\tau\omicron\upsilon$ $\sigma\epsilon\iota\sigma\mu\omicron\upsilon\tau$, for אל רעש , a very improbable rendering. 40
- (14) אל ותקחני is thrown out by CORN. as being nowhere else used of the רוח ; it is, however, no less fitting than נשא and *cf.* 2, 2; 11, 1. אל מר ט טVS , is inappropriate — the Prophet is neither *bitter* nor *sad*, only greatly moved; but מר might naturally be inserted by a scribe. Many ט codd. have $\mu\epsilon\tau\acute{\epsilon}\omega\pi\omicron\varsigma$, which may represent a corruption of מר (רם ?), or may be insertion 45 from next verse.
- (15) [For אל תל אביב = Assyr. *til abibi* see English Translation of *Ezekiel*, p. 97, l. 44. — P. H.] אל הישיבים , scribal complement; *cf.* I, 1. אל אל , copyist's error for ע , which is Ezekiel's usage; ט $\epsilon\pi\iota$. אל $\text{ואשר המה יושבים שם}$ אל , in which the ו is copyist's error, and the rest gloss on 50 קבר . Q^crê adds to the confusion by writing ואשב for ואשר . The Versions follow אל (ט misreading several words). [The ו before אשר is the Waw explicativum (*that is, where they were dwelling*); see note on Is. 17, 8; Jud. 17, 3^b. — P. H.]

- 1 (25) V. 25 of אֱל is scribal repetition from the preceding and succeeding context.
- (26) After אֱל insert כִּסָּא עליו, with ט, and omit the same word further on in the verse.
- (27) אֱל, במראה אש בית לה סביב אֱל, omitted by CORN., perhaps scribal repetition in אֱל, perhaps scribal omission in ט. In any case the impossible בית must be 5 changed to וּנְגַה, after the last clause of the verse; the fire is not *within* the *ashmal*, but encloses it (v.4). The בית comes from an Aramaizing scribe. מִבֵּית גְּרָאֲטִיז.
- 2 (1) [For אֱל בן אֱדם cf. WELLHAUSEN, *Skizzen und Vorarbeiten*, part 6 (Berlin, 1899), 10 p. 196. — P. H.]
- (2) ט + καὶ ἀνέλαβέ με καὶ ἔξηρέ με, gloss after 3,14. On the other hand, ט omits the כִּי here = *when*, elsewhere in Ezekiel = *as*. Before מְדַבֵּר ט found קול.
- (3) אֱל בני, but בית (so ט) is Ezekiel's standing expression; see vv. 5.6.7.8. 15
אֱל + גוֹיִם, אֱל, a strange term; the sing. is often used in OT for Israel as a whole, and the plur. occurs in Ezek. (35,10; 37,22, but not 36,13,14) for the two branches of the nation; but the plur. is not used for the nation as a whole. The word was inserted by an editor, perhaps on account of the following plur. part. אֱל; קִרְדוּ; CORN. writes מְרוּ, unnecessarily. 20
אֱל + בִּי, פָּשְׁעוּ, interruptive gloss.
- (4) אֱל, והַבָּנִים קָשִׁי וְהוֹקִי לִבִּי, אֱל, gloss after 3,7, here an interruption of the sense. By omitting a different set of words we might read *the fathers rebelled against me, and the children are stubborn* &c. The present text of אֱל seems to have arisen from a coalescence of two parallel readings. 25
אֱל, אֲנִי שׁוֹלַח אֹתְךָ אֵלֵיהֶם, אֱל, is repetition from v. 3, but here appropriate.
- (5) Instead of אֱל הִיא (followed by CORN.) had אַתָּה, εἶ σὺ, or perhaps הִיא. אֱל is better, for after the statement *thou art a prophet* the *in their midst* would be unnecessary and unnatural.
- (6) ט ἠὸν δὲ ἔκστῆς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, where אֱל has מְדַבְּרֵיהֶם; the wording of ט is 30 apparently assimilation to the form of the latter part of the verse. ט διότι παροιστρήσουσι καὶ ἐπισυστήσονται ἐπὶ σέ κύκλω, which CORN. adopts, but אֱל accords better with following וְאֵת עֲקָרְבָיִם. For אֱל סְרִבִּים וּסְלוֹנִים GRÄTZ proposes צְרִבִּים בָּסִי (21,3; Prov. 16,27). אֱל, scribal error for אֵת *with*; CORN. בְּתוֹךְ, after ט ἐν μέσῳ. 35
- (7) Before כְּרִי insert בֵּית, here necessary. So טֵ; ט.
- (8) אֱל, שְׂמַע אֵת אֲשֶׁר אֲנִי מְדַבֵּר, אֱל ἄκουε τοῦ λαλοῦντος, against the other Versions and against the connection.
- (9) אֱל, בּוֹ, referring to יָד, is strange, though יָד is masc. in one other place (Ex. 17,12); we should probably read בָּה. 40
- (10) אֱל, אֵלֶיךָ, not so good as עֲלֶיךָ, as in 37,16-20. The material on which one writes is introduced by אֵל only in Jer. 30,2; 36,2; 51,60, and in these passages also we should write עַל. Before סָפַר the usual preposition is ב, as in Ezek. 13,9.
- 3 (1) אֱל, אֵת אֲשֶׁר תִּקְצָא אֲכֹל, אֱל, omitted by CORN., but supported by Jer. 15,16 45 (ORELLI), of which it is perhaps an imitation. *What is given thee receive, what is written in this roll, a paraphrase of אֱל.*
- (2) אֱל + הוֹאֵת, אֱל, scribal repetition from preceding verse.
- (3) ט takes בְּמַנְךָ (στόμα perhaps scribal error for σῶμα) and מַעַךְ as nom. and the verbs as Qal and Nif, a good sense, though hardly preferable to אֱל. 50
The apparently Aramaizing הַאֲכַל should probably be pointed הֲאֲכַל. הַאֲכַל, required by the connection; so ט. The הֲ of אֱל is euphonic (originally energetic), as in Ex. 9,18; Num. 32,42; Jer. 44,19; Job 31,22; the accents

- I *direction of*; the two prepositions appear to have been confused by scribes in the later language. \mathfrak{G} follows \mathfrak{A} .
The בְּלִמְתָּם of clause ^a is omitted in \mathfrak{G} , perhaps by confusion with the second occurrence of the expression; though not necessary, it is proper.
- (18) The original reading of v. 18^a has been variously expanded by scribes here and 5
in 10, 12. The text of \mathfrak{A} and וְנִבְיָהוּ וְגַבְהָ לָהֶם וַיִּרְאֶה לָהֶם וְנִבְיָהוּ, seems to have arisen out of וְנִבְיָהוּ וְגַבְהָ לָהֶם (for לָהֶם) thus: (for וְנִבְיָהוּ) is expansion and misunderstanding of preceding וְנִבְיָהוּ; גַּבְהָ לָהֶם is expansion of יִרְאֶה לָהֶם (for יִרְאֶהוּ), which is miswriting of וְנִבְיָהוּ; נִבְיָהוּ (an erroneous grammatical form) is repetition of וְנִבְיָהוּ; cf. J. P. PETERS, *loc. cit.* \mathfrak{G} οὐδ' οἱ αὐτοὶ αὐτῶν καὶ ὑψος ἦν αὐτοῖς καὶ ἴδον αὐτὰ καὶ οἱ αὐτῶν αὐτῶν, which is as little intelligible as \mathfrak{A} . CORN. וגבנות להם ואראה להם והנה מלאות \mathfrak{A} . ונו, a reading which does not take sufficient account of 10, 12.
- (20) \mathfrak{A} על \mathfrak{A} ; write האל, as in v. 12.
 \mathfrak{A} + וְנִבְיָהוּ הָרִוּחַ לְלִבָּתָא, copyist's repetition from preceding clause, is here unintelligible. 15
 \mathfrak{A} + וְלָכֹחַ הָאוֹפְנִים וַיִּנְשְׂאוּ לְעַמְתָּם \mathfrak{G} , repeated from v. 21. \mathfrak{G} reads וְנִבְיָהוּ לְעַמְתָּם \mathfrak{A} , which is better than \mathfrak{A} , but has unnecessary repetition, the full description of the motion of the wheels being given in v. 21; the concluding formula, however, may well be repeated.
For sing. הִיא, here and vv. 21, 22, write plur., as the connection suggests; 20 the sing. was understood by the Versions to mean *life*; in v. 22 they have plural.
- (21) \mathfrak{A} וְנִבְיָהוּ is lacking in \mathfrak{G} , except \mathfrak{G}^{Mr88} , and might be omitted, especially as it is inserted also after ἐπορεύοντο (cf. v. 30) in some \mathfrak{G} codd. (11-P 106. 147. 198).
- (22) The insertion of כ (ὡσεὶ) before רָקִיעַ is required by the whole tone of the 25
description; the rendering of RV, *was the likeness of a firmament*, is syntactically impossible. The omission of the כ in \mathfrak{A} is due to a realistic scribe who took the floor of the chariot to be the real רָקִיעַ (CORNILL).
[The combination of קִרְיָה *crystal* with Assyrian *kir.vu* 'fortification' is, of course, impossible; nor is it certain that the first stem-consonant of the Assyrian word is a 30 ק; in fact, it seems to be a כ; cf. DEL. HW 353^b. — P. H.]
 \mathfrak{A} + הַנְּוֹרָא \mathfrak{G} , out of keeping with the tone of the context, addition by a scribe in the interests of mystery, perhaps after v. 18.
 \mathfrak{A} על ראשיהם \mathfrak{G} ἐπὶ τῶν πτερύγων αὐτῶν. The רָקִיעַ rests not on the wings but 35
on the heads of the חַיֹּת.
- (23) \mathfrak{A} וְנִבְיָהוּ, apparently *constr. pragn.* = נְבִיּוּת (the meaning of נְבִיּוּת in v. 7 is somewhat different); \mathfrak{G} ἐκτεταμέναι πτερουσόμεναι. HITZIG writes נְבִיּוּת; CORNILL, after v. 11, נְבִיּוּת; EWALD, GRÄTZ, after 3, 13, מְשִׁיקוֹת; WINCKLER, פִּרְשֵׁית.
 \mathfrak{A} וְנִבְיָהוּ, לאיש שתיים מכפות להנה ולאיש שתיים מכפות להנה את נְבִיּוּתָהֶם, syntactically confused. \mathfrak{G} gives the better reading ἐκάστω δύο ἐπακαλύπτουσαι τὰ σώματα αὐτῶν (so \mathfrak{A} 40
in v. 11). Read וְנִבְיָהוּ את נְבִיּוּתָהֶם מכפות את נְבִיּוּתָהֶם. A clear text is also obtained by changing איש to אישה (the reference being to נְבִיּוּתָהֶם), and omitting את נְבִיּוּתָהֶם, which might be regarded as explanatory gloss after v. 11.
- (24) אַל is to be inserted before שְׂרֵי, after 10, 5. This and the following five words are 45
omitted by \mathfrak{G} ; whether they belong to the original, or are the insertion of a scribe, is uncertain; cf. 3, 13.
 \mathfrak{A} וְנִבְיָהוּ was read וְנִבְיָהוּ by \mathfrak{S} and many Greek Versions (see H-P). It occurs elsewhere only Jer. 11, 16, where \mathfrak{G} also (περιουμής) found it; \mathfrak{I} *multitudinis* gives the early Rabbinical interpretation. It may be a scribal error for 50
הַמִּטָּן, or a collateral form of this latter. As the evidence stands, it seems safer not to reject it; it is omitted by MERNX, JPT 9, 69, CORN., SIEGIER.; but CORN. retains it in Jer. 11, 16. \mathfrak{G} has κατέπαυον, = Qal תִּרְפִּינָה, here the preferable reading, since, as CORN. remarks, elsewhere (see v. 17) the masc. verb is used with חַיֹּת.

- I (8) K^ethib וירי is copyist's error; read Q^erê ירִי. Θ χείρ.
- (9) The last three words of v. 8 and the whole of v. 9 in \mathfrak{M} consist of marginal annotations, and of phrases repeated from the following context (vv. 10-12). \mathfrak{M} ופניהם is a scribe's title to v. 10, and ופניהם a similar title to v. 11; or, the last three words of v. 8 form a title to vv. 10, 11. The text of Θ is simpler: καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν τῶν τεσσάρων οὐκ ἐπεστρέφοντο ἐν τῷ βαδίζειν αὐτὰ ἕκαστον ἀπέναντι τοῦ προσώπου αὐτῶν ἐπορεύοντο. But this also seems to be repetition from v. 12, and here interrupts the description. See CORN., WINCKLER, *Altorient. Forsch.*, BERTHOLET.
- (10) The verse is unsymmetrical and incomplete in form: we expect in connection 10 with each face the designation of direction, and the expression לארבעתם. This last is lacking after the first face, and only two directions (*right* and *left*) are given. To supply another, WELLH. (in SMEND) changes ופניהם (v. 11) to לפנימה *inwards*, which, however, is hardly appropriate (מאחור would be more natural), and is not here in the right place. CORN., further, after the first face (אדם) inserts 15 מקדם. It is better to leave \mathfrak{M} as it is, or to make a complete conjectural reconstruction (so SIEGFRIED in KAUTZSCH). GRÄTZ inserts לפנים after אדם and מאחור after נשר. Adopting these forms we may further insert לארבעתם in the description of the first face; SIEGF., rendering freely, and WINCKLER (see note on v. 6) omit the לאר' throughout. 20
- (11) \mathfrak{M} ופניהם, Θ is scribal repetition from v. 9. \mathfrak{M} איש; read אשה אל אחותה; the correct expression is given in the deleted repetition in v. 9; the איש of \mathfrak{M} , an easy corruption, is impossible.
- (12) \mathfrak{M} בלבנתו, Θ , perhaps scribal complement.
- (13) \mathfrak{M} ודמות is here meaningless; Θ ἔσμεν ἐν ὡσὶ. Read ובתוך (or וביניה). 25 \mathfrak{M} מראהם is a change made to bring the expression into accord with דמות. Read מראה with Θ .
In \mathfrak{M} הַלְפִידִים the ה is possibly the generic article, but more probably scribal repetition of preceding ה.
The following expression, היא מתהלקת בין החיות, is a marginal explanation of the 30 torch-like coals of fire, introduced by the usual היא; see PETERS, *loc. cit.* The fem. participle may agree with אש, and the note may have been intended for that word (but cf. HITZ.). The coals appear, however, from 10, 2, not to have been in motion; the annotator perhaps had in mind the flashes of lightning. Θ omits היא, and makes the participle plural, as explanatory of לְפִידִים, which is masc. (but 35 cf. Jud. 4, 4).
- (14) \mathfrak{M} והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק, Θ is corrupt in form; והחיות רצוא is apparently for רצוא, but the inf. abs. are difficult; בזק is for בָּזַק. The motion described is improbable.
- (15) \mathfrak{M} החיות, Θ is an inapposite insertion not found in 10, 9; the object of the 40 vision is the אופנים, not the חיות.
Similarly \mathfrak{M} אופן אָהָר (though so found by Θ) is to be corrected after 10, 9 (and so 1, 16), to ארבעה אופנים.
 \mathfrak{M} לארבעה פניו; Θ τοῖς τέσσαρα. Read לארבעתן. The reading of \mathfrak{M} is obscure and inappropriate; each wheel stood not by one of the faces, but by one of the 45 creatures. CORN. suggests that the error came from a form לארבעתם (ם corrected to ן, but not deleted) to which the following ו was attached; so פניו from פנו.
- (16) To מראה prefix ו, with Θ .
 \mathfrak{M} ומעשיהם (first occurrence), Θ scribal addition lacking in 10, 9, out of keeping with the following clause. אהר, masc.; read fem. אהת. 50
 \mathfrak{M} ומראהם, Θ , perhaps scribal complement, after preceding clause; but cf. 10, 10. It may have been omitted by Θ from its similarity to the following word.
- (17) \mathfrak{M} על, scribal error for אל; see v. 12. The sense required is not *on*, but *in the*

I not probable that the verse gives any other reckoning than that which is found everywhere else in the Book, that is, from the deportation of Jehoiachin. But the date *thirtieth year* is too late: c. 8, which presupposes the vision of c. 1, falls in the 6th year; the concluding section, cc. 40-48, in the 25th year; and 29, 17 (27th year) is merely an added remark. May it be that v. 1 did not originally 5 give the year, which was then supplied by a scribe in v. 2, and later got into v. 1 in corrupt form? Possibly, also, an original ה, = 5, was changed into ל, = 30; WINCKLER (see above, p. 41, l. 20) suggests השלישי or הרביעי in place of שלשים. The change to 30 may be the emendation of a scribe to bring the 70 years of Jer. 25, 11 into accord with the 40 years of Ezek. 4, 6 (cf. BERTHOLET *ad loc.*). 10 If *thirty* be retained, it must be understood as referring to a Babylonian epoch rather than to the finding of the Book of the Law (2 K 22), B.C. 621.

[The cuneiform name of the נהר בכר is *nâr Kabari*, that is, *The Great River* or *The Grand Canal*. It occurs on a contract tablet from Nippur (SE of Babylon), dated in the 41th year of Artaxerxes I., 4th day of the 1st month, *i. e.* March 424 15 B.C. It may have been the present *Shaḡḡ en-Nil*, the large navigable canal (about 120 feet wide) which divides the mounds of Nippur into two approximately even halves. See GESEN.-BUHL¹³, p. xi and cf. English Translation of *Ezekiel*, p. 93, ll. 16 ff. — P. H.]

(4) Before ענין insert ו, with ℳ. In the order of the details ℳ differs from א, but 20 offers no advantage over it.

א מהלקחת; ℳ ἑξαστραπτων (and so ™), perhaps = מתלהבה (GRÄTZ, *Emendationes*); ℑ *incolvens*. On a possible stem להק *gleam* or *burn* see P. RUBEN, *Crit. Remarks* (London, 1896), p. 15.

א מהוה האש is an unnecessary gloss on מהוה; ℳ has this and other additions. 25

(5) א רמות; ℳ ὡς ὁμοίωμα.

א אדם; read אחת, after the norm of v. 16; א אדם (and so ℳ) does not accord with the following description. For א להנה ℳ has ἐπ' αὐτοῖς (עליהן?), giving the sense: *a general human form was impressed on them*. For defense of this sense see HITZIG and CORNILL. 30

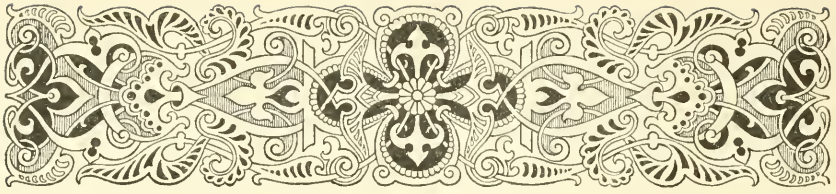
(6) א להם, ℳ, superfluous, and perhaps better omitted. ™ adds a computation of the whole number of faces (64) and sides (256). WINCKLER, *Altorient. Forsch.*, I, 347-349, omits v. 6^a as gloss, on the ground that the creatures cannot have more than one face each; but why cannot this freedom be allowed a vision?

(7) א ישרה; שור (WINCKLER). 35

For א רגליהם ℳ has καὶ πτερῶται οἱ πόδες αὐτῶν, = ובגפיהם לרגליהם, an impossible reading. ™ סגולתן *round* (after which Rashi עגול, and cf. LEVY, *Chald. WB.*); Α, στρογγυλον. It is doubtful, however, whether ™ and Α here rest on a Heb. text different from that of א; they may give free renderings of א, or they may have taken exception (as does CORN., who reads עגולה) to the intro- 40 duction of an animal which was associated with idolatry (a sacrificial animal, however, Lev. 9, 2). HITZ. omits the clause as lacking in ℳ, doubtful in form, and interrupting the unity of vv. 6, 7.

א נוצים; ℳ σπιθηρες; EWALD = *feathers* or *wings* (cf. נצה, 17, 3); F. PERLES, *Analekten zur Textkrit. d. AT*, p. 45, cites נוצין (= נצה) from ™ to Job 39, 13, 45 regards ℳ αὐ πτέρυγες αὐτῶν as representing נוצים, and adopts this reading (*their wings were like shining bronze*). But ™ here has part., as א, and the epithet *shining* is not specially appropriate for wings, even if נוצין (= נצה) could be proved to be Hebrew.

א קלל, only here and Dan. 10, 6, a word of doubtful origin; ℳ apparently ἔξα- 50 στραπτων, ™ מצלהב *shining*; ℑ *candentis*. CORN. identifies it with the λαμφαί of ℳ, and connects it with כנפיהם, v. 8 (ובני קלות); but it is form and appearance that the verse is dealing with.

—••••• Critical Notes on Ezekiel •••••

I (1-3) A double introduction, the history of which is uncertain. V. 1 has been regarded as a fragment (initial ויהי) obscure by reason of the loss of what once preceded it. (SPINOZA, *Tract. Theol.-Pol.* 10, 12, 13). It may be in a sense a fragment, but is not on that account necessarily spurious; cf. Jer. 1, 4, in which the ויהי refers not to vv. 1-3, but to some fact in the writer's mind, or to some utterance not recorded. MERX (JPT 9, 73) thinks that the verse is misplaced, belonging by its date (30th year) after 29, 17 (27th year). CORNILL rejects it on account of the supposed strangeness of the expression ונאני (but this is the regular form of introduction of the subordinate explanatory clause), the supposed incorrectness of בתוך הגולה (but the bank of the river was *among the captives*, 3, 15), and the initial ויהי. According to EWALD vv. 2, 3 interrupt the connection; but, as they give a necessary chronological datum, they must be regarded as an insertion by the Prophet himself. The two vv. (omitting 3^b) have in fact the appearance of a gloss on v. 1. The expression *on the fifth of the month* (in which the month itself is strangely omitted) seems to be quoted and explained, the name of the Prophet is given, and the Chebar is described as being in Chaldea. Such a statement is usually (as in Jeremiah) prefixed to the prophecy; here it is inserted in the middle of a sentence, and is better taken out of the text and placed in the margin. See PETERS, *Journ. Bibl. Lit.*, Vol. 2, Part 1, pp. 38, 40 [and WINCKLER, *AT Untersuchungen*, 1892, pp. 94-96]. PETERS further, from Θ καὶ ἐγένετο, acutely takes the impossible היה (v. 3) as corruption of ויהי, likewise quoted by the scribe from v. 1. This, indeed, presupposes an inversion of the order of the glosses, and it may be simpler to take היה (which is ignored by S³C) as doublet of following הָיָה (so CORN.), but then the καὶ ἐγένετο is not accounted for. CORN., though he omits v. 1, adopts from it and inserts (v. 2) the number of the month (רביעי). HAUPT suggests that the היה דבר יהוה ונאני of v. 3 may be gloss on ותהי ונאני of the same verse; this gives a natural connection between text and gloss, but (if היה be regarded as corruption of ותהי) does not so satisfactorily explain Θ καὶ ἐγένετο, which more naturally = ויהי.

In אַל 3^b, ותהי עליו שם יד יהוה, the reading of Θ עלי is preferable; the Prophet's own expression (3, 14, 22; 8, 1) is thus put into his mouth. אַל שם א, Θ , is doubtful. The omission of vv. 2, 3^a is strongly favored by the fact that elsewhere throughout the Book (24, 24 is not really an exception) the Prophet writes in the first person.

The number *thirty* in verse 1 must be left as an unsolved problem. It is

- 48,18 ומאתים: והנותר בארך לעמת תרומת הקדש עשרת אלפים קדימה ועשרת אלפים
 19 ימה יהיה לעיר: והיתה תבואת: לחם לעבדי העיר: והעבד העיר יעבדוהו
 מכל שבטי ישראל:
 כ כל התרומה חמשה ועשרים אלף בחמשה ועשרים אלף רביעית תרימו
 את תרומת הקדש ואת אהזת העיר:
 5 והנותר לנשיא מזה ומזה לתרומת הקדש ולאהזת העיר קדימה: ועל פני חמשה
 21 ועשרים אלף תרומה עד גבול קדימה וימה על פני חמשה ועשרים אלף עדי גבול
 22 ימה לעמת חלקים לנשיא והיתה תרומת הקדש ומקדש הבית: ואתהזת הלויים
 ואתהזת העיר בתוך אשר לנשיא יהיה בין גבול יהודה ובין גבול בנימן לנשיא
 יהיה:
 10 ויתר השבטים מפאת קדמה עד פאת ימה בנימן אחד: ועל גבול בנימן
 24,23 מפאת קדימה עד פאת ימה שמעון אחד: ועל גבול שמעון מפאת קדימה עד פאת
 כה מפאת קדימה עד פאת ימה שמעון אחד: ועל גבול שמעון מפאת קדימה עד פאת
 26 ימה יששכר אחד: ועל גבול יששכר מפאת קדימה עד פאת ימה זבולן אחד:
 ועל גבול זבולן מפאת קדמה עד פאת ימה נד אחד:
 27 ועל גבול נד אל פאת נגב תימנה יהיה הגבול ממקדמי מריבת קדש 15
 28 נחלה ע-ד- הים הגדול:
 29 ואת הארץ אשר תפילו בנחלה לשבטי ישראל ואלה מחלקתם נאם אדני
 יהוה:
 ל ואלה תוצאת העיר [ושערי העיר על שמות שבטי ישראל] מפאת צפון חמש
 31 מאות וארבעת אלפים מדה: ושערים שלושה: שער ראובן אחד שער יהודה 20
 32 אחד שער לוי אחד: ועל פאת קדימה חמש מאות וארבעת אלפים ושערים
 33 שלשה: שער יוסף אחד שער בנימן אחד שער דן אחד: ופאת נגבה חמש מאות
 וארבעת אלפים מדה ושערים שלשה שער שמעון אחד שער יששכר אחד שער
 34 זבולן אחד: ופאת ימה חמש מאות וארבעת אלפים ושערים שלשה שער נד
 לה אחד שער אשר אחד שער נפתלי אחד: סביב שמנה עשר אלף ושם העיר מיום 25
 יהוה שמה:

נתנו: ועל הנחל יעלה על שפתו מזה ומזה כל עץ מאכל לא יבול עלהו ולא 47,12
יתם פריו לחדשיו יבכר כי מימיו מן המקדש המה יוצאים והיה פריו למאכל
ועלהו לתרופה:

כה אמר אדני יהוה יהי הגבול אשר תנחלו את הארץ לשני עשר שבטי 13
5 ישראל: ונחלתם אותה איש כאחיו אשר נשאתי את ידי לתתה לאבתים ונפלה
הארץ הזאת לכם בנחלה:

וזה גבול הארץ לפאת צפונה מן הים הגדול בדרך חתלן לבוא חמת 15
יצרדה: ברותה סברים אשר בין גבול דמשק ובין גבול חמת חצר ע-י-גן אשר יעל 16
גבול חורן: והיה גבול מן הים חצר עינין גבול דמשק-ב- צפונה-ז- ואת פאת צפון: 17
10 ופאת קדים - בין חורן ובין דמשק ו- בין הגלעד ו- בין ארץ ישראל הירדן 18
מגבול עיד- הים הקדמוני תמיר- ואת פאת קדימה:
ופאת נגב תימנה מתמר עד מי מריבות קדש נחלה אל הים הגדול ואת 19
פאת תימנה נגבה:

ופאת ים הים הגדול -ה-גבול עד נכח לבוא חמת זאת פאת ים: כ
15 וחלקתם את הארץ הזאת לכם לשבטי ישראל: והיה תפלו אותה בנחלה
לכם ולהגרים הגרים בתוכם אשר הולדו בנים בתוכם והיו לכם כאזרח בבני
ישראל אתכם יפלו בנחלה בתוך שבטי ישראל: והיה בשבט אשר גר הגר 23
אתו שם נתנו נחלתו נאם אדני יהוה:

ואלה שמות השבטים מקצה צפונה מן הים: בדרך חתלן לבוא חמת חצר א, 48
20 עינן גבול דמשק צפונה ב מפאת קדים ועד פאת ימה³ דן אחד: ועל גבול דן
מפאת קדים ועד פאת ימה אשר אחד: ועל גבול אשר מפאת קדים ועד פאת 3
ימה נפתלי אחד: ועל גבול נפתלי מפאת קדים ועד פאת ימה מנשה אחד: 4
ועל גבול מנשה מפאת קדים ועד פאת ימה אפרים אחד: ועל גבול אפרים מפאת ה. 6
קדים ועד פאת ימה ראובן אחד: ועל גבול ראובן מפאת קדים ועד פאת ימה 7
25 יהודה אחד:

ועל גבול יהודה מפאת קדים ועד פאת ימה תהיה התרומה אשר תרימו 8
חמשה ועשרים אלף רחב וארך כאחד החלקים מפאת קדים ועד פאת ימה
והיה המקדש בתוכו: התרומה אשר תרימו ליהוה ארך חמשה ועשרים אלף 9
ורחב עשרים- אלף: ולא־היה תרומת הקדש לכהנים צפונה חמשה ועשרים י
אלף וימה רחב עשרת אלפים וקדימה רחב עשרת אלפים ונגבה ארך חמשה 30
ועשרים אלף והיה מקדש יהוה בתוכו: לכהנים המקדשים מבני צדוק אשר שמרו 11
משמתי אשר לא תעו בתעות בני ישראל כאשר תעו הלויים: והיתה להם 12
תרומיה מתרומת הארץ קדש קדשים יעל גבול הלויים: ו-ל-לויים לעמת גבול 13
הכהנים חמשה ועשרים אלף ארך ורחב עשרת אלפים י-כל ארך חמשה ועשרים 14
אלף ורחב עשרים- אלף: ולא ימכרו ממנו ולא י-מר ולא יעביר ראשית 14
הארץ כי קדש ליהוה:

וחמשת אלפים הנותר ברחב על פני חמשה ועשרים אלף חל הוא לעיר 15
למושב ולמגרש והיתה העיר בתוכו: ואלה מדותיה פאת צפון חמש מאות 16
וארבעת אלפים ופאת נגב חמש מאות וארבעת אלפים ומפאת קדים חמש מאות
40 וארבעת אלפים ופאת ימה חמש מאות וארבעת אלפים: והיה מגרש לעיר צפונה 17
חמשים ומאתים ונגבה חמשים ומאתים וקדימה חמשים ומאתים וימה חמשים

(ז) וגבול חמת

(ז) 17 וצפון

(ז) 47,13 יוסף חבילים

(ז) 16 חכש

(ז) 48, א אל יד חמת והיו לו

- ה, 46 השבת ששה כבשים תמימים ואיל תמים; ומנחה איפה לאיל ולכבשים^א מתת ידו
 6 ושמן הין לאיפה; וביום ההדש פר בן בקר תמיים וששת כבשים ואיל תמימים
 7 יהיו; ואיפה לפר ואיפה לאיל יעשה מנחה ולכבשים כאשר תשיג ידו ושמן הין
 לאיפה:
- 9,8 ובכבוא הנשיא דרך אולם השער יבוא ובדרכו יצא: וכבוא עם הארץ לפני
 5 יהיה במועדים הבא דרך שער צפון להשתחות יצא דרך שער נגב והבא דרך
 שער נגב יצא דרך שער צפון: לא ישוב דרך השער אשר בא בו כי נכחו יצא:
 י והנשיא בתוכם בבואם יבוא ובצאתם יצא:
- 11 ובחגים ובמועדים תהיה המנחה איפה לפר ואיפה לאיל ולכבשים מתת ידו
 12 ושמן הין לאיפה: וכי יעשה הנשיא נדבה עולה או שלמים נדבה ליהוה ופתח
 10 לו את השער הפנה קדים ועשה את עלתו ואת שלמיו כאשר יעשה ביום השבת
 ויצא וסגר את השער אחרי צאתו:
- 13 וכבש בן שנתו תמים יעשה עולה ליום ליהוה בבקר בבקר יעשה אתו:
 14 ומנחה יעשה עליו בבקר בבקר ששית האיפה ושמן שלישית ההין לרס את
 15 הפלת מנחה ליהוה תקח^ב תמיד: יעשה את הכבש ואת המנחה ואת השמן
 בבקר בבקר עולת תמיד:
- 16 כה אמר אדני יהוה כי יתן הנשיא מתנה לאיש מבניו מנחלתו היא לבניו
 17 תהיה אהותם היא בנחלה: וכי יתן מתנה מנחלתו לאחד מעבדיו והיתה לו עד
 18 שנת הדרור ושביה לנשיא אך נחלת בניו להם תהיה: ולא יקח הנשיא מנחלת
 העם להונתם מאהותו ינחל את בניו למען אשר לא יקצו עמי איש מאהותו:
 20 ויביאני במבוא אשר על כתף השער אל לשכות הקדש אל הכהנים הפנות
 19 צפונה והנה שם מקום ברכתים יפה: ויאמר אלי זה המקום אשר יבשלו שם
 הכהנים את האשם ואת החטאת יאשר יאפו שם את המנחה לבלתי הוציא אל
 21 החצר החיצונה לקדש את העם: ויוציאני אל החצר החיצונה ויעברני אל ארבעת
 22 מקצועי החצר והנה חצר במקצע החצר חצר במקצע החצר: בארבעת מקצועות
 23 החצר חצרות קטנות ארבעים ארך ושלושים רחב קדה אחת לארבעתם: וטור
 24 סביב להם סביב לארבעתם ומבשלות עשוי מתחת הטירות סביב: ויאמר אלי
 אלה בית המבשלים אשר יבשלו שם משרתי הבית את זבח העם:
- 47, א וישבני אל פתח הבית והנה מים יצאים מתחת מפתח הבית קדימה כי פני
 2 הבית קדים והמים ירדים: מכתף הבית הימנית מנגב למזבת: ויוציאני דרך שער
 3 צפונה ויסבני דרך חוץ אל שער החוץ הפונה דרך קדים והנה מים מפבים מן
 4 הכתף הימנית: בצאת האיש קדים וקו בידו וימד אלף באמה ויעברני במים מי
 5 אפסים: וימד אלף ויעברני במים מי ברכים וימד אלף ויעברני במים מי
 6 מתנים: וימד אלף נחל אשר לא אוכל לעבר כי גאו המים מי שחו נחל אשר
 7,6 לא יעבר: ויאמר אלי הראית בן אדם ויזלכני וישבני על שפת הנחל: והנה על
 8 שפת הנחל עין רב מאד מזה ומזה: ויאמר אלי המים האלה יוצאים אל הגלילה
 9 הקדמונה וירדו על הערבה ובאו הימה אל המים: ה-ח-מוצ-ים ונרפאו המים:
 ויהי כל נפש חיה אשר ישרץ אל כל אשר יבוא שם ה-נחל ויהי והיה הדגה
 י רבה מאד: והיה יעמדו עליו דגנים מעין גדי ועד עין עגלים משטוח להרמים יהיה:
 11 תהיה דגת-ו-^ד כדגת הים הגדול רבה מאד: ו-בצ-ת-ים ונבאו: לא ירפאו למלח

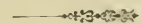
(7) ה-46 מנחה * (3) 14 עולם * (7) 18 מאהותם
 (6) 22 מקצועות * (8) 47,א מתחת * (7) 7 בשובני
 (7) 47,9 כי באו שמה המים האלה ונרפאו וחי כל אשר יבוא שמה הנחל * (9) 47,1 למיניה:

- עריסותיכם תתנו לכהן להניח בכבה יעל ביתך: כל נבלה וטרפה מן העוף ומן 44.31
הבהמה לא יאכלו הכהנים:
- ובהפילכם את הארץ בנחלה תרימו תרומה ליהוה קדש מן הארץ ארך א.45
חמשה ועשרים אלף^א ורחב עשרים אלף קדש הוא בכל גבולה סביב: ומן 3
המדה הזאת תמוד ארך חמשה ועשרים אלף ורחב עשרת אלפים^ב קדש קדשים^ג. 5
מן הארץ: הוא לכהנים משְׁרְתֵי המקדש יהיה הקרבים לשְׁרֵת את יהוה והיה להם 4
מקום לבתים ולימגור־שֵׁים: יהיה מזה אל הקדש חמש מאות בחמש מאות מרְבַע 2
סביב וחמשים אמה מגרש לו סביב: וחמשה ועשרים אלף ארך ועשרת אלפים ה 3
רחב יהיה ללוים משְׁרְתֵי הבית להם לאֲהֹזָה^ד לעִירִים לשְׁבֵת: ואֲהֹזָה העיר תתנו 6
חמשת אלפים רחב וארך חמשה ועשרים אלף לעמַת תרומת הקדש לכל בית 10
ישראל יהיה: ולנשיא מזה ומזה לתרומת הקדש ולאֲהֹזָה העיר יעל פני תרומת 7
הקדש ויעל פני אֲהֹזָה העיר מפאת ים ימה ומפאת קדם^ה קדימה וארך לעמַת 8
אחד החלקים מגבול ים אל גבול קדים^ו הארץ: והיה לו לאֲהֹזָה בישראל ולא 8
יונו עוד נשיאי ישראל את עמי והארץ יתנו לבית ישראל לשבטיהם:
- כה אמר אדני יהוה רב לכם נשיאי ישראל חמס ושד הסירו ומשפט וצדקה 15
עשו הרימו גרשתיכם מעל עמי נאם אדני יהוה: מאזני צדק ואיפת צדק ובת י 1
צדק יהי לכם: האיפה והבת תכן אחד יהיה לשאת מעשר החמר הבת ועשִׁירֵת 11
החמר האיפה אל החמר יהיה מתְבַּנְתּוּ: והשקל עשרים גֵרָה חמשה שקלים 12
חמשה ועשרה שקלים עשרה וחמשים שקל המנה יהיה לכם:
- וזאת התרומה אשר תרימו ששית האיפה מחמר החטים וששית^ז האיפה 20
מחמר השערים: וחק השמן^ח מעִשֵׁר הבת מן הבר עשרת הַבָּתִּים יִכְרֹ: ושה 10.14
אחת מן הצאן מן המאֲתִים מכל משפחות ישראל למנחה ולעולה ולשלמים
לכפר עליהם נאם אדני יהוה: כל העם יהיו אל התרומה הזאת לנשיא בישראל: 16
ועל הנשיא יהיה העולות והמנחה והַגֶּסֶךְ בחגים ובחדשים ובשבתות בכל מועדי 17
בית ישראל הוא יעשה את החטאת ואת המנחה ואת העולה ואת השלמים לכפר 25
בעד בית ישראל:
- כה אמר אדני יהוה בראשון באחד לחדש תקח פר בן בקר תמים וחסאת 18
את המקדש: ולקח הכהן מדם החטאת ונתן יעל מזוזת הבית ויעל ארבע פנות 19
העֹזָרָה למזבח ועל מזוזת שער החצר הפנימית: וכן תעשה בשבוע^ט ב־אחד לחדש כ 20
מאיש שנה ומִפְתֵי וכפרתם את הבית:
- בראשון בארבעה עשר יום לחדש יהיה לכם חג^י הפסח שבעת ימים מצות 21
יאכל: ועשה הנשיא ביום ההוא בערו ובעד כל עם הארץ פר חטאת: ושבעת ימי 23.22
החג יעשה עולה ליהוה שבעת פרים ושבעת אילים תמימים ליום שבעת הימים
והטאת שעיר עזים ליום: ומנחה איפה לפר ואיפה לאיל יעשה ושמן הין לאיפה: 24
בשביעי בחמשה עשר יום לחדש בחג יעשה כאלה שבעת הימים כחטאת כה 35
בעלה וכמנחה וכשמן:
- כה אמר אדני יהוה שער החצר הפנימית הפנה קדים יהיה סגור ששת ימי א.46
המעשה וביום השבת יפתח וביום החדש יפתח: וכא הנשיא דרך אולם השער 2
מחוץ ועמד על מזוזת השער ועשו הכהנים את עולתו ואת שלמיו והשתחוה על 40
מפתן השער ויצא והשער לא יסגר עד הערב: והשתחוו עם הארץ פתח השער 3
ההוא בשבתות ובחדשים לפני יהוה: והעלה אשר יקרב הנשיא ליהוה ביום 4

— יחזקאל —

(ז) 45 ארך * (ב) 3 ובו יהיה (ז) המקדש * (ז) 4 קדש
* (ז) 14 הבת השמן * (ז) כי עשרת הבתים חמר * (ז) 16 הארץ

- 44,2,8 ויִשָּׁב אתי דרך שַׁעַר הַמִּקְדָּשׁ הַחֵיצוֹן הַפְּנֵה קִדְּמִים וְהוּא סָגוּר: וַיֹּאמֶר אֵלַי^א
הַשַּׁעַר הַזֶּה סָגוּר יִהְיֶה לֹא יִפְתָּח וְאִישׁ לֹא יָבֹא בּוֹ כִּי יִהְיֶה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בָּא בּוֹ
וְהָיָה סָגוּר: אֲדֹ-הַנְּשִׂיאָה^ב הוּא יָשֵׁב בּוֹ לֹאכֹל לֶחֶם לִפְנֵי יְהוָה מִדְּרָךְ אֹלֶם הַשַּׁעַר
יָבֹאוּ וּמְדַרְכּוֹ יֵצֵא: 3
- 4 וַיְבִיאֵנִי דְרָךְ שַׁעַר הַצָּפוֹן יַעַל פְּנֵי הַבַּיִת וְאָרָא וְהִנֵּה מְלֹא כְבוֹד יְהוָה אֵת
הַ-בַּיִת וְאֶפֶל יַעַל פְּנֵי: וַיֹּאמֶר אֵלַי^ג בֶּן אָדָם שִׁים לְבָךְ וּרְאֵה בְעֵינֶיךָ וּבְאָזְנוֶיךָ שְׁמַע
אֵת כָּל אֲשֶׁר אֲנִי מְדַבֵּר אֵתְךָ לְכָל חֻקֹּת בַּיִת יְהוָה וּלְכָל תּוֹרֹתָיו וְשָׁמַת לְבָךְ
לְמַבּוֹא הַבַּיִת בְּכָל מוֹצְאֵי הַמִּקְדָּשׁ: 5
- 6 וְאָמַרְתְּ אֶל הַ-בַּיִת הַיְמָרִי אֶל בַּיִת יִשְׂרָאֵל כֹּה אָמַר אֲדֹנִי יְהוָה רַב לָכֶם מִכָּל
7 תּוֹעֲבֹתֵיכֶם בַּיִת יִשְׂרָאֵל: בְּהִבְיֵאתְכֶם בְּנֵי נָכַר עָרְלֵי לֵב וְעָרְלֵי בָשָׂר לְהִיּוֹת בְּמִקְדָּשִׁי
לְחַלְּלוֹ^ד בְּהַקְרִיבְכֶם אֵת לֶחֶמִי תֵּלֵב וְדָם וְ-תִפְרוּ אֵת בְּרִיתִי בְ-כָל תּוֹעֲבֹתֵיכֶם:
9,8 וְלֹא שָׁמַרְתֶּם מִשְׁמַרְתִּי קִדְּשִׁי וְתִשְׁמוּ-ם לְשִׁמְרֵי מִשְׁמַרְתִּי בְּמִקְדָּשִׁי: לִכְ-ן | כֹּה
אָמַר אֲדֹנִי יְהוָה כָּל בֶּן נָכַר עָרֵל לֵב וְעָרֵל בָּשָׂר לֹא יָבֹאוּ אֶל מִקְדָּשִׁי בְ-כָל בֶּן
י נָכַר אֲשֶׁר בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: כִּי אִם הַלְוִיִּם אֲשֶׁר רָחֲקוּ מֵעָלַי בְּתַעֲוֹת יִשְׂרָאֵל
11 אֲשֶׁר תַּעֲוּ מֵעָלַי אַחֲרַי גְּלוּלֵיהֶם וּנְשָׂאוֹ עֲוֹנָם: וְהָיוּ בְּמִקְדָּשִׁי מִשְׁרָתִים פְּקֻדוֹת יַעַל
15 שַׁעְרֵי הַבַּיִת וּמִשְׁרָתִים אֵת הַבַּיִת הֵמָּה יִשְׁחָטוּ אֵת הָעֵלָה וְאֵת הַזֹּבַח לְעַם וְהֵמָּה
12 יַעֲמְדוּ לִפְנֵיהֶם לְשִׁרְתָּם: יַעַן אֲשֶׁר יִשְׁרַתוּ אִתָּם לִפְנֵי גְלוּלֵיהֶם וְהָיוּ לְבַיִת יִשְׂרָאֵל
13 לְמַכְשׁוֹל עֲוֹן עַל כֵּן נִשְׁאַתִּי יָדִי עֲלֵיהֶם נָאִם אֲדֹנִי יְהוָה וּנְשָׂאוֹ עֲוֹנָם: וְלֹא יֵגִשׁוּ אֵלַי
לְכַהֵן לִי וּלְנִשְׂתֵי אֵל כָּל קִדְּשֵׁי אֵל כָּל קִדְּשֵׁי הַקִּדְּשִׁים וּנְשָׂאוֹ כְּלַמָּתָם בְ-תוֹעֲבוֹתָם
14 אֲשֶׁר עָשׂוּ: וְנָתַתִּי אוֹתָם שִׁמְרֵי מִשְׁמַרְתִּי הַבַּיִת לְכָל עֲבֹדָתוֹ וּלְכָל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה בּוֹ:
15 16 וְהַפְּהַנִּים הַלְוִיִּם בְּנֵי צְדוֹק אֲשֶׁר שָׁמְרוּ אֵת מִשְׁמַרְתִּי מִקְדָּשִׁי בְּתַעֲוֹת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מֵעָלַי הֵמָּה יִקְרְבוּ אֵלַי לְשִׁרְתָּנִי וְעֲמְדוּ לִפְנֵי הַקְּרִיב לִי תֵּלֵב וְדָם נָאִם
16 אֲדֹנִי יְהוָה: הֵמָּה יָבֹאוּ אֶל מִקְדָּשִׁי וְהֵמָּה יִקְרְבוּ אֶל שְׁלַחְנִי לְשִׁרְתָּנִי וְשָׁמְרוּ אֵת
17 מִשְׁמַרְתִּי: וְהָיָה כְּבוֹאָם אֶל שַׁעְרֵי הַחֹצֵר הַפְּנִימִית בְּגָדֵי פְּשָׁתִים יִלְבְּשׁוּ וְלֹא יַעֲלֶה
18 עֲלֵיהֶם צִמְר בְּשִׁרְתָּם בְּשַׁעְרֵי הַחֹצֵר הַפְּנִימִית^ה: פֹּאֲרֵי פְּשָׁתִים יִהְיוּ עַל רִאשָׁם
19 וּמְכַנְסֵי פְּשָׁתִים יִהְיוּ עַל מְתַנְיֵיהֶם: וּבְצֵאתָם אֶל הַחֹצֵר הַחֵיצוֹנָה^ו אֶל הָעַם יִפְשְׁטוּ
21 אֵת בְּגָדֵיהֶם אֲשֶׁר הֵמָּה מִשְׁרָתִים בָּם וְהִנִּיתוּ אוֹתָם בְּלִשְׁכַּת הַקִּדְּשׁ וּלְבִשׁוּ
כ בְּגָדִים אַחֲרָיִם וְלֹא יִקְדְּשׁוּ אֵת הָעַם בְּבִגְדֵיהֶם: וְרִאשָׁם לֹא יִגְלַחוּ וּפְרַעֲם-לֹא
21 יִשְׁלַחוּ כְּסוּם יִכְסֹמוּ אֵת רִאשֵׁיהֶם: וַיִּין לֹא יִשְׁתּוּ כָּל כַּהֵן כְּבוֹאָם אֶל הַחֹצֵר
22 הַפְּנִימִית: וְאַלְמָנָה וְגֵרוּשָׁה לֹא יִקְחוּ לָהֶם לְנָשִׁים כִּי אִם בְּתוֹלֵת מוֹרַע^ז: יִשְׂרָאֵל
23 וְהָאֲלֵמָנָה אֲשֶׁר תִּהְיֶה אֲלֵמָנָה מִכַּהֵן יִקְחוּ: וְאֵת עַמֵּי יוֹרוּ בֵּין קִדְּשׁ לְחַל וּבֵין טָמֵא
24 לְטָהוֹר יוֹדִיעִם: וְעַל רִיב הֵמָּה יַעֲמְדוּ לְ-מִשְׁפַּט מִשְׁפָּטֵי מִשְׁפָּטָהּ וְאֵת תּוֹרֹתַי
כֹּה וְאֵת חֻקֹּתַי בְּכָל מוֹעֲדֵי יִשְׁמְרוּ וְאֵת שְׁבֹתוֹתַי יִקְדְּשׁוּ: וְאֵל מֵת אָדָם לֹא יָבֹאוּ
לְטָמְאָה כִּי אִם לְאָב וּלְאָם וּלְבֵן וּלְבַת לְאֵת לְאֵחוֹת אֲשֶׁר לֹא הִיְתָה לְאִישׁ יִשְׁמָאוּ:
27,26 וְאַחֲרַי ט-מֵאוּ-שְׁבַעַת יָמִים יִסְפְּרוּ לוֹ יְ-טֵהֲרֵ: וּבַיּוֹם בָּאוּ^ח: אֶל הַחֹצֵר הַפְּנִימִית
לְשִׁרְתִּי בְּקִדְּשׁ יִקְרִיב חֲטָאתוֹ נָאִם אֲדֹנִי יְהוָה:
- 28 וְ-לֹא- יִתְהַיֶּה^ט לָהֶם נַחֲלָה אֲנִי נַחֲלָתָם וְאַחֲזָה לֹא תִתְּנוּ לָהֶם בְּיִשְׂרָאֵל אֲנִי
29 אֲחֻזָּתָם: הַמְּנַחָה וְהַחֲטָאתָ וְהָאֲשָׁם הֵמָּה יֹאכְלוּם וְכָל חֶרֶם בְּיִשְׂרָאֵל לָהֶם יִהְיֶה:
ל וְרֵאשִׁית כָּל כְּבוֹרֵי כָּל וְכָל תְּרוֹמַת כָּל מִכָּל תְּרוֹמוֹתֵיכֶם לְכַהֲנָיִם יִהְיֶה וְרֵאשִׁית

יהוה 44,2 (7)	*	3 נשיא (8)	*	4 יהוה (7)	*	יהוה (7) 44,2 (7)
7 את ביתי	*	17 וביתו (7)	*	18 לא יחגרוו מִיְעֵי	*	
19 אל החצר החיצונה	*	22 בית (1)	*	27 אל הקרש	*	

רוח הצפון חמש מאות^א > בקנה המדה [] : יסבב אל רוח הים ימדד חמש מאות^ב > 42,19
 בקנה המדה: [יסבב] > אל רוח הדרום ימדד חמש מאות^ג > בקנה המדה: לארבע ב.
 רוחות מדד חומה לו סביב סביב ארך חמש מאות ורחב חמש מאות להבדיל
 בין הקדש לחל:

5 ויולכני אל השער^ד אשר פנה דרך הקדים: והנה כבוד אלהי ישראל בא 43.2.א
 מדרך הקדים וקולו כקול מים רבים והארץ האירה מכבדו: המראה אשר ראיתי 3
 כמראה אשר ראיתי בבא^ו לשחת את העיר^ז > כמראה אשר ראיתי על גהר ככר
 ואפל על פני: וכבוד יהוה בא אל הבית דרך שער אשר פניו דרך הקדים: 4
 ותשאני רוח ותבאני אל החצר הפנימי והנה מלא כבוד יהוה הבית: ואשמע ה.
 מדבר אלי מהבית ויהי איש היה עמד אצלי: ויאמר אלי בן אדם >ה- מקום כסאי 7
 ויהי מקום כפות רגלי אשר אשכנ שם בתוך בני ישראל לעולם ולא יטמאו עוד
 בית ישראל שם קדשי המה ומלכיהם בזנותם ובפגרי מלכיהם: בתתם ספם 8
 את ספי ומוזותם אצל מזותי והקיר ביני וביניהם וטמאו את שם קדשי בתועבותם
 אשר עשו וְאָכַל אותם באפי: עתה ירחקו את זנותם ופגרי מלכיהם ממני ושכנתי 9
 בתוכם לעולם: 15

י ואתה בן אדם הגד את בית ישראל את הבית^י ומראת^י וי-תכנת^י: י
 וינכלמו מכל אשר עשו וצרת^י הבית ותכונתו ומוצאיו ומובאיו וכל צורת^י 11
 ואת כל חקתי^י וכל תורת^י הודע אותם וכתב לעיניהם וישמרו את כל צורת^י
 ואת כל חקתי ועשו אותם: 12
 20 זאת תורת הבית על ראש ההר כל גבלו סביב סביב קדש קדשים הנה זאת
 תורת הבית:

13 ואלה מדות המזבח באמות אמה וטפה יהי חיק אמה גבה ואמה
 רחב וגבולה על שפתה סביב זרת אחת: וזה גבה המזבח: מראש החיק עד 14
 העזרה התחתונה שמים אמות ורחב אמה אחת ומהעזרה הקטנה עד העזרה
 הגדולה ארבע אמות ורחב אמה: והיא ריב אל ארבע אמות ומהאר^י ולמעלה 15
 הקרנות אמה: והאר^י שמים עשרה ארך בשמים עשרה רחב רבוע על 16
 ארבעת רבעיו: והעזרה ארבע עשרה ארך בארבע עשרה רחב על ארבעת רבעיה
 והגבול סביב אותה חצי האמה והחיק לה אמה סביב ומעלתהו פגות קדים: 17
 ויאמר אלי בן אדם כה אמר אדני יהוה אלה חקות המזבח ביום העשותו 18
 להעלות עליו עולה ולזרק עליו דם: ונתת אל הכהנים הלויים אשר הם מזרע 19
 צדוק הקרבים אלי נאם אדני יהוה לשרתני פר בן בקר לחטאת: ולקח^י מדמו כ
 ונתנו על ארבע קרנתיו ועל ארבע פגות העזרה ועל הגבול סביב וחטאו^י 21
 אותו וכפרו: ולקח^י את פר החטאת ושרפו במפקד הבית מחוץ למקדש: 22
 וביום השני קחו שער עזים תמים לחטאת וחטאו את המזבח כאשר חטאו 23
 בפר: ובכלותם מחטא קריבו^י פר בן בקר תמים ואיל מן הצאן תמים: 35
 והקריבו^י לפני יהוה והשליכו עליהם מלח והעלו אותם עלה ליהוה: שבעת 24.בה
 ימים יעשו שער חטאת ליום ופר בן בקר ואיל מן הצאן תמימים יעשו שבעת 26
 ימים: וכפרו את המזבח וטהרו אותו ומלאו יד^י: ויכלו את הימים והיה ביום 27
 השמיני והלאה יעשו הכהנים על המזבח את עולותיכם ואת שלמיכם וצאתי
 אתכם נאם אדני יהוה: 40

42,17 (פ) קנים * 19 (β) קנים * 18 (γ) קנים * 43,א (δ) שער * 3 וכמראה
 * 43,3 (ε) ומראות * 7 (ζ) קבמות * 43,י (θ) ויכלמו מעונותיהם * (י) את
 * 11 (א) אם * (א) וכל צורתו * 14 (μ) הארץ * 24 (ν) הכהנים

- 41,14 ט. ורחב פני הבית והגזרה לקדים מאה אמה: ומדד ארך הבנין ועל פני הגזרה אשר על אתריה ואתי־יקיה: מפו ומפו מאה אמה: 16 וההיכל ו-הפנימי ו-האלם: א | ספ-ונים ו-חלונים: 17 לשקפים: ז אטמים: סביב 17 לשלשתם: ו-הבית חפוי: עין סביב סביב מ-הארץ עד החלונות: 18 ומ-הפתח ועד 18 הבית הפנימי ולחוץ ועל כל הקיר סביב סביב בפנימי ובהיכל: 19 ועשוי כרובים 5 ותמרים ותמרה בין כרוב לכרוב: ושנים פנים לכרוב | לפני אדם אל התמרה מפו 19 כ לפני כפיר אל התמרה מפו: עשוי ועל כל הבית סביב סביב | מהארץ ועד: 20 הספן- 21 הכרובים והתמרים עשויים: וקיר: 21 ההיכל: 21 רבעה: 22 ו-לפני הקדש מראה כמראה | מובח עין שלוש אמות גבה וארכו שתיים אמות ורחבו שתיים אמות ומקצלתיו לו וא-דגו וקירתיו עין וידבר אלי זה 10 השלחן אשר לפני יהוה: 24,23 ושתיים דלתות להיכל ולקדש: ושתיים צלעות: 6 מוסבות לדלתות שתיים לדלת כה אחת ושתיים לדלת: אחרת: ועשויה אליהן כרובים ותמרים כאשר עשויים 26 לקירות ועב עין ועל פני האולם מהחוץ: וחלונים אטמות ותמרים מפו ומפו ועל כתפות האולם: *

15

- 42,א ויוציאני אל החצר החיצונה: דרך הצפון ויבאני אל הלשכה אשר נגד 2 הגזרה ואשר נגד הבנין אל הצפון: 3 ו-ד-ארך אמות: מאה פ-א-ת הצפון והרחב 4,3 המשים אמות: י אתיק ועל פני אתיק בשלשים: ולפני הלשכות מהלך עשר אמות ה רחב: 5 ו-א-רך אמה מ-א-ה ופתחיהם לצפון: והלשכות העליונות קצרות כי יאצילו 20 אתיקים מהנה מהתחלנות ומהתיכונות בנין: כי משלשות הנה ואין להן עמודים 6 כעמודי הח-צו-נות על כן נאצל מהתחלנות ומהתיכונות מהארץ: ונגד אשר לחוץ לעמדת הלשכות דרך החצר החיצונה ועל פני הלשכות ארכו חמשים אמה: 7 כי ארך הלשכות אשר לחצר החיצונה חמשים אמה ו-ה-ג-ה על פני ההיכל מאה 8 אמה: ומתחת הלשכות האלה המבוא מהקדים ל-בוא להנה מהחצר הקטנה: 9 בראש גדר החצוין: 25 דרך הד-ים: 11 ועל פני הגזרה ועל פני הבנין לשכות: 12 ודרך לפניהם כמראה הלשכות אשר דרך הצפון כארכן: כ-רחבן: כ-מוציאיהן וכמשפטיהן ו-פתחיהן | 12 ו-ל-דרום פתח בראש דרך: בפני הגזרת החיצונה דרך הקדים בבואן: 13 ויאמר אלי לשכות הצפון ו-לשכות הדרום אשר ועל פני הגזרה הנה לשכות 30 הקדש אשר יאכלו שם הכהנים אשר קרובים ליהוה קדשי הקדשים שם יניחו קדשי הקדשים והמנחה והחטאת והאשם כי המקום קדש: טו וכלה את מדות הבית הפנימי והוציאני דרך השער אשר פניו דרך הקדים 17,16 ומדד: סביב סביב: מדד רוח הקדים חמש מאות: 2 בקנה המדה ו-סב-ב | ו-מדד

— יחזקאל —

- 41,14 ט. החצר * (2) 16 (3) והחלונות מקפות * (7) 17 על מעל * (2) מדות (2) ז מעל הפתח * (2) ההיכל * (7) 21 מוות * (9) 24 לדלתות שתיים * (1) כה אל דלתות ההיכל * (2) 26 וצלעות הבית והעבים * (2) 42,א הדרך * (2) אל פני (1) 42,3 נגד העשרים אשר לחצר הפנימי ונגד רצפה אשר לחצר החיצונה * (2) 4 אל הפנימית * (2) 11 כן * (2) וכל * (2) 12 וכפתוי הלשכות אשר דרך * (2) דרך (2) כה * (2) 14 בכאם הפהנים ולא יצאו מהקדש אל החצר החיצונה ושם יניחו בנייהם אשר ישרתו בהן כי קדש הנה וילבשו בגדים אחרים וקרבו אל אשר לעם: * (2) 16 בקנה המדה * (2) קנים (2)

- האלה ותלונות לו יולאלמו סביב סביב ארך חמשים אמה ורחב חמש ועשרים 40
אמה: וא-למו לחצר החיצונה ותמרים אל אילימו מפו ומפו ושמנה מעלות 37
מעל^אן:
- ולשכה ופתחה בא-ל-ם השער שם ידחו את העלה: ובאילים השער שנים 39,38
5 שלחנות מפו ושנים שלחנות מפה לשחוט יעליהם העולה והחטאת והאשם: ואל מ
הכתף מחוצה לפתח השער הצפונה שנים שלחנות ואל הכתף האחרת אשר
41 לאלם השער שנים שלחנות: ארבעה שלחנות מפה וארבעה שלחנות מפה לכתף
42 השער שמונה שלחנות יעליהם ישחטו: וארבעה שלחנות^ב אבני גזית ארך אמה
אחת וחצי ורחב אמה אחת וחצי וגבה אמה אחת יעליהם יניחו את הפלים
10 אשר ישחטו את העולה במ והזבח: והשפמים טפח אחד מוכנים בבית סביב
סביב אל השלחנות לבשר הקרבן:
- ויביאני חוצה לשער והנה לשכות שת-ים בחצר הפנימי אחת אל כתף 44
שער הצפון ופניה דרך הדרום אחת אל כתף שער הדרום^{3 2 1} פניה דרך הצפון:
וידבר אלי זה הלשכה אשר פניה דרך הדרום לכהנים שמרי משמרת הבית: מה
15 והלשכה אשר פניה דרך הצפון לכהנים שמרי משמרת המזבח המה בני צדוק
הקרבנים מבני לוי אל יהוה לשרתו:
וימד את החצר ארך מאה אמה ורחב מאה אמה מרבעת והמזבח לפני 47
הבית:
- ויביאני אל אלם הבית וימד איל אלם חמש אמות מפה וחמש אמות מפה 48
20 ורחב השער ארבע עשרה אמה וכתפות השער שלש אמות מפו ושלש אמות
מפו: ארך האלם עשרים אמה ורחב שתי עשרה אמה ובמעלות ע-ש-ר יעלו
אליו ועמדים אל האילים אחד מפה ואחד מפה:
- ויביאני אל ההיכל וימד את האילים שש אמות רחב מפו ושש אמות רחב 41,א
מפה: ורחב הפתח עשר אמות וכתפות הפתח חמש אמות מפו וחמש אמות 2
מפו וימד ארכו ארבעים אמה ורחב עשרים אמה: 25
- ובא לפנימה וימד איל הפתח שמים אמות והפתח שש אמות ורחב כתפות- 3
הפתח שבע אמות: וימד את ארכו עשרים אמה ורחב עשרים אמה אל פני 4
ההיכל ויאמר אלי זה קדש הקדשים:
- וימד קיר הבית שש אמות ורחב הצלע ארבע אמות סביב סביב לבית סביב: ה
30 והצלעות צלע אל צלע שלש שלוש פעמים ומגרעות בקיר אשר לבית לצלעות
סביב סביב להיותם אחוזים ולא יהיו אחוזים בקיר הבית: והרתב^{3 2 1 4} נוסף למעלה 7
למעלה לצלעות כמוסף מ-ה-ק-ר למעלה למעלה סביב סביב לבית^א
- ו-מן התחתונה יעלה על התיכונה ומן התיכונה על העליונה: וסביב- 8
לבית גבה סביב סביב מ-סדות הצלעות מלו הקנה שש אמות אצילה:
35 רחב הקיר אשר לצלע אל החוץ חמש אמות ואשר מנח חמש אמות- 9
בין- צלעות אשר לבית ובין הלשכות רחב עשרים אמה סביב לבית סביב י
סביב: ופתח הצלע למנח פתח אחד דרך הצפון ופתח אחד לדרום ורחב מקום 11
המנח חמש אמות סביב סביב:
- והבגן אשר אל פני הגזרה פאת דרך הים רחב שבעים אמה וקיר הבגן 12
40 חמש אמות רחב סביב סביב וארכו תשעים אמה:
- ומדד את הבית ארך מאה אמה והגזרה והבגיה וקירותיה ארך מאה אמה: 13

(?) 40,13 לעולה * (3) 42 לעולה * (7) 44 הפנימי
(2) 41,א רחב האהל * (e) 7 על כן רחב לבית למעלה * (5) לתיכונה
Ezek. 5

- 40 ושים לבך לכל אשר אני מראה אותך כי למען הראותך^י הבאתי^י הנה הגד את כל אשר אתה ראה לבית ישראל:
- ה והנה חומה מחוץ לבית סביב סביב וכיד האיש קנה המדה שש אמות באמה וטפח וימד את רחב הבנין קנה אחד וקומתו קנה אחד:
- 6 ויביאני אל שער אשר פניו דרך הקדימה ויעל במעלת^י וימד את סף⁵ השער קנה אחד רחב^א: והתא קנה אחד ארך וקנה אחד רחב ובין התאים חמש אמות וסף השער מאצל אלם השער מהבית קנה אחד: ב וימד את אלם השער שמנה אמות ואיל^י שתיים אמות ואלם השער מהבית: ותאי השער דרך הקדים שלשה מפה ושלושה מפה מדה אחת לשלשתם ומדה אחת לאיליים מפה ומפו: וימד את רחב פתח השער עשר אמות: ז וגבול לפני התאות אמה אחת מפה¹⁰ ואמה אחת⁸ מפה והתא שש אמות מפו ושש אמות מפו: וימד את השער מגג התא לגגו רחב עשרים וחמש אמות פתח נגד פתח: וימד את ה-א-ל-ם ע-ש-ר-ים אמה ואל⁹ אלם השער יחצר סביב סביב: וימעל פני² איתון השער ע-ד לפני אלם השער הפנימי חמשים אמה: ותלונות אטמות אל התאים ואל איליהם¹⁶ לפנימה לשער סביב סביב וכן לאלם תלונות סביב סביב לפנימה¹⁵ ואל איל תמרים:
- 17 ויביאני אל החצר החיצונה והנה לשכות ורצפה עשוי לחצר סביב סביב שלשים לשכות אל הרצפה: והרצפה אל כתף השערים לעמת ארך השערים הרצפה התחתונה: וימד רחב מלפני השער התחתונה לפני החצר הפנימי מחוץ מאה אמה²⁰:
- כ ויביאני אל השער אשר פניו דרך הצפון לחצר החיצונה ו-מדר ארכו ורחבו: ותא²¹ שלושה מפו ושלושה מפו ואיל^י ואלמו היה כמדת השער הראשון חמשים אמה ארכו ורחב חמש ועשרים באמה: וחלונות^י ואילמו ות¹ מר^י כמדת השער אשר פניו דרך הקדים ובמעלות שבע יעלו בו ואילמו לפני² מ¹: ושער לחצר הפנימי נגד השער לצפון כשער¹ לקדים וימד משער אל שער מאה אמה: ²⁵ ויולכני דרך הדרום והנה שער דרך הדרום ומדר איל^י ואילמו כמדות כה האלה: וחלונות לו ולאילמו סביב סביב כהתלונות האלה חמשים אמה ארך ורחב חמש ועשרים אמה: ומעלות שבעה עליתו ואילמו לפני² מ¹ ותמרים לו אחד מפו ואחד מפו אל איל^י: ושער לחצר הפנימי דרך הדרום וימד משער אל השער² מאה אמות: ³⁰ ויביאני אל חצר הפנימי בשער הדרום וימד את שער הדרום כמדות האלה: ותא³⁰ ואיל^י ואלמו כמדות האלה וחלונות לו ולאילמו סביב סביב חמשים אמה ארך ורחב עשרים וחמש אמות: ו-מ¹ ואילמו אל חצר החיצונה ותמרים אל איל^י ומעלות שמונה מעל^י:
- 32 ויביאני אל החצר הפנימי דרך הקדים וימד את השער כמדות האלה: ³³ ותא³⁰ ואיל^י ואלמו כמדות האלה וחלונות לו ולאילמו סביב סביב ארך חמשים אמה ורחב חמש ועשרים אמה: ואלמו לחצר החיצונה ותמרים אל איל^י מפו ומפו ושמונה מעלות מעל^י:
36. לה ויביאני אל שער הצפון ומדר כמדות האלה: תא³⁰ ואיל^י ואלמו כמדות

— יחזקאל —

(2) 40.6 ואת סף אחד קנה אחד רחב * (8) 8 וימד את אלם השער מהבית קנה אחד:
 (7) 11 ארך השער שלוש עשרה אמות * (6) 12 גבול * (5) 19 הקדים והצפון
 (2) 27 דרך הדרום * (7) 40.6 ואלמות סביב סביב ארך חמש ועשרים אמה ורחב חמש אמות:

- על הרי ישראל: והפיתו קשתך מיד שמאולך וחציך מיד ימינך אפילו: על הרי 39.4.3
 ישראל תפול אתה וכל אנפיך ועמים אשר אתך לעיט צפור כל כנף וחית השדה
 נתתיך לאכלה: על פני השדה תפול כי אני דברתי נאם אדני יהוה: ושלתתי ה.6
 אש במנוג ובישבי האיים לבטח וידעו כי אני יהוה: ואת שם קדשי אודיע בתוך 7
 עמי ישראל ולא אֶחַל את שם קדשי עוד וידעו הגוים כי אני יהוה קדוש בישראל: 5
 הגה באה ונהיתה נאם אדני יהוה הוא היום אשר דברתי: ויצאו ישבי ערי 9.8
 ישראל ובערו והשיקו בנשק ומגן וצנה בקשת ובחצים ובמקל יד ובלמח ובערו
 בהם אש שבע שנים: ולא ישאו עינים מן השדה ולא יחטבו מן היערים כי בנשק י
 יבערו אש ושללו את שלליהם וכזו את בזויהם נאם אדני יהוה:
 10 והיה ביום ההוא אתן לגוג מקום ישם קבר בישראל גיא^א *עֲבָרִים קדמת הים *
 וקברו שם את גוג ואת כל המזגה וקראו גיא המון גוג: וקברום בית ישראל 12
 למען טהר את הארץ שבעה חדשים: וקברו כל עם הארץ והיה להם לשם יום 13
 הקברי נאם אדני יהוה: ואנשי תמיד יבדילו עֲבָרִים בארץ מקברים^ב את הנותרים 14
 על פני הארץ לטהרה מקצה שבעה חדשים יחקרו: ועברו העברים בארץ וראה טו
 עצם אדם ובנה אצלו ציון עד קברו אתו המקברים אל גיא המון גוג: ז וטָהְרוּ 15
 הארץ:
 17 ואתה בן אדם כה אמר אדני יהוה אמר לצפור כל כנף ולכל חית השדה
 הקבצו ובאו האספו מסביב על זבחי אשר אני זבח לכם זבח גדול על הרי ישראל
 ואכלתם בשר ושתיתם דם: בשר גבורים תאכלו ודם נשיאי הארץ תשתו אילים 18
 כרים ועתודים פרים מריאי כֶּשֶׁן כלם: ואכלתם חלב לשְׁבָעָה ושתיתם דם לשְׁרֹון 19
 מִזְבְּחֵי אֲשֶׁר זָבַחְתִּי לָכֶם: ושבעתם על שלחני סוס ורכב גבור וכל איש מלחמה כ
 נאם אדני יהוה:
 21 ונתתי את כבודי בגוים וראו כל הגוים את משפטי אשר עשיתי ואת ידי
 אשר שִׁמְתִּי בהם: וידעו בית ישראל כי אני יהוה אלהיהם מן היום ההוא והלאה: 22
 25 וידעו הגוים כי בעונם גלו בית ישראל על אשר מעלו בי וְאֶסְתֵּר פְּנֵי מַהֵם
 ואתגם ביד צריהם ויפלו בחרב כלם: כְּמַמְתָּם וכפשיעיהם עשיתי אתם וְאֶסְתֵּר 24
 פְּנֵי מַהֵם:
 כן כה אמר אדני יהוה עתה אשיב את שבית יעקב ורחמתי כל בית כה
 ישראל וקנאתי לשם קדשי: ונִישְׂאוּ אֶת כְּלִמָּתָם ואת כל מעלם אשר מעלו בי 26
 בְּשִׁבְתָּם על אדמתם לבטח ואין מחריד: בשובבי אותם מן העמים וקבצתי אתם 30
 מארצות איביהם ונקדשתי במ לעיני הגוים^ג: וידעו כי אני יהוה אלהיהם בהגלותי 28
 אותם אל הגוים וכנסתים אל אדמתם ולא אותיר עוד מהם שם: ולא אסתיר 29
 עוד פְּנֵי מַהֵם אשר שפכתי את רוחי על בית ישראל נאם אדני יהוה:

- בעשרים וחמש שנה לגלותנו בראש-ון^ד בעשור לחדש בארבע עשרה שנה א.40
 אחר אשר הפתה העיר בעצם היום הזה היתה עלי יד יהוה ויבא אתי^ה | במרא-ת
 אלהים^ו אל ארץ ישראל וינחני יעל הר גבה מאד ועליו כמבנה עיר מנגד-י:
 40 ויביא אותי שמה והנה איש מראהו כמראה נחשת ומתיל פְּשָׁתִים בידו וקנה 3
 המדה והוא עמד בשער: וידבר אלי האיש בן אדם ראה בעיניך ובאזניך שמע 4

39,11 (ז) * וחסמת היא את העברים * 14 (ז) את העברים * 16 (ז) וגם שם עיר המזנה
 * 27 (ז) רבים * 40,א השנה * (ז) שמה * 2 (ז) הביאני

37,24 וטהרתו אותם והיו לי לעם ואני אהיה להם לאלהים: ועבדו דור מלך עליהם
 כה ורועה אחד יהיה לכלם ובמשפטי ילכו וחקותי ישמרו ועשו אותם: וישבו על הארץ
 אשר נתתי לעבדי ליעקב אשר ישבו בה אבותי-הם וישבו עליה המה ובניהם
 26 ובני בניהם עד עולם ודוד עבדי נשיא להם לעולם: וכתתי להם ברית שלום
 ברית עולם יהיה אותם ונתתים והרביתי אותם ונתתי את מקדשי בתוכם לעולם: 5
 28.27 והיה משכני עליהם והייתי להם לאלהים והמה יהיו לי לעם: וידעו הגוים כי אני
 יהוה מקדש את ישראל בהיות מקדשי בתוכם לעולם:

38,2. א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך אל גוג ארץ המגוג נשיא
 3 ראש משך ותבל והנבא עליו: ואמרת כה אמר אדני יהוה הנני יעליך גוג נשיא
 4 ראש משך ותבל: והוצאתי אותך ואת כל חילך סוסים ופרשים לבשי מכלול
 ה כלם קהל רב צנה ומגן תפשי חרבות כלם: פרס כוש ופוט אתם כלם מגן וכובע:
 7.6 גמר וכל אנפיה בית תוגרמה ירכתי צפון ואת כל אנפיו עמים רבים אתך: הֲפִן
 8 והֲפִן לך אתה וכל קהלך הנקהלים עליך והיית ל- למשמר: מימים רבים תפקד
 באחרית השנים תבוא יעל ארץ משובבת מחרביה מקבצת מעמים רבים⁸ וישבו 15
 9 לבטח כלם: ועלית כשואה תבוא כעגן לכפות הארץ אתה וכל אנפיד ועמים
 רבים אתך:

י כה אמר אדני יהוה והיה ביום ההוא יעלו דברים על לבבך וחשבת מחשבת
 11 רעה: ואמרת אעלה על ארץ פרוזת אבוא השקטים ישבי לבטח כלם ישבים
 12 באין חומה וברית ודלתים אין להם: לשלל שלל ולבו בו להשיב ידך על הרבות 20
 13 נושבות ועל עם מאסף מגוים עשה מקנה וקנן יסבי על טבור הארץ: שבא ודדן
 וסחריה: תרשיש וכל רכליה יאמרו לך הלשלל שלל אתה בא הלבז בו הקהלת
 14 קהלך לשאת כסף וזהב לקחת מקנה וקנן לשלל שלל גדול: לכן הנבא בן אדם
 ואמרת לגוג כה אמר אדני יהוה הלוא ביום ההוא בשבת עמי ישראל לבטח
 טו תעל-: ובאת ממקומך מירכתי צפון אתה ועמים רבים אתך רכבי סוסים כלם קהל 25
 16 גדול וחיל רב: ועלית על עמי ישראל כעגן לכפות הארץ באחרית הימים תהיה
 והביאותיך על ארצי למען דעת הגוים אתי בהקדשי בך לעיניהם²⁶:
 17 כה אמר אדני יהוה -אתה הוא אשר דברתי בימים קדמונים ביד עבדי
 18 נביאי ישראל הנבאים בימים ההם שנים להביא אותך עליהם: והיה ביום ההוא
 19 ביום בוא גוג על אדמת ישראל נאם אדני יהוה תעלה חמתי באפי: ובקנאתי 30
 באש עברתי דברתי אם לא ביום ההוא יהיה רעש גדול על אדמת ישראל:
 כ ורעשו מפני דגי הים ועוף השמים וחית השדה וכל הרמש הרמש על האדמה
 וכל האדם אשר על פני האדמה ונהרסו ההרים ונפלו המדרגות וכל חומה לארץ
 21 תפול: וקראתי עליו לכל - תך-דה- נאם אדני יהוה חרב איש באחיו תהיה:
 22 ונשפסתי אתו בכבר ובדם וגשם שוטף ואבני אלגביש אש וגפירית אמטיר עליו 35
 23 ועל אנפיו ועל עמים רבים אשר אתו: והתגדלתי והתקדשתי ונודעתי לעיני גוים
 רבים וידעו כי אני יהוה:

39, א ואתה בן אדם הנבא על גוג ואמרת כה אמר אדני יהוה הנני יעליך גוג
 2 נשיא ראש משך ותבל: ושבתוך וששאתיך והעליתך מירכתי צפון והביאותיך

— יחזקאל —

(2) 38.4 ושובבתיך ונתתי תחיים בלתייך

(3) 8 על הרי ישראל אשר היו לקרבה תמיד והיא מעמים הנוצרה

(7) 9 תהיה

- והרביתי אתו ולא אתן עליכם רעב: והרביתי את פרי העץ ותנובת השדה למען ^ל36, אשר לא תקחו עוד תרפת רעב בנוים: וזכרתם את דרכיכם הרעים ומעלליכם ³¹ אשר לא טובים ונקמתם בפניכם על עונתיכם ועל תועבתיכם: לא למענכם אני ³² עשה נאם אדני יהוה יִדַע לכם בושו והכלמו מדרכיכם בית ישראל:
- 5 כה אמר אדני יהוה כיום טהרי אתכם מכל עונותיכם והושבתני את הערים ³³ ונבנוו החרבות: והארץ הנשמה תעבד תחת אשר היתה שקמה לעיני כל עובר: ³⁴ ואמרו הארץ הלֵוּ הנשמה היתה כגן עדן והערים החרבות והנשמות והנהרסות לה בצורות יִשְׁבוּ: וידעו הגוים אשר ישארו סביבותיכם כי אני יהוה בניתי הנהרסות ³⁶ נטעתי הנשמה אני יהוה דברתי ועשיתי:
- 10 כה אמר אדני יהוה עוד זאת אדרש לבית ישראל לעשות להם ארבה אתם ³⁷ כצאן אדם: כצאן קדשים כצאן ירושלם במועדיה כן תהיינה הערים החרבות ³⁸ מלאות צאן אדם וידעו כי אני יהוה:
- 37 היתה עלי יד יהוה ויוציאני ברוח^א ויניחני בתוך הבקעה והיא מלאה ^א37, עצמות: והעברני עליהם סביב סביב והנה רבות מאד על פני הבקעה והנה ² יבשות מאד: ויאמר אלי בן אדם הִתְחַיִּינָה העצמות האלה ואמר אדני יהוה אתה ³ ידעת: ויאמר אלי הנבא על העצמות האלה ואמרת אליהם העצמות היבשות ⁴ שמעו דבר יהוה: כה אמר אדני יהוה לעצמות האלה הנה אני מביא בכם רוח ^ה וחיותם: ונתתי עליכם גידים והעלתי עליכם בשר וקרמתי עליכם עור ונתתי ⁶ בכם רוח וחיותם וידעתם כי אני יהוה: ונבאתי כאשר צָנַתִּי ויהי^β כהנבאי ⁷ והנה רעש ותקרו עצמות עצם אל עצמו: וראיתי והנה עליהם גדים ובשר עלה ⁸ ויִקְרֶם עליהם עור מלמעלה ורוח אין בהם: ויאמר אלי הנבא אל הרוח הנבא בן ⁹ אדם ואמרת אל הרוח כה אמר אדני יהוה מארבע רוחות באי הרוח ופחי ^י בהרוגים האלה ויחיו: והנבאתי כאשר צוּנִי ותבוא בהם הרוח ויחיו ויעמדו על ^י רגליהם חיל גדול מאד מאד: ויאמר אלי בן אדם העצמות האלה כל בית ישראל ¹¹ המה הנים: אמרים יבשו עצמותינו ואבדה תקוננו נגזרנו לנו: לכן הנבא ואמרת ¹² אליהם כה אמר אדני יהוה הנה אני פתח את קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם^γ: והבאתי אתכם אל אדמת ישראל: וידעתם כי אני יהוה בפתחי ¹³ את קברותיכם ובהעלותי אתכם מקברותיכם^δ: ונתתי רוחי בכם וחיותם והנחתי ¹⁴ אתכם על אדמתכם וידעתם כי אני יהוה דברתי ועשיתי נאם יהוה:
- 30 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: ואתה בן אדם קח לך עץ אחד וכתב עליו ^{16,30} ליהודה ולבני ישראל תְּבַרְכֵם^א ולקח עץ אחד וכתוב עליו ליוסף^ב וכל בית ישראל ¹⁷ תְּבַרְכֵם^א: וקרב אתם אחד אל אחד לך^ג והיו^ד לעץ^ה אחד^ו: וכאשר יאמרו ^{18,17} אליך בני עמך לאמר הלוא תגיד לנו מה אלה לך: דבר אליהם כה אמר אדני ¹⁹ יהוה הנה אני לקח את עץ יוסף אשר ביד אפרים ושכטי ישראל תְּבַרְכֵם^א ונתתי ³⁵ אתם על^ז עץ יהודה^ח: והיו^ט לעץ^י אחד^{יא}: ואת^{יב} העצים אשר תכתב עליהם ^כ בידך לעיניהם: ודבר אליהם כה אמר אדני יהוה הנה אני לקח את בני ישראל ²¹ מבין הגוים אשר הלכו שם וקבצתי אתם מסביב והבאתי אותם אל אדמתם: ועשיתי אתם לגוי אחד בארץ בהרי ישראל ומלך אחד יהיה לכלם^ל ולא יהי^מ ²² עוד לשני גוים ולא יִחַצו עוד לשתי ממלכות^נ: ולא ישמאו עוד בגלוליהם ²³ 40 ובשקוציהם ובכל פשעיהם והושעתי אתם מכל משׁוֹבְתֵיהֶם אשר חטאו בהם

עמי	(γ) 12	*	קול	(β) 7	*	יהוה	(א) 37, א
לאחרים	(ז) 17	*	עץ אפרים	(ε) 16	*	עמי	(ב) 13
עוד	(λ) *		אחד	(י) *		את	(ז) 19
			מלך	(x) 22	*		

- 35,11 תהיינה וירשתי-ה ויהוה שם היה: לכן חי אני נאם אדני יהוה ועשיתי-ך- כאפך
 12 וכקנאתך אשר עשית- משנאת-ך במ וגודעתי ב-ך- כאשר אשפטך: וידעת כי
 אני יהוה שמעתי את כל נְאֻצוֹתֶיךָ אשר אמרת על הרי ישראל לאמר שממתי-
 13 לנו נתנו לאכלה: ותגדיל- עלי בפיך- והעתרת- עלי דבריך- אני שמעתי:
 10.14 כה אמר אדני יהוה: כשמחתך⁸ לארצי על אשר שממה כן אעשה לך
 שממה תהיה הר שְׁעִיר וכל אדום כָּלָה וידעו כי אני יהוה:
 36,א ואתה בן אדם הנבא -ע-ל הרי ישראל ואמרת הרי ישראל שמעו דבר יהוה:
 2 כה אמר אדני יהוה יען אמר האויב עליכם האח -שמ-מות עולם למורשה היתה
 3 לנו: לכן הנבא ואמרת כה אמר אדני יהוה יען יִבְיַעַן גְּבִיִּים ושאף אתכם
 4 מסביב להיותכם מוֹרְשָׁה לשארית הגוים ותַעֲלוּ על שפת לשון ודבת עם: לכן
 10 הרי ישראל שמעו דבר אדני יהוה כה אמר אדני יהוה להרים ולגבעות לאפיקים
 ולגאיות ולחֲרֻבוֹת השַׁמְמוֹת ולערים הנעזבות אשר היו לבו וללעג לשארית הגוים
 ה אשר מסביב: לכן כה אמר אדני יהוה אם לא באש קנאתי דברתי על שארית
 הגוים ועל אדום כָּלָה⁹ אשר נתנו את ארצי להם למוֹרְשָׁה בשמחת לב-
 6 בשָׂטֵם נפש למען רִשְׁתֶּיהָ^{12 4 3} יִבְיַעַה: לכן הנבא על אדמת ישראל ואמרת להרים
 15 ולגבעות לאפיקים ולגאיות כה אמר אדני יהוה הנני בקנאתי ובחמתי דברתי יען
 7 כלמת גוים נשאתם: לכן כה אמר אדני יהוה אני נשאתי את ידי אם לא הגוים
 8 אשר לכם מסביב המה כלמתם ישאו: ואתם הרי ישראל עֲנַפְכֶם תתנו ופריכם
 9 תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא: כי הנני אליכם ופניתי אליכם ונעבדתם
 י ונזרעתם: והרביתי עליכם אדם כל בית ישראל כלה ונִשְׁבוּ הערים והחֲרֻבוֹת
 11 תבנינה: והרביתי עליכם אדם ובהמה ורבו ופרו והושבתי אתכם כקדמותיכם
 12 והיטבתי לכם- מראשיתכם וידעתם כי אני יהוה: והולכתי עליכם אדם את עמי
 ישראל וירשוך והיית להם לנחלה ולא תוסף עוד לשכלם:
 14.13 כה אמר אדני יהוה יען אמר-ם לכם אכלת אדם ומשכלת גויך היית: לכן
 10 אדם לא תאכלי עוד וגויך לא תִשְׁפְּלי עוד נאם אדני יהוה: ולא אשמיע יְעִלֶיךָ
 25 עוד כלמת הגוים וחרפת עמים לא תשאי עוד וגויך לא תִשְׁכְּלי עוד נאם אדני יהוה:
 17.16 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם בית ישראל ישיבים על אדמתם ויטמאו
 18 אותה בדרכם ובעלילותם כְּטָמְאָת הַגְּדָה היתה דרכם לפני: ואשפך חמתי עליהם על
 19 הדם אשר שפכו על הארץ ובגלוליהם טמאוה: ואפיץ אתם בגוים ויזרו בארצות
 כ כדרכם ובעלילותם שפטים: ויבואו אל הגוים אשר באו שם ויחללו את שם
 21 קדשי באמרי-ם⁸ עם יהוה אלה ומארצו יצאו: וְאֶחְמַל על שם קדשי אשר
 22 חללהו בית ישראל בגוים אשר באו שמה: לכן אמר לבית ישראל כה אמר אדני
 יהוה לא למענכם אני עשה בית ישראל כי אם לשם קדשי אשר חללתם בגוים
 23 אשר באתם שם: וקדשתי את שמי הגדול המְחַלֵּל בגוים אשר חללתם בתוכם
 24 וידעו הגוים כי אני יהוה נאם אדני יהוה בהקדשי בכם לעיניהם: ולקחתי
 35 אתכם מן הגוים וקבצתי אתכם מכל הארצות והבאתי אתכם אל אדמתכם:
 כה וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טְמֵאוֹתֵיכֶם ומכל גְּלוּלֵיכֶם אֶטְהַר אתכם:
 26 ונתתי לכם לב חדש ורוח חדשה אתן בקרבכם והִפְרַתִּי את לב האבן מבשרכם
 27 ונתתי לכם לב בשר: ואת רוחי אתן בקרבכם ועשיתי את אשר בְּתַנְי תלכו
 28 ומשפטי תשמרו ועשיתם: וישבתם בארץ אשר נתתי לאבותיכם והייתם לי לעם
 29 ואנכי אהיה לכם לאלהים: והושעתי אתכם מכל טְמֵאוֹתֵיכֶם וקראתי אל הדגן

(8) 35.10 לנחלת בית ישראל

(9) 35.14 כשמח כל הארץ שממה אעשה לך

(10) 36.6 להם

(11) 36.6 כל

- 34 ואת הנדחת לא השבתם ואת האבדת לא בקשתם ויהי חזק רדיתם^א בפרך: 34 ותפוצינה מבלי רעה ותהיינה לאכלה לכל חית השדה^ב: ישגו צאני בכל ההרים ה. 6 ועל כל גבעה רמה ועל כל פני הארץ נפצו^ז ואין דורש ואין מבקש: לכן רעים 7 שמעו את דבר יהוה: חי אני נאם אדני יהוה אם לא יען היות צאני לבו 8 ותהיינה צאני לאכלה לכל חית השדה מאין רעה ולא דרשו^ה רעים: את צאני 5 וירעו הרעים אותם ואת צאני לא רעו: לכן הרעים שמעו דבר יהוה: כה אמר 9 אדני יהוה הנני יעל הרעים ודרשתי את צאני מידם והשבתים מרעות צאני^ו ולא ירעו עוד הרעים אותם והצלתי צאני מפייהם ולא תהיין להם לאכלה:
- 12.11 כי כה אמר אדני יהוה הנני אני ודרשתי את צאני ובקרתים: כבקרת רעה 10 עדרו ביום היותם^ד צאנו גפרשות [ביום ענן וערפל] כן אבקך את צאני והצלתי אתהם מכל המקומות אשר נפצו שם^ה: והוצאתים מן העמים וקבצתים מן הארצות 13 והביאותים אל אדמתם ורעיתים יעל הרי ישראל באפיקים ובכל מושבי הארץ: במרעה טוב ארעה אתם ובהרי מרום ישראל יהיה נהם שם תרבצנה בנהו טוב 14 ומרעה שמו תרעינה יעל הרי ישראל: אני ארעה צאני ואני ארביצם נאם אדני 15 יהוה: את האבדת אבקש ואת הנדחת אשיב ולגשברת אחבש ואת החולה אחזק 16 ואת השמנה ואת החזקה אשמר^ו ארענה במשפט: ואתנה צאני כה אמר אדני 17 יהוה הנני שפט בין שה לשה לאילים ולעתודים: המעט מכם המרעה הטוב 18 תרעו ויתר מרעיתם תרממו ברגליכם ומשקע מים תשתו ואת הגותרים ברגליכם תרפשו: וצאני מרמס רגליכם תרעינה ומרפש רגליכם תשתינה: 19 לכן כה אמר אדני יהוה^ז הנני אני ושפטתי בין שה בריה ובין שה רזה: כ 20 יען בצד ובכתף תהלפו ובקרניכם תנגחו כל הנחלות עד אשר הפיצותם אותנה 21 אל החוצה: והושעתי לצאני ולא תהיינה עוד לבו ושפטתי בין שה לשה: והקימתי 23.22 עליהם רעה אחד ורעה אתהן את עבדי דויד הוא ירעה אתם והוא יהיה להן לרעה: ואני יהוה אהיה להם לאלהים ועבדי דוד נשיא בתוכם אני יהוה דברתי: 24 וכרתי להם ברית שלום והשבתתי חיה רעה מן הארץ וישבו במדבר לבטח וישגו כה 25 ביערים: ונתתי אותם סביבות נְבִיעָתִי^ח והורדתי הגשם בעתו נשם^ט ברכה^י: 26 ונתן עץ השדה את פרוי והארץ תתן יבולה והיו על אדמתם לבטח וידעו כי 27 אני יהוה כשברי את ממות עלם והצלתיים מיד העבדים בהם: ולא יהיו עוד בז 28 לגוים וחית הארץ לא תאכלם וישבו לבטח ואין מחריד: והקמתי להם מטע^י 29 ולא יהיו עוד אספי רעב בארץ ולא ישאו עוד כלמת הגוים: וידעו כי אני יהוה ל 30 אלהיהם^כ והמה עמי בית ישראל נאם אדני יהוה: צאני צאן מרעית^{יא} אתם 31 וצאני אלהיכם נאם אדני יהוה:

- 35.2, א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך יאל הר שעיר והנבא עליו: 35 ואמרת לו כה אמר אדני יהוה הנני יעליך הר שעיר ונשיתי ידי עליך ונתתיך 35 שממה ומשמה: עריך תרבה אשים ואתה שממה תהיה וידעת כי אני יהוה: יען ה. 4 היות לך איבת עולם ותגר את בני ישראל על ידי הרב בעת אידם בעת עון קין: לכן חי אני נאם אדני יהוה^א אם לא ל-דם אֲשֶׁר־מֵת ודם ירְפֹף: ונתתי את הר 7.6 שעיר לִשְׂמָמָה וּמִשְׂמָמָה והכרתי ממנו עבר ושב: ומלאתי את הריו חלליו נבעותיך 8 וניאותיך וכל אפיקיך חללי הרב יפלו בהם: שְׂמָמֹת עולם אתנך ועריך לא 9 תִּשְׁבֶּנָה וידעת^ב כי אני יהוה: יען אמרך את שני הגוים ואת שתי הארצות לי י 40

(α) 34.4 אתם ו	*	(β) ה. 34 ותפוצינה	*	(γ) 6 צאני	*	(δ) 12 בתוך
(ε) כ אליהם	*	(ζ) 26 ברכה	*	(η) יהיו	*	(θ) 34.ל אתם
(ι) 31 ואתן	*	(κ) אדם	*	(λ) 35.6 כי לדם אעשך ודם ירְפֹף		

- 33,6 השופר שמע ולא נזחר דמו בו יהיה והוא יהיה נפשו מלט: והצפה כי יראה את ההרב באה ולא תקע בשופר והעם לא נזחר ותבוא חרב ותקח מהם נפש הוא בעונו נלקח ודמו מיד הצפה אדרש:
- 7 ואתה בן אדם צפה נתתיך לבית ישראל ושמעת מפי דבר והזהרת אתם
8 ממני: באמרי לרשע: מות תמות ולא דברת להזהיר רשע מדרכו הוא^ב בעונו
9 ימות ודמו מידך אבקש: ואתה כי הזהרת רשע מדרכו לשוב ממנה ולא שב
10 מדרכו הוא בעונו ימות ואתה נפשך הצלת: ואתה בן אדם אמר אל בית ישראל
11 כן אמרתם לאמר כי פשעינו וחטאתינו עלינו ובם אנחנו נמקים ואין נחיה: אמר
אלהם חי אני נאם אדני יהוה אם אחפיץ במות הרשע כי אם בשוב רשע מדרכו
והיה שובו שובו מדרכיכם הרעים ולמה תמותו בית ישראל:
12 ואתה בן אדם אמר אל בני עמך צדקת הצדיק לא תצילנו ביום פשעו
ורשעת הרשע לא יבשל בה ביום שובו מרשעו וצדקת הצדיק לא יוכל
13 לחיות בה ביום חטאתו: באמרי לצדיק חיה יתחיה והוא בטח על צדקתו
14 ועשה עול כל צדקתו לא תזכרנה ובעולו אשר עשה בו ימות: ובאמרי לרשע
15 מות תמות ושב מחטאתו ועשה משפט וצדקה: חבל ישיב^ז גולה ישלם בהקפות
16 החיים הלך לבלתי עשות עול חיז יחיה. לא ימות: כל חטאתו אשר חטא לא
17 תזכרנה לו משפט וצדקה עשה חיז יחיה: ואמרו בני עמך לא יתכן דרך אדני
18 והמה דרכם לא יתכן: בשוב צדיק מצדקתו ועשה עול ומת בהם: ובשוב רשע
19 מרשעתו ועשה משפט וצדקה עליהם הוא יחיה: ואמרתם לא יתכן דרך אדני
איש כדרכו אשפוט אתכם בית ישראל:
20 ויהי בעשתי עשרה שנה בעשרי בחמשה לחדש לגלותנו בא אלי הפליט
21 מירושלם לאמר הֲפֶתָה העיר: ויד יהוה היתה עלי בערב לפני בוא הפליט ויפתח
22 את פי עד בוא אלי בבקר ויפתח פי ולא נאלמתי עוד: ויהי דבר יהוה אלי
23 לאמר: בן אדם ישבי הקרבות האלה על אדמת ישראל אמרים לאמר אחד היה
24 כה אברהם ויירש את הארץ ואנחנו רבים לנו נתנה הארץ למוֹשֶׁה: לכן אמר
25 אלהים כה אמר אדני יהוה על הרם תאכלו ועיניכם תשא אל גלולים ודם
26 תשפכו והארץ תירשו: עמדתם על חרבכם עשיתם: תועבה ואיש את אשת רעהו
27 טמאתם והארץ תירשו: כה תאמר אליהם כה אמר אדני יהוה חי אני אם לא
אשר בחרבות בחרב יפלו ואשר על פני השרה לחיה נתתיו לאכלו ואשר במעדות
28 ובמערות בקבר ימותו: ונתתי את הארץ שְׁמָמָה ומשבת נאון עֲזָה ושִׁמְמוֹ
29 הרי ישראל מאין עובר: וידעו כי אני יהוה בתתי את הארץ שְׁמָמָה ומשמה על
כל תועבתם אשר עשו:
ל ואתה בן אדם בני עמך הנדברים בך אצל הקירות ובפתחי הבתים ודברו^ה
31 איש את אחיו לאמר באו נא ושמעו מה הדבר היוצא מאת יהוה: ויבואו אליך
32 כמבוא עם וישבו לפניך ושמעו את דבריך ואותם לא יעשו כי <כו> בים בפיהם^ו
33 ויאחרי בצעם לבם הלך: והנך להם כשיר עגבים יפה קול ומטב נֶגֶן ושמעו את
דבריך ועשים אינם אותם: ובבאה הנה באה וידעו כי נביא היה בתוכם:
34,2,4 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הנבא על רועי ישראל הנבא ואמרת
אלהים^א כה אמר אדני יהוה הוי רעי ישראל אשר היו רעים אותם הלוא הצאן
3 ירעו הרעים: את הקֶלֶב תאכלו ואת הצמר תלבשו הבריאה תזבחו הצאן לא
4 תרעו: את הנחלות לא חזקתם ואת החולה לא רפאתם ולנשְׁפֶרֶת לא חבשתם
.....

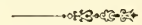
(א) 33,8 רשע * (ב) רשע * (ג) 33,8 רשע * (ד) 33,5 חר את אחד

(ה) 31 עמי * (ו) המה עשים * (ז) 34,2 לרעים

- צָפַתְךָ⁷ וּאִפְקִים יִמְלֹאוּן מִמֶּךָ: וְכִסִּיתִי בַכְּבוֹתֶךָ שָׁמַיִם וְהִקְדַּרְתִּי אֶת כְּכַבְיָהֶם שֶׁמֶשׁ 32,7
 בַּעֲנַן אֲכַסְּנוּ וַיְרִיחַ לֹא יֵאָרֵר אֲרוּרֹ: כָּל מֵאוּרֵי אֹרֶר בְּשָׁמַיִם אֲקִדְרִים עֲלֶיךָ וְנִתְּתִי 8
 חֶשֶׁךְ עַל אֶרֶץ נָאֵם אֲדֹנָי יְהוִה: וְהִכְעַסְתִּי לֵב עַמִּים רַבִּים בְּהִיָּדִי שֶׁבָרְךָ בְּגוּיִם 9
 יֵאלֵ אֶרְצוֹת אֲשֶׁר לֹא יֵדְעֹתָם: וְהִשְׁמֹתִי עֲלֶיךָ עַמִּים רַבִּים וּמַלְכֵיהֶם יִשְׁעֵרוּ עֲלֶיךָ י
 שַׁעַר בַּעֲוֹפֵי חֶרְבִי עַל פְּנֵיהֶם וְחָרְדוּ לִרְגָעִים אִישׁ לִנְפֹשׁוֹ בַּיּוֹם מִפְּלֹתְךָ: 5
 כִּי כֹה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה חֶרֶב מֶלֶךְ בָּבֶל תִּבְּוֹאֶךָ: בַּחֲרֹבוֹת גְּבוּרִים אֲפִיל הַמוֹנֵךְ 12,11
 עֲרִיצֵי גּוֹיִם כֹּלָם וְשִׁדְדוּ אֶת גְּאוֹן מִצְרַיִם וְנִשְׁמַד כָּל הַמוֹנֵה: וְהִאֲבַדְתִּי אֶת כָּל 13
 בְּהַמָּתָה מֵעַל מַיִם רַבִּים וְלֹא תִדְלַחַם רֶגֶל אָדָם עוֹד וּפְרַסוֹת בְּהַמָּה לֹא תִדְלַחַם:
 אִזּוֹ אֲשַׁקֵּעַ מִימֵיהֶם וְנִהְרֹתָם כְּשֶׁמֶן אֹלֶיךָ נָאֵם אֲדֹנָי יְהוִה: בְּתַתִּי אֶת אֶרֶץ מִצְרַיִם 14,15
 שְׁמָמָה וְנִשְׁמָה אֶרֶץ מִמְּלֵאָה בַּהֲבֹתַי אֶת כָּל יוֹשְׁבֵי בָהּ וַיִּדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוִה: 10
 קִינָה הִיא וּקְוֹנָנָה בְּנוֹת הַגּוֹיִם תִּקְוֹנָנָה אֹתָהּ עַל מִצְרַיִם וְעַל כָּל הַמוֹנֵה 16
 תִּקְוֹנָנָה אֹתָהּ נָאֵם אֲדֹנָי יְהוִה:
 וַיְהִי בַשְּׁתֵי עֶשְׂרֵה שָׁנָה <בְּרֵאשׁוֹן> בְּחַמְשָׁה עָשָׂר לַחֹדֶשׁ הוּא דְבַר יְהוִה אֵלַי 17
 לֵאמֹר: בֶּן אָדָם נִהַךְ עַל הַמּוֹן מִצְרַיִם וְהוֹרְדָהוּ יֵאֱתָה: וּבְנוֹת גּוֹיִם אֲדָרָם אֶל אֶרֶץ 18
 תַּחְתִּיתוֹת אֶת יוֹרְדֵי בּוֹר: 15
- מִמִּי נִעְמַת רְדָה וְהִשְׁכַּבְהָ אֶת עַרְלִים: בְּתוֹךְ חֲלָלֵי חֶרֶב^β <י> <שִׁכְבוּ> יֵאֱתָה: 19,20
 וְכָל הַמוֹנֵךְ: יִדְבְּרוּ לוֹ אֲלֵי גְבוּרִים מִתּוֹךְ שְׂאוֹל אֶת עֲזָרוֹ <ו> <יִשְׁכְּבוּ> אֶת- 21
 הָעַרְלִים <בְּתוֹךְ> חֲלָלֵי חֶרֶב: שָׁם אֲשׁוּר וְכָל קְהֵלָה סְבִיבוֹת¹¹ קִבְּרָתֶיהָ כֹּלָם חֲלָלִים 22
 <נִפְלִים בַּחֲרֹב>: אֲשֶׁר נִתְּנוּ קְבֻרָתָהּ בְּיֹרְדֵי בּוֹר⁶ אֲשֶׁר נִתְּנוּ הַתִּיתִם: בְּאֶרֶץ חַיִּים: 23
 שָׁם עֵלָם וְכָל הַמוֹנֵה סְבִיבוֹת קְבֻרָתָהּ פְּלֵם חֲלָלִים <נִפְלִים בַּחֲרֹב> אֲשֶׁר יִרְדוּ 20
 עַרְלִים אֶל אֶרֶץ תַּחְתִּיתוֹת אֲשֶׁר נִתְּנוּ הַתִּיתִם בְּאֶרֶץ חַיִּים וַיִּשְׂאוּ כְּלִמְתָם אֶת יוֹרְדֵי
 בּוֹר: ¹² שָׁם מִשְׁךְ תָּבֵל וְכָל הַמוֹנֵה סְבִיבוֹת¹¹ יִקְבְּרָתֶיהָ פְּלֵם עַרְלִים <חֲלָלֵי חֶרֶב> כִּי 26
 נִתְּנוּ הַתִּיתִם בְּאֶרֶץ חַיִּים: וְלֹא יִשְׁכְּבוּ אֶת גְּבוּרִים נִפְלִים מֵעַוְלוֹתֵיהֶם אֲשֶׁר יִרְדוּ 27
 שְׂאוֹל בְּכָלִי מִלְחַמְתָם וַיִּתְּנוּ אֶת חֲרֹבוֹתָם תַּחַת רַאשֵׁיהֶם וְתַהִי יִצְנָתָם עַל עֲצֻמוֹתָם
 כִּי הַתִּיתִי גְבוּרֵת-ם בְּאֶרֶץ חַיִּים: וְאֵתָה בְּתוֹךְ עַרְלִים¹² <תִּשְׁכְּבוּ> אֶת חֲלָלֵי חֶרֶב: 28
 שְׁמָה אָדָם מַלְכֵיהָ וְכָל נְשִׂאֶיהָ אֲשֶׁר נִתְּנוּ בְּנִבְרוֹתָם אֶת חֲלָלֵי חֶרֶב הֵמָּה אֶת 29
 עַרְלִים יִשְׁכְּבוּ וְאֵת יוֹרְדֵי בּוֹר: שְׁמָה נְסִיכֵי צִפּוֹן פְּלֵם וְכָל צִדְנֵי אֲשֶׁר יִרְדוּ <חֲלָלִים> ל
 בְּתִיתֵי <גְבוּרֵת-ם>¹³ וַיִּשְׁכְּבוּ אֶת עַרְלִים אֶת חֲלָלֵי חֶרֶב וַיִּשְׂאוּ כְּלִמְתָם אֶת יוֹרְדֵי
 בּוֹר: אֹתָם יִרְאֶה פְּרַעַה וְנָחַם עַל כָּל <חֲלוּ> נָאֵם אֲדֹנָי יְהוִה: כִּי נִתְּןָ אֶת הַתִּיתוֹ 32,31
 בְּאֶרֶץ חַיִּים וְהִשְׁכַּב בְּתוֹךְ עַרְלִים אֶת חֲלָלֵי חֶרֶב פְּרַעַה וְכָל הַמוֹנֵי נָאֵם אֲדֹנָי
 יְהוִה:

- וַיְהִי דְבַר יְהוִה אֵלַי לֵאמֹר: בֶּן אָדָם דַּבֵּר אֶל בְּנֵי עַמֶּךָ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם אֶרֶץ 33,2,3
 כִּי אֲבִיא עֲלֵיהָ חֶרֶב וְלִקְחוּ עִם הָאֶרֶץ אִישׁ אֶחָד מִקְצֵיהֶם וְנִתְּנוּ אֹתוֹ לָהֶם לְצַפָּה:
 וְרָאָה אֶת הַחֶרֶב כֹּאֵה עַל הָאֶרֶץ וְתִקַּע בְּשׁוֹפָר וְהוֹזִיחַ אֶת הָעָם: וְשָׁמַע הַשְּׁמַע 4,3
 אֶת קוֹל הַשּׁוֹפָר וְלֹא נִזְהַר וְתִבְּוֹא חֶרֶב וְתִקְחֵהוּ דְמוֹ בְּרָאשׁוֹ יְהִיָּה: אֶת קוֹל ה

- 32,6 (α) פְּתַח אֶל הַהַרִים
 (β) וַיְהִי קְהֵלָה סְבִיבוֹת קְבֻרָתָהּ פְּלֵם חֲלָלִים נִפְלִים בַּחֲרֹב
 (γ) בְּתוֹךְ חֲלָלִים נִתְּנוּ מִשְׁכְּבֵי לָהּ בְּכָל הַמוֹנֵה סְבִיבוֹתֵיהֶם קְבֻרָתָהּ פְּלֵם עַרְלִים חֲלָלֵי חֶרֶב כִּי נִתְּנוּ
 הַתִּיתִם בְּאֶרֶץ חַיִּים וַיִּשְׂאוּ כְּלִמְתָם אֶת יוֹרְדֵי בּוֹר בְּתוֹךְ חֲלָלִים נִתְּנוּ:
 (δ) תִּשְׁבֵּר * (ε) 32,5 אֶת * (ζ) בּוֹשִׁים * (η) 31 חֲלָלֵי חֶרֶב פְּרַעַה וְכָל חֲלוּ
 Ezek.

- 30,22 לכן כה אמר אדני יהוה הנני על פרעה מלך מצרים ושברתי את זרעתי^א
 והפלתי את החרב מידו: והפצותי את מצרים בגוים וזריתם בארצות: וחזקתי^{24,23}
 את זרעות מלך בבל ונתתי את חרבי בידו ושברתי את זרעות פרעה ונאק נאקות
 כה חלל לפניו: והחזקתי את זרעות מלך בבל וזרעות פרעה תפלנה
 וידעו כי אני יהוה בתתי חרבי ביד מלך בבל ונטה אותה על ארץ מצרים: 5
 והפצותי את מצרים בגוים וזריתי אותם בארצות וידעו כי אני יהוה: 26
 31,א ויהי באחת עשרה שנה בשלישי באחד לחדש היה דבר יהוה אלי לאמר:
 2 בן אדם אמר אל פרעה מלך מצרים ואל המונו אל מי דמית בגדלך:
 3 הגה^א ארו בלבנון יפה ענף^ז וגבה קומה ובין עבתים היתה צמרתו:
 4 מים גדלוהו תהום רממתהו את נהרתיה הלכה^ח סביבות מטע^ח ואת תעלתיה¹⁰
 ה שלחה אל כל^ה שדה^ה: על כן גבה^ה קמתו מכל עצי השדה ותרכינה סרעפתיו
 6 ותארכנה פארת^י ממים רבים בשלח^י וקננו כל עוף השמים ותחת פארתיו
 7 ילדו כל חית השדה ובצלו ישבו קהל^י גוים רבים: וייף בגדלו בארך דליותיו
 8 כי היה שרשו על מים רבים: ארוים לא עממהו בנן אלהים ברושים לא דמו
 15 אל סעפתיו וערמנים לא היו כפארתיו כל עץ בנן אלהים לא דמה אליו ביפו^י
 9 ברב דליותיו ויקנאהו כל עצי עדן אשר בנן האלהים:
 י לכן כה אמר אדני יהוה יען אשר גבה^י בקומה ויתן צמרתו אל בין עבותים:^י
 12,11 ואתגהו ביד אל גוים^י: ויכרתהו זרים עריצי גוים ויששהו על ההרים ובכל
 גאיות נפלו דליותיו ותשברנה פארתיו בכל אפיקי הארץ וירדו מצלו כל עמי
 הארץ: על מפלתו ישכנו כל עוף השמים ועל פארתיו היו כל חית השדה:²⁰
 14 למען אשר לא יגבהו בקומתם כל עצי מים ולא יתנו את צמרתם אל בין
 עבתים כל שתי מים כי כלם נתנו למות אל ארץ תחתית בתוך בני אדם אל
 יורדי בור:
 15 כה אמר אדני יהוה ביום רדתו שאלה האבלתי^י עליו את תהום ואמנע
 נהרותיה ויפלאו מים רבים ואקדר עליו לכנון וכל עצי השדה עליו עלפה:²⁵
 16 מקול מפלתו הרעשתי גוים בהורדי אתו שאלה את יורדי בור וינחמו בארץ^י כל
 17 עצי עדן מבחר וטוב לכנון כל שתי מים: גם הם אתו יירדו שאלה אית^י חללי חרב
 ועזר^י ישבו^י בצלו בתוך גוים יאבדו:^{21,3}
 18 אל מי דמית^י בכבוד ובגדל בעצי עדן והורדת את עצי עדן אל ארץ תחתית
 30 בתוך ערלים תשכב את חללי חרב
 הוא פרעה וכל המוניה^י נאם אדני יהוה:

- 32,א ויהי ב-ע-שתי עשרה שנה בשני עשר חדש באחד לחדש היה דבר יהוה אלי
 2 לאמר: בן אדם שא קינה על פרעה מלך מצרים ואמרת אליו אל- כפיר גוים
 יהדמית ואתה כתגית^י בימים ותגח בנחירותיך ותדלח מים ברנליך ותרפס נהרותם:³⁵
 4,3 כה אמר אדני יהוה ופרשתי עליך את רשתי^י והעלית^יך בתרמי: ונטשתך בארץ
 על פני השדה אטילך והשכנתי עליך כל עוף השמים והשבעתי ממך^י כל יחית
 6,ה הארץ: ונתתי את בשרך על ההרים ומלאתי הגאיות רמתך: והשקיתי ארץ

— יחזקאל —

- (א) 30,22 את החזקה ואת הנשברת * (ב) 31,3 אשור * (ג) וחרש מצל * (ד) 4 עצי
 (ה) 31,6 בסעפתיו * (ו) 9 יפה עשיתיו * (ז) 31,1 ורם לבבו בנכהו
 (ח) 11 עשו יעשה לו כרשעו נרשתיהו * (ט) 12 ויששהו * (י) 14 ולא יעמדו אליהם נבבהם
 (י) כפתי * (כ) 16 תחתית * (ל) 18 ככה * (מ) 32,3 בקהל (נ) עפים רבים

- עֲלִיךָ וְעַל יִאֲרִיךָ וְנָתַתִּי אֶת אֶרֶץ מִצְרַיִם לְחַרְבוֹת חָרֵב שְׁמָמָה מִמְגֵּדֶל לְסִנְיָהּ 29
ועד גבול כוש: לא תעבר בה רגל אדם ורגל בהמה לא תעבר בה ולא תשב 11
ארבעים שנה: ונתתי את ארץ מצרים שְׁמָמָה בתוך ארצות נשמות ועריה בתוך 12
ערים מתרבות תהיין שְׁמָמָה ארבעים שנה והפצתי את מצרים בגוים וְיָרִיתִים
בארצות: 5
- כי כה אמר אדני יהוה מקץ ארבעים שנה אקבץ את מצרים מן העמים 13
אשר נפצו שמה: ושבתי את שבות מצרים והשבתי אתם ארץ פתרום יאל ארץ 14
מכורתם והיו שם ממלכה שְׁפֵלָה: מן הממלכות תהיה שְׁפֵלָה ולא תתנשא עוד 15
על הגוים והמעטתים לבלתי רדות בגוים: ולא יהיה עוד לבית ישראל למבטח 16
מזכיר עֹן בַּפְּנוֹתָם אַחֲרֵיהֶם וַיִּדְעוּ כִּי אֲנִי אֲדֹנָי יְהוִה: 10
- ויהי בעשרים ושבע שנה בראשון באחד לחדש היה דבר יהוה אלי לאמר: 17
בן אדם נבוכדראצר מלך בבל העביד את חילו עבדה גדולה יעל צר כל ראש 18
מִקְרָח וְכָל כְּתָף מְרוּטָה וְשֹׁכֵר לֹא הָיָה לוֹ וְלִחִילוֹ מִצָּר עַל הָעֲבֵדָה אֲשֶׁר עָבַד 15
עליה: לכן כה אמר אדני יהוה הנני נתן לנבוכדראצר מלך בבל את ארץ מצרים 19
ושלל שללה ובזו גָזָה וְהִיתָה שָׁכֵר לְחִילוֹ: פְּעֻלָּתוֹ אֲשֶׁר עָבַד בְּהַ נָתַתִּי לוֹ אֶת כ
ארץ מצרים <β> נאם אדני יהוה:
ביום ההוא אצמיה קרן לבית ישראל ולך אתן פְּתָחוֹן פֶּה בְּתוֹכָם וַיִּדְעוּ כִּי 21
אני יהוה:
20
- ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הנבא ואמרת כה אמר אדני יהוה הילילו 30,2
הה ליום: כי קרוב יום וקרוב יום ליהוה יום ענן גוים יהיה: ובאה חרב 4.3
במצרים והיתה חֲלָלָה בכוש בנפל חלל במצרים ולקחו המונה ונהרסו יסודותיה:
כוש ופוט ולו-ב- וכל הערב וכל-ז ה-כ-ת- <א> אתם בחרב יפלו: כה אמר 6.ה
יהוה ונפלו סמכי מצרים וירד גאון גָזָה מִמְגֵּדֶל סִנְיָהּ בַּחֲרֵב יִפְּלוּ בְּהַ נָאֵם אֲדֹנָי 25
יהוה: ונשמו בתוך ארצות נשמות ועריו בתוך ערים נחרבות תהיינה: וידעו כי 8.7
אני יהוה בתתי אש במצרים ונשברו כל עזריה: ביום ההוא יצאו מלאכים מלפני 9
בצום להחריד את כוש קָטַח וְהִיתָה חֲלָלָה בְּהֶם בְּיוֹם מִצְרַיִם כִּי הִנֵּה בָּאָה:
כה אמר אדני יהוה והשבתי את המון מצרים ביד נבוכדראצר מלך בבל: הוא 11.י
ועמו אתן עריצי גוים מובאים לשחת הארץ והריקו חרבותם על מצרים ומלאו 30
את הארץ חלל: ונתתי יארים חֲרָבָה וּמִכְרַתִּי אֶת הָאָרֶץ בִּיד רָעִים וְהִשְׁמַתִּי אֶרֶץ 12
ומלאה ביד זרים אני יהוה דברתי:
כה אמר אדני יהוה <β> והשבתי אל-ים מנף ונשיא ב-ארץ מצרים לא יהיה 13
עוד ונתתי יראה בארץ מצרים: והשמתי את פתרום ונתתי אש בצען ועשיתי 14
שפטים בנא: ושפכתי חמתי על סין מעוז מצרים והכרתי את המון ל-ף: ונתתי 16.ט
אש במצרים חול תחיל ס-ן ונא תהיה להפקע ונפרצו ח-מתיה: בחורי יאון 17
ופי קסת בחרב יפלו והנה בשבי תלכנה: ובתתפנתם חשך היום בשְׁבָרִי שֵׁם אֶת 18
מ-טה: מצרים ונשבת בה גאון גָזָה היא ענן יכסנה ובנותיה בשבי תלכנה:
ועשיתי שפטים במצרים וידעו כי אני יהוה: 19
- ויהי באחת עשרה שנה בראשון בשבעה לחדש היה דבר יהוה אלי לאמר: כ 40
בן אדם את זרוע פרעה מלך מצרים שברתי והנה לא תבשה לתת רפאות לשום 21
חַתּוּל לְחִבְשָׁה לְחֻזְקָה לְתַפֵּשׁ בַּחֲרֵב:

- 28,2.א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם אמר לנגיד צר כה אמר אדני יהוה יען גבה לבך ותאמר אל אני מושב אלהים ישבתי בלב ימים ואתה אדם ולא אל 4.3 ותתן לבך כלב אלהים: הגה חכם אתה מדנאל חכמים לא עממוך: בחכמתך ה ובתבונתך עשית לך חיל ותעש זהב וכסף באוצרותיך: ברב חכמתך ברקלתך ה הרבית חילך ויגבה לבבך בחילך: לכן כה אמר אדני יהוה יען תתך את לבבך 5 כלב אלהים: לכן הנני מביא עליך זרים עריצי גוים והריקו חרבותם על יפי 7 חכמתך וחללו יפעתך: לשחת יורידוך ומתו ממותי חלל בלב ימים: האמר תאמר 9.8 אלהים אני לפני הרגך ואתה אדם ולא אל ביד מחלללך: מותי ערלים תמות ביד ורים כי אני דברתי נאם אדני יהוה:
- 12.11 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שא קינה על מלך צור ואמרת לו כה 10 אמר אדני יהוה אתה יחותם תבנית: מלא חכמה וכליל יפי: בעדן גן אלהים 13 היית כל אבן יקרה מסכתך אדם פטדה ויהלם תרשיש שהם וישקה ספיר נפך 14 וקרקת וזהב מלאכת יתפיך וינקביך בך: כיום הבראך-א | אַת-ה-כרוב-ב- 10 נתתיך בהר קדש אלהים בתוך אבני אש התהלכת: תמים אתה בדרכיך מיום 16 הבראך עד נמצא עולתה בך: ברב רקלתך מלא: תוכך חמס ותחטא ואחללך מהר 15 אלהים ואבדך ה-כרוב⁶ מתוך אבני אש: גבה לבך ביפך שחת חכמתך על 17 יפעתך על ארץ השלכתך לפני מלכים נתתיך לראוה בך: מרב עוניך בעול 18 רקלתך חללת קדשך ואוצא אש מחוכך היא אכלתך ואתנך לאפר על הארץ 19 לעיני כל ראיך: כל יודעך בעמים שממו עליך בלהות היית ואינך עד עולם:
- 20
- 22-3 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך אל צידון והנבא עליה: ואמרת כה אמר אדני יהוה הנני עליך צידון ונכבדתי בתוכך וידעו כי אני יהוה בעשותי 23 בה שפטים ונקדשתי בה: ושלחתי בה דבר ודם בחוצותיה ונפלו חלל בתוכה בחרב עליה מסביב וידעו כי אני יהוה:
- 24 ולא יהיה עוד לבית ישראל סלון ממאיר וקוץ מכאב מכל סביבתם השאטים 25 אותם וידעו כי אני אדני יהוה:
- כה כה אמר אדני יהוה בקבצי את בית ישראל מן העמים אשר נפצו כם 26 ונקדשתי כם לעיני הגוים וישבו על אדמתם אשר נתתי לעבדי ליעקב: וישבו עליה לבטח ובנו בתים ונטעו כרמים וישבו לבטח בעשותי שפטים בכל השאטים 30 אתם מסביבותם וידעו כי אני יהוה אלהיהם:

- 29,2.א בשנה העשירית בעשרי בשנים עשר לחדש היה דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך אל פרעה מלך מצרים והנבא עליו ועל מצרים כלה: דבר ואמרת כה אמר אדני יהוה הנני עליך פרעה מלך מצרים התניף הגדול הרבץ בתוך יאריו 3 אשר אמר לי יאר ואני עשיתי^{1,2}: ונתתי חיים³ בלתייך והדבקתי דגת יאריך 35 בקשקשתך והעליתך מתוך יאריך ואת כל דגת יאריך בקשקשתך תדבק: ה ונטשתך המדברה אותך ואת כל דגת יאריך על פני השדה תפול לא תאסף 6 ולא תקבר- לחית הארץ ולעוף השמים נתתיך לאכלה: וידעו כל ישרי מצרים כי אני יהוה יען היותך- משענת קנה לבית ישראל: בתפשמך כך בכף תרוץ ובקעת 7 להם כל כף ובהשענם עליך תשבר והמעדת להם כל מתנים: לכן כה אמר 40 אדני יהוה הנני מביא עליך חרב והכרתי ממך אדם ובהמה: והיתה ארץ מצרים לשממה ותקרה וידעו כי אני יהוה יען אמר יאר לי ואני עשיתי: לכן הנני

- כי כה אמר אדני יהוה בתמי אתך עיר נחרבת כערים אשר לא נושבו בהעלותי: 26,19
 עליך את תהום וכסוף המים הרבים: והורדתיך א-ל- יורדי בור אל עם עולם והושבתך
 בארץ תחתיות ב-חַרְבוֹת מְעוֹלָם את יורדי בור למען לא תשבי ולא יתתיצבי
 בארץ חיים: בלהות אתנך ואינך ותבקשי ולא תמצאי עוד לעולם נאם אדני יהוה: 21
 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: ואתה בן אדם שא על צר קינה: ואמרת לצור 27,3-א
 הישבת על מבואת ים רכלת העמים אל איים רפים כה אמר אדני יהוה צור
 את אמרת אני כלילת יפי: בלב ימים גבולך בַּיֵּן כִּלְלוּ יַפֵּךְ: ברושים משְׁנִיר
 בנו לך את כל לחתיך: ארו מלבגנו לקחו לעשות תרן עליך: אלונים מִבְּשֵׁן עֵשׂוּ
 משוטיך קרשך עשו שן יבתאשרים: מאי כתיים: שש בַּרְקָמָה ממצרים היה מִפְּרֶשֶׁךְ
 להיות לך לגם תכלת וארגמן מאי אלישה היה מכֶּסֶךְ: 10
 ישבי צידון וארונך היו שטים לך חכמיך צור היו בך המה חבליך: זקני גבל 9,8
 וחכמיה היו בך מחויקי בדקך * כל אניות הים ומלחיהם היו בך לערב מערבך:
 «כוש» ולוב» ופוט היו בחילך אנשי מלחמתך מִן וכוּבַע תלו בך המה נתנו הדרך: י
 בני ארונך על חומותיך סביב וגמדים במגדלותיך היו שלטיהם תלו על חומותיך 11
 סביב המה כללו יַפֵּךְ: 15
 תרשיש סחרתך מרב כל הון בכסף ברזל בדיל ועופרת נתנו עזבוניך: יון 13,12
 תובל ומשך המה רכליך בנפש אדם וכלי נחשת נתנו מערבך: מבית תוגרמה 14
 סוסים⁸ ופרדים נתנו עזבוניך: בני ר-דן רכליך איים רבים סַחֲרֵת ידך קרנות 15
 שן והבנים השיבו אשכך: א-ד-ם סחרתך מרב מעשיך בלפך ארגמן ורקמה 16
 ובוץ וראמות וכדבך נתנו בעזבוניך: יהודה וארץ ישראל המה רכליך בחטי מגית 17
 ופַּנְג ודבש ושמן וצרי נתנו מערבך: דמשק סחרתך ברב מעשיך מרב כל הון 18
 ביון חלבון וצמר צהר¹² ב-עזבוניך נתנו: ז-מ-אוּל ברזל עשות קדה וקנה במערבך 19
 היה: דָּן רכלתך בבגדי חפש לרַכְבָּת: עֶרֶב וכל נשיאי קדר המה סחרי ידך 21,2
 בכרים ואילים ועתודים במ סחריך: ש-ב-א ורעמה המה רכליך בראש כל בשם 22
 ובכל אבן יקרה וזהב נתנו עזבוניך: תרן וכנה ועדן אשור כלמד²: המה רכליך 25
 במכללים בגלומי תכלת ורקמה ובגנזי ברמים בתכלים חֲבָשִׁים וארזים יבם רכלתך:
 אניות תרשיש רכליך ב-מערבך * ותמלאי ותכבדי מאד בלב ימים: כה
 במים רבים הבאוך השטים אתך רוח הקדים שָׁבֶךְ בלב ימים: הונך ועזבוניך 27,26
 מערבך מלחיק וחבליך מחויקי בַּדְּקָךְ וערבי מערבך וכל אנשי מלחמתך אשר בך
 ו-כ-ל קהלך אשר בתוכך יפלו בלב ימים ביום מפלתך: לקול זעקת חבליך ירעשו 30
 מ-ב-צ-ר-יך: וירדו מאניותיהם כל תפשי משוט מלחים כל חבלי הים ע-ל הארץ 28
 יעמדו: והשמיעו עליך בקולם ויועקו מרה ויעלו עפר על ראשיהם באַפֵּר יתפלשו: ל
 והקריחו עליך קָרְחָה וחגרו שקים ובכו י-ע-ל-יך במר נפש מסַפֵּד מר: ונשאו י-ע-ל-יך 32,31
 בנהיהם קינה וקוננו עליך
	מי כצור כי-ב-דה ^{1 2}	35
	בצאת עזבוניך מימים	
33	ברב הויך ומערבך	השבעת עמים רפים
	עת-ה- נש-בַּרְתָּ- ב-ימים	העשרת מלכי ארץ:
34	מערבך וכל קהלך	במעמקי מים
	כל ישבי האיים	בתוכי נפלו:
לח	ומלכיהם שערו שער	שממו עליך
	סחרים בעמים	רעמו פני-ה-ם:
36	בלהות היית	שרקו עליך
		ואינך עד עולם:

- 25,4 בגולה: לכן הנני נתנך לבני קדם למורשה וישבו שירותיהם בך ונתנו בך משכניהם
 ה המה יאכלו פרך והמה ישתו חלבך: ונתתי את רבה לננה גמלים ואת בני
 6 עמון למרפץ צאן וידעתם כי אני יהוה: כי כה אמר אדני יהוה יען מִחֶאֱךָ יד
 7 ורקעך ברנל^א ו-שֶׁאֵטֶךָ בנפש -ע-ל אדמת ישראל: לכן הנני נטיתי את ידי
 5 עליך ונתתיך לבי^ב: לגוים והכרתיך מן העמים והאברתיך מן הארצות אשמידך
 וידעת כי אני יהוה:
 9,8 כה אמר אדני יהוה יען אמר מואב^ב-^פ הנה ככל הגוים בית יהודה: לכן
 הנני פתח את כתף מואב^ז- מערים^ח מקצהו צבי ארץ בית הישימות בעל מעון
 י וקרית^טמה: לבני קדם על בני עמון ונתתיה למורשה למען לא תזכר בני עמון
 10 בגוים: ובמואב אעשה שפטים וידעו כי אני יהוה:
 12 כה אמר אדני יהוה יען עשות אדום בנקם נקם לבית יהודה ויאשמו אשום
 13 ונקמו -נקם: לכן כה אמר אדני יהוה ונטיתי ידי על אדום והכרתי ממנה אדם
 14 ובהמה ונתתיך חֶרְבָה מתימן ודִרְנָה בחרב יפלו: ונתתי את נקמתי באדם ביד
 עמי ישראל ועשו באדום כאפי וכחמתי וידעו את נקמתי נאם אדני יהוה:
 15 כה אמר אדני יהוה יען עשות פלשתים בנקמה וינקמו נקם כשֶׁאֵטֶךָ בנפש
 16 למשחית איבת עולם: לכן כה אמר אדני יהוה הנני נוטה ידי על פלשתים
 17 והכרתי את כרתים והאברתי את שארית חוף הים: ועשיתי בם נקמות גדלות
 בתוכחות המה וידעו כי אני יהוה בתתי את נקמתי בם:
 26,2,א ויהי בעשתי עשרה שנה באחד לחדש היה דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם
 20 יען אשר אמרה צר על ירושלם האח נשברה דלתות העמים נִסְפָה אלי אַמְלֵאָה
 3 הַחֶרְבָה: לכן כה אמר אדני יהוה הנני עליך צר והעליתי עליך גוים רבים כהעלות
 4 הים -גליו: ושחתו חומת צר והרסו מגדליה וסִתְתִי עִפְרָה מִמֶּנָּה ונתתי אותה
 ה לצחית סלע: משטח חרמים תהיה בתוך הים כי אני דברתי נאם אדני יהוה
 6 והיתה לבו לגוים: ובנותיה אשר בשדה בחרב פֶּה־רַגְנָה וידעו כי אני יהוה:
 25 7 כי כה אמר אדני יהוה הנני מכיא יעל צר נבוכדראצר מלך בבל מצפון
 8 מלך מלכים בסוס וברכב ובפרשים ו-בִּקְהָל -עמ-ים^א רבי-ם: בנותיך בשדה בחרב
 9 יהרג ונתן עליך דֶּקֶשׁ ושפך עליך סִלְלָה והקים עליך צִנְהָ: ומחי קבלו יתן בחמותיך
 י ומגדלתיך יתן בהרבותיו: מִשְׁעָעַת סוּסוֹ יכֶּסֶף אֶבְקָם מִקוֹל פֶּרֶשׁ וּגְלָגַל ורכב
 11 תרעשנה חומותיך כבואו בשעריך כמבואי עיר מִבְּקָעָה: בפרסות סוסיו ירמס את
 30 12 כל חוצותיך עמך בחרב יהרג ומצבות עֶזְךָ לארץ תרד: ושללו חילך ובזו רִבְלַתְךָ
 13 והרסו חומותיך ובתי חמדתך יתצו ואבניך ועֶצֶב וְעֶפְרָךְ בתוך מים ישימו: והשבתי
 14 המון שיריך וקול כנוריתך לא ישמע עוד: ונתתיך לצחית סלע משטח חרמים תהיה
 לא תבנה עוד כי אני יהוה דברתי נאם אדני יהוה:
 15 כה אמר אדני יהוה לצור הלא מקול מפלתך באנק חלל בְּהֶרֶג הָרֶג בתוכך
 16 ירעשו האיים: וירדו מעל כסאותם כל נשיאי הים והסירו את מעיליהם ואת כנדי
 17 רַקְמָתָם יפִשְׂמו חרדות ילבשו על הארץ ישבו ותרדו לרגעים ושמו עליך: ונשאו עליך
 קינה ואמרו לך
 18 אֵיךְ^א נִשְׁבַּת מִי-ם העיר הִתְלַלָּה^ב
 40 אשר נתנ-ה- תחית-ה- לכל יושבי-:
 עתה יִתְרַדוּ הָאֲיִים יום מִפְּלַתְךָ^ג

(א) 25,6 ותשטח בכל * (ב) 8 ושעיר * (ג) 9 מהערים * (ד) 26,17 אברת

(א) 26,17 אשר היתה חוקה בים היא וישביה * (ב) 18 ונבהלו האיים אשר בים מצאתך

ולבו: ורַגְלֵי־יְהוָה עליהן אֵבֶן וברא אותהן בחרבותם בניהיך ובנתיהיך יהרגו ובתיהן 23.47
 באש ישרפו: והשבתי זמה מן הארץ ונוספו כל הנשים ולא תעשינה כזמתכנה: 48
 ונתנו זמתכנה עליכן וחטאי גלוליכן תשאנה וידעתם כי אני אדני יהוה: 49

5 ויהי דבר יהוה אלי בשנה התשיעית בחדש העשירי בעשור לחדש לאמר: א 24.4
 בן אדם כתוב לך את שם היום^ב הזה סמך מלך בכל יעל ירושלם בעצם היום 2
 הזה: ומשל אל בית המרי משל ואמרת אליהם כה אמר אדני יהוה שפת הסיר 3
 שפת וגם יצק בו מים: אסף נתחיה אליה כל נתח טוב ירך וכתף מבחר עצמים 4
 מלא: מבחר הצאן לקוח וגם דור העצבים תחתיה רתח ינתחיה גם בשלו עצמיה ה
 10 בתוכה:

לכן כה אמר אדני יהוה אוי עיר הדמים סיר אשר תלאתה בה וחלאתה 6א
 לא יצאה ממנה: כי דמה בתוכה היה על צחיח סלע שמתהו לא שפכתהו על 7
 הארץ לכפות עליו עפר: להעלות חמה לנגם נקם נתתי את דמה על צחיח סלע 8
 לבלתי הפסות: לכן כה אמר אדני יהוה אוי עיר הדמים גם אני אגדיל המדורה: 9
 15 הרבה העצים הךלק האש התם הבשר והרקח המרקחה-ז: לנתחיה לנתחיה הוציאה 6ב
 לא נפל עליה גורל: והעמידה על גחליה רקח למען תחם וחרה נחשתה ונתכה 11
 בתוכה טמאתה תחם חלאתה: ^דולא תצא ממנה רבת חלאתה באש^ה: 12
 יען טהרתך ולא טהרת מטמאתך לא טהרי עוד עד הגיחי את חמתי בך: 13
 אני יהוה דברתי באה ועשיתי לא אפרע ולא אחוס ולא אגחם כדרכיך וכעלילותיך 14
 20 שפטת-ך נאם אדני יהוה:

ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הנני לקח ממך את מחמד עיניך 16.10
 במגפה ולא תספד ולא תבכה ולוא תבוא דמעתך: הֶאֱנַק דם ^אאבל ימתיים לא 17
 תעשה פֶּאֶרֶךְ חבוש עליך ונעליך תשים ברגליך ולא תעטה על שפם ולחם 18
 אֶיִנִּים לא תאכל: ואדבר אל העם בבקר ותמת אשתי בערב ואעש בבקר כאשר 18
 צִוִּיתִי: ויאמרו אלי העם הלא תגיד לנו מה אלה לנו כי אתה עשה: ואמר אליהם 19.ב
 דבר יהוה היה אלי לאמר: אמר לבית ישראל כה אמר אדני יהוה הנני מחלל 21
 את מקדשי גאון עֲזֹבֶם מחמד עיניכם ומחמל נפשכם ובניכם ובנותיכם אשר 19
 עזבתם בחרב יפלו: ועשיתם כאשר עשיתי על שפם לא תעמו ולחם אֶיִנִּים לא 22
 תאכלו: ופֶּאֶרְיֵיכֶם על ראשיכם ונעליכם ברגליכם לא תספדו ולא תבכו ונִמְקַתֶּם 23
 30 בעֲוֹנוֹתֵיכֶם ונהמתם איש אל אחיו: והיה יחזקאל לכם למופת ככל אשר עשה 24
 תעשו בבאה וידעתם כי אני אדני יהוה:

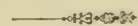
ואתה בן אדם הלוא ביום קחתי מהם את מְעֹזֶם משוש תפארתם את מחמד כה
 עיניהם ואת משא נפשם בניהם ובנותיהם: ביום ההוא יבוא הפליט אליך 26
 להשמעות אוזניים: ביום ההוא יפתח פיך את הפליט ותדבר ולא תאלם עוד והיית 27
 35 להם למופת וידעו כי אני יהוה:

ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך אל בני עמון והנבא עליהם: א 25.2.4
 40 ואמרת לבני עמון שמעו דבר אדני יהוה כה אמר אדני יהוה יען אמרך האח 3
 >על מקדשי כי נחל ו-על אדמת ישראל כי נשמה ו-על בית יהודה כי הלכו

(ז) 24.1 והעצמות יחרו * (ב) 24.2 את עצם היום * (ח) 23.47 קהל * (ט) 24.12 תֶּאֱנִים הֶלְאָת * (י) 13.12 חלאתה: בקמאתך זמה

- י 23 המה גלו ערנותה בניה ובנותיה לקחו ואותה כחרב הרגו ותהי שם לנשים
ושפטים עשו בה:
- 11 ותרא אחותה אהליבה ותשחת ענכתה ממנה ואת תזנותיה מונוני אחותה:
- 12 על בני אשור ענבה פחות וסגנים רבים לבשי מכלול פרשים רכבי סוסים
- 13 14 בחורי חמד כלם: וארא כי נטמאה דרך אחד לשתיהן: ותוסף אל תזנותיה ותרא
- 15 טו אנשים מתקיים: על הקיר צלמי כשדים חקקים בששר: חגירי אזור במתניהם
- 16 סרוחי טבולים בראשיהם מראה שלישים כלם דמות בני בבל כשדים ארץ מולדתם:
- 17 17 ותעגב עליהם למראה עיניה ותשלח מלאכים אליהם כשדימה: ויבאו אליה בני
- 18 בבל למשכב הדים ויטמאו אותה בתזנותם ותישבעו: בם ותקע נפשה מהם: ותגל
- 19 20 תזנותיה ותגל את ערנותה ותקע נפשי מעליה כאשר נקעה נפשי מעל אחותה:
- 21 כ 21 פלגשיהם אשר בשר חמורים בשרם וזרמת סוסים זרמתם: ותפקדי את זמת געורידך
- בעשות ב-מצרים דדיך למעך: שדי געורידך:
- 22 לכן אהליבה כה אמר אדני יהוה הנני מעיר את מאהביך עליך את אשר
- 23 נקעה נפשך מהם והבאתים עליך מסביב: בני בבל כל כשדים פקוד ושוע וקוע
- 15 ו-כל בני אשור אותם בחורי חמד פחות וסגנים כלם שלשים ו-רכבים רכבי סוסים
- 24 גלם: ובאו עליך בהוצן רכב וגלגל ובקהל עמים צנה ומגן וקובע ושימו עליך
- כה סביב ונתתי לפניהם משפט ושפטוך במשפטיהם: ונתתי קנאתי כך ועשו
- אותך בחמה אפך ואוניך יסירו ואחריתך בחרב תפול המה בניך ובנותיך יקחו
- 27 27 ואחריתך תאכל באש: והפשיטוך את בגדיך ולקחו כלי תפארתך: והשפתי זמתך
- 20 ממך ואת זנותך מארץ מצרים ולא תשא עיניך אליהם ומצרים לא תזכרו עוד:
- 28 כי כה אמר אדני יהוה הנני נתנך ביד אשר שגאת ביד אשר נקעה נפשך מהם:
- 29 ועשו אותך בשנאה ולקחו כל יגיעך ועזובך ערם ועריה ונגלה ערות זנוניך וזמתך
- 31 31 ותזנותיך עשה אלה לך בזנותך אחרי גויים על אשר נטמאת בגלוליהם: בדרך
- 32 אחותך הלכת ונתתי כוסה בידך: כה אמר אדני יהוה כוס אחותך תשתי העמקה
- 33 והרבתה תהיה לצחק וללעג מרבה להכיל: שברון ויגון תמלאי כוס שמה ושקמה
- 34 כוס אחותך: ושתי אתה ומצית^ב ושדיך תנתקי כי אני דברתי נאם אדני
- לה יהוה: לכן כה אמר אדני יהוה יען שכחת אותי ותשלכי אותי אחרי גנך וגם את
- שאי זמתך ואת תזנותיך:
- 36 ויאמר יהוה אלי בן אדם הַתשפוט את אהלה ואת אהליבה והגד להן את
- 37 תועבותיהן: כי נאפו ודם בידיהן ואת גלוליהן נאפו וגם את בניהן אשר ילדו לי
- 38 העבירו להם לאכלה: עוד זאת עשו לי טמאו את מקדשי ואת שבתותי חללו:
- 39 ובשחטם את בניהם לגלוליהם ויבאו אל מקדשי ביום ההוא לחללו והנה כה עשו
- ט בתוך ביתי: ואף כי תשלחנה לאנשים באים ממרחק אשר מלאך שלוח אליהם
- 41 והנה באו לאשר רחצת כחלת עיניך ועדית עדי: וישבת על מטה כבודך ושלחן
- 42 ערוך לפניך וקמרת ושמני שמת עליה: וקול המון שרים בה ואל אנשים מרב
- אדם סובאים ממדבר ויתנו צמידים אל ידיהם: ועמרת תפארת על ראשיהם: ו
- 44 ויבוא אליהן כבוא אל אשה זונה כן באו אל אהלה ואל אהליבה לעשת זמה:
- 45 מה ואנשים צדיקים המה ישפטו אותה משפט נאפות ומשפט שפכות דם כי נאפת
- 46 הנה ודם בידיהן: כי כה אמר אדני יהוה העלה עליה קהל ונתן אתהן לזנות

(ז) 23,33 שריון

(ח) 34 ואת חרשיה תגרמי *

(ז) 38 ביום ההוא

(ט) 43 ואמר לבלה נאפים עת יונה תזנותיה והיא:

(ט) 42 מוצאים *

- ויהי דבר יהוה אלי לאמר: ואתה בן אדם הִתְשַׁפֵּט הַתְשַׁפֵּט את עיר הדמים א. 22,2
- והודעתה את כל תועבותיה: ואמרת כה אמר אדני יהוה עיר שפכת דם בתוכה 3
 לבוא עתה ועשתה גלולים עליה לְטִמְאָה: בדמך אשר שפכת אִשְׁמֹתָ וּבְגִלּוּלֶיךָ 4
 אשר עשית טִמְאַת וּתְקַרִיבִי יִימֶיךָ וּתְבִיֵא עִתְדֶךָ על כן נתתיך חרפה לגוים 5
 וקִלְסָה לְכָל הָאֲרָצוֹת: הַקְרִבוֹת וְהַרְחִקוֹת מִמֶּךָ יִתְקַלְסוּ בְךָ טִמְאַת הַשֵּׁם רַבַּת הַ 6
 הַמְהוּמָה: הִנֵּה נְשִׂאֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ לֹזְרְעוּ הֵיוּ בְךָ לְמַעַן שִׁפְךָ דָם: אַב וְאִם הַקְלוּ 7,6
 בְךָ לְגַר עֲשׂוּ בְעֶשֶׂק בְּתוֹכְךָ יְתוּם וְאַלְמָנָה הוֹנוּ בְךָ: קִדְשֵׁי בֵּית וְאֵת שַׁבְּתֵי 8
 חִלַּלְתָּ: אֲנִישׁ רַכִּיל הֵיוּ בְךָ לְמַעַן שִׁפְךָ דָם וְיַעַל הַיְדָם אֲכָלוּ בְךָ וְזָמָה עֲשׂוּ בְּתוֹכְךָ: 9
 עֲרֹנֹת אַב גִּלְהָ בְךָ טִמְאַת הַגְּדָה עֲנוּ בְךָ: וְאִישׁ אֵת אִשְׁתּוֹ רָעָהוּ עָשָׂה תוֹעֵבָה 10,1
 וְאִישׁ אֵת כְּלָתוֹ טִמְאָ בְּזָמָה וְאִישׁ אֵת אַחֲתוֹ בַּת אָבִיו עָנָה בְךָ: שָׁחַד לַקְחוֹ בְךָ 12
 לְמַעַן שִׁפְךָ דָם נֶשֶׁךְ וְתַרְבִּית לַקְחָתָּ וּתְבַצְעֵי נְעִיךְ בְּעֶשֶׂק וְאֵתִי שַׁכַּחְתָּ נָאִם אֲדֹנָי 10
 יְהוָה: וְהִנֵּה הַפִּיתִי כְּפִי יַעַל בְּצֶעַךְ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ וְעַל דַּמֶּיךָ אֲשֶׁר הֵיוּ בְּתוֹכְךָ: 13
 הֵי עֹמֵד לִפְנֵי אִם תְּחַזְקֶנָּה יָדֶיךָ בַּיָּמִים אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה אוֹתְךָ אֲנִי יְהוָה דְּבַרְתִּי 14
 וְעִשְׂתִּי: וְהַפִּיצוֹתִי אוֹתְךָ בְּגוֹיִם וְיִרְיִתֶיךָ בָּאֲרָצוֹת וְהַתְּמַתִּי טִמְאַתְךָ מִפֶּנֶ: וְנִחַלְתִּי בְךָ 15,10
 לְעֵינֵי גוֹיִם וִידַעַת כִּי אֲנִי יְהוָה: 15
- ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם היו לי בית ישראל לְסִיג קָלָם נחשת 18,17
 וּבְדִיל וּבְרוּל וְעוֹפֶרֶת בְּתוֹךְ כּוֹר סָגִים כֶּסֶף הָיוּ: לִכֵּן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוָה יַעַן 19
 הָיוֹת כְּלֶכֶם לְסָגִים לִכֵּן הִנְנִי קֹבֵץ אֶתְכֶם אֶל תּוֹךְ יְרוּשָׁלַם: וּבְקִצְצַת כֶּסֶף וְנַחֲשַׁת כ 20
 וּבְרוּל וְעוֹפֶרֶת וּבְדִיל אֶל תּוֹךְ כּוֹר לַפַּחַת עֲלוּ אִישׁ לַהֲנַתִּיךְ כֵּן אֶקְבֹּץ בְּאִפִּי 21
 וּבַחֲמָתִי וְהִנַּחְתִּי וְהַתְּכַתִּי אֶתְכֶם: וּכְנַסְתִּי אֶתְכֶם וְנִפְחַתִּי עֲלֵיכֶם בְּאֵשׁ עֵבְרַתִּי 21
 וְנַתְּכֶם בְּתוֹכָהּ: כִּהְתוֹךְ כֶּסֶף בְּתוֹךְ כּוֹר כֵּן תִּתְּכוּ בְּתוֹכָהּ וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי יְהוָה 22
 שַׁפְּכֵתִי חֲמָתִי עֲלֵיכֶם:
- ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם אמר לה את ארץ לא מִ-מִ-ט־רַה הִיא 24,23
 לֹא גִשְׁמָה בְּיוֹם זַעַם: אֶ-אֶשֶׁר נִשְׂ-יֵאִיקָ בְּתוֹכָהּ כֹּאֲרִי שׂוֹאֵג טְרָף טְרָף נֶפֶשׁ אֲכָלוּ כֹה 25
 חֶסֶן וְיִקָּר יִקְחוּ אֲלֻמְנוּתֶיהָ הִרְבּוּ בְּתוֹכָהּ: כִּהְנִיָּה חֲמָסוֹ תוֹרָתִי וַיִּחַלְלוּ קִדְשֵׁי בֵּין 26
 קִדְשׁ לַחַל לֹא הִבְדִּילוּ וּבֵין טִמְאָ לְטָהוֹר לֹא הוֹדִיעוּ וּמִשַּׁבְּתוֹתַי הֶעֱלִימוּ עֵינֵיהֶם
 וְאֲחַל בְּתוֹכֶם: שְׂרִיָּה בְּקִרְבָּה כּוֹאֲבִים טְרָפֵי טְרָף לִשְׁפֹךְ דָם לֹאבֵר נַפְשוֹת לְמַעַן 27
 בַּצַּע בַּצַּע: וּנְבִיאֵיהָ טַחוּ לָהֶם תַּפַּל חוּיִם שׂוֹא וְקַסְמִים לָהֶם כּוֹזֵב אֲמָרִים כֹּה אָמַר 28
 אֲדֹנָי יְהוָה וַיְהוּה לֹא דִבֶּר: עִם הָאָרֶץ עֲשִׂקוּ עֲשִׂקוּ וְגִזְלוּ גִזְלוּ וְעֵנִי וְאֲבִיוֹן הוֹנוּ 29
 וְאֵת הַגֵּר עֲשׂוּ בְלֹא מִשְׁפָּט: וְאֶבְקַשׁ מֵהֶם אִישׁ גֵּר גֵּר וְעֹמֵד בַּפְּרִיץ לִפְנֵי בַעַד ל 30
 הָאָרֶץ לְכַלְתִּי שַׁחַתָּה וְלֹא מִצְאָתִי: וְאֲשַׁפֵּךְ עֲלֵיהֶם זַעַמִּי בְּאֵשׁ עֵבְרַתִּי כְּלִיתִים דֹּרְכֶם 31
 בְּרֹאשׁם נִתְּתִי נָאִם אֲדֹנָי יְהוָה:

- ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שתים נשים בנות אם אחת היו: א. 23,2
- וּתּוֹנִינָה בְּמִצְרַיִם בְּנַעֲוִרִיהֶן^β- שְׂמָה מֵעִכּוֹ שְׂדֵיהֶן וְשֵׁם עֲשׂוּ דְדִי בְּתוֹלִיהֶן: וּשְׂמוֹתֶיךָ 35
 אֶהְלֶה הַגְּדוּלָּה וְאֶהְלִיבָה אַחֲוֹתַי וְהַתְּהִינָה לִי וְהַלְדָנָה בְּנִים וּבְנֹתָי: וְתוֹן הַ 4,3
 אֶהְלֶה תַּחְתִּי וְתַעֲגֵב עַל מִצְאֵהָ בִּיהָ יַעַל אֲשׁוֹר דִּ-בִּים: לְבָשִׁי תְּכַלַּת פַּחוֹת 6
 וּסְגָנִים בַּחוּרֵי חֲמֹד כָּלֶם פְּרָשִׁים רַכְבֵּי סוּסִים: וְתַתֵּן תּוֹנּוּתֶיהָ עֲלֵיהֶם מִבְּחַר 7
 בְּנֵי אֲשׁוֹר כָּלֶם וּבְכָל אֲשֶׁר עֲגַבָּה בְּכָל גִּלּוּלֵיהֶם נְטִמְאָה: וְאֵת תּוֹנּוּתֶיהָ 8
 מִמִּצְרַיִם לֹא עוֹבָה כִּי אוֹתָהּ שָׁכְבוּ בְּנַעֲוִרִיהָ וְהִמָּה עֲשׂוּ דְדִי בְּתוֹלִיהָ וַיִּשְׁפְּכוּ 40
 תּוֹנּוֹתָם עֲלֶיהָ: לִכֵּן נִתְּתִיהָ בִּיד מִצְאֵהָ בִּיד בְּנֵי אֲשׁוֹר אֲשֶׁר עֲגַבָּה עֲלֵיהֶם: 9

(a) 22,4 שְׂמוֹתֶיךָ * (β) 23,3 וְנִי * (γ) 4 שְׂמוֹתֶיךָ שְׂמוֹתֶיךָ וְיְרוּשָׁלַם אֶהְלִיבָה

Ezek.

21 יהוה הנני מצית בך אש ואכלה בך כל עין לח וכל עין יבש לא תכבה להבת
 4 שלהבת ונצברו בה כל פנים מנגב צפונה: וראו כל בשר כי אני יהוה בערתיה
 ה לא תכבה: ואמר אהה אדני יהוה המה אמרים לי הלא ממשל משלים הוא:
 7.6 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך אל ירושלם והטף יעל
 8 מקדשי-ה והנבא יעל אדמת ישראל: ואמרת לאדמת ישראל כה אמר יהוה הנני
 9 יעליך והוצאתי חרבי מתערה והכרתי ממך צדיק ורשע: יען אשר הכרתי ממך
 י צדיק ורשע לכן תצא חרבי מתערה יעל כל בשר מנגב צפונה: וידעו כל בשר
 11 כי אני יהוה הוצאתי חרבי מתערה לא תשוב עוד: ואתה בן אדם האנח
 12 בשברון מתנים ובמרירות תאנח לעיניהם: והיה כי יאמרו אליך על מה אתה
 10 נאנח ואמרת יעל שמועה כי באה וגמס כל לב ורפו כל ידיים וכחתה כל רוח
 וכל ברפים תלכנה מים הנה באה וגדיתה נאם אדני יהוה:
 14.13 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הנבא ואמרת כה אמר יהוה אמר

21,16 ויתן אתה לטובח

חרב חרב

15 לחפש בכף הוחדה וגם מרוטה: לחפש בכף היא הוחדה^ב והיא מרטה
 10 למען טבח טבח הוחדה למען ה-הל ברק מרטה:

17 ועק והילל בן אדם כי היא היתה בעמי היא בכל נשיאי ישראל מגורי אל חרב
 19.18 היו את עמי לכן ספק יעל ירך: כי בתן נאם אדני יהוה: ואתה
 20 בן אדם הנבא והך כף יעל כף חרב חללים היא חרב חללים-
 כ הגדולה- החדרת להם: למען למוג לב והרבה ה-כשלים על כל שעריהם נת-נו-
 21 לט-בחת חרב א-ך עשויה לברק מ-טה לטבח: התאחרי הימיני הקדמי השמילי
 22 אנה פניך מ-עדות: וגם אני אפה כפי יעל כפי והנחותי חמתי אני יהוה דברתי:
 24.23 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: ואתה בן אדם שים לך שנים דרכים לבוא חרב
 25 כה מלך בבבל מארץ אחת יצאו שניהם ויד- בראש דרך עיר בראש- | דרך יעיר-
 26 תשים לבוא חרב את רבת בני עמון ואת יהודה ו-ירושלם ב-ת-ו-כ-ה: כי עמד
 מלך בכל יעל אם הדרך בראש שני הדרכים לקסם קסם קלקל בתצוים שאל
 27 בתרפים ראה בכבד: בימינו היה הקסם ירושלם לפתח פה ב-צ-ח להרים קול
 28 בתרועה לשום כרים על שערים לשפך סללה לבנות ד-ק: והיה קסום שוא
 30 בעיניהם-^ג והוא מוכיר עון להתפש:

29 לכן כה אמר אדני יהוה יען הו-כ-רכם עונכם בהגלות פשעכם להראות
 ל חטאותיכם בכל עלילותיכם יען הו-כ-רכם בכף תתפשו: ואתה חלל רשע נשיא
 31 ישראל אשר בא יומו בעת עון קין: כה אמר אדני יהוה הסיר המצנפת והרים
 32 העטרה ואת לא היה- השפלה הנבה והנבלה השפיל: ענה ענה אשימנה
 35 גם זאת לא היה עד בא אשר לו המשפט ונתתיו:
 33 ואתה בן אדם הנבא ואמרת כה אמר אדני יהוה יעל בני עמון ויעל חרפתם
 34 ואמרת חרב חרב פתוחה לטבח מרוטה^ה למען יהל- ברק: בחוות לך שוא בקסם
 לה לך כוב לתת אותה- יעל צוארי חללים- רשעים אשר בא יומם בעת עון קין: השב
 36 אל תערה במקום אשר נבאת בארץ מקרותיך אשפט אתך: ושפכתי עליך ועמי
 37 באש עברתי אפיח עליך ונתתיך ביר אנשים בערים חרשי משחית: לאש תהיי-
 40 לאכלה דמך יהיה בתוך הארץ לא תזכרי כי אני יהוה דברתי:

(7) 21,16 או נשיש שטם כני מאסת כל עין * (8) 16 חרב * (7) 24 ברא
 (8) 27 לשום כרים * (8) 28 להם * (7) 33 להכיל * (7) 33 להכיל

- היא לכל הארצות: יען במשפטי מאסו ואת חקותי לא הלכו בהם ואת שבתותי 20,16
 חללו כי אחרי גלוליהם לבם הלך: וְתַחַם עֵינֵי עֲלֵיהֶם מִשְׁחַתֵּם וְלֹא עֲשִׂיתִי אוֹתָם 17
 כלה במדבר: ואמר אל בנייהם במדבר בחוקי אבותיכם אל תלכו ואת משפטיהם 18
 אל תשמרו ובגלוליהם אל תטמאו: אני יהוה אלהיכם בחקותי לכו ואת משפטי 19
 שמרו ועשו אותם: ואת שבתותי קדשו והיו לאות ביני וביניכם לדעת כי אני כ 5
 יהוה אלהיכם: וַיִּמְרוּ בֵּי הַבְּנִיִּים בַּחֲקוֹתַי לֹא הִלְכוּ וְאֵת מִשְׁפָּטַי לֹא שָׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת 21
 אותם אשר יעשה אתם האדם וחי בהם את שבתותי חללו ואמר לשפך חמתי
 עליהם לכלות אפי במדבר: והשבתי את ידי ואעש למען שמי לבלתי החל לעיני 22
 הגוים אשר הוצאתי אתם לעיניהם: גם אני נשאתי את ידי להם במדבר להפיץ 23
 אתם בגוים ולְזָרוֹת אוֹתָם בְּאַרְצוֹת: יען משפטי לא עשו וחקותי מאסו ואת שבתותי 10
 חללו ואחרי גלולי אבותם היו עיניהם: וגם אני נתתי להם חקים לא טובים כה
 ומשפטים לא יחיו בהם: ואטמא אותם במתנותם בהעביר כל פֶּטֶר רַחַם לַמַּעַן 26
 אֲשַׁמֵּם לַמַּעַן אֲשֶׁר יִדְעוּ אֲשֶׁר אֲנִי יְהוָה:
- לכן דבר אל בית ישראל בן אדם ואמרת אליהם כה אמר אדני יהוה עוד 27
 זאת גרפו אותי אבותיכם במעלם בי מעל: ואביאם אל הארץ אשר נשאתי את 15
 ידי לתת אותה להם ויראו כל גבעה רמה וכל עץ עבות ויובחו שם את זבוחיהם
 ויתגו שם פֶּעַם קֶרְבָּנָם וישִׁימוּ שָׁם רִיחַ נִיחֻחֵיהֶם ויסיכו שם את נסכיהם:”
- לכן אמר אל בית ישראל כה אמר אדני יהוה הַכְדֹּרֶךְ אֲבוֹתֵיכֶם אֵתֶם ל 28
 נטמאים ואחרי שקוצייהם אתם זנים: וּבִשְׂאֵת מִתַּנְתִּיכֶם בְּהַעֲבִיר בְּנֵיכֶם בְּאֵשׁ אֵתֶם 31
 נטמאים -ב- כל גלוליהם עד היום -הוה- ואני אדרש לכם בית ישראל חי אני 20
 נאם אדני יהוה אם אדרש לכם: והעלה על רוחכם היו לא תהיה אשר אתם 32
 אמרים נהיה כגוים כמשפחות הארצות לְשֶׁרֶת עֵץ וּאֲבָן: חי אני נאם אדני יהוה 33
 אם לא ביד תִּזְקֶה וּבוֹרוּעַ נְטוּיָה וּבַחֲמָה שְׂפּוּכָה אִמְלוֹךְ עֲלֵיכֶם: והוצאתי אתכם 34
 מן העמים וקבצתי אתכם מן הארצות אשר נפוצתם כם ביד חזקה ובורוע נטויה 25
 ובחמה שפוכה: והבאתי אתכם אל מדבר העמים ונשפטי אתכם שם פנים אל לה
 פנים: כאשר נשפטי את אבותיכם במדבר ארץ מצרים כן אֲשַׁפֵּט אֶתְכֶם נָאִם 36
 אדני יהוה: והעברתי אתכם תחת השבט והבאתי אתכם במס-פֶּ-יֶ-בֶּ: וברותי 38,37
 מכם המרדים והפושעים בי מארץ מגוריהם אוציא אותם ואל אדמת ישראל לא
 יבואו: וידעתם כי אני יהוה: ואתם בית ישראל כה אמר אדני יהוה איש גלוליו 39
 לכו עבדו ואחר אם אינכם שמעים אלי ואת שם קדשי לא תחללו עוד במתנותיכם 30
 ובגלוליהם: כי בהר קדשי בהר מרום ישראל נאם אדני יהוה שם יעבדני כל בית מ
 ישראל כלה-י- שם אֶרְצֶם וּשְׁם אֲדָרוּשׁ אֵת תְּרוֹמֹתֵיכֶם וְאֵת רֵאשִׁית מִשְׁאוֹתֵיכֶם בְּכָל
 קדשיכם: בריח ניחח ארצה אתכם בהוציא אתכם מן העמים וקבצתי אתכם מן 41
 הארצות אשר נפצתם כם ונקדשתי ככם לעיני הגוים: וידעתם כי אני יהוה 42
 בהביאי אתכם אל אדמת ישראל אל הארץ אשר נשאתי את ידי לתת אותה 35
 לאבותיכם: וזכרתם שם את דרכיכם ואת כל עלילותיכם אשר נטמאתם כם 43
 ונקמטתם בפניכם בכל רעותיכם אשר עשיתם: וידעתם כי אני יהוה בעשותי אתכם 44
 למען שמי לא כדרכיכם הרעים וכעלילותיכם הנשחתות בית ישראל נאם אדני יהוה:
- ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך דרך תימנה והטף יעל דרום א. 21,2
 והנבא יעל יער השרדה נגב-ה: ואמרת ליער הנגב שמע דבר יהוה כה אמר אדני 3

(a) 20,29 וְאָמַר אֲלֵהֶם מַה הַכְּמָה אֲשֶׁר אֵתֶם הַבָּאִים שֶׁם וַיִּקְרָא שְׁמָהּ בְּמָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה:

(י) 20,20 בארץ

(β) 37 הברית

18,32 פשעתם ב- ועשו לכם לב חדש ורוח תְּדַשָּׁה ולמה תָּמְתוּ בית ישראל: כי לא אחפץ במות הַמָּת נאם אדני יהוה והשיבו וחיו:

	19,9	וַיִּבְאֶהוּ בַּחֲתִים	וַאֲתָהּ שָׂא קִינָה יַעֲלֵ נְשִׂיא־	19,9 א
	2	וַיִּוִּיתְנֶהוּ בְּסוּגָר	יִשְׂרָאֵל: וְאִמְרַת	2
5		לְמַעַן לֹא יִשְׁמַע קוֹלוֹ	בֵּין אַרְיוֹת	3
		[עוֹד	רַבְתָּה גּוֹרִיָּה:	2
			וְתַעַל אֶחָד מִגְּרִיָּה	3
	1	אִמְךָ כַּנֶּפֶן כְּכִרְיָם ²	אֲדָם אֲכַל:	4
10		פְּרִיָּה וְעִנְפָּה הִיתָה	בְּשַׁחַתְתֶּם נִתְפַּשׁ	4
	11	וַיְהִי- לָהּ מִטֶּה- עוֹ	אֵל אֶרֶץ מִצְרַיִם:	5
		וְתִגְבֶּה קוֹמְתוֹ		
		וַיֵּרָא בַּגְּבֹהוּ	אֲבָדָה תִּקְנֶתָהּ	6
			כַּפִּיר שְׁמַתְהוּ:	
15	12	וְתַתֵּשׁ בַּחֲמָה	כַּפִּיר הִיָּה	6
		וְרוּחַ הַקְּדִים [עוֹזָה	אֲדָם אֲכַל:	7
		הַתְּפָרֵק וַיִּבְשׁ מִטָּה	וְעִרְיָהֶם הַחֲרִיב	7
	13	וְעַתָּה שְׁתּוֹלָה בַּמַּדְבָּר	מִקּוֹל שְׁאֲנָתוֹ:	8
	14	וְתִצֵּא אִשׁ מִיָּה מִטָּה	סָבִיב מִמְּדִינֹת	8
20		וְלֹא הִיָּה בָּהּ מִטָּה	בְּשַׁחַתְתֶּם נִתְפַּשׁ:	
		שְׁבַט מִלְּשָׁל		
		[עוֹ		

קִינָה הִיא וְתִהִי לְקִינָה:

	20,א	וַיְהִי בַשִּׁנָּה הַשְּׂבִיעִית כַּחֲמִשִּׁי בַעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ כֹּאֵן אַנְשִׁים מִזְּקֵי יִשְׂרָאֵל לָדַרֵשׁ	20,א
25	3,2	אֵת יְהוָה וַיִּשְׁבּוּ לִפְנֵי: וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: בֵּן אָדָם דַּבֵּר אֵת זְקֵנֵי יִשְׂרָאֵל	3,2
		וְאִמְרַת אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הֲלֹדֶרֶשׁ אֲתִי אַתֶּם בָּאִים חֵי אֲנִי אִם אֲדַרֵּשׁ	
	4	לָכֵם נָאִם אֲדֹנָי יְהוִה: הֲתִשְׁפֹּט אַתֶּם הַתְּשׁוּפֹט בֶּן אָדָם אֵת תּוֹעֵבַת אֲבוֹתֶם	4
	5	הַדּוֹרְעִים: וְאִמְרַת אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה בְּיוֹם בְּחָרִי בְּיִשְׂרָאֵל וְאִשָּׁא יָדַי לְזֹרַע	5
	6	בֵּית יַעֲקֹב וְאֶנְדַּע לָהֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְאִשָּׁא יָדַי לָהֶם לֵאמֹר אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:	6
30	7	בְּיוֹם הַהוּא נִשְׁאַתִּי יָדַי לָהֶם לְהוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֵל אֶרֶץ אֲשֶׁר יִגְדַּלְתִּי לָהֶם	7
	8	אֶרֶץ- זְבֹת חֶלֶב וְדֹבֶשׁ צִבִי הִיא לְכָל הָאֲרָצוֹת: וְאָמַר אֲלֵיהֶם אִישׁ שְׂקוּצֵי עֵינָיו	8
	8	הַשְּׁלִיכוּ וּבְגִלּוֹלֵי מִצְרַיִם אֵל תִּטְמְאוּ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: וַיִּמְרוּ בִי וְלֹא אָבּוֹ לִשְׁמַע	8
	9	אֵלַי אִישׁ אֵת שְׂקוּצֵי עֵינָיהֶם לֹא הִשְׁלִיכוּ וְאֵת גִּלּוֹלֵי מִצְרַיִם לֹא עִזְבוּ וְאָמַר לִשְׁפָךְ	9
	9	חַמְתִּי עֲלֵיהֶם לְכָלֹת אֲפִי בָהֶם בְּתוֹךְ אֶרֶץ מִצְרַיִם: וְאָעַשׂ לְמַעַן שְׂמִי לְבַלְתִּי הַחֵל	9
35		לְעֵינֵי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הֵמָּה בְּתוֹכָם אֲשֶׁר נֹדַעְתִּי אֲלֵיהֶם לְעֵינֵיהֶם לְהוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ	
	11,1	מִצְרַיִם: וְאֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֶבְאֵם אֵל הַמַּדְבָּר: וְאִתָּן לָהֶם אֵת חֻקוֹתַי וְאֵת	11,1
	12	מִשְׁפָּטֵי הַדּוֹעַתִּי אֹתָם אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אוֹתָם הָאָדָם וְחֵי בָהֶם: וְגַם אֵת שְׁבֻתוֹתַי נִתְּנִי	12
	13	לָהֶם לְהִיּוֹת לְאוֹת בֵּינִי וּבֵינֵיהֶם לְדַעַת כִּי אֲנִי יְהוָה מִקְדָּשָׁם: וַיִּמְרוּ בִי בֵּית יִשְׂרָאֵל	13
		בַּמַּדְבָּר בְּחֻקוֹתַי לֹא הִלְכוּ וְאֵת מִשְׁפָּטֵי מַאֲסוֹ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אוֹתָם הָאָדָם וְחֵי בָהֶם	
40	14	וְאֵת שְׁבֻתוֹתַי חָלְלוּ מְאֹד וְאָמַר לִשְׁפָךְ חַמְתִּי עֲלֵיהֶם בַּמַּדְבָּר לְכָלֹתָם: וְאָעַשָּׂה לְמַעַן	14
	15	שְׂמִי לְבַלְתִּי הַחֵל לְעֵינֵי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִים לְעֵינֵיהֶם: וְגַם אֲנִי נִשְׁאַתִּי יָדַי לָהֶם	15
		בַּמַּדְבָּר לְבַלְתִּי הִבִּיא אוֹתָם אֵל הָאֶרֶץ אֲשֶׁר נִתְּנִי- לָהֶם אֶרֶץ- זְבֹת חֶלֶב וְדֹבֶשׁ צִבִי	

—*—

- 17,21 אשר מעל בני: ואת כל מב-ח² ככל אנפיו כחרב יפלו והנשארים לכל רוח 21
 יפרשו וידעתם כי אני יהוה דברתי:
 22 כה אמר אדני יהוה ולקחתי אני מצמרת הארו הרמה ונתתי מראש ינקותיו
 23 רך אקטף ושתלתי אני על הר גבה ותלול: בהר מרום ישראל אשתלנו ונשא
 5 ענף ועשה פרי והיה לארו אדיר ושכנו תחתיו כל צפור כל כנף בצל דליותיו
 24 תשכנה: וידעו כל עצי השדה כי אני יהוה השפילתי עץ גבה הגבהתי עץ שפל
 הובשתי עץ לח והפרכתיו עץ יבש אני יהוה דברתי ועשיתי:
- 18,2,א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: מה לכם אתם משלים את המשל הזה על אדמת 2,א
 10 ישראל לאמר אבות יאכלו בסר ושני הבנים תקהינה: חי אני נאם אדני יהוה
 אם יהיה לכם עוד משל המשל הזה בישראל: הן כל הנפשות לי הנה כנפש
 4 האב וכנפש הבן לי הנה הנפש החטאת היא תמות: ואיש כי יהיה צדיק ועשה
 5 משפט וצדקה: יעל הדים לא אכל ועיניו לא נשא אל גלולי בית ישראל ואת
 6 אשת רעהו לא טמא ואל אשה יבגד-תה לא יקרב: ואיש לא יונה חבלתו ישוב
 7 ישיב גולה לא יגזל לחמו לרעב יתן ועירם יכסה בגד: בגשך לא יתן ותרבות
 8 לא יקח מעול ישיב ידו משפט אמת יעשה בין איש לאיש: בתקותי יהלך ומשפטי
 9 שמר לעשות אתם צדיק הוא חיה יחיה נאם אדני יהוה:
 11 והוליד בן פריץ שפך דם: והוא את כל אלה לא עשה כי א-ם יעל הדים
 12 אכל ואת אשת רעהו טמא: עני ואביון הונה גולות גול חבל לא ישיב ואל
 20 הגלולים נשא עיניו תועבה עשה: בגשך נתן ותרבות לקח וחי לא יחיה את כל
 13 התועבות האלה עשה מות יומת דמיו בו יהיה:
 14 והנה הוליד בן וירא את כל חטאת אביו אשר עשה וי-רא ואל יעשה פהן:
 15 על הדים לא אכל ועיניו לא נשא אל גלולי בית ישראל את אשת רעהו לא
 16 טמא: ואיש לא הונה חבל לא חבל וגולה לא גזל לחמו לרעב נתן וערם כסה
 25 בגד: מעולי השיב ידו נשך ותרבות לא לקח משפטי עשה בתקותי הלך הוא לא
 17 ימות בעון אביו חיה יחיה: אביו כי עשק עשק גול גול⁸ ואשר לא טוב עשה
 18 בתוך עמיו והנה מת בעונו: ואמרתם מדע לא נשא הבן בעון האב והבן
 19 משפט וצדקה עשה את כל חקותי שמר ויעשה אתם חיה יחיה: הנפש החטאת
 20 היא תמות בן לא ישא בעון האב ואב לא ישא בעון הבן צדקת הצדיק עליו
 30 תהיה ורשעת הרשע עליו תהיה:
 21 והרשע כי ישוב מכל חטאתיו אשר עשה ושמר את כל חקותי ועשה
 22 משפט וצדקה חיה יחיה לא ימות: כל פשעיו אשר עשה לא יזכרו לו בצדקתו
 23 אשר עשה יחיה: הַחַפִּיץ אַחַפֵּץ מוֹת רָשָׁע נֶאֱמַר אֲדֹנָי יְהוִה הֲלֹא בְשׁוֹבוֹ מִדְּרָכָיו וְחִיָּה:
 24 ובשוב צדיק מצדקתו ועשה עול ככל התועבות אשר עשה הרשע-י כל
 35 צדקתיו אשר עשה לא תזכרנה במעלו אשר מעל ובחטאתו אשר חטא במ ימות:
 25 ואמרתם לא יתכן דרך אדני שמעו נא בית ישראל הדרכי לא יתכן הלא דרכיכם
 26 לא יתכנו: בשוב צדיק מצדקתו ועשה עול ומת [] בעולו אשר עשה [על-י-] ימות: 26
 27 ובשוב רשע מרשעתו אשר עשה ויעש משפט וצדקה הוא את נפשו יחיה: וי-רא 27,28
 28 וי-רא: מכל פשעיו אשר עשה חיו יחיה לא ימות: ואמרו בית ישראל לא יתכן
 29 דרך אדני הדרכי לא יתכנו בית ישראל הלא דרכיכם לא יתכנו:
 40 לכן איש כדרכיו אשפט אתכם בית ישראל נאם אדני יהוה שובו והשיבו ל
 31 מכל פשעיכם ולא יהיה לכם למכשול עון: השליכו מעליכם את כל פשעיכם אשר

(1) 24 יעשה וחי

*

(2) 18 אח

*

(3) 18 ועשה אח מאחד מאלה

- 16,נ שבעת לחם ושלות השקט היה לה ולבנותיה ויד עני ואכיון לא החזיקה: ותגבנה
 51 ותעשינה תועבה לפני ואסיר אתהן כאשר ראית: ושמרון כחצי חטאתיך לא
 חטאה ותרבי את תועבותיך מהנה ותצדקי את אחותיך בכל תועבותיך אשר
 52 עשית: גם את שאי כלמתך אשר פללת לאחותיך בחטאתיך אשר התעבת מהן
 תצדקנה ממך וגם את בושי ושאי כלמתך בצדקתך אחיותך:
 53 ושבתי את שביתהן את שבית סדם ובנותיה ואת שבית שמרון ובנותיה
 54 ושבתי¹² שביתך בתוכהנה: למען תשאי כלמתך ונכלמת מכל אשר עשית בנחמך
 נה אתן: ואחותיך סדם ובנותיה תשבן לקדמתן ושמרון ובנותיה תשבן לקדמתן ואת
 56 ובנותיך תשבנה לקדמתכן: ולוא היתה סדם אחותך לשמועה בפיד ביום נאוניך:
 57 כטרם תגלה עיריך: כמו עתה היית חרפת בנות א-ד-ס-א-בנות
 58 פלשתים השאטות אותך מסביב: את זמתך ואת תועבותיך את נשאתים נאם
 יהוה:
 59 כי כה אמר אדני יהוה ועשית: אותך כאשר עשית אשר בוית אלה להפך
 61.ס ברית: וזכרתי אני את בריתי אותך בימי נעוריד והקימותי לך ברית עולם: וזכרת
 את דרכיך ונכלמת בקחתך את אחותיך הגדלות ממך אל הקטנות ממך ונתתי
 62 אתהן לך לבנות ולא מבריתך: והקימתי אני את בריתי אתך וידעת כי אני יהוה:
 63 למען תזכרי ובשגת ולא יהיה לך עוד פתחון פה מפני כלמתך בכפרי לך לכל
 אשר עשית נאם אדני יהוה:

- 17,2.א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם חוד חידה ומשל משל אל בית ישראל:
 3 ואמרת כה אמר אדני יהוה הנָּשֵׁר הגדול גדול הכנפים אָרֶךְ האָבֵר מלא הנוצה
 4 אשר לו הרקמה בא אל הלבנון ויקח את צמרת הארו: את ראש יניקותיו קטף
 ה ויביאהו אל ארץ כנען בעיר רכלים שָׁמוֹ: ויקח מזרע הארץ ויתנהו בשדה זרע-ב-
 6 על מים רבים צפצפה שמו: ויצמח ויהי לגפן סרחת שְׁפֵלֶת קומה לפנות דליותיו
 7 אליו ושרשיו תחתיו יהיו ותהי לגפן ותעש בדים ותשלח פארוֹת: ויהי נשר אה-ר-
 גדול גדול כנפים ורב נוצה והנה הגפן הזאת כפנה שרשיה א-ליו ודליותיה: שלחה
 8 לו להשקות אותה מערנות מטעה: אל שדה טוב יעיל מים רבים היא שתולה
 9 לעשות ענף ולשאת פרי להיות לגפן אהרת: אמר כה אמר אדני יהוה ה-תצלח
 הלוא את שרשיה ינתק ואת פריה יקוסם ויבש כל טרפי צמחה: ולא בולע גדולה
 10 ובעם רב יעשה בנתק: אותה משרשיה: והנה שתולה התצלח הלא כגעת בה
 רוח הקדים תיבש יבש על ערגת צמחה תיבש:
 12.11 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: אמר נא לבית המרי הלא ידעתם מה אלה אמר
 הנה בא מלך בכל ירושלם ויקח את מלכה ואת שריה ויבא אותם אליו בבלה:
 13 ויקח מזרע המלוכה ויכרת אתו ברית ויבא אתו באֵלָה ואת אילי הארץ לקח:
 14.10 להיות ממלכה שְׁפֵלָה לבלתי התנשא לשמר את בריתו לעמדה: וימרד בו לשלח
 35 מלאכיו מצרים לתת לו סוסים ועם רב הִיצֵלַח הימלט העֵשָׂה אֵלָה והִפְּר ברית
 16 ונמלט: חי אני נאם אדני יהוה אם לא במקום המלך הממליך אתו אשר בָּוָה
 17 את אלתי ואשר הִפְּר את בריתו אתו בתוך בבל ימות: ולא בחיל גדול ובקהל
 רב יעשה אותו פרעה במלחמה בשפך סללה ובכנות דִּיק להכרית נפשות רבות:
 19.18 ובווה אֵלָה להִפְּר ברית והנה נתן ידו וכל אֵלָה עשה לא ימלט: לכן כה אמר
 40 אדני יהוה חי אני אם לא אלתי אשר בזה ובריתי אשר הפיר ונתתיו בראשו:
 כ ופרשתי עליו רשתי ונתפש במצודתי והביאותיהו בבלה ונשפטתי אתו שם מעלו

- נום על אפך ועגילים על אוניך ועטרת תפארת בראשך: ותעדי זהב וכסף 16,13
 ומלבושך שש^א ומשי ורקמה סלת ודבש ושמן אכלת^ב ותיפי במאד מאד^ג: ויצא 14
 לך שם בגוים בִּפְנֵיךָ כי כליל הוא בהדרי אשר שמתי עליך נאם אדני יהוה:
 ותבטחי ביפֵיךָ ותזני על שמך ותשפכי את תזונתיך על כל עובר^ד: ותקחי 16,15
 מבגדיך ותעשי לך במות טלאות ותזני עליהם^ה: ותקחי כלי תפארתך מזהבי 17
 ומכספי אשר נתתי לך ותעשי לך צלמי זכר ותזני בם: ותקחי את בגדי רקמתך 18
 ותכסים ושמני וקטרת^ו נתתי לפניהם: ולחמי אשר נתתי לך סלת ושמן ודבש 19
 האכלתיך ונתתיהו לפניהם לריח נִיחֹח^ז נאם אדני יהוה: ותקחי את בניך ואת כ
 בנותיך אשר ילדת לי ותזכחים להם לאכול המעט מתזונותי^ח: ותשחטי את 21
 בני ותתנים בהעביר אותם להם: ואת כל תועבתיך ותזנתיך לא זכרת^ט את ימי 22
 נעורייך בהיותך עירם ועריה מתבוססת בדמך^י:
 ויהי אחרי כל רעתך אוי אוי לך נאם אדני יהוה: ותבני לך גב ותעשי לך 24,23
 רמה בכל רחוב: ע-ל כל ראש דרך בנית רמתך ותתעבי את יפֵיךָ ותפשקי את כה
 רגליך לכל עובר ותרבי את תזונותי^{יא}: ותזני אל בני מצרים שבניך גְדְלֵי בשר 26
 ותרבי את תזונתיך להכעיסני^{יב}: ותזני אל בני אשור מבלתי שבעתך ותזנים וגם 28
 לא שבעת^{יג}: ותרבי את תזונותיך אל ארץ כנען כשדימה וגם בואת לא שבעת: 29
 מה אמלה לכתך נאם אדני יהוה בעשותך את כל אלה מעשה אישה זונה שלטת: ל
 בבנותיך נבך בראש כל דרך ורמתך עשית^{יד} בכל רחוב ולא היית^{טו} כזונה לקִבִּיץ 31
 אתנן^{טז}: לכל זנות יתנו נְדָה ואת נתת את נדניך לכל מאהביך ותשחדי אותם 33
 לבוא אליך מסביב בתזונותיך: ויהי בך הַפֶּךְ מן הנשים בתזונותיך ואחריו לא 34
 זונה ובתתך אתנן ואתנן לא נתן לך ותהי להפך:
 לכן זונה שמעי דבר יהוה: כה אמר אדני יהוה יען השפך נחשתך ותגלה לה 36,14
 ערֹתך בתזונותיך על מאהביך^{יז} ויב-דמי בניך אשר נתת להם: לכן הנני מקבץ
 את כל מאהביך אשר עִגְבָּת עליהם ואת כל אשר אהבת על כל אשר שנאת 37
 וקפצתי אתם עליך מסביב וגליתי ערֹתך אליהם וראו את כל ערֹתך: ושפטתיך 38
 משפט^{יח} נאפות ושפכת דם ונתתי בך י חמה וקנאה: ונתתי אתך בידם והרסו 39
 גְבִיֶיךָ ונתצו רמתיך והפשיטו אותך בגדיך ולקחו כלי תפארתך והניחוך עירם
 ועריה: והעלו עליך קהל ורגמו אותך באבן ובתקוך בחרבותם: ושרפו בתיך 41,14
 באש ועשו בך שפטים לעיני נשים רבות והשבתך מזונה וגם אתנן לא תתני 43,42
 עוד: והנחתי חמתי בך: יען אשר לא זכרת^{יט} את ימי נעוריך ותריצו לי בכל
 אלה וגם אני הא דרכך בראשך- נתתי נאם אדני יהוה^כ:
 הגה כל המשל עליך ימשל לאמר כאמה בתה: בת אמך אף געלת אישה 44,14
 ובניך ואחות אחותיך אף אשר געלו אנשיהן ובניהן אמכן חתית ואביכן אמרי:
 ואחותך הגדולה שמרון היא ובנותיה היושבת על שמאולך ואחותך הקטנה ממך 46
 היושבת מימינך סדם ובנותיה: ולא בדרכיהן הלכת וכתועבותיהן עשית^{כא} כמעט 47
 ואת ותשחתי מהן בכל דרכיך: חי אני נאם אדני יהוה אם עשית סדם אחותך 48
 היא ובנותיה כאשר עשית את ובנותיך: הגה זה היה עֶון סדם אחותך גאון 49

והצלחי למלוכה (א) 16,13

(ב) 16,11 לו יהי

(ג) 16 לא באות ולא יהיה

[מה:]

(ד) 22 היית

(ה) 19 ויהי

(ו) 27 והגה נשיתי ידי עליך וְאָנַרַע תִּקַּךְ וְאֶתְנַךְ בְּנֶפֶשׁ שְׁנֹאוֹתֶיךָ בְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים הַנִּכְלָמוֹת מִדְּרַכְךָ

(ז) 32 האשה המנאפת תחת אישה תקח את זרים: * (ח) 36 ועל כל נלווי תועבותיך

(ט) 42 וקרה קנאתי ממך ושקטתי ולא אכעם עוד * (י) 43 ולא עשית- את הזמה על כל תועבתיך

- 14, ירי עליו והשמדתיו מתוך עמי ישראל: ונשאו עונם כעון הדרש כעון הנביא
 11 יהיה: למען לא יתעו עוד בית ישראל מאחרי ולא יטמאו עוד בכל פשעיהם
 והיו לי לעם ואני אהיה להם לאלהים נאם אדני יהוה:
- 13,12 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם ארץ כי תחטא לי למעל מעל ונטיית
 ידי עליה ושברת לי לה מטה לחם והשלחתי בה רעב והכרתי ממנה אדם ובהמה: 5
 14 והיו שלשת האנשים האלה בתוכה נח דנאל ואיוב המה בצדקתם ינצלו נפשם
 15 נאם אדני יהוה: לו חיה רעה אעביר בארץ ושכלתה והיתה שממה מבלי עובר
 16 מפני החיה: ושלשת האנשים האלה בתוכה חי אני נאם אדני יהוה אם בנים
 17 ואם בנות יצילו המה לבדם ינצלו והארץ תהיה שְׁמָמָה: או חרב אביא על הארץ
 18 ההיא ואמרת חרב תעבר בארץ והכרתי ממנה אדם ובהמה: ושלשת האנשים
 19 האלה בתוכה חי אני נאם אדני יהוה לא יצילו בנים ובנות כי הם לבדם ינצלו:
 20 או דָּבַר אשלח יעל הארץ ההיא ושפכתי חמתי עליה ברם להכרית ממנה
 כ אדם ובהמה: ונח דנאל ואיוב בתוכה חי אני נאם אדני יהוה אם בן אם בת
 יצילו המה בצדקתם יצילו נפשם:
- 21 כי כה אמר אדני יהוה אף כי ארבעת שפְּטֵי הרעים חרב ורעב וחיה רעה 15
 22 ודָּבַר שלחתי יעל ירושלם להכרית ממנה אדם ובהמה: והנה נותרה בה פְּלִטָה
 המוצאים בנים ובנות הנם יוצאים אליכם וראיתם את דרכם ואת עלילותם
 23 ונחמתם על הרעה אשר הבאתי על ירושלם את כל אשר הבאתי עליה: ונחמו
 אתכם כי תראו את דרכם ואת עלילותם וידעתם כי לא חנפם עשיתי את כל אשר
 24 עשיתי בה נאם אדני יהוה:
- 15,2,א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם מה יהיה עין הגפן מכל עין הזמורה
 3 אשר היה בעצי היער: הִיָּקַח ממנו עץ לעשות למלאכה אם יקחו ממנו יתד
 4 לתלות עליו כל כלי: הנה לאש נתן לאכלה את שני קצותיו אכלה האש ותוכו
 5 נָקַח היצלח למלאכה: הנה בהיותו תמים לא יעשה למלאכה אף כי אש אכלתהו 25
 ויחר ונעשה עוד למלאכה:
- 6 לכן כה אמר אדני יהוה כאשר עץ הגפן בעץ היער נתן לאש לאכלה
 7 כן נתתי את יושבי ירושלם: ונתתי את פני בהם מהאש יצאו והאש תאכלם
 8 וידעו: כי אני יהוה בשומי את פני בהם: ונתתי את הארץ שְׁמָמָה יען מעלו
 30 מעל נאם אדני יהוה:

- 16,2,א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הודע את ירושלם את תועבתיה:
 3 ואמרת כה אמר אדני יהוה לירושלם מלכותיך ומלדתיך מארץ הכנעני אביך
 4 "אמרי ואמך חתית: ומולדותיך ביום הִיָּלַדְתְּ אותך לא כרת שָׂדֶךְ ובמים לא
 5 רָחַצְתְּ למשעי והִמְלַחְתְּ לא הִמְלַחְתְּ וְהִתְחַלְתְּ לא חָתַלְתְּ: לא חסה עליך עין לעשות 35
 לך אחת מאלה לְהִמְלָה עליך וְתִשְׁלַכְנִי יעל פני השדה בנעל נפשך ביום הִלַּדְתְּ
 7.6 אתך: ואעבר עליך ואראך מתבוססת בדמך ואמר לך בדמך חַיִּי-^β: רביתך
 כְּצִמְחַת השדה נתתיך ותרבי ותגדלי ותבואי בעֵת דוֹדֵי־יָם שְׂרִיד-^β נכנו ושערך צִמַּח
 8 ואת עֵרֶם וְעָרְיָה: ואעבר עליך ואראך והנה עֵתך עת הַדִּים ואפרש כנפי עליך
 9 ואכסה עֲרֹתְךָ ואשבע לך ואבוא בברית אתך נאם אדני יהוה ותהי לי: וארחצך 40
 י במים ואשטף דמך מעליך ואסכך בשמן: ואלבִּשְׁךָ רֶקְמָה ואנעלך תחש ואחבשך
 12.11 בשש ואכסך מְשִׁי: ואעֲדֶךָ עדי ואתנה צמידים על ידך ורביד על גרוֹנְךָ: ואתן

- ולבלתי ראו: כשעלים בקרבות נביאיך ישראל היו: לא עליכם בפרץ ותגדרו I3,4 ה.4
 גדר על בית ישראל לעמד במלחמה ביום יהוה: חזו שוא וקסמ^א כוב אמרים 6
 נאם יהוה ויהוה לא שלחם ויחלו לקים דבר: הלא מחזה שוא חזיתם ומקסם 7
 כוב אמרתם אמרים נאם יהוה ואני לא דברתי:
 5 לכן כה אמר אדני יהוה יען דפרכם שוא וחזיתם כוב לכן הנני יעליכם נאם 8
 אדני יהוה: ונמית^ב ידי יעל הנביאים החזים שוא והקסמים כוב בסוד עמי לא 9
 יהיו ובכתב בית ישראל לא יכתבו ואל אדמת ישראל לא יבאו וידעתם כי אני
 אדני יהוה: יען וביען הטעו את עמי לאמר שלום ואין שלום והוא בנה חייך
 והנם טחים אתו תפל: אמר אל טחי תפל^ג יהיה גשם שוטף ויאףנה אבני 11
 10 אלגביש^ד ורוח סערות יתקיע: והנה נפל הקיר הלאו יאמר אליכם איה הטיח
 אשר טחתם: לכן כה אמר אדני יהוה ובקעתי רוח סערות בחמתי וגשם שטף 13
 באפי יהיה ואבני אלגביש בחמה אפתן לבלתי: והרסתי את הקיר אשר טחתם 14
 תפל והגעתייהו אל הארץ ונגלה יסדו ונפלה וכליתם בתוכה וידעתם כי אני
 יהוה: וכליתי את חמתי בקיר ובטחים אתו תפל ויאמר לכם איה הקיר ואיה^ה 15
 15 הטחים אתו: נביאי ישראל הנבאים יעל ירושלם והחזים לה חזון שלם ואין שלם
 נאם אדני יהוה:
 ואתה בן אדם שים פניך אל בנות עמך המתנבאות מלבהן והנבא עליהן: 17
 ואמרת כה אמר אדני יהוה הוי למתפרות כסתות על כל אצילי יד^ו ועשות 18
 מספחות על ראש כל קומה לצודד נפשות: ותחללנה אתי אל עמי בשעלי 19
 20 שערים ובפתותי לחם להמית נפשות אשר לא תמותנה ולחיות נפשות אשר לא
 תחיינה ככזבכם לעמי שמעי כוב: לכן כה אמר אדני יהוה הנני יעל כסתותיכנה כ
 אשר אפתנה מצודות^ז בכם את הנפשות^ח וקרעתי אתם מעל זרועתיהם ושלחתי
 את הנפשות אשר אתם מצודות אתי^ט קפשים^י: וקרעתי את מספחתיכם והצלתי 21
 את עמי מידכן ולא יהיו עוד בידכן למצודה וידעתן כי אני יהוה: יען הכאיב^י 22
 25 לב צדיק שקר ואני לא הכאבתיו ולחוק ידי רשע לבלתי שוב מדרכו הרע להחיתו:
 לכן שוא לא תחוינה וקסם לא תקסמנה עוד והצלתי את עמי מידכן וידעתן כי 23
 אני יהוה:

- ויבואי אלי אנשים מוקני ישראל וישבו לפני: ויהי דבר יהוה אלי לאמר: I4,2 א.4
 30 בן אדם האנשים האלה העלו גלוליהם אל לבם ומכשול עונם נתנו נכח פניהם
 האדרש אנדרש להם: לכן דבר אותם ואמרת אליהם כה אמר אדני יהוה איש
 איש מבית ישראל אשר יעלה את גלוליו אל לבו ומכשול עונו ישים נכח פניו
 ובא אל הנביא אני יהוה נעגיתי לו ביי ברב גלוליו: למען תפש את בית ישראל ה
 בלבם אשר גזרו מעלי בגלוליהם כלם: לכן אמר אל בית ישראל כה אמר אדני 6
 35 יהוה שובו והשיבו מעל גלוליהם ומעל כל תועבתיכם השיבו פניכם: כי איש איש 7
 מבית ישראל ומהגר אשר יגור בישראל ויגזר מאחרי ויעל גלוליו אל לבו ומכשול
 עונו ישים נכח פניו ובא אל הנביא לדרש לו בי אני יהוה נעגה לו בי: ונתתי 8
 פני באיש ההוא ושמתייהו לאות ולמשל^כ והכרתיו מתוך עמי וידעתם כי
 אני יהוה:
 40 והנביא כי יפתה ודבר דבר אני יהוה פתיתי את הנביא ההוא ונמיתי את 9

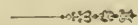
יחזקאל

(א) I3,11 ויפל * (ב) תפלנה * (ג) הנפשות תצודרנה לעמי ונפשות לכנה תחיינה

(ד) לפרחות * (ה) לפרחות

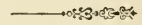
Ezek.

- 11,22 וישאו הכרובים את כנפיהם יִרְמוּ מעל הארץ והאופנים לעמתם וכבוד
 23 אלהי ישראל עליהם מלמעלה: ויעל כבוד יהוה מעל תוך העיר ויעמד על ההר
 24 אשר מקדם לעיר: ורוח נשאתני ותבאני כשדימה אל הגולה במראה
 כה אלהים ויעל מעלי המראה אשר ראיתי: ואדבר אל הגולה את כל דברי יהוה
 אשר הראני:
- 12,2,8 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם בתוך בית המרי אתה ישב אשר עינים
 3 להם לראות ולא ראו ו-אונים להם לשמע ולא שמעו כי בית מרי הם: ואתה בן
 אדם עשה לך כלי גולה^β יומם לעיניהם וגלית ממקומך אל מקום אחר לעיניהם
 4 אולי יראו כי בית מרי המה: והוצאת כלך ככלי גולה יומם לעיניהם ואתה תצא
 6.ה בערב לעיניהם כמוצאי גולה: לעיניהם חתר לך בקיר ו-צאת בו: לעיניהם על
 כתף תשא בעלטה ת-צ-א פניך תכסה ולא תראה את הארץ כי מופת נתתיך
 7 לבית ישראל: ואעש כן כאשר צויתי כלי הוצאתי ככלי גולה יומם ובערב חתרת
 לי בקיר^γ בעלטה י-צאתי על כתף נשאתי לעיניהם:
- 9.8 ויהי דבר יהוה אלי בבקר לאמר: בן אדם הלא אמרו אליך בית ישראל
 1 בית המרי מה אתה עשה: אמר אליהם כה אמר אדני יהוה יעל הנשיא המשא
 11 הזה בירושלם ויעל כל בית ישראל אשר המה בתוכה: אמר אני מופתכם כאשר
 12 עשיתי כן יעשה להם בגולה בשבי ילכו: והנשיא אשר בתוכם יעל כתף ישא
 בעלטה י-צא בקיר יחתר-ל-צ-א-ת-בו פניו יכסה יען אשר לא יראה^δ את
 13 הארץ: ופרשתי את רשתי עליו ונתפש במצודתי והבאתי אתו כבלה ארץ כשדים
 14 ואותה לא יראה ושם ימות: וכל אשר סביבותי יען^ε וכל אנפיו אורה לכל
 טו רוח וקרב אריק אחריהם: וידעו כי אני יהוה בהפיצי אותם בגוים ונוריתי אותם
 16 בארצות: והותרתי מהם אנשי מספר מחרב מרעב ומדבר למען יספרו את כל
 תועבותיהם בגוים אשר באו שם וידעו כי אני יהוה:
- 18.17 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם לחמך ברעש תאכל ומימך בקנה
 19 ובדגנה תשתה: ואמרת אל עם הארץ כה אמר אדני יהוה ליושבי ירושלם יעל
 אדמת ישראל לחמם בדגנה יאכלו ומימיהם בשממון ישתו למען תשם ארצה
 כ ממלאה מחמם כל הישבים בה: והערים הנושבות תחרבנה והארץ שממה תהיה
 וידעתם כי אני יהוה:
- 22.21 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם מה המשל הזה לכם על אדמת ישראל
 23 לאמר יארכו הימים ואבד כל חזון: לכן אמר אליהם כה אמר אדני יהוה
 השבתי את המשל הזה ולא ימשלו אתו עוד בישראל כי אם דבר אליהם קרבו
 24 הימים ודבר כל חזון: כי לא יהיה עוד כל חזון שוא ומקסם חלק בתוך בית
 כה ישראל: כי אני יהוה אדבר דבר ויעשה לא תמשך עוד כי בימכם בית המרי
 35 אדבר דבר ועשיתו נאם אדני יהוה:
- 27.26 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הנגה בית ישראל אמרים החזון אשר
 28 הוא חזה לימים רבים ולעתים רחוקות הוא נבא: לכן אמר אליהם כה אמר אדני
 יהוה לא תמשך עוד כל דברי אשר אדבר דבר ויעשה נאם אדני יהוה:
- 13,2,א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הנבא יעל נביאי ישראל הנבא ואמרת^ו
 3 אליהם שמעו דבר יהוה: כה אמר אדני יהוה הוי על הנביאים^ז מלבם

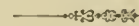
(י) 11,24 ברוח * (פ) 12,3 ונלה * (ק) 7 ביד * (ר) 12 לעין (ז) הוא
 (ח) 12,2 אדבר את אשר * (ט) 13,2 לנביאי מלבם * (י) 3 הנבלים אשר הלכים אחר רוחם

אהת- לארבעתם כאשר יהיה האופן בתיך האופן: בלכתם אל ארבעת רְבָעֵיהֶם **10,11**
 ילכו לא יִסְבוּ בלכתם כי המקום אשר יפנה הראש אחריו ילכו לא יִסְבוּ בלכתם:^א
 ונִפְיֵיהֶם וידיהם^ב מלאים עינים סביב לארבעתם: לאופנים להם קורא הגלגל באזני:^ג **13,12**
 ובלכת הכרובים ילכו האופנים אצלם ובשאת הכרובים את כנפיהם לרום מעל **16**
 הארץ לא יִסְבוּ האופנים גם הם מאצלם: בעמדם יעמדו וברומם יָרוּמוּ אותם^ד **17**
 ויצא כבוד יהוה מעל מפתן הבית ויעמד על הכרובים: וישאו הכרובים את **19,18**
 כנפיהם ויָרוּמוּ מן הארץ לעיני בצאתם והאופנים לעמתם ויעמדו: פתח שער בית
 יהוה הקדמוני וכבוד אלהי ישראל עליהם מלמעלה:
 היא החיה אשר ראיתי תחת אלהי ישראל בנהר כָּכָר ואדע כי כרובים **כ**
10 המה: ארבעה^ה פנים לאחד וארבע כנפים לאחד ודמות ידי אדם תחת כנפיהם: **21**
 ודמות פניהם המה הפנים אשר ראיתי על נהר כָּכָר^ו ואותם איש אל עֵבֶר **22**
 פניו ילכו:
 ותשא אתי רוח ותבא אתי אל שער בית יהוה הקדמוני הפונה קדימה **א,11**
 והנה בפתח השער עשרים וחמשה איש ואראה בתוכם את יְאֻזְבָּד בן עֵנָךְ ואת **והנה**
15 פלטיהו בן בְּנִיָּהוּ שרי העם: ויאמר אלי בן אדם אלה האנשים החשבים אָוֶן **2**
 והיעצים עצת רע בעיר הזאת: האמרים לא בקרוב בָּנוּת בתים היא הסיר ואנחנו **3**
 הבשר: לכן הנבא עליהם הנבא בן אדם: ותפל עלי רוח יהוה ויאמר אלי אמר **ה,4**
 כה אמר יהוה כן אמרתם בית ישראל ומעלות רוחכם אני ידעתיך: הרביתם **6**
 חלליכם בעיר הזאת ומלאתם חוצותיה חלל: לכן כה אמר אדני יהוה חלליכם **7**
20 אשר שמתם בתוכה המה הבשר והיא הסיר ואתכם -א- וציא מתוכה: תָּרַב יראתם **8**
 והרב אביא עליכם נאם אדני יהוה: והוצאתי אתכם מתוכה ונתתי אתכם ביד **9**
 זרים ועשיתי בכם שפטים: בחרב תפלו על גבול ישראל אשפוט אתכם וידעתם **י**
 כי אני יהוה: היא לא תהיה לכם לסיר ואתם 'לא' תהיו בתוכה לִבְשָׂר יַעַל גבול **11**
 ישראל אשפט אתכם: וידעתם כי אני יהוה אשר בחקתי לא הלכתם ומשפטי לא **12**
25 עשיתם וכמשפטי הגוים אשר סביבותיכם עשיתם: ויהי כהֲנָבֵאִי ופלטיהו בן בְּנִיָּהוּ **13**
 מת ואפל על פני ואועק קול גדול ואמר אהה אדני יהוה כלה אתה עשה את
 שארית ישראל:
 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם אחיך^א -אנשי ג- לְתֶךָ וכל בית ישראל **10,14**
 כִּלְיָם אשר אמרו להם ישיבי ירושלם יִחְקוּ מעל יהוה לנו * נתנה הארץ למורשה:
30 לכן אמר כה אמר אדני יהוה כי הרחקתם בגוים וכי הפיצותם בארצות ואהי **16**
 להם למקדש מעט בארצות אשר באו שם: ^ב וקבצתי את-הם מן העמים ואספתי **17**
 את-הם מן הארצות אשר -ה- פצות-ם בהם ונתתי ל-הם את ארמת ישראל: ובאו **18**
 שמה והסירו את כל שקוציך ואת כל תועבותיך ממנה: ונתתי להם לב 'חדש' **19**
 ורוח חדשה אתן בקרב-ם והסרתִי לב האבן מִבְּשָׂרָם ונתתי להם לב בשר:
35 למען בחקתי ילכו ואת משפטי ישמרו ועשו אתם והיו לי לעם ואני אהיה להם **כ**
 לאלהים: ואלהי אחרִי שקוציהם ותועבותיהם לבם הלך דרכם בראשם נתתי נאם **21**
 אדני יהוה:

(א) 10,12 וכל בשרם * (β) וכנפיהם והאופנים * (γ) אופניהם *
 (δ) 14 וארבעה פנים לאחד פני האחד פני הכרוב ופני השני פני אדם והשלישי פני אריה והרביעי
 (ε) 20 פני נשר: ויָרוּמוּ הכרובים היא החיה אשר ראיתי בנהר כָּכָר:
 (ז) 17 כי רוח החיה בהם * (ח) 21 ארבעה * (θ) 22 מראיהם *
 (י) 11 ט,11 אחיך * (x) היא * (י) 17 לכן אמר כה אמר אדני יהוה *

- 8,12 עמד בתוכם עמדים לפניהם ואיש מקטרתו בידו ועתר ענן הקטרת עלה: ויאמר אלי הֲרֵאִית בן אדם אשר זקני בית ישראל עושים בחשך איש בחדרי משכיתו כי
- 13 אמרתי אין יהוה ראה אתנו עזב יהוה את הארץ: ויאמר אלי עוד תשוב תראה
- 14 תועבות גדלות אשר המה עושים: ויבא אתי אל פתח שער בית יהוה אשר אל
- 15 הצפונה והנה שם הנשים ישבות מבכות את התמוז: ויאמר אלי הֲרֵאִית בן אדם
- 16 עוד תשוב תראה תועבות גדלות מאלה: ויבא אתי אל חצר בית יהוה הפנימית
- והנה פתח היכל יהוה בין האולם ובין המזבח כעשרים וחמשה איש אחריהם
- אל היכל יהוה ופניהם קדמה והמה משתחוים קדמה לשמש:
- 17 ויאמר אלי הֲרֵאִית בן אדם הנקל לבית יהודה מעשות את התועבות אשר
- עשו פה כי מלאו את הארץ חמס וישבו להכעיסני והגם שלמים את הזמורה אל
- 18 אפי: וגם אני אעשה בחמה לא תחום עיני ולא אחמל וקראו באזני קול גדול
- ולא אשמע אותם:
- 9, א ויקרא באזני קול גדול לאמר קרבו פקד־ת העיר ואיש כלי משחתו בידו:
- 2 והנה ששה אנשים באים מדרך שער העליון אשר מִפְּנֵה צפונה ואיש כלי מִפְּצוֹ
- 15 בידו ואיש אחד בתוכם לִבֶּשׁ בדים וקסת הספר כמתניו ויבאו ויעמדו אצל מזבח
- 3 הנחשת: וכבוד אלהי ישראל נעלה מעל הכרובים— אשר היה עליהם— אל מפתן
- 4 הבית ויקרא אל האיש הלִבֶּשׁ הבדים אשר קסת הספר כמתניו: ויאמר— אֱלֹהִים עבר
- בתוך העיר^β והתוֹיֵת הָנוּ על מצחות האנשים הנאנחים והנאנקים על כל התועבות
- ה הנעשות בתוכה: ולאֵלֶּה אמר באזני עברו בעיר אחריו והפּוֹ אֱלֹהִים תחום עיניכם
- 6 ואל תחמלו: זקן בחור ובתולה וטף ונשים תהרגו למשחית ועל כל איש אשר
- עליו הָנוּ אל תגשו וממקדשי תחלו ויחלו באנשים הזקנים אשר לפני הבית:
- 7 ויאמר אליהם שִׁמְאוּ את הבית וּמְלֵאוּ את הַחֲזֵצוֹת חללים צֹאוּ— והכו בעיר:
- 8 ויהי כהפּוֹתם^ז ויִצְאוּ אֲנִי^ח וּשְׂאֵר־אֲנִי^ט ואפלה על פני ואַעֲקֹק ואמר אֵהֶה אֲדָנִי יהוה הַמְּשַׁחֵת
- 9 אתה את <δ> שארית ישראל בְּשִׁפְכְךָ את חמתך על ירושלם: ויאמר אלי עוֹן בית
- 15 ישראל ויהודה גדול במאד ומלא הארץ ידמים: והעיר מלאה מִטְּמָה כי אמרו
- י עזב יהוה את הארץ ואין יהוה ראה: וגם אני לא תחום עיני ולא אחמל דרכם
- 11 בראשם נתתי: והנה האיש לִבֶּשׁ הבדים אשר הקסת כמתניו משיב דבר לאמר
- עשיתי כאשר צויתני:
- 10, 2 ויאמר אל האיש לִבֶּשׁ הבדים^א בא אל בינות לגלגל אל תחת לכרובים—
- 3 ומלא תִּפְגִּיךָ גחלי אש מבינות לכרבים וזרק על העיר ויבא לעיני: והכרבים
- 4 עמדים מימין לבית בב־וא— האיש והענן מלא את החצר הפנימית: וירם כבוד
- ה יהוה מעל הכרובים— א— אל מפתן הבית וימלא הבית את הענן והחצר מלאה את
- 6 גנה כבוד יהוה: וקול כנפי הכרבים נשמע עד החצר החיצונה כקול אל שדי
- 6 בדברו: ויהי בצותו את האיש לִבֶּשׁ הבדים לאמר קח אש מבינות לגלגל^ב
- 7 ויבא ויעמד אצל האופן: וישלח^ג את ידו^ד— אל האש אשר בינות הכרבים^ה
- 35 ויקח ויצא^ו:
- 9 ואראה והנה ארבעה אופנים אצל הכרובים אופן אחד אצל^ז כרוב אחד
- י ואופן אחד אצל^ח כרוב אחד ומראה האופנים כעין אבן תרשיש: ומראה דמות

- (א) 9,4 יהוה * (ב) בתוך ירושלם * (ג) 7 ויצאו * (ד) 8 כל
- (e) 10, א וראה והנה— על הרקיע אשר על ראש הכרבים כאבן ספיר כמראה דמות כסא נראה עליהם:
- (ז) 2 ויאמר * (ח) 6 מבינות לכרובים * (ט) 7 הכרוב * (י) מבינות לכרובים
- (x) 7 וישא ויתן אל תִּפְגִּי לִבֶּשׁ הבדים * (י) 8 וירא לכרבים תְּבִינֵי יד אדם תחת כנפיהם:

- עליך הנה בא: באה הצפירה עליך יושב הארץ בא העת קרוב היום יום: 7.7 מהומוה על ההרים:»
- הנה היום הנה בא: יצאה הצפירה צין המטה פרח הודון: החמס קם למטה י. 11
- רשע
- בא העת הגיע היום הקונה אל ישמה והמכר אל יתאבל כי חרון על כל 12 המונה: כי המכר אל הממכר לא ישוב ועוד בחיים חיתו: ^β ואיש בעונו חיתו לא יחוק:»
- תקעו תקוע והכיני הכי: ואין הלך למלחמה כי חרוני על כל המונה: 14
- החרב בחוץ והדבר והרעב מבית אשר בשדה בחרב ימות ואשר בעיר רעב ודבר 10 יאכלנו: ופלטו פליטיהם והיו על ההרים כיוני הַיָּאֵוֹת כלם המות איש בעונו: 16
- כל הידים תרפינה וכל ברפים תלכנה מים: וחגרו שקים וכסתה אותם פלצות ועל 18.17 כל פנים בושח וכל ראשיהם קרח: פספס בחוצות ישליכו וזהבם לנדה יהיה 19 כספם וזהבם לא יוכל להצילם ביום עברת יהוה נפשם לא ישבעו ומעיהם לא ימלאו כי מכשול עונם היה: וצבי עקרו לגאון ש-ג-הו וצלמי תועבתם י-שקוציהם כ 15 עשו בו על כן נתתיו להם לנדה: ונתתיו ביד הזורים לבז ול-עריצי הארץ לשלל 21 וחללוהו: והסבתי פני מהם וחללו את צפוני ובאו בה פריצים וחללוהו: זבי 23.22
- הארץ מלאה משפט דמים והעיר מלאה חמס: והבאתי רעי גוים וירשו את בתיהם 24 והשבתי גאון עז-ם ונחלו מקדשיהם:
- קדה בא ובקשו שלום ואין: הוה על הוה תבוא ושמעך על שמועה תהיה כה. 26
- ובקשו חוון מנביא ואין: ותורה תאבד מכהן ועצה מוקנים: ^δ ונשיא ילבש 20 שממה וירי עם הארץ תבהלנה כדרכם אעשה אתם ובמשפטיהם אשפטם ונדעו כי אני יהוה:

- ויהי בשנה הששית בשישי בחמשה לחדש אני יושב בביתי וזקני יהודה א, 8
- 25 יושבים לפני ותפל עלי שם יד אדני יהוה: ואראה והנה דמות כמראה א-ש 2
- ממראה קתני ולמטה ^ε וממראה מתני ולמעלה כמראה א-ש: כעין החשמל: וישלח 3
- תבנית יד ויקחני בציצת ראשי ותשא אתי רוח בין הארץ ובין השמים ותבא אתי ירושלמה במראות אלהים אל פתח ה-שער הפנימי: הפונה צפונה אשר שם מושב סמל הקנאה המקניא: והנה שם כבוד אלהי ישראל כמראה אשר ראיתי 4
- 30 בבקעה:
- ויאמר אלי בן אדם שא נא עיניך דרך צפונה ואשא עיני דרך צפונה והנה ה מצפון לשער המזבח סמל הקנאה הוה בקאה: ויאמר אלי בן אדם הראה אתה 6
- מהם עשים התועבות הגדלות אשר בית ישראל עשים פה לרחקני מעל מקדשי ועוד תשוב תראה תועבות גדלות: ויבא אתי אל פתח החצר ואראה 7
- והנה חר אחד בקיר: ויאמר אלי בן אדם חתר נא בקיר ואחתר בקיר והנה פתח 8
- אחד: ויאמר אלי בא וראה את התועבות הרעות אשר הם עשים פה: ואבוא 9
- ואראה והנה כל תבנית רמש ובהמה כל-שק-ו-צ-ים: וכל גלולי בית ישראל מקדה על הקיר סביב סביב: ושבעים איש מוקני בית ישראל ויאונניהו בן שפן 11

7.8 (α) עתה מקרוב אשפוך חמתי עליך וכליתי אפי כך ושפטתיך כדרכיך ונתתי עליך את כל

9 תועבותיך: ולא תחזם עיני ולא אחמול כדרכיך עליך אתן ותועבותיך בתוכך תהיין וידעתם כי אני יהוה: מְקָה:

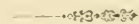
(ז) עשה הנתוק 23

(β) כי חוון אל כל המונה לא ישוב

(ε) 8.2 אש

(δ) המלך יתאבל 27

- 5 אשר סביבותיכם בחקותי לא הלכתם ואת משפטי לא עשיתם וכמשפטי הגוים
 8 אשר סביבותיכם <עשיתם>: לכן כה אמר אדני יהוה הנני עליך גם אני ועשיתי
 9 בתוכך משפטים לעיני הגוים: ועשיתי כך את אשר לא עשיתי ואת אשר לא
 י אעשה כמזה עוד יען כל תועבתיך: לכן אבות יאכלו בנים בתוך ובנים יאכלו
 11 אבותם ועשיתי כך שפטים ונריתי את כל שאריתך לכל רוח: לכן חי אני נאם
 5 אדני יהוה אם לא יען את מקדשי טמאת בכל שקוציך ובכל תועבתיך וגם אני
 12 אעשה בקמה ולא תחוס עיני וגם אני לא אחמול: שלשתך בדבר ימותו וברעב
 יכלו בתוך והשלשית בחרב יפלו סביבותיך והשלשית לכל רוח אורה וחרב
 13 אריק אחריהם: וכלה אפי והנחותי חמתי במ והנחתי וידעו כי אני יהוה
 14 דברתי בקנאתי בכלותי חמתי במ: ואתנך לתרבה ולחרפה בגוים אשר
 10 סביבותיך לעיני כל עובר: והיית <חרפה וגדופה מוסר ומשמה לגוים אשר
 16 סביבותיך בעשותי כך שפטים באף ובקמה ובתכחות חמה>: בשלחי את הנציז
 הרעים כיכם אשר היו למשחית <רעב אסף עליכם ושברתי לכם מטה לחם:
 17 ושלחתי עליכם רעה ושפך ודבר ודם יעבר כך וחרב אביא עליך אני
 יהוה דברתי:
 15
 6,2 א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך אל הרי ישראל והבא
 3 <עליהם>: ואמרת הרי ישראל שמעו דבר אדני יהוה כה אמר אדני יהוה להרים
 4 ולגבעות לאפיקים ולגיאאות הנני אני מביא עליכם חרב ואפדתי במותיכם: ונשמו
 ה מובחותיכם ונשברו חמניכם והפלתי חלליכם לפני גלויכם: <ונריתי את עצמותיכם
 6 סביבות מובחותיכם: בכל מושבותיכם הערים תחרבנה והבמות תישמנה למען
 20 יחרבו וי-ש-מ-ו מובחותיכם ונשברו ונשבתו גלויכם ונגדעו חמניכם ונמחו מעשיכם:
 8.7 ונפל חלל בתוכם וידעתם כי אני יהוה: <והיה> <בהיות לכם פליטי חרב בגוים
 9 בהזרותכם בארצות: וזכרו פליטיכם אותי בגוים אשר נשבו שם> <אשברתי את
 לפם הזונה> <מעלי ואת עיניהם הזנות אחרי גלוייהם ונקטמו בפניהם> על הרעות
 י אשר עשו לכל תועבתיהם: וידעו כי אני יהוה לא אל חנם דברתי לעשות להם
 הרעה הזאת:
 11 כה אמר אדני יהוה הפה ככפך ורקע ברגלך ואמר אה <על כל תועבות>
 12 בית ישראל אשר בחרב ברעב ובדבר יפלו: הרחוק בדבר ימות והקרוב בחרב
 13 יפול <והננור ברעב ימות וכליתי חמתי במ: וידע>: כי אני יהוה בהיות חלליהם
 30 בתוך גלוייהם סביבות מובחותיהם על כל גבעה רמה בכל ראשי ההרים ותחת
 כל עץ רענן ותחת כל אלה עקבתה מקום אשר נתנו שם ריה נוחח לכל גלוייהם:
 14 ונטיתי את ידי עליהם ונתתי את הארץ שממה ומשמה ממדבר ר-בלתה בכל
 מושבותיהם וידעו כי אני יהוה:
 7,2 א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: ואתה בן אדם כה אמר אדני יהוה לאדמת
 3 ישראל קין <בא> בא הקץ על ארבע <כנפות הארץ>: עתה הקץ עליך ושפכתי
 35 אפי בכך ושפטתיך כדרכיך ונתתי עליך את כל תועבותיך: ולא תחוס עיני עליך
 ולא אחמול כי דרכיך עליך אתן ותועבותיך בתוך תהיין וידעתם כי אני
 יהוה:
 6.ה כה אמר אדני יהוה רעה <תחת רעה הנה באה>: קין בא בא הקץ הקיץ

- (א) 5,7 לא * (ב) 5,1 אני יהוה דברתי * (ג) 16 הרעב * (ד) אשר אשלח אותם לשחקכם
 *
 (ה) 17 רעב ו * (ו) 6.ה ונתתי את פני בני ישראל לפני גלוייהם * (ז) 8 והותרתי
 *
 (ח) 6.9 אשר * (ט) אשר סר * (י) 11 רעות * (יא) 12 והנשאר

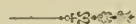
מידך אבקש: ואתה כי הוהרתו לבלתי חפא^א והוא חטא בחטאתו ימות ואתה^{3,21} את נפשך הצלת:

- ותהי עלי^י יד יהוה ויאמר אלי קום צא אל הבקעה ושם אדבר אותך: ואקום^{23,22}
 5 ואצא אל הבקעה והנה שם כבוד יהוה עמד ככבוד אשר ראיתי על נהר כבר
 ואפל על פני: ותבא בי רוח ותעמדני על רגלי וידבר אתי ויאמר אלי בא הסגר²⁴
 בתוך ביתך: ואתה בן אדם הנה נתתי עליך עבותים ואסרתיהך בהם ולא תצא^{כה}
 בתוכם: ולשונך אדביק אל חפך ונאלמת ולא תהיה להם לאיש מוכיח כי בית²⁶
 מרי המה: ובדברי אותך אפתח את פיך ואמרת אליהם כה אמר אדני יהוה²⁷
 10 השמע ישמע והקדל יחדל כי בית מרי המה:
 ואתה בן אדם קח לך לבנה ונתת^א אותה לפניך וחקות עליה עיר^א:^{4,א}
 ונתת^ב עליה מצור ובנית עליה דִּיק ושפכת עליה סללה ונתת^ג עליה מחנות
 ושים עליה כרים סביב: ואתה קח לך מחבת ברזל ונתת^ד אותה קיר ברזל
 כינך ובין העיר והכינת^ה את פניך אליה והיתה במצור וצרת עליה אות היא¹⁵
 לבית ישראל:
 ואתה שכב על צדך השמאלי ונישאת את עון בית ישראל^ו מספר הימים
 4 אשר תשכב עליו תשא את עונם: ואני נתתי לך את שני עונם למספר ימים -^ה
 מא-ה ותשעים יום ונשאת עון בית ישראל: וכלית את אלה ושכבת על צדך⁶
 הימיני^ז ונשאת את עון בית יהודה ארבעים יום יום לשנה ונתתו לך:
 20 ואל מצור ירושלם תבין פניך וזרעך חשופה ונבאת עליה: והנה נתתי עליך^א
 עבותים ולא תהפך מצדך אל צדך עד כלותך ימי מצורך: ואתה קח לך חטים⁹
 ושערים ופול ועדשים ודחן וקסמים ונתת^ב אותם בכלי אחד ועשית אותם לך לחם
 מספר הימים אשר אתה שוכב על צדך - מא-ה ותשעים יום תאכלנו: ומאכלך תאכל^י
 12 במשקול עשרים שקל ליום מעת עד עת תאכלנו: ועגת שערים תעשינה והיא¹²
 25 בגללי צאת האדם תעננה לעיניהם: ומים במשורה תשתה ששית ההין מעת עד
 עת תשתה: ויאמר¹³ ככה יאכלו בני ישראל את לחםם טמא בגוים אשר אדיחם
 שם: ואמר אהה אדני יהוה הנה נפשי לא מטמאה ונבלה וטרפה לא אכלתי¹⁴
 מנעורי ועד עתה ולא בא בפי בשר פגול: ויאמר אלי ראה נתתי לך את צפיעי¹⁵
 16 הבקר תחת גללי האדם ועשית את לחמך עליהם: ויאמר אלי בן אדם הנני שבר¹⁶
 30 מטה לחם בירושלם ואכלו לחם במשקל ובדאגה ומים במשורה ובשמון ישתו:
 למען יחסרו לחם ומים ונשמו איש ואחיו ונמקו בעונם:¹⁷
 ואתה בן אדם קח לך חרב חדה תער הגלבים תקחנה לך והעברת על¹⁸
 ראשך ועל זקנדך ולקחת לך מאוני משקל וחלקתם: שלשית באור תבעיר²
 בתוך העיר כמלאת ימי המצור ואת השלשית תפה בחרב סביבותיה והשלשית
 35 תזרה לרוח^א: ולקחת משם מעט במספר וצרת אותם בכנפיך: ומהם עוד תקח^{4,3}
 והשלכת אותם אל תוך האש ושרפת אתם באש^ב ואמרת אל כל בית ישראל:
 6.ה כה אמר אדני יהוה זאת ירושלם בתוך הגוים שמתיה וסביבותיה ה-ארצות: ותמר^ה
 את משפטי לרשעה מן הגוים ואת חקותי מן הארצות אשר סביבותיה כי במשפטי
 מאסו וחקותי לא הלכו בהם: לכן כה אמר אדני יהוה יען המלתכם מן הגוים⁷

3,21 צדיק (א) * לא (ב) * (ג) 22 שם * (ד) 4,א את ירושלם * (ה) 4 עליו
 *
 4,6 שנית (ז) * (ח) 4,א אשר * (ט) 13 יהוה
 *
 5,2 לקחת (י) * (יא) וקרב אריק אחריהם * (יב) 4 ממנו תצא אש

- I,27 מלמעלה: וָאֵרָא כְעֵין חֲשַׁמֶל כְּמֵרָאָה אֲשֶׁר וַיִּגְנֶה לִּי סָבִיב מִמֵּרָאָה מִתְּנִי וּלְמַעְלָה
 28 וּמִמֵּרָאָה מִתְּנִי וּלְמַטָּה רֵאִיתִי כְּמֵרָאָה אֲשֶׁר וַיִּגְנֶה לִּי סָבִיב: כְּמֵרָאָה הַקָּשֶׁת אֲשֶׁר
 יְהִיָּה בַעֲנַן בְּיוֹם הַגִּשְׁם כֵּן מֵרָאָה הַגֵּנָה סָבִיב
 הוּא מֵרָאָה דְמוּת כְּבוֹד יְהוָה וָאֵרָאָה וָאֶפֶל עַל פְּנֵי וַאֲשַׁמַּע קוֹל מִדְּבַר:
 2,2 א וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם עֲמֹד עַל רִגְלֶיךָ וְאֲדַבֵּר אִתְּךָ: וַתֵּבֵא בִי רוּחַ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלַי 5
 וַתַּעֲמִידֵנִי עַל רִגְלֵי וַאֲשַׁמַּע אֶת מִדְּבַר אֵלַי:
 3 וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם שׁוּלַח אֲנִי אוֹתְךָ אֶל בְּיַת-יִשְׂרָאֵל ^אהַמְּוֹרְדִים אֲשֶׁר מֵרְדוּ
 4 בֵּי הַמָּה וְאִבְוֹתֶם ^בעַד עֵצִים הַיּוֹם הַזֶּה: ^זאֲנִי שׁוּלַח אוֹתְךָ אֵלֵיהֶם וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם
 ה כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה: וְהֵמָּה אִם יִשְׁמְעוּ וְאִם יִחְדְּלוּ כִּי בֵּית מְרִי הֵמָּה וַיִּדְעוּ כִּי
 6 נִבְיָא הִיָּה בְּתוֹכָם: וְאַתָּה בֶּן אָדָם אֵל תִּירָא מֵהֶם וּמִדְּבָרֵיהֶם אֵל תִּירָא כִּי סָרְבִים ¹⁰
 וּסְלוּגִים אוֹתְךָ וְאֵת: עֲקֻרְבִים אֵתָּה יוֹשֵׁב מִדְּבָרֵיהֶם אֵל תִּירָא וּמִפְּנֵיהֶם אֵל תִּחַת
 7 כִּי בֵּית מְרִי הֵמָּה: וּדְבַרְתָּ אֶת דְּבָרֵי אֵלֵיהֶם אִם יִשְׁמְעוּ וְאִם יִחְדְּלוּ כִּי <בֵּית> מְרִי הֵמָּה:
 8 וְאַתָּה בֶּן אָדָם שִׁמַּע אֶת אֲשֶׁר אֲנִי מִדְּבַר אֵלֶיךָ אֵל תְּהִי מְרִי כְּבֵית הַמְּרִי
 9 פִּיךָ וְאָכַל אֶת אֲשֶׁר אֲנִי נָתַן אֵלֶיךָ: וָאֵרָאָה וְהִנֵּה יָד שְׁלוּחָה אֵלַי וְהִנֵּה בֵּיתִי
 י מְגֻלָּת סֵפֶר: וַיִּפְרֹשׂ אוֹתָהּ לִפְנֵי וְהִיא כְּתוּבָה פְּנִים וְאַחֲרוֹר וְכַתּוּב יַעֲלֶיךָ קִינִים ¹⁵
 3 א וְהִנֵּה וְהִיא: וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם אֶת אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶכּוֹל אֶכּוֹל אֶת הַמְּגֻלָּה הַזֹּאת
 3 ב וְלֶךְ דַּבֵּר אֶל בֵּית יִשְׂרָאֵל: וְאַפְתַּח אֶת פִּי וַיֹּאבְלֵנִי אֶת הַמְּגֻלָּה ^ב: וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן
 אָדָם בְּטַנְךָ תֹּאכַל וּמַעֲיֵךְ תִּמְלֹא אֶת הַמְּגֻלָּה הַזֹּאת אֲשֶׁר אֲנִי נָתַן אֵלֶיךָ וְאִכְלֵתִּי:
 וְתִהְיֶה בְּפִי כְּדִבְשׁ לְמַתּוֹק:
 7 א וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם לֶךְ כֹּה אֶל בֵּית יִשְׂרָאֵל וּדְבַרְתָּ בְּדַבְרֵי אֵלֵיהֶם: כִּי לֹא ²⁰
 6 אֵל עִם עֲמָקֵי שִׁפָּה וְכַבְדִּי לְשׁוֹן אֵתָּה שְׁלוּחִי: ^ולֹא אֵל עַמִּים רַבִּים עֲמָקֵי שִׁפָּה
 וְכַבְדִּי לְשׁוֹן אֲשֶׁר לֹא תִשְׁמַע דְּבָרֵיהֶם אִם-^ז אֵלֵיהֶם שְׁלַחְתִּיךָ הֵמָּה יִשְׁמְעוּ אֵלֶיךָ:
 7 וּבֵית יִשְׂרָאֵל לֹא יֹאבּוּ לִשְׁמַע אֵלֶיךָ כִּי אֵינָם אֲבִים לִשְׁמַע אֵלַי כִּי כָל בֵּית יִשְׂרָאֵל
 8 חֻזְקֵי מִצַּת וְקִשֵׁי לֵב הֵמָּה: הִנֵּה נִתְּתִי אֶת פְּנִיךָ תְּזַקֵּם לְעַמַּת פְּנֵיהֶם וְאֵת מִצַּחְךָ
 9 חֻזֵק לְעַמַּת מִצַּחֶם: כְּשִׁמּוֹר חֻזֵק מִצַּר נִתְּתִי מִצַּחְךָ לֹא תִירָא אוֹתָם וְלֹא תִחַת ²⁵
 י מִפְּנֵיהֶם כִּי בֵּית מְרִי הֵמָּה: וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם אֶת כָּל דְּבָרֵי אֲשֶׁר אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ
 11 קַח כְּלַבְכְּךָ וּבְאוֹנוֹיֵךְ שִׁמַּע: וְלֶךְ בֹּא אֶל הַגּוֹלָה אֵל בְּנֵי עַמְּךָ וּדְבַרְתָּ אֲלֵיהֶם וְאָמַרְתָּ
 אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה אִם יִשְׁמְעוּ וְאִם יִחְדְּלוּ:
 13 12 וְתִשְׁאַנֵּי רוּחַ וַאֲשַׁמַּע אַחֲרַי קוֹל רַעֲשׂ גְדוֹל בְּרוּם: כְּבוֹד יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ: וְקוֹל
 30 כְּנָפֵי הַחַיּוֹת מִשִּׁיקוֹת אִשָּׁה אֵל אַחֲוֹתָהּ וְקוֹל הָאוֹפְנִים לְעַמַּתָּם וְקוֹל רַעֲשׂ גְדוֹל: ³⁰
 14 טו וְרוּחַ נִשְׁאַתְנִי וְתַקְחֵנִי וְאֵלֶךְ-⁷ בְּחַמַּת רוּחִי וַיִּד יְהוָה עָלַי חֻזְקָה: וְאִבּוּא אֵל
 הַגּוֹלָה תֵּל אֲבִיב ⁸עַל נְהַר כְּבָרִי וְאֲשַׁב שֵׁם שִׁבְעַת יָמִים מִשְׁמִים בְּתוֹכָם:

- 17 16 וְהִיא מִקְצֵה שִׁבְעַת יָמִים <הִיָּה> דִּבְרַי יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: בֶּן אָדָם צִפֵּה נִתְּתִיךָ
 18 לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְשִׁמַּעְתָּ מִפִּי דִבְרַי וְהִזְהַרְתָּ אוֹתָם מִמֶּנִּי: בְּאֲמָרֵי לְרַשַׁע מוֹת תָּמוּת ³⁵
 א וְלֹא דְבַרְתָּ לְהַזְהִיר <ה>רַשַׁע מִדְּרַכּוֹ הַרְשָׁעָה לְחַיְתוֹ הוּא ² בְּעֹנֵי יְמוֹת וְדָמוֹ מִיֶּדֶךָ
 19 אֲבָקֶשׁ: וְאַתָּה כִּי הִזְהַרְתָּ <ה>רַשַׁע וְלֹא שָׁב מִרְשָׁעוֹ וּמִדְּרַכּוֹ הַרְשָׁעָה הוּא בְּעֹנֵי יְמוֹת
 כ וְאַתָּה אֶת נַפְשְׁךָ הַצֵּלְתָּ: וּבִשְׁבוֹב צָדִיק מִצַּדְקוֹ וְעֵשָׂה עוֹל וְנִתְּתִי מִכְשׁוֹל לִפְנֵי
 הוּא יְמוֹת כִּי לֹא הִזְהַרְתָּ בְּחַטָּאתוֹ יְמוֹת וְלֹא תִזְכְּרֵן צַדְקַת־¹⁰ אֲשֶׁר עָשָׂה וְדָמוֹ

- (ט) 2,3 אֵל גּוֹיִם * (פ) פָּשְׁעוּ בִּי * (ק) 4 וְהִבְנִים קִשֵׁי פָּנִים וְחֻזְקֵי לֵב * (ר) 3,2 הוֹאֵת
 (ע) 3,2 אֵל בֵּית יִשְׂרָאֵל * (ס) 6 לֹא * (צ) 14 מֵר * (ק) 3,10 הַיִּשְׁבִּים
 (י) טו וְאֲשֶׁר הֵמָּה יוֹשְׁבִים שֵׁם * (כ) 18 וְלֹא הִזְהַרְתָּ * (ל) רַשַׁע

יְחֻזְקָאֵל

יהו בשלשים שנה ברביעי בחמשה לחדש ואני בתוך הגולה על גהר א, 1
 כְּבָר נפתחו השמים ואראה מראות אלהים: ותהי עלי- שם: יד יהוה: 3
 וארא והנה רוח סערה באה מן הצפון - ענן גדול ואיש מתלקחת 4
 ונגה לו סביב ומתוכה כעין החשמל^β: ומתוכה דמות ארבע חיות וזה ה 5
 מראיהן דמות אחת: להנה: וארבעה פנים לאחת וארבע כנפים לאחת 6
 להם: ורגליהם רגל ישרה וכף רגליהם ככף רגל עגל ונצצים כעין נחשת 7
 קלל: ויד^א אדם מתחת כנפיהם על ארבעת רבעיהם^ז: ודמות פניהם פני אדם 8
 לפנים לארבעתם: ופני אריה אל הימין לארבעתם ופני שור מהשמאול לארבעתן
 ופני נשר מאחור לארבעתן: ^ב וכנפיהם פרדות מלמעלה לאיש שמים חוברות 11
 אשה אל אחותה ושמים מכסות את גויתהנה: ואיש אל עבר פניו ילכו אל 12
 אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו לא יסבו בלכתן: וכתוך החיות מראה- 13
 כנחלי אש בערות כמראה לפדים^ע ונגה לאש ומן האש יוצא ברק:^ג
 וארא^ה והנה ארבעה^ב אופנים^א בארץ אצל החיות לארבעתן: -מראה 16.10
 האופנים^ה כעין תרשיש ודמות אחת לארבעתן ומראיהם ומעשיהם כאשר יהיה
 האופן בתוך האופן: ואל ארבעת רבעיהן בלכתם ילכו לא יסבו בלכתן: וגביהן 15
 יודיהן מלאת עינים סביב לארבעתן: ובלכת החיות ילכו האופנים אצלם ובהנשא 19
 החיות מעל הארץ ינשאו האופנים: ואל אשר יהיה שם הרוח ללכת ילכו כי כ
 רוח החיות באופנים: בלכתם ילכו ובעמדם יעמדו ובהנשאם מעל הארץ ינשאו 21
 האופנים לעמתם כי רוח החיות באופנים:
 ודמות על ראשי החיות: כרקיע כעין הקרח^ג נטוי על ראשיהם מלמעלה: 20
 ותחת הרקיע כנפיהם ישרות אשה אל אחתה^ה ולאיש שמים מכסות את 23
 גויתהם: ואשמע את קול כנפיהם כקול מים רבים כקול אגל שדי בלכתם קול 24
 הקמלה כקול מתנה יבעמדם תרפינה כנפיהן: ^ד וממעל לרקיע אשר על ראשם 26
 כמראה אבן ספיר דמות כסא עליו ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם []

1.3.2 (σ) בחמשה לחדש היא השנה החמישית לגלות המלך יויכין: ויהי- היה דבר יהוה אל
 יחזקאל בן בוזי הכהן בארץ כשדים על גהר כבר * (8) מתוך האש
 9.8 (γ) ופניהם וכנפיהם לארבעתם: חבלת אשה אל אחתה כנפיהם לא יסבו בלכתן איש אל עבר
 פניו ילכו: * (6) ופניהם * (ε) 13 היא מתהלכת בין החיות
 14 (δ) והחיות רצוא ושוב כמראה הקוק: * (7) 1.10 החיות * (9) 16 ומעשיהם
 18 (ι) ונגה להם וירא להם ונגתם * (x) 1.21 שמה הרוח ללכת והאופנים ינשאו לעמתם
 22 (λ) הנוקא *
 23 (ν) להנה * (ε) 1.21 יהי קול מעל לרקיע אשר על ראשם בעמדם תרפינה כנפיהן:
 Ezek.

THE present edition of the *Sacred Books of the Old Testament* in Hebrew exhibits the reconstructed text on the basis of which our new Version in the *Polychrome Bible* has been prepared by the learned contributors mentioned on the inside page of the back cover.

Departures from the Received Text are indicated by critical marks: — \circ (*i. e.* V = *Versions*) designate a reading adopted on the authority of the Ancient Versions (α , β , &c. indicate that the respective glosses relegated to the foot of the page are omitted in the Versions, esp. Θ (*cf.* Ezek. 32, 20); — \circ (*i. e.* c = *conjecture*) are used for Conjectural Emendations; and \circ (*i. e.* γ = γ קור), for changes involving merely a departure from the Masoretic points, or a different division of the consonantal text (*e. g.* בַּתְּאֲשֵׁרִים, 27, 6). A פֶּסֶק | indicates transposition of the Masoretic פֶּסֶק סוּף; — \circ are used in cases where the קרי has been adopted instead of the כתיב, and \circ for changes introduced by reason of Parallel Passages. A small note of exclamation (*e. g.* 9, 9) calls attention to readings deliberately preferred on the strength of some Heb. MSS or early printed editions of good authority. Doubtful Words or Passages are enclosed in notes of interrogation (\circ). Occasionally two critical marks are combined, *e. g.* α^* , *i. e.* Deviations from the Received Text suggested by the Versions as well as by Parallel Passages; \circ or α^* , *i. e.* Departures from the Masoretic points, supported by the Versions, &c. \square calls attention to transposed passages (*e. g.* 34, 12), the traditional position of the words in the Received Text being marked by \square while the transposed words are enclosed in $[\]$. In cases where two or three consecutive words are transposed the traditional sequence is indicated by \circ \circ &c. respectively prefixed to the 25 individual words (*e. g.* 19, 9). Transposition of consonants is indicated by figures above the respective letters (*e. g.* 19, 10). Passages corrupted beyond emendation are indicated by, while * * * point to *Lacunæ* in the original. *Cf.* English Translation of *Ezekiel*, p. v.

The Ancient Versions are referred to in the *Notes* under the following abbreviations: — \mathfrak{M} = Masoretic Text; Θ = LXX; \mathfrak{T} = Targum; \mathfrak{S} = Peshita; \mathfrak{SH} = Syro-Hexapla; \mathfrak{A} = Saadya's Arabic Version; \mathfrak{L} = *Vetus Latina*; \mathfrak{J} (*i. e.* St. Jerome) = Vulgate (\mathfrak{JA} = Codex Amiatinus); \mathfrak{A} = Aquila; Θ = Theodotion; Σ = Symmachos. \circ denotes the Samaritan recension of the Pentateuch. Θ^A means Codex Alexandrinus (A), Θ^{Cr} = Codex rescriptus Cryptoferratensis (Γ), Θ^{Du} = Fragmenta rescripta Dublinensia (O), Θ^L = Lucianic recension (Λ); Θ^{Mr} = Codex Marchalianus (Q), Θ^S = Sinaiticus (\aleph), Θ^V = Vaticanus (B).

The heavy-faced figures in the left margin of the *Notes* (1, 2, 3, &c.) refer to the chapters, the numbers in () to the verses of the Hebrew text. The mark \wedge means *omit(s)* or *omitted by*.

16

List of Contributors

Genesis:	C. J. BALL (London).	
Exodus:	H. E. RYLE (Cambridge).	
Leviticus:	S. R. DRIVER and H. A. WHITE ^a (Oxford).	
Numbers:	J. A. PATERSON (Edinburgh).	
Deuteronomy:	G. A. SMITH (Glasgow).	5
Joshua:	W. H. BENNETT (London).	
Judges:	Geo. F. MOORE (Andover).	
Samuel:	K. BUDDÉ (Strassburg).	
Kings:	BERNHARD STADE (Giessen) and F. SCHWALLY (Strassburg).	
Isaiah:	T. K. CHEYNE (Oxford).	10
Jeremiah:	C. H. CORNILL (Breslau).	
Ezekiel:	C. H. TOY (Cambridge, Mass.).	
Hosea:	ALBERT SOCIN ^β (Leipzig) and KARL MARTI (Bern).	
Joel:	FRANCIS BROWN (New York).	
Amos:	JOHN TAYLOR (Winchcombe).	15
Obadiah:	A. HARPER (Melbourne).	
Jonah:	FRIEDRICH DELITZSCH (Berlin).	
Micah:	J. F. McCURDY (Toronto).	
Nahum:	ALFRED JEREMIAS (Leipzig).	
Habakkuk:	W. H. WARD (New York).	20
Zephaniah:	E. L. CURTIS (New Haven).	
Haggai:	G. A. COOKE (Oxford).	
Zechariah:	W. R. HARPER (Chicago).	
Malachi:	CLAUDE G. MONTEFIORE and I. ABRAHAMS (London).	25
Psalms:	J. WELLHAUSEN (Göttingen).	
Proverbs:	AUGUST MÜLLER ^γ and EMIL KAUTZSCH (Halle.)	
Job:	C. SIEGFRIED (Jena).	
Song of Songs:	R. MARTINEAU ^δ (London) and J. P. PETERS (New York).	
Ruth:	C. A. BRIGGS (New York).	
Lamentations:	MORRIS JASTROW, Jr. (Philadelphia). ^ε	30
Ecclesiastes:	PAUL HAUPT (Baltimore).	
Esther:	T. K. ABBOTT (Dublin).	
Daniel:	A. KAMPHAUSEN (Bonn).	
Ezra-Nehemiah:	H. GUTHE (Leipzig).	
Chronicles:	R. KITTEL (Leipzig).	35

^a Died vii/30 '98. ^β Died vi/24 '99. ^γ Died ix/12 '92. ^δ Died xii/14 '98.
^ε Professor ABRAHAM KUENEN who had agreed to do the Book died xii/10 '91.

48675

Author Bible - Hebrew

Bible
Heb

Title The Sacred Books of the Old Testament, ed. by P. Haupt.
vol. 12, Ezekiel, ed. by C. H. Toy.

H

**University of Toronto
Library**

**DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET**

Acme Library Card Pocket
LOWE-MARTIN CO. LIMITED

